

כ

ת

דין וחשבון שנתי 2013
 מסד
מקבוצת הבינלאומי

נ

בנק מסד

דין וחשבון שנתי
ליום 31 בדצמבר 2013

תוכן העניינים

3	דוח הדירקטוריון
113	סקירת ההנהלה
128	הצהרות המנהל הכללי והחשבונאי הראשי
130	דוחות כספיים מאוחדים

דוח הדירקטוריון לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2013

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 26 בפברואר 2014, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק מסד בע"מ לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013.

להלן הפרטים על ההתפתחויות והשינויים העיקריים שחלו בשנת הדוח:

ההתפתחויות הכלכליות והפיננסיות

התפתחויות הכלכליות העיקריות בישראל

התפתחויות ריאליות

שיעור הצמיחה של המשק הישראלי, על פי אומדן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן - "הלמ"ס"), מבטא האטה בפעילות המשקית כך שעמד בשנת 2013 על כ- 3%, לעומת צמיחה של 3.4% בשנת 2012 ו- 4.6% בשנת 2011. התוצר לנפש עלה ב- 1.4% בשנת 2013 לעומת עליה של 1.5% בשנת 2012. ההוצאה לצריכה פרטית לנפש עלתה ב- 2.3% לעומת 1.4% בשנת 2012 ו- 1.9% בשנת 2011. בהוצאה לצריכה ציבורית חלה השנה עלייה של 3.6% בדומה לשנת 2012. התוצר המקומי של הסקטור העסקי צמח ב- 3.1% בשנת 2013, לעומת 3.4% בשנת 2012, על רקע עליות שנרשמו בענפי המסחר, התקשורת, התחבורה ובעיקר חשמל. מנגד, בשנת 2013 נצפית ירידה של 7.7% ביבוא חומרי גלם, ירידה ביצוא סחורות וירידה ביצור וביצוא התעשייתי.

הערכת חטיבת המחקר של בנק ישראל מחודש דצמבר 2013 לצמיחת התוצר של ישראל בשנת 2013 הופחתה ל- 3.5% לעומת 3.6% בתחזית הקודמת (ספטמבר 2013) ובניכוי השפעת הזרמת הגז מקידוח "תמר", הצמיחה צפויה לעמוד על 2.6%. תחזית הצמיחה לשנת 2014 ירדה ל- 3.3% לעומת 3.4% בהערכה הקודמת, ובניכוי השפעת הפקת הגז ב"תמר" שיעור הצמיחה צפוי להגיע ל- 2.9%.

תקציב המדינה

הגירעון המצטבר בתקציב המדינה לשנת 2013 הסתכם בכ- 33.2 מיליארד ש"ח ומהווה כ- 3.15% מהתוצר וזאת לעומת גירעון של כ- 39 מיליארד ש"ח בשנת 2012, ירידה של כ- 15%. יעד הגירעון התקציבי על פי התקציב המקורי לשנת 2013 עמד על 45.6 מיליארד ש"ח (כ- 4.33% מהתוצר), כאשר הפער בין הגירעון בפועל לגירעון המתוכנן נבע מגידול גבוה מהצפוי בהכנסות מגביית מיסים (בעיקר מהעליה במס החברות ומגביה בגין הרווחים הכלואים) ומקצב גידול נמוך בהוצאות הממשלה בהשוואה לתכנון המקורי.

אינפלציה

מדד המחירים לצרכן עלה בשנת 2013 ב- 1.8%, מעט מתחת ליעד האינפלציה הממוצע של בנק ישראל, לעומת 1.6% בשנת 2012. קצב גידול האינפלציה במחצית השנייה של 2013 הגיע ל- 2.1%. האינפלציה בשנת 2013 הושפעה בעיקר מעלייה במחירי המזון, ירקות ופירות ומחירי הדיור כאשר צעדי הממשלה (העלאת המע"מ ביוני 2013 והעלאת תעריפי החשמל והמים) תרמו גם הם לעליית המדד. ציפיות האינפלציה ל- 12 חודשים הקרובים, עומדות בתחילת שנת 2014 על כ- 1.6% לפי נתוני שוק ההון ו- 1.8% לפי תחזית בנק ישראל.

שוק הדיור

על פי אומדן מחירי הדירות של הלמ"ס, במהלך שנת 2013 חלה עלייה של כ- 8.0% במחירי הדירות לעומת 6.6% בתקופה המקבילה אשתקד וזאת על אף המגבלות החדשות על משכנתאות שהפעיל בנק

ישראל בסוף שנת 2012. בצד ההיצע, התחלות הבנייה (ביוזמה פרטית וציבורית) בשלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2013 עמדו על 32.3 אלפי יחידות דיור, גידול של 5% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. למגמות המחירים בשוק הדיור השפעה רבה על המדיניות המוניטרית והחלטות הריבית של בנק ישראל. בשנת 2013 הגיעו ביצועי המשכנתאות במערכת הבנקאית לשיא של כ- 51.7 מיליארד ש"ח לעומת כ- 46.6 מיליארד ש"ח בשנת 2012, כאשר נמשכת מגמת הירידה במאפייני הסיכון של המשכנתאות החדשות (יחס מימון ממוצע, שיעור החזר להכנסה וחלקן של המשכנתאות בריבית משתנה) על רקע המגבלות שקבע בנק ישראל, כאמור.

שוק העבודה

נתוני הלמ"ס מצביעים על שיפור בשוק העבודה. ברבעון הרביעי של שנת 2013 חלה ירידה נוספת בשיעור האבטלה הכולל (גילאים +15), ל-5.5% בחודש נובמבר לעומת 6.0% בסוף הרבעון השלישי של השנה (6.1% במהלך הרבעון השלישי). השיפור ניכר גם בהתייחס לגילאי 25-64 המשקפים בצורה טובה יותר את מצב התעסוקה במשק, כך ששיעור האבטלה ברבעון הרביעי ירד ל- 5.1% לעומת 5.3% ברבעון השלישי. מספר המשרות הפנויות בסוף שנת 2013 ירד בכ- 10% לעומת סוף 2012.

שער החליפין

במהלך שנת 2013 התחזק השקל מול הדולר ב-7% ומול היורו ב-2.8%. התחזקות השקל באה על רקע השיפור בחשבון השוטף במאזן התשלומים והציפיות להמשך השיפור כתוצאה מתחילת ההפקה של גז טבעי ממאגר "תמר".

בעקבות המשך התחזקותו של השקל, על מנת למנוע פגיעה בכושר התחרות של תעשיות היצוא ולהקטין את השפעת הפקת הגז ממאגר תמר על שער החליפין, רכש בנק ישראל במהלך 2013 כ- 5.3 מיליארד דולר (מזה כ- 2.1 מיליארד ש"ח רכישות בגין תכנית הגז). על פי הצהרות בנק ישראל, הבנק צפוי בשנת 2014 לרכוש כ- 3.5 מיליארד דולר, בהתאם לאומדן ההשפעה של הפקת הגז על מאזן התשלומים בשנת 2014.

שיעור השינוי-%		שער החליפין ליום			
1-12/2013	10-12/2013	31.12.12	30.9.13	31.12.13	
(7.0%)	(1.9%)	3.73	3.54	3.47	דולר
(2.8%)	0.2%	4.92	4.77	4.78	יורו

ריבית בנק ישראל

במהלך שנת 2013 נרשמה ירידה בריבית בנק ישראל משיעור של 1.75% בסוף 2012, לרמה של 1% בחודש אוקטובר 2013. מאז חודש אוקטובר, נרשמה יציבות בריבית. הערכת חטיבת המחקר של בנק ישראל מחודש דצמבר 2013 הינה כי ריבית בנק ישראל צפויה להישאר ברמתה הנוכחית במהלך המחצית הראשונה של 2014 וצפויה להתחיל לעלות במחצית השנייה של השנה ולעמוד על 1.25% בסופה, על רקע השיפור בכלכלה הגלובלית שילווה בעלייה בסביבת הריביות בעולם, בתמיכת צמצום ההקלה הכמותית בארה"ב.

הסביבה הגלובלית

לאחר תקופה ממושכת של עדכוני צמיחה כלפי מטה, הבנק העולמי וקרן המטבע העולמית עדכנו בחודש ינואר 2014 את תחזיות הצמיחה העולמית כלפי מעלה ל- 3.7% לעומת 3.6% שפורסם בחודש אוקטובר 2013, על רקע המשך מגמת התאוששות בכלכלת ארה"ב. התאוששות זו הביאה להחלטת

הפד האמריקאי על צמצום הדרגתי ברכישות האג"ח הממשלתי של ארה"ב, אשר החלה למעשה בדצמבר 2013.

באירופה מסתמנת תמונה מעורבת, כאשר מדד מנהלי הרכש רשם נסיגה בתחום השירותים והאבטלה נותרה עדיין ברמת שיא של 12.1%, אולם מנגד נמשכת מגמת העלייה במדד מנהלי הרכש בתחום הייצור ושיפור בייצור התעשייתי, באמון הצרכנים ובמכירות הקמעונאיות. ביפן נראה כי תכנית ההרחבה הכמותית ממשיכה להביא לשיפור קל המתבטא בעלייה ביצוא ובתפוקה התעשייתית. בשווקים המתעוררים ובעיקר בברזיל, הודו וסין טרם נרשמה התאוששות משמעותית בשיעורי הצמיחה שרשמו האטה בשנים 2010-2013.

שוק ההון

בסיכום שנת 2013 מדד ת"א 100 עלה בכ-15%, מדד ת"א 25 עלה בכ-12% ומדד היתר-50 עלה בכ-36%. מדד האג"ח הקונצרני הצמוד עלה בשנת 2013 בשיעור של 9.5% ואילו מדד האג"ח הממשלתי הצמוד עלה בכ-3%. בארה"ב עלה מדד ה-S&P ב-29.6% מתחילת השנה ואילו באירופה עלה מדד היורוסטוק 600 ב-17.3%, כאשר מנגד, מדד המדינות המתפתחות (מדד ה-EM-MSCI) מצביע על ירידה של כ-8% מתחילת השנה. בשנת 2013 עמד מחזור המסחר היומי הממוצע על כ-1.17 מיליארד ש"ח, גבוה בכ-9% משנת 2012. העלייה במחזורי המסחר בבורסה המקומית הינם, בין היתר, על רקע הורדת ריבית בנק ישראל במהלך השנה עקב החלשות הדולר, הירידה בשיעורי האבטלה ובגירעון הממשלתי ועליות השערים שנרשמו בשווקי העולם, בעיקר בארה"ב.

מחזורי מסחר יומיים ממוצעים במיליוני ש"ח		שיעור השינוי ב-%		
1-12/2013	10-12/2013	1-12/2013	10-12/2013	
777	641	12.13%	5.09%	מדד ת"א 25
595	666	15.12%	5.70%	מדד ת"א 100
4,340	4,017	5.44%	1.48%	מדד אג"ח כללי

בסך גיוסי ההון בשוק המקומי (מניות ואג"ח) ניכרת ירידה של כ-14% במהלך שנת 2013, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, כאשר במניות והמירים חלה עלייה בשיעורי הגיוס בשיעור של כ-86%.

היקף גיוסי ההון במיליוני ש"ח				
1-12/2012	10-12/2012	1-12/2013	10-12/2013	
4,074	841	7,584	2,268	מניות והמירים
82,728	18,049	65,122	14,374	אג"ח ממשלתי
39,921	9,055	36,341	9,015	אג"ח קונצרני (כולל מוסדי)
126,723	27,945	109,047	25,657	סה"כ

מידע פומבי

המידע המוצג לעיל נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח זה, שאינו מתייחס לעובדות הסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות בין היתר, כתוצאה משינויים בחקיקה והוראות גורמי פיקוח, התפתחויות מאקרו כלכליות ובעיקר התפתחות המשבר הכלכלי העולמי והשפעתו על מצב הנזילות והיציבות בשוקי ההון בחברות עסקיות בארץ ובעולם, אירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים בריבית, שערי חליפין ואינפלציה, שערי מניות, מחירי איגרות חוב, התנהגות המתחרים ושינוי בתנאי התחרות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "חזוי", "צפוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "יכול", "יתכן", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר עשויים שלא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי כתוצאה, בין היתר, מהגורמים המפורטים לעיל או כתוצאה מהתממשות אחד או יותר מגורמי הסיכון המפורטים בפרק טבלת גורמי סיכון דלהלן.

פעילות הבנק ותיאור התפתחות עסקיו

בנק מסד בע"מ (להלן: "הבנק") נוסד בשנת 1977 על ידי בנק הפועלים ומרכז הסתדרות המורים בישראל והתאגד כחברה בע"מ לפי פקודת החברות. במועד הקמתו הועברו לבנק הנכסים וההתחייבויות של מסד חברה הדדית להלוואות וחסכונות בע"מ, חברה שהוקמה בשנת 1927 על ידי מרכז הסתדרות המורים בישראל כאגודה שיתופית והתאגדה כחברה בע"מ בשנת 1953. במועד הקמתו יועד הבנק לספק שירותים בנקאיים לציבור ייחודי של המורים והגננות בישראל. החל משנת 1988 פועל הבנק כתאגיד בנקאי בעל רישיון "בנק", לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981. ביום 14 במאי 2008 הושלמה עסקת מכירת החזקותיו של בנק הפועלים (51%) בהון המניות המונפק והנפרע של בנק מסד לבנק הבינלאומי הראשון לישראל. זאת בהתאם להסכם שנחתם בין בנק הפועלים לבין הבנק הבינלאומי הראשון לישראל ביום 25 בספטמבר 2007. הבנק פועל באמצעות 15 סניפים ו-8 שלוחות והוא מספק מגוון רחב של שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיו.

חברות מוחזקות של בנק מסד בע"מ ליום 31 בדצמבר 2013

א.ב. שקד לבן (1997) בע"מ, חברה המשקיעה בנכסים ומשכירה אותם לבנק. בבעלות מלאה של הבנק.

דפנה ניהול קופות גמל בע"מ

ביום 14 ביולי 2013 הודיע רשם החברות על חיסול חברת דפנה.

בעלי המניות

בעלי המניות בבנק במועד פרסום הדוחות הכספיים הם: הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ המחזיק ב-51% מהון המניות המונפק והנפרע וחברת מסד (אחזקות) בע"מ (בשליטת הסתדרות המורים בישראל) המחזיקה ב-49% מהון המניות המונפק והנפרע.

בחודש ספטמבר 2007 נחתם הסכם בין בנק הפועלים לבין הבנק הבינלאומי הראשון לישראל אשר לפיו ימכור בנק הפועלים לבנק הבינלאומי את כל החזקותיו (51%) בהון המניות המונפק והנפרע של בנק מסד תמורת סכום של 236 מיליון ש"ח. ביום 14 במאי 2008 הועברו מניות בנק הפועלים בבנק מסד לבנק הבינלאומי הראשון לישראל ובעל השליטה בבנק החל ממועד זה הוא הבנק הבינלאומי הראשון לישראל המחזיק ב- 51% מכלל הזכויות בבנק.

השקעות בהון הבנק

הון המניות המונפק והנפרע של הבנק ליום 31 בדצמבר 2013 הינו בסך 14,987.5 ש"ח והוא מחולק ל- 149,875,000 מניות בנות 0.0001 ש"ח ערך נקוב. ביום 14 במאי 2008, לאחר שהתקבלו כל ההיתרים והאישורים הנדרשים על פי דין, הושלמה עסקת מכירת החזקותיו של בנק הפועלים (51%) בהון המניות המונפק והנפרע של בנק מסד לבנק הבינלאומי הראשון לישראל. לפיכך ביום 14 במאי 2008 הועברו מניות בנק הפועלים בבנק מסד לבנק הבינלאומי הראשון לישראל ובעל השליטה בבנק החל ממועד זה הוא הבנק הבינלאומי הראשון לישראל המחזיק ב- 51% מכלל הזכויות בבנק. במועד זה הנפיק הבנק לבנק הבינלאומי הראשון לישראל שטר הון על סך 9,635 אלפי ש"ח.

דיבידנדים

חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה להוראות הדין, לרבות הגבלות הנובעות מהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 331 בדבר חלוקת דיבידנדים על ידי תאגיד בנקאי. דירקטוריון בנק מסד החליט על מדיניות דיבידנד לפיה תחולק בכל שנה, לפחות מחצית מהרווח הנקי. עם זאת, לא יחולק דיבידנד אשר יגרום: (1) אי-עמידה בהגבלות המפקח על הבנקים בעניין חלוקת דיבידנדים (כאמור בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 331); (2) ירידה מתחת ל-9% ביחס הון הבנק לנכסי סיכון; (3) מצב שסך הנכסים הלא-כספיים של הבנק יעלו על סך ההון; (4) אי-עמידה בדרישות סעיף 23 א' לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981 ("חוק בנקאות (רישוי)"), אשר קובע תקרה לגבי השיעור מההון, אשר מותר לתאגיד בנקאי להשקיע בתאגידים ריאליים. בשנת 2013, על פי החלטת הדירקטוריון, הבנק לא חילק דיבידנד.

(1) מגבלות בחלוקת הדיבידנדים

- בנוסף למגבלות על פי חוק החברות, חלוקת דיבידנד על ידי תאגיד בנקאי כפופה לרגולציה החלה על תאגידים בנקאיים בישראל לפיה לא יחולק דיבידנד:
- (א) כאשר יתרת העודפים המצטברת של הבנק (בניכוי הפרשים בחובה, הנובעים מתרגום דוחות כספיים של יחידות אוטונומיות בחו"ל), על פי הדוחות הכספיים האחרונים שפורסמו אינה חיובית, או במידה שהחלוקה תגרום ליתרת עודפים כאמור;
 - (ב) כאשר אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד;
 - (ג) כאשר התוצאה המצטברת של שלושת הרבעונים, המסתיימים בתום תקופת הביניים לגביה פורסם הדוח הכספי האחרון, מראה על הפסד;
 - (ד) אם החלוקה תגרום לכך, שיחס הון הבנק לנכסי סיכון ירד מתחת ליחס הנדרש לגביו;
 - (ה) מקרנות הון או מהפרשים בזכות, הנובעים מתרגום דוחות כספיים של יחידות אוטונומיות בחו"ל;
 - (ו) במידה שלאחר חלוקתו, הנכסים הלא כספיים של הבנק יעלו על הונו העצמי; או

(ז) במידה שהבנק לא יעמוד בדרישות סעיף 23א לחוק הבנקאות שקובע הגבלה לגבי השיעור מההון אשר מותר לתאגיד בנקאי להשקיע בתאגידים ריאליים. כמו כן, במכתב המפקח על הבנקים בנושא מדיניות הון לתקופת ביניים, נקבע כי לא יחלק תאגיד בנקאי דיבידנד אם אינו עומד ביחס הון ליבה של לפחות 7.5% או אם חלוקה כאמור תגרום לאי עמידה ביחס הנ"ל. בנוסף, במכתב הפיקוח על הבנקים בנושא מסגרת באזל III - יחסי הון ליבה מינימאליים נדרשו הבנקים, בין היתר, להימנע מחלוקת דיבידנד אם בעטייה הוא עלול שלא לעמוד בדרישות ליעדי הון שנקבעו בו (לפירוט נוסף ראה ביאור 111 להלן).

על אף האמור לעיל, במקרים מסוימים יוכל הבנק לחלק דיבידנד אף בהתקיים הנסיבות לעיל, במידה שקיבל מראש או בכתב את אישורו של המפקח של הבנקים לחלוקה, ועד לגובה הסכום שאושר כאמור.

עדכון ההוראות בנושא מגבלות בחלוקת דיבידנד

ביום 15 בינואר 2013 פורסם חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331 בנושא חלוקת דיבידנד על ידי תאגידים בנקאיים. לאור שינויים עתידיים בהוראות הדיווח לציבור אשר מחייבים לרשום רווחים והפסדים מסוימים של הבנק ברווח כולל אחר ולא ברווח והפסד, מוצע לעדכן את מבחני חלוקת הדיבידנד.

על פי העדכון המוצע "רווחים ראויים לחלוקה" יכללו את מרכיבי רווח כולל אחר והבנק לא יבצע חלוקת דיבידנד, אלא אם קיבל מראש את אישור המפקח על הבנקים ועד לגובה הסכום שאושר, כאשר:

- יתרת העודפים המצטברת בניכוי הפרשים בחובה שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר, על פי הדוחות הכספיים האחרונים שפרסם, אינה חיובית, או כאשר הסכום המוצע לחלוקה יגרום למצב זה;

- אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונה הסתיימה בהפסד או בהפסד כולל; - כאשר התוצאה המצטברת בשלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים שלגביה פורסם הדוח הכספי האחרון, מראה על הפסד או על הפסד כולל.

בנוסף, נקבע כי תאגיד בנקאי לא יבצע חלוקה מתוך קרנות הון, או מתוך הפרשים בזכות שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר.

ההוראות נכנסו לתוקף ב- 1 בינואר 2013.

התוצאות העסקיות של הבנק בשנת 2013

רווח ורווחיות

רווח נקי של הבנק הסתכם בשנת 2013 ב- 42.1 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 44.5 מיליוני ש"ח בשנת 2012, קיטון בשיעור של 5.4%. ברבעון הרביעי של השנה הסתכם הרווח בסך של 12.2 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 12.0 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 1.7%.

להלן עיקרי השינויים בסעיפי הרווח והפסד בשנת 2013, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

- קיטון בהכנסות ריבית נטו בסך 5.2 מיליוני ש"ח.
- קיטון בהכנסות שאינן מריבית בסך 0.6 מיליוני ש"ח.
- גידול בהוצאות התפעוליות והאחרות בסך 1.5 מיליוני ש"ח.
- קיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי בסך 2.4 מיליוני ש"ח.
- קיטון בהפרשה למיסים על הרווח בסך 2.5 מיליוני ש"ח.

התשואה נטו על ההון הסתכמה בשנת 2013 ב- 9.6% בחישוב שנתי, בהשוואה ל- 11.2% בתקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון הרביעי של שנת 2013 הסתכמה התשואה נטו על ההון ב- 11.2%, בהשוואה ל- 12.1% בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן פרטים על התשואה להון במונחים שנתיים:

2011	2012	2013
10.3%	11.2%	9.6%

תשואת הרווח הנקי

2012				2013			
רבעון				רבעון			
רביעי	שלישי	שני	ראשון	רביעי	שלישי	שני	ראשון
11.3%	10.4%	12.9%	12.1%	9.8%	10.4%	8.2%	11.2%

תשואת הרווח הנקי

רווח לפני מיסים הסתכם בשנת 2013 ב- 66.0 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 70.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 6.9%.

רווח לפני מיסים ברבעון הרביעי של שנת 2013 הסתכם ב- 19.6 מיליוני ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח לפני מיסים להון הסתכמה בשנת 2013 ב- 15.0% בחישוב שנתי, בהשוואה ל- 17.9% בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון הרביעי של שנת 2013 הגיעה התשואה ל- 18.3% בהשוואה ל- 20.4% בתקופה המקבילה אשתקד.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הכנסות ריבית הסתכמו בשנת 2013 ב- 190.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 213.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 10.5%. ברבעון הרביעי של שנת 2013 הכנסות ריבית הסתכמו בסך 42.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 49.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 14.3%.

להלן הגורמים העיקריים שהשפיעו על הכנסות הריבית בשנת 2013:

- הכנסות ריבית מאשראי לציבור הסתכמו ב-159.8 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-165.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 3.6% הנובע בעיקר מירידה בריבית המוניטרית בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.
- הכנסות מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים הסתכמו ב-11.9 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-20.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 42.5% הנובע בעיקר מירידה בריבית המוניטרית בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.
- הכנסות מפקדונות בבנקים הסתכמו ב-3.9 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-6.3 מיליוני ש"ח, קיטון של 38.1% הנובע מקיטון בהיקף היתרות ומירידה בריבית המוניטרית בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.
- הכנסות מאיגרות חוב הסתכמו ב-15.2 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-20.2 מיליוני ש"ח, קיטון של 24.8% הנובע בעיקר מירידה בתשואות ומקיטון בהיקף היתרות.

הוצאות ריבית הסתכמו בשנת 2013 ב- 36.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 54.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 32.1%. הקיטון נובע בעיקר מירידה בהוצאות הריבית בגין פקדונות הציבור שנבעה בעיקר מירידה בריבית המוניטרית בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

פער הריבית הכולל - ללא השפעה של הכנסות או הוצאות מפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים, עומד בשנת 2013 על שיעור של 3.10% בהשוואה ל-3.18% בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן תרומת מגזרי ההצמדה השונים להכנסות מריבית נטו:

לשנת 2013	לשנת 2012	השינוי
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%
151.6	153.2	(1.0)
0.7	2.1	(66.7)
1.7	3.8	(55.3)
154.0	159.1	(3.2)

מטבע ישראלי:

לא צמוד

צמוד למדד

מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)

סך הכל

המגזר השקלי הלא צמוד - הרווח מפעילות מימון במגזר בשנת 2013 הסתכם ב- 151.6 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 153.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 1.0% הנובע בעיקר מירידה בריבית המוניטרית. פער הריבית במגזר בשנת 2013 עומד על 3.81% לעומת 3.80% בשנת 2012.

המגזר השקלי הצמוד למדד - הרווח מפעילות מימון במגזר בשנת 2013 הסתכם ב- 0.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 2.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 66.7% הנובע מירידה

בהיקף הפעילות, בהשקעה בהון הפיננסי הממוצע המושקע במגזר ובהכנסות המגזר. פער הריבית במגזר בשנת 2013 עומד על 0.77% לעומת 0.89% בשנת 2012.

מגזר מטבע חוץ וצמוד מטבע חוץ - הרווח מפעילות מימון במגזר בשנת 2013 הסתכם בסך 1.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 3.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 55.3% הנובע בעיקרו מירידת הריבית במגזר. פער הריבית במגזר בשנת 2013 עומד על 0.62% לעומת 1.31% בשנת 2012.

הכנסות מימון שאינן מריבית - הכנסות אלה כוללות הכנסות ממימוש ניירות ערך, הכנסות מנגזרים, נטו, הפרשי שער והכנסות שאינן מריבית בגין פעילות למסחר. סך ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו בסך 15.3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 13.7 מיליוני ש"ח אשתקד, גידול של 11.7%.. להלן השפעות עיקריות לשינוי:

א. קיטון בהכנסות ממימוש ניירות ערך זמינים למכירה והתאמה לשווי הוגן שנזקפו לדוח רווח והפסד אשר הסתכמו בשנת 2013 ב- 14.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 15.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ב. מכשירים פיננסיים נגזרים, נטו, הכוללים את התוצאות נטו מפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים, אשר לא הוגדרו כפעילות גידור, בעיקר בגין עסקאות הגנה על חשיפה לבסיס המדד והגנה על שינויים בשערי ריבית במט"ח. עסקאות אלה הוגדרו כעסקאות ALM. בשנת 2013 נרשם רווח הקטן מ-50 אלפי ש"ח בהשוואה להפסד של 1.9 מיליון ש"ח בשנת 2012.

להלן התפתחות ההכנסות מריבית, נטו לפי מגזרי פעילות עיקריים (במיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר			
	2012	2013	השינוי
מגזר משקי בית	99.0	101.6	3%
מגזר בנקאות פרטית	23.1	20.0	(13%)
מגזר עסקי	37.0	32.4	(12%)
סך הכל	159.1	154.0	(3%)

להלן התפתחות ההכנסות שאינן מריבית לפי מגזרי פעילות עיקריים (במיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר			
	2012	2013	השינוי
מגזר משקי בית	36.9	33.6	(9%)
מגזר בנקאות פרטית	25.4	26.5	4%
מגזר עסקי	20.4	19.4	(5%)
מגזר ניהול פיננסי	13.7	16.2	18%
סך הכל	96.4	95.7	(1%)

ההוצאות בגין הפסדי אשראי נערכו בהתאם להוראת המפקח על הבנקים (ראה להלן באור 4), בהתאם למדיניות האשראי של הבנק ובהתחשב בהערכת הסיכונים בתיק האשראי והסתכמו בשנת 2013 ב- 4.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 6.4 מיליוני ש"ח בשנת 2012, קיטון בשיעור של 37.5%.

הקיסון בהפסדי האשראי נובע בעיקר מגידול בגביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות בסך של 14.5 מיליוני ש"ח בשנת 2013 בהשוואה לסך של 7.9 מיליוני ש"ח בשנת 2012. וכן מקיסון במחיקות חשבונאיות שהסתכמו בשנת 2013 לסך של 21.7 מיליוני ש"ח בהשוואה לסך של 34.4 מיליוני ש"ח בשנת 2012.

במסגרת בקרת דרוג של לקוחות הבנק, במהלך השנה טוייב תיק האשראי ודרוגי הלקוחות שופרו.

להלן התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות עיקריים (במיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר			
2013	2012	השינוי	
במיליוני ש"ח			%
3.0	2.1	42.9	מגזר משקי הבית
1.0	4.3	(76.7)	מגזר עסקי
4.0	6.4	(37.5)	סך הכל
שיעור ההוצאה להפסדי אשראי:			
0.14	0.10		מגזר משקי הבית
0.14	0.57		מגזר עסקי

להלן ההתפתחות השנתית בהוצאות בגין הפסדי אשראי (במיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר		
2013	2012	
2.1	6.0	הוצאה להפסדי אשראי פרטנית
1.9	0.4	הוצאה להפסדי אשראי קבוצתית
4.0	6.4	סך הכל
שיעור ההוצאה להפסדי אשראי:		
0.14%	0.23%	סה"כ מאזני
0.09%	0.15%	מאזני וחוך-מאזני

להלן ההתפתחות הרבעונית בהוצאות בגין הפסדי אשראי (במיליוני ש"ח):

2013				2012				
רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	
1.3	0.9	(0.9)	0.8	1.0	1.3	2.4	1.3	הפרשה להפסדי אשראי פרטנית
0.6	-	0.3	1.0	(0.1)	1.1	(0.9)	0.3	הפרשה להפסדי אשראי קבוצתית
1.9	0.9	(0.6)	1.8	0.9	2.4	1.5	1.6	סך הכל
שיעור ההפרשה להפסדי אשראי:								
0.26%	0.13%	(0.08%)	0.25%	0.13%	0.34%	0.23%	0.24%	מאזני*
0.18%	0.09%	(0.06%)	0.17%	0.09%	0.23%	0.15%	0.16%	מאזני וחוך מאזני* * על בסיס שנתי

הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי בשנת 2013 הסתכמו ב-150.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-152.7 מיליון ש"ח בשנת 2012, קיטון בשיעור של 1.8%. הכנסות הריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון הרביעי של שנת 2013 ב-35.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-41.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 13.1%.

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו בשנת 2013 ב-15.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-13.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 11.7%. הגידול נובע בעיקר מגידול במימוש ניירות ערך זמינים למכירה שנזקפו לרווח והפסד. הכנסות מימון שאינן מריבית ברבעון הרביעי של שנת 2013 הסתכמו ב-3.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-2.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע בעיקר מגידול במימוש ניירות ערך זמינים למכירה שנזקפו לרווח והפסד.

עמלות הסתכמו בשנת 2013 ב-79.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-81.4 מיליוני ש"ח בשנת 2012, קיטון בשיעור של 2.9%. ברבעון הרביעי של שנת 2013 הסתכמו העמלות בסך 20.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-21.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 1.9%.

להלן הגורמים העיקריים שהשפיעו על ההכנסות מעמלות בשנת 2013:

- הכנסות מכרטיסי אשראי הסתכמו ב-12.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-13.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 7.2%. הנובע בעיקר מירידה בעמלה המתקבלת מחברת כרטיסי האשראי (העמלה הצולבת).

- עמלות מטיפול באשראי הסתכמו ב-10.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-12.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 15.3%. הנובע בעיקר מיישום המלצות הדוח הסופי של הצוות לבחינת הגברת התחרותיות בענף הבנקאות (דוח ועדת זקן).

- הכנסות מפעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים ומעמלות הפצה הסתכמו ב-20.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-19.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 5.2%. הנובע בעיקר מעליה בהיקף הפעילות בשוק ההון של לקוחות הבנק. אף עמלה זאת הושפעה מיישום המלצות דוח ועדת זקן והחלטת הרשות לניירות ערך בנושא צמצום עמלות ההפצה של קרנות נאמנות.

הכנסות אחרות הסתכמו בשנת 2013 ב-1.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-1.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסה נובעת בעיקר ממימוש נכס של הבנק בסך 0.9 מיליון ש"ח.

ברבעון הרביעי של שנת 2013 הסתכמו ההכנסות האחרות ב-1.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-0.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות תפעוליות ואחרות בשנת 2013 הסתכמו ב-179.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-178.2 מיליוני ש"ח בשנת 2012, גידול בשיעור של 0.8%. ברבעון הרביעי של שנת 2013 הסתכמו ההוצאות התפעוליות והאחרות בסך 41.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-45.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 9.0%.

להלן הגורמים העיקריים שהשפיעו על ההוצאות התפעוליות והאחרות בשנת 2013:

- הוצאות שכר הסתכמו ב- 94.9 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 91.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 3.9%. הגידול נובע, בין היתר, מעדכון הסכם שכר של עובדי הבנק (ראה פרק הסכמים מהותיים, שינויי ויזמות חקיקה במערכת הבנקאית ונושאים אחרים).

- אחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ב- 29.3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 31.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור 5.5%.

- הוצאות אחרות הסתכמו ב- 55.5 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 55.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים שהשפיעו על ההוצאות האחרות בשנת 2013:

- הוצאות מחשב הסתכמו ב- 30.7 מיליוני ש"ח לעומת 28.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 7.7% הנובע בעיקר מגידול בהיקף פעולות המחשב של הבנק.
- הוצאות שירותים מקצועיים הסתכמו ב- 4.0 מיליוני ש"ח לעומת 5.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 23.1%.

שיעור כיסוי ההוצאות התפעוליות והאחרות על ידי ההכנסות התפעוליות והאחרות בשנת 2013 הגיע ל-53% בהשוואה ל-54% בשנת 2012.

ההפרשה למיסים על הרווח בשנת 2013 הסתכמה ב- 23.9 מיליוני ש"ח, לעומת 26.4 מיליוני ש"ח בשנה הקודמת. הקיטון בהפרשה למיסים נובע מקיטון בהכנסות לפני מיסים. שיעור המס האפקטיבי מהרווח מפעולות רגילות לפני מיסים הגיע ל-36.2% בהשוואה לשיעור המס הסטטוטורי שהינו 36.21%. הפער נובע בעיקרו מהשפעת שינויים בשיעור המס, מהוצאות לא מוכרות והפרשים קבועים. לעידכוני מיסוי ראה באור 23.

התפתחויות בסעיפי המאזן המאוחד

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים (במיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר			
	2012	2013	השינוי ב- %
סך כל המאזן	5,122.8	5,130.9	0.2
אשראי לציבור, נטו	2,768.8	2,906.9	5.0
מזומנים ופקדונות בבנקים	1,421.8	1,394.3	(1.9)
ניירות ערך	842.4	743.4	(11.8)
פקדונות הציבור	4,183.2	4,151.8	(0.8)
הון	426.5	465.2	9.1

אשראי לציבור, נטו ליום 31 בדצמבר 2013 הסתכם ב-2,906.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 2,768.8 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2012, גידול בשיעור של 5.0%. על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, האשראי לציבור כולל יתרות בגין פעילות בכרטיסי אשראי אשר הסתכמו ליום 31 בדצמבר 2013 ב- 377.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 363.2 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2012.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך האשראי			יתרה ליום 31 בדצמבר		
לציבור ליום 31 בדצמבר					
2012	2013	שינוי	2012	2013	
%	%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
92.3	93.7	6.5	165.9	2,556.9	מטבע ישראלי:
6.8	5.9	(8.4)	(15.8)	187.5	לא צמוד
0.9	0.4	(49.2)	(12.0)	24.4	צמוד למדד
100.0	100.0	5.0	138.1	2,768.8	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
				2,906.9	סך הכל

ההשקעות בניירות הערך הסתכמו ביום 31 בדצמבר 2013 ב- 743.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 842.4 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2012. בתקופה זאת חלה ירידה בשווי ההון של תיק ניירות הערך הזמינים למכירה בסך 9.5 מיליוני ש"ח שנזקפה להון. כמו כן נזקף לרווח והפסד רווח בסך של 14.6 מיליוני ש"ח בגין ניירות ערך שמומשו מהתיק הזמין למכירה.

להלן הרכב התיק:

חלק מסך ניירות הערך		יתרה ליום		
31.12.12	31.12.13	31.12.12	31.12.13	
ב- %		במיליוני ש"ח		
94.3	95.7	794.9	711.7	איגרות חוב של ממשלת ישראל
2.1	1.7	17.4	12.3	איגרות חוב של בנקים בישראל
3.6	2.6	30.1	19.4	איגרות חוב של אחרים בישראל *
100.0	100.0	842.4	743.4	סך הכל

* כולל איגרות חוב בערבות ממשלתית בסך 5.6 מיליוני ש"ח ו- 12.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך ניירות הערך			יתרה ליום		
31.12.12	31.12.13	השינוי	31.12.12	31.12.13	
ב- %			במיליוני ש"ח		
					מטבע ישראלי
73.7	64.6	(22.7)	(140.8)	621.1	- לא צמוד
24.6	34.7	24.4	50.6	207.0	- צמוד למדד
1.7	0.7	(61.4)	(8.8)	14.3	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
100.0	100.0	(11.7)	(99.0)	842.4	סך הכל

בניינים וציוד - העלות המופחתת ליום 31 בדצמבר 2013 הסתכמה ב- 53.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-56.0 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2012.

המבנים בהם מתנהלים עסקי הבנק, הינם בבעלות הבנק או בבעלות חברת הנכסים שלו או בשכירות לתקופות שכירות שונות.

בבעלות הבנק 6 מבנים בשטח של כ- 3,300 מ"ר המשמשים כסניפים. בנוסף למבנים בבעלותו, הבנק מחזיק בשכירות מבנה בשטח של כ- 2,000 מ"ר המשמש כמשרדי הנהלה ו- 17 מבנים בשטח של כ- 3,600 מ"ר המשמשים כסניפים. (ראה בנוסף "פריסת סניפים והנהלה ראשית")

פקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2013 הסתכמו ב-4,151.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-4,183.2 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2012, קיטון בשיעור של 0.8%.

להלן התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך פקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר					
יתרה ליום 31 בדצמבר					
2013	2012	שינוי	2013	2012	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%	%	%	
3,339.4	3,377.3	(37.9)	80.4	80.7	מטבע ישראלי:
572.3	542.6	29.7	13.8	13.0	לא צמוד*
240.1	263.3	(23.2)	5.8	6.3	צמוד למדד**
4,151.8	4,183.2	(31.4)	100.0	100.0	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
					סך הכל

* כולל יתרות פקדונות ברירה שקל/מדד ליום 31 בדצמבר 2013 בסך 36.1 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2012 -43.1) המוצגים לפי המסלול הגובר.

** כולל יתרות פקדונות ברירה שקל/מדד ליום 31 בדצמבר 2013 בסך 11.0 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2012 -10.5) המוצגים לפי המסלול הגובר.

פקדונות של גופים מוסדיים שגויסו בישראל ליום 31 לדצמבר 2013 שנכללו בפקדונות הציבור הסתכמו לסך של 53.9 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-40.0 מיליוני ש"ח ליום 31 לדצמבר 2012.

ההון ליום 31 בדצמבר 2013 הסתכם ב-465.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-426.5 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2012, גידול בשיעור של 9.1%. הגידול בהון נבע בעיקרו מרווח בסך 42.1 מיליוני ש"ח ומקיטון בסך של 3.4 מיליוני ש"ח ביתרת ההתאמות מהצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו.

יחס הון למאזן ליום 31 בדצמבר 2013 הגיע ל-9.1% בהשוואה ל-8.3% ליום 31 בדצמבר 2012.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 31 בדצמבר 2013 הגיע ל-15.61% לעומת 14.78% ביום 31 בדצמבר 2012.

פעילות חוץ-מאזנית

תפעול קופות גמל – שירותי התפעול של קופות הגמל ניתנים החל מהרבעון השני של שנת 2010, באמצעות חברת האם. תמורת שירותי תפעול אלה רשם הבנק בשנת 2013 הכנסה נטו בסך 0.5 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 1.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (הרשומים במסגרת הכנסות אחרות). הסכם לשירותי תפעול נמצא בשלבי גיבוש ונכון ליום פרסום הדוחות הכספיים טרם נחתם.

להלן ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות הבנק (במיליוני ש"ח):

	31.12.12	31.12.13	
השינוי ב- %			
21.4	2,640	3,204	בתיקי ניירות ערך

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי תקני חשבונאות מקובלים ועל פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי של תאגיד בנקאי. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בבאור 1 לדוחות הכספיים.

הדוחות הכספיים כוללים תוצאות של חישובים, הנחות ואומדנים המתייחסים לפעילויות, אירועים והתפתחויות שונות, המשפיעים על רווחיותו של הבנק. הנהלת הבנק מתבססת בהערכותיה על הנחות סובייקטיביות והערכות של עובדים וגורמים מקצועיים חיצוניים בעלי מיומנויות והתמחויות בתחומים בהם נדרשים האומדנים השונים.

לבעלי המקצוע החיצוניים ולעובדים העוסקים בפיקוח, בקרה והכנת האומדנים וההערכות בנושאים המוגדרים כבעלי השפעה קריטית על התוצאות הכספיות של הבנק אין, ככל שהדבר מתאפשר, מעורבות וקשר עסקי שוטף עם הגורם או הסוגיה נשוא האומדן.

הנהלת הבנק והדירקטוריון סבורים כי האומדנים וההערכות בנושאי המדיניות החשבונאית הקריטית, נעשו על פי מיטב ידיעתם ושיקול דעתם של הגורמים המקצועיים שעסקו בהכנתם, והם יושמו באופן נאות בדוחות הכספיים של הבנק.

להלן סקירה תמציתית של התחומים בהם נדרשת הנהלת הבנק לבצע הערכות ואומדנים חשבונאיים בנושאים שהשפעתם על הרווח והפסד עשויה להיות קריטית ומהותית. לשינויים באומדנים ובהערכות בנושאים שיתוארו להלן, ובכלל זה התממשות שונה של אירוע מהאומדן שנעשה לגביו, יכולה להיות השפעה מהותית על תוצאותיו העסקיות של הבנק ועל מבנה הנכסים וההתחייבויות שלו (לרבות - תלויות).

א. הפרשה להפסדי אשראי

החל מיום 1 בינואר 2011 מיישם הבנק את הוראת הדיווח לציבור בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" המאמצת את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב.

הבנק קבע קריטריונים לסיווג חובות כבעייתיים בהתאם לסוגי החובות הבעייתיים שנקבעו בהוראה, שעיקרם חוב פגום, חוב נחות, וחוב בהשגחה מיוחדת המשקפים את רמת הבעייתיות בחוב. כמו כן, הבנק קבע מדיניות לחישוב ההפרשות הפרטניות להפסדי אשראי לצורך קיום הפרשה ברמה נאותה בהתייחס לאיכות תיק האשראי.

ההפרשה להפסדי האשראי לגבי החבויות בבנק נבחנת באחד משני מסלולים: הפרשה הנבחנת על בסיס פרטני והפרשה הנבחנת על בסיס קבוצתי.

ההפרשה הפרטנית, הרלוונטית לחובות בעייתיים בסיווג פגום, נעשית בהתבסס על הערכות ההנהלה לגבי הפסדים הגלומים בתיק האשראי המאזני והחוץ מאזני. הפרשה זו נאמדת באמצעות הפער שבין יתרת החוב הרשומה לבין הערך הנוכחי של התקבולים הצפויים לפירעון החוב, או השווי ההוגן של הבטוחות.

אמידת התקבולים הצפויים לפירעון החוב ממגוון מקורות ההחזר הרלוונטיים, לרבות פעילותו העסקית של הלווה, ערך הבטוחות שהעמיד הלווה, מקורות פרעון פרטיים וערך מימוש ערבויות שניתנו על ידי הלווה או צדדים שלישיים, מחייבת שימוש בשיקול דעת ואומדנים אשר הנהלת הבנק מאמינה כי הינם סבירים במועד ההערכה, אולם, מטבע הדברים, אין ודאות כי הסכומים שיתקבלו בפועל יהיו זהים לאומדנים שנקבעו.

בנוסף, הבנק בוחן את החובות ומבצע מחיקה חשבונאית בחובות אשר עומדים בתנאי המחיקה החשבונאית.

ההפרשה הקבוצתית רלוונטית לכלל החובות שלא סווגו כפגומים, ומשקפת את ההפרשות בגין הפסדי אשראי בלתי מזהים פרטנית בחובות שנבחנו פרטנית ולא סווגו כפגומים, וכן את ההפרשה בגין קבוצות גדולות של חובות קטנים שיש להם מאפייני סיכון משותפים.

ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי בגין סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מחושבת באמצעות מקדם הפרשה לאשראי בעייתי ומקדם הפרשה לאשראי שאינו בעייתי לכלל ענפי המשק השונים. מקדמי ההפרשה בענפי המשק המסחרים נאמדים על בסיס המקדמים בחברת האם. בענף המשק הפרטי מקדם ההפרשה מחושב על בסיס ההפרשות בשנים 2009-2010, ועל בסיס המחיקות החשבונאיות שבוצעו בשנים 2011-2013.

ביום 10 באפריל 2013 פרסם בנק ישראל טיוטת הוראה בנושא "הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי". בטיטוטה הובהר טווח השנים שבגינו יחשב הבנק את שיעורי ההפסד, צורפו דוגמאות למידע שעל תאגיד בנקאי להביא בחשבון כדי לשפר את השיטות למדידת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי, ונוספו דוגמאות למידע שעל הבנק לשמור כדי לתמוך בהפרשה להפסדי אשראי שבוצעה. כמו כן, הוורכה הדרישה לחישוב ההפרשה הכללית והנוספת לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 315 כסכום ההפרשה המינימאלי עד ליום 31 בדצמבר 2014. הבנק בוחן את ההשפעה הצפויה מיטוט טיטוט ההוראה ונערך ליישום דרישותיה אשר צפויות לשפר את שיטת ההערכה של ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי.

ב. תביעות משפטיות והתחייבויות תלויות

הערכת הסיכון ומתן ביטוי חשבונאי לתביעות משפטיות והתחייבויות תלויות, נעשים לפי מיטב שיקול הדעת של עורך הדין המטפל, על סמך בקיאותו וידיעתו את החוק והפסיקה, נסיונו בעבודה המשפטית, הכרת הפעילות הבנקאית, וכן, גם בחינת התשתית העובדתית. הערכת הסיכון מבוקרת על ידי היועצת המשפטית, ומתוקפת על ידי וועדה בראשות המנכ"ל בה חברים גם חשב הבנק והיועצת המשפטית. כל התביעות נגד הבנק עוברות לטיפול של היחידה לייעוץ משפטי בבנק. חלקן של התביעות מטופלות על ידי היועצת המשפטית וחלקן מועברות לטיפול של עורכי דין חיצוניים, הנמנים על המשרדים המובילים בתחומם, הכל תוך ליווי ופיקוח של היועצת המשפטית. לכל תביעה משפטית מבוצעת הערכת סיכון על ידי עורך הדין המטפל, ובאישור היועצת המשפטית. בנוסף, קיימת גם בקרה של ועדה בראשות המנכ"ל אשר חברים בה גם חשב הבנק והיועצת המשפטית. אומדנים לחשיפות שיש לבנק בתביעות ובתלויות לגביהן נדרשה הפרשה או נדרש גילוי לגבי רמת החשיפה הגלומה בהם, נעשים בשיתוף פעולה עם הגורמים המקצועיים הרלבנטיים בבנק. שינויים מהותיים בתיקי תביעות מדווחים למנכ"ל ובנוסף, מתבצע דיווח רבעוני על עדכונים ושינויים כאמור בכלל התביעות נגד הבנק. לגבי התביעות והתלויות ישנם אומדנים לרמת הסיכון שיש לבנק ובהתאם לכך מבוצעות הפרשות בדוחות הכספיים ניתן גילוי לרמת החשיפה שיש לבנק ביחס לתביעות ותלויות מהותיות שהאומדן להתממשות נע בין 20% ל-70% ואשר לא נעשתה בגין הפרשה. בתביעות ותלויות שהתממשות

מוערכת כקלושה (פחות מ-20%) ואשר לא נעשתה בגין הפרשה ניתן גילוי אם החשיפה הגלומה בהן הינה מהותית, בהתייחס להון העצמי של הבנק. כמו כן ניתן גילוי לתלויות מהותיות בגין תביעות ייצוגיות או תביעות להכרה באותן תביעות כייצוגיות, לגביהן אין ביכולתם של היועצים המשפטיים לחוות דעה לגבי רמת החשיפה של הבנק בגין.

ג. זכויות עובדים

בגין כל ההתחייבויות של יחסי עובד-מעביד קיימות עתודות מתאימות על פי דין, הסכם, נוהג וציפיות ההנהלה. התחייבויות עתידיות בגין פנסיה ומענקי יובל מחושבות על ידי אקטואר מומחה בשיטת הערכה של הטבות נצברות ובהתחשב בהסתברויות על בסיס ניסיון העבר. שיעור ההיוון של העתודות הינו 4% בהתאם להוראות המפקח על הבנקים. התחייבויות לפיצויי פרישה ופנסיה מכוסות בעיקרן על ידי יעודות אשר מופקדות בקופות גמל לקצבה ולפיצויים. בגין סכומי התחייבות אשר אינם מכוסים כאמור, נכללה הפרשה בדוחות הכספיים. ראה באור 12, "זכויות עובדים".

הנחיות והבהרות בנושא חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים

ביום 27 במרץ 2012 פורסמו הנחיות של הפיקוח על הבנקים בנושא חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים. ההנחיות קובעות מספר הבהרות בנוגע להערכת התחייבות בגין זכויות עובדים והנחיות בנושא בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים תוך דרישה לשיתוף אקטואר מוסמך, זיהוי ומיון התחייבויות בגין זכויות עובדים, קיום בקורות פנימיות לצורך הסתמכות על הערכת האקטואר ותיקופה וכן דרישות גילוי מסוימות.

בפרט, לפי המכתב, תאגיד בנקאי שצופה כי ישולמו לקבוצת עובדים הטבות מעבר לתנאים החוזיים, נדרש להביא בחשבון את שיעור העובדים שצפויים לעזוב (לרבות עובדים שצפויים לפרוש במסגרת תכניות פרישה מרצון או בעת קבלת תנאים מועדפים אחרים) ואת ההטבות שהם צפויים לקבל בעת עזיבתם. בעקבות יישום ההנחיות של הפיקוח, ההתחייבויות בגין תשלום פיצויי פיטורין לקבוצת העובדים מוצגת בדוח הכספי בסכום הגבוה מבין סכום ההתחייבויות שחושב על בסיס אקטוארי, המביא בחשבון את העלות הנוספת שצפוי שתיגרם לתאגיד הבנקאי בגין מתן הטבות כאמור, לבין סכום ההתחייבויות שמחושב כמכפלת השכר החודשי של העובד במספר שנות הוותק שלו, כנדרש בגילוי דעת 20 של לשכת רואי חשבון בישראל.

לצורך עריכת החישובים האקטואריים נעזר הבנק באקטואר חיצוני. החישובים האקטואריים מבוססים על מספר פרמטרים ובכלל זה, ההסתברות שיתמלאו כל התנאים לתשלום, תוחלת החיים הצפויה, גיל הפרישה, שיעורי הפרישה של העובדים טרם מועד הפרישה לגמלאות, שיעור עליית השכר הצפויה ושיעור ההיוון. פרמטרים אלו נקבעו, בין היתר, על פי תצפיות שערך האקטואר בנוגע לשיעור עליית השכר בבנק ושיעורי עזיבה בבנק והחלטות הנהלת ודירקטוריון הבנק בקשר עם הזכויות השונות. שיעור ההיוון נקבע בהוראת שעה של בנק ישראל.

חישוב ההפרשה למענק יובל ותוספת ההפרשה האקטוארית לפיצויי פיטורין רגישים לשינויים בכל אחד מהערכים של הפרמטרים שצוינו לעיל.

להלן ניתוח רגישות של השפעת השינוי בפרמטרים העיקריים על חישוב ההפרשות האקטואריות:

רגישות המחויבות האקטוארית להנחת גידולי השכר

שיעור שינוי בשכר (ב- %)	0.50%	1.00% (לפי מודל)	1.50%
סה"כ מחויבויות לעובדים	12.2	12.6	12.9
ניתוח שינוי	(0.4)	-	0.3

רגישות המחויבות האקטוארית להנחת העדירות

שינוי העדירות	גידול פי 2	גידול 50%	לפי המודל	קטון 25%	קטון 50%
מחויבויות נוספות לעובדים	10.8	11.7	12.6	12.9	13.2
ניתוח שינוי	(1.8)	0.9	-	0.3	0.6

לעניין פרסום טיוטת הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים, אשר תחולתה מיום 1 בינואר 2015, המעדכנת את דרישות ההכרה, המדידה, והגילוי בנושא הטבות לעובדים, ראה ביאור 1.ה.ו) לדוחות הכספיים.

ד. ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

הערך בספרים של הנכסים הלא פיננסיים של הבנק, למעט נכסי מיסים נדחים ולרבות נכסים כספיים שהם השקעות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, נבדק בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. באם קיימים סימנים כאמור, מחושב אומדן של סכום בר ההשבה של הנכס. בתקופות עוקבות למועד ההכרה לראשונה, מבצע הבנק, אחת לשנה בתאריך קבוע עבור כל נכס, הערכה של סכום בר ההשבה של נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר או שאינם זמינים לשימוש או באופן תכוף יותר, אם קיימים סימנים לירידת ערך.

הסכום בר-ההשבה של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים הינו הגבוה מבין שווי השימוש ושווי הוגן, בניכוי הוצאות מכירה. בקביעת שווי השימוש, מהוון הבנק את תזרימי המזומנים העתידיים החזויים לפי שיעור היוון לפני מיסים, המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס, בניגם לא הותאמו תזרימי המזומנים הצפויים לנבוע מהנכס.

למטרת בחינת ירידת ערך, הנכסים אשר אינם ניתנים לבחינה פרטנית מקובצים יחד לקבוצת הנכסים הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות ("יחידה מניבת מזומנים").

נכסי מטה הבנק אינם מפיקים תזרימי מזומנים נפרדים ומשרתים יותר מיחידה מניבת מזומנים אחת. חלק מנכסי המטה מוקצים ליחידות מניבות מזומנים על בסיס סביר ועקבי ונבחנים לירידת ערך כחלק מבחינת ירידת ערך בגין יחידות מניבות המזומנים להן הם מוקצים.

נכסי מטה אחרים, אותם לא ניתן להקצות באופן סביר ועקבי ליחידות מניבות מזומנים, מוקצים לקבוצת יחידות מניבות מזומנים במידה וקיימים סממנים לכך שחלה ירידת ערך בנכס השייך למטה החברה או כאשר קיימים סממנים לירידת ערך בקבוצת היחידות מניבות המזומנים. במקרה זה, נקבע סכום בר השבה של קבוצת היחידות מניבות המזומנים שאותן משרת המטה.

הפסדים מירידת ערך מוכרים כאשר הערך בספרים של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים עולה על הסכום בר ההשבה, ונקפים לרווח והפסד. לגבי יחידות מניבות מזומנים הכוללות מוניטין, הפסד מירידת ערך מוכר כאשר הערך בספרים של היחידה מניבת מזומנים, לאחר גילום יתרת המוניטין, עולה על הסכום בר ההשבה שלה. הפסדים מירידת ערך שהוכרו לגבי יחידות מניבות מזומנים, מוקצים תחילה להפחתת הערך בספרים של מוניטין שיוחס ליחידות אלה, ולאחר מכן להפחתת הערך בספרים של הנכסים האחרים ביחידה מניבת המזומנים, באופן יחסי.

הפסד מירידת ערך מוניטין אינו מבוטל. באשר לנכסים אחרים, לגבי הוכרו הפסדים מירידת ערך בתקופות קודמות, בכל מועד דיווח נבדק האם קיימים סימנים לכך שהפסדים אלו קטנו או לא קיימים עוד. הפסד מירידת ערך מבוטל אם חל שינוי באומדנים ששימשו לקביעת הסכום בר ההשבה, אך ורק במידה שהערך בספרים של הנכס, אחרי ביטול ההפסד מירידת הערך, אינו עולה על הערך בספרים בניכוי פחת או הפחתות, שהיה נקבע אלמלא הוכר הפסד מירידת ערך.

ה. אומדן השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק פועל בתחום המכשירים הפיננסיים הנגזרים, שהצגתם בדוחות הכספיים מושתתת על בסיס השווי ההוגן, להבדיל מהשווי על פי עקרון הצבירה. הבנק מיישם את כללי FAS 157 למדידת השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים הנגזרים החל משנת 2013.

שווי הוגן מוגדר כמחיר אשר היה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם בהעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה. בין היתר, התקן מחייב לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מרבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של הבנק. FAS 157 מפרט היררכיה של טכניקות מדידה בהתבסס על השאלה האם הנתונים ששימשו לצורך קביעת השווי ההוגן הינם נצפים או לא נצפים. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים, אשר לבנק יש יכולת לגשת אליהם במועד המדידה.
- נתוני רמה 2: נתונים הנצפים עבור הנכס או התחייבות, במישרין או בעקיפין, שאינם מחירים מצוטטים הנכללים ברמה 1.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות.

היררכיה זו דורשת שימוש בנתוני שוק נצפים, כאשר מידע זה קיים. כאשר הדבר הינו אפשרי, הבנק שוקל מידע שוק נצפה ורלוונטי במסגרת הערכתו. היקף ותדירות העסקאות, גודל מרווח ה- bid-ask וכן גודל ההתאמה הנדרשת כאשר משווים עסקאות דומות הינם כולם גורמים אשר נלקחים בחשבון כאשר הבנק קובע את הנזילות של שווקים ואת הרלוונטיות של מחירים נצפים באותם שווקים. לצורך מדידת שווי הוגן, לא מיושמת הנחת היסוד "בשימוש" (in-use) לגבי מכשירים פיננסיים. עם זאת, בתנאים מסוימים נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות המוחזקים והמנוהלים במסגרת פורטפוליו נמדדים לפי שווי הוגן תוך שימוש במחיר שהיה מתקבל או משולם אילו פוזיציה נטו בקבוצות של נכסים פיננסיים או התחייבויות פיננסיות כאמור הייתה נמכרת או מועברת.

בנוסף, מדידת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נעשית ללא הבאה בחשבון של פקטור גודל ההחזקה (blockage factor) הן לגבי מכשירים פיננסיים המוערכים לפי נתוני רמה 1 והן לגבי מכשירים פיננסיים המוערכים לפי רמות 2 או 3, למעט מצבים בהם פרמיה או ניכיון היו מובאים בחשבון במדידת שווי הוגן על ידי משתתפים בשוק בהיעדר נתוני רמה 1.

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי ובהיעדר שוק עיקרי, לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים הוערכו לפי מודלים אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא באלה). ליתר פירוט ראה בהמשך לגבי מתודולוגיית הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע.

להלן נתוני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים ליום 31 בדצמבר 2013 (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2013				
מדירות שווי הוגן המשתמשות ב -				
יתרה מאזנית	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
0.5	0.1	0.2	0.2	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1.1	0.1	0.8	0.2	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
31 בדצמבר 2012				
מדירות שווי הוגן המשתמשות ב -				
יתרה מאזנית	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
0.4	-	0.3	0.1	נכסים בגין מכשירים נגזרים
3.5	1.5	1.9	0.1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

ו. שווי הוגן של ניירות ערך

השווי ההוגן של ניירות ערך למסחר וניירות ערך זמינים למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר נייר הערך, הערכה מבוצעת לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. במקרים אלו השווי ההוגן של השקעת הבנק בניירות ערך הינו מכפלה של מספר היחידות באותו מחיר שוק מצוטט. המחיר המצוטט המשמש לקביעת שווי הוגן אינו מותאם בשל גודל הפוזיציה של הבנק יחסית לנפח המסחר (פקטור גודל ההחזקה). אם מחיר שוק מצוטט אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים ותוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה).

להלן פירוט ניירות הערך לפי האופן בו נקבע השווי ההוגן של ניירות הערך (במיליוני ש"ח) (ראה גם באור 15ד):

31 בדצמבר 2012			31 בדצמבר 2013		
מדידות שווי הוגן			מדידות שווי הוגן		
המשתמשות ב -			המשתמשות ב -		
נתונים נצפים	מחירים		נתונים נצפים	מחירים	
משמעותיים	מצוטטים		משמעותיים	מצוטטים	
יתרה	אחרים	בשוק פעיל (רמה 1)	יתרה	אחרים	בשוק פעיל (רמה 1)
מאזנית *	(רמה 2)		מאזנית *	(רמה 2)	
784.9	14.3	770.6	711.7	5.5	706.2
17.4	-	17.4	12.3	-	12.3
25.0	12.5	12.5	14.3	8.6	5.7
827.3	26.8	800.5	738.3	14.1	724.2
10.0	-	10.0	-	-	-
10.0	-	10.0	-	-	-
837.3	26.8	810.5	738.3	14.1	724.2

א. נכסים

ניירות ערך זמינים למכירה:

784.9	14.3	770.6	711.7	5.5	706.2	איגרות חוב של ממשלת ישראל
17.4	-	17.4	12.3	-	12.3	איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
25.0	12.5	12.5	14.3	8.6	5.7	איגרות חוב של אחרים בישראל
827.3	26.8	800.5	738.3	14.1	724.2	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
10.0	-	10.0	-	-	-	ניירות ערך למסחר:
10.0	-	10.0	-	-	-	איגרות חוב של ממשלת ישראל
10.0	-	10.0	-	-	-	סך הכל ניירות ערך למסחר
837.3	26.8	810.5	738.3	14.1	724.2	סך כל ניירות הערך הנמדדים לפי שווי הוגן

* לא כולל ניירות ערך בתיק לפדיון בסך 5.1 מיליוני ש"ח ו- 5.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה, המוצגים לפי העלות המופחתת.

הבנק בוחן בכל תקופת דיווח האם ירידה בשוויים ההוגן של ניירות ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה ולתיק המוחזק לפדיון הינה בעלת אופי אחר מזמני. הבנק מכיר בתקופת הדיווח בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, לכל הפחות, בגין ירידת ערך של כל נייר המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:

- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו;
- נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר;
- איגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוגה במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוגה במועד פרסום הדוח לתקופה זו;
- איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית;
- איגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה;
- נייר ערך, אשר השווי ההוגן שלו לסוף תקופת דיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור משמעותי מהעלות (לגבי איגרות חוב - העלות המופחתת). זאת, אלא אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלוונטיים, אשר מוכיחות ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני.

בנוסף, הבחינה בנושא קיום ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני מתבססת על השיקולים הבאים:

- שיעור ההפסד ביחס לעלות נייר הערך (לגבי איגרות חוב - לעלות המופחתת);
- משך התקופה בה השווי ההוגן של נייר הערך נמוך מעלותו;
- שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו;
- הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את נייר הערך לתקופת זמן ארוכה מספיק שתאפשר עליה בשווי ההוגן של נייר הערך או עד לפדיון;
- במקרה של איגרות חוב - שיעור התשואה לפדיון;
- במקרה של מניות - הפחתה של חלוקת דיבידנדים או ביטול שלה.

כמו כן, הבנק מכיר בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בגין זכויות מוטב שנרכשו ובגין זכויות מוטב שהמשיכו להיות מוחזקות על ידי הבנק באיגוח נכסים פיננסיים, כאשר מידע עדכני או אירועים אחרים מצביעים על שינוי לרעה צפוי (probable) בתחזית תזרימי המזומנים הנובעים מהמכשיר הפיננסי.

כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, עלותו של נייר הערך מופחתת לשווי ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. ההפסד המצטבר, המתייחס לנייר ערך המסווג כזמין למכירה, שנזקף בעבר לסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר, מועבר לרווח והפסד כאשר מתקיימת בגינו ירידת ערך שאינה בעלת אופי אחר מזמני. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד (בסיס עלות חדש).

להלן פירוט ירידת ערך של איגרות חוב בתיק הזמין למכירה לפי שיעור ירידה ולפי טווחים של משך הזמן (במיליוני ש"ח):

שיעור ירידה	עד 6 חודשים	מעל 12 חודשים	סך הכל
עד 3%	*-	-	*-
עד 2%	(0.7)	(0.3)	(1.0)
סך הכל	(0.7)	(0.3)	(1.0)

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

תאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות

הבנק פועל בישראל במריבית תחומי הבנקאות ומספק מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיו. פעילות הבנק מתבצעת באמצעות שני מגזרי פעילות עיקריים:

(א) המגזרים הבנקאיים - מתחלקים למגזר משקי בית, מגזר בנקאות פרטית ומגזר עסקי. מגזרים אלה עוסקים במתן שירותים בנקאיים ובתיווך פיננסי, תוך התמקדות במשקי בית, מקבלי משכורת עם התמחות מיוחדת באוכלוסית עובדי ההוראה ומוסדות חינוך:

1. מגזר משקי הבית (המגזר הקמעונאי) - מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים למשקי הבית, תוך התמחות במגזר המורים ועובדי ההוראה.

2. מגזר הבנקאות הפרטית - הבנק פועל להרחיב ולהעמיק את הפעילות עם לקוחות הבנקאות הפרטית, תוך בחינה מקצועית של צרכי הלקוחות והתאמת תיק ההשקעות שלהם בהתאם לאפיון הלקוח. הפעילות תתמקד בעיקרה בנושאים הבאים:

- טיפול אישי וממוקד בלקוחות המגזר, הנמנים על הלקוחות בעלי עושר פיננסי גבוה יחסית, תוך בחינה והתאמה של פעילות הלקוח, באמצעות מערכות מתוחכמות וביצוע מעקב שוטף ומקצועי אחר ביצועי תיק ההשקעות והרכבו, כפועל יוצא מאפיון רמת הסיכון של הלקוח בחשבונו.

- גיוס לקוחות בעלי עושר פיננסי התואמים את לקוחות המגזר כאמור, תוך מתן דגש על מקצוענות, יחס אישי ותודעת שירות גבוהה.

3. מגזר עסקי - מספק מגוון של שירותי בנקאות לעסקים וחברות - עסקים קטנים ובינוניים. לקוחות אלה מקבלים את השירות ביחידות מובדלות בסניף, אשר מקבלות תמיכה מקצועית מהנהלה הראשית על ידי רפרנטים מקצועיים יעודיים המתמחים בלקוחות עסקיים.

(ב) מגזר ניהול פיננסי - הכולל פעילות בנוסטרול של הבנק, פעילות בנגזרים הפיננסיים וניהול החשיפות.

חלוקה זו משמשת את הנהלת הבנק לצורך קבלת החלטות וניתוח התוצאות העסקיות של הבנק. כללי החשבונאות שיושמו בהצגת תוצאות הפעילות של מגזרי הפעילות של קבוצת הבנק הינם אלה המתוארים בבאור 1 לדוחות הכספיים השנתיים. להלן הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

הכנסות ריבית, נטו - כולל את המרווח שבין הריבית המתקבלת או המשתלמת ללקוח המגזר לבין העלות השולית של מקורות הבנק וכן הריבית התיאורטית על ההון המיוחס למגזר.

הוצאות בגין הפסדי אשראי - ההוצאות בגין הפסדי אשראי נזקפות למגזר אליו משתייך הלקוח.

הכנסות שאינן מריבית - מיוחסות למגזר אליו משתייך הלקוח.

הוצאות תפעוליות ואחרות - מיוחסות למגזר על פי יחס עלות השכר הישיר.

מיסים על הכנסה - ההפרשה למס על תוצאות הפעילות של כל מגזר חושבה על-פי שיעור המס האפקטיבי.

תשואה להון - כולל את היחס שבין הרווח הנקי של כל אחד מהמגזרים לבין ההון המוקצה למגזר. הון מוקצה למגזר - ההון המשוקלל ברוטו בהתאם למשקל הממוצע של נכסי הסיכון במגזר מסך כל נכסי הסיכון.

נכסי הסיכון - כוללים נכסי סיכון אשראי, סיכוני שוק וסיכון תפעולי.

להלן תמצית התפתחות הרווח הנקי וסך הנכסים לפי מגזרי פעילות:

	2012	2013	השינוי ב-%
א. סך ההכנסות			
מגזר משקי הבית	135.9	135.2	(1%)
מגזר בנקאות פרטית	48.5	46.5	(4%)
מגזר עסקי	57.4	51.8	(10%)
מגזר ניהול פיננסי	13.7	16.2	18%
סך הכל	255.5	249.7	(2%)
ב. הוצאות בגין הפסדי אשראי			
מגזר משקי הבית	2.1	3.0	43%
מגזר עסקי	4.3	1.0	(77%)
סך הכל	6.4	4.0	(38%)
ג. רווח נקי			
מגזר משקי הבית	25.7	21.3	(17%)
מגזר בנקאות פרטית	5.5	4.8	(13%)
מגזר עסקי	7.5	7.8	4%
מגזר ניהול פיננסי	5.8	8.2	41%
סך הכל	44.5	42.1	(5%)
ד. יתרות מאזניות ממוצעות:			
מגזר משקי הבית	1,579.0	1,777.7	13%
מגזר בנקאות פרטית	199.8	219.2	10%
מגזר עסקי	913.5	872.3	(5%)
מגזר ניהול פיננסי	2,297.4	2,116.7	(8%)
סך הכל	4,989.7	4,985.9	-

מגזר משקי הבית

מבנה המגזר

מגזר משקי הבית (המגזר הקמעונאי) מספק מגוון של שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים למשקי הבית. המגזר פועל באמצעות מערך הסניפים והשלוחות הפרוסים ברחבי הארץ ובאמצעות ערוצים ישירים: סניפומטים, עמדות לקוח, אינטרנט, "Call Center" שרות SMS בטלפון סלולרי ואפליקציות לטלפונים חכמים (סמרטפונים).

המוצרים הבנקאיים העיקריים שמספק המגזר כוללים: שירותי ניהול חשבון שוטף, אשראי, פקדונות ותכניות חסכון, פעילות בכרטיסי אשראי ושירותי ייעוץ להשקעה בניירות ערך.

פעילות המשכנתאות של לקוחות המגזר מתבצעת באמצעות דלפקי משכנתאות של הבנק הבינלאומי המוצבים בחלק מסניפי הבנק.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של מגזר משקי הבית בשנת 2013 הסתכם ב-21.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-25.7 מיליוני ש"ח בשנת 2012, קיטון בשיעור של 17%, הנובע בעיקר בשל ירידה בריבית המוניטרית בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. שיעור תשואת הרווח הנקי להון במגזר בשנת 2013 הגיע ל-8.9%, בהשוואה ל-12.4% בשנת 2012.

הכנסות המגזר הסתכמו ב-135.2 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-135.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 1%. בשנת 2013 חל גידול בהיקף הפעילות של המגזר. היתרה הממוצעת של הנכסים, שעיקרם אשראי לציבור, הסתכמה בשנת 2013 ב-1,777.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-1,579.0 מיליוני ש"ח בשנת 2012, גידול של 13%. הוצאות המגזר בשנת 2013 הסתכמו ב-98.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-92.9 מיליוני ש"ח בשנת 2012, גידול בשיעור של 6%. ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-3.0 מיליוני ש"ח בהשוואה להוצאות של 2.1 מיליוני ש"ח בשנת 2012. היקף נכסי הציבור, המנוהלים על ידי המגזר, הסתכם בשנת 2013 ב-138.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-243.3 מיליוני ש"ח בשנת 2012, ירידה של 43%.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר משקי הבית:

השינוי ב-%	2012	2013	
			הכנסות ריבית נטו:
3%	99.0	101.6	מחיצוניים
			הכנסות שאינן מריבית:
(9%)	36.9	33.6	מחיצוניים
(1%)	135.9	135.2	סך הכנסות
43%	2.1	3.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
6%	92.9	98.7	הוצאות תפעוליות ואחרות
(18%)	40.9	33.5	רווח לפני מיסים
(20%)	15.2	12.2	הפרשה למיסים על הרווח
(17%)	25.7	21.3	רווח נקי
	12.4%	8.9%	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
13%	1,579.0	1,777.7	יתרה ממוצעת של נכסים
7%	1,543.7	1,656.1	יתרה ממוצעת של התחייבויות
10%	1,477.6	1,621.7	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
(43%)	243.3	138.5	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
			מרכיבי ההכנסות מריבית, נטו:
15%	70.0	80.6	מרווח מפעילות מתן אשראי
(22%)	21.9	17.2	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
(47%)	7.1	3.8	אחר
			פירוט הכנסות שאינן מריבית:
(19%)	10.9	8.8	הכנסות מכרטיסי אשראי
(22%)	1.8	1.4	הכנסות משוק ההון
(3%)	24.2	23.4	הכנסות שאינן מריבית אחרות
(1%)	135.9	135.2	סך הכנסות

התפתחות בשווקים של המגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

בשנה האחרונה לא חלו שינויים במאפייני לקוחות המגזר. עם זאת, קיימת מגמה מתמשכת של מעבר לפעילות בנקאית באמצעות ערוצים ישירים (מכשירי בנק אוטומטיים (ATM), "מסד בטלפון" ואינטרנט). כ-70% מכלל הלקוחות הפעילים משתמשים בערוצים הישירים.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

הצלחה במגזר משקי הבית ובעיקר מגזר המורים ועובדי מערכת החינוך מחייבת יצירת ערך ללקוח באמצעות חבילת מוצרים ושירותים המתאימה למגזר זה תוך התמחות, הבנה בצרכי המגזר וכן שירות ברמה גבוהה על ידי מנהלי ועובדי הבנק. בנוסף למערך סינוף בערים מרכזיות ובמקומות ריכוז של אוכלוסיית המטרה, יכולים לקוחות הבנק לקבל שירותים בכל אחד מסניפי קבוצת הבינלאומי.

מוצרים ושירותים חדשים

בחודש אוגוסט 2012 הושקה אפליקציית בנק מסד לטלפונים חכמים בסביבת תוכנת האנדרואיד, באמצעותה יכולים לקוחות הבנק לקבל מידע פיננסי ולבצע פעולות בחשבונם. בחודש ינואר 2013 נפתח דלפק לשיווק משכנתאות בסניף אשדוד אשר הצטרף לדלפקים הקיימים.

לקוחות

לקוחות המגזר כוללים משקי בית, בעיקר עובדי הוראה ובני משפחותיהם בפיזור רחב. אין לבנק לקוח בודד או מספר מצומצם של לקוחות שאובדנם ישפיע באופן מהותי על הפעילות במגזר.

שיווק והפצה

אתר האינטרנט השיווקי של הבנק נבנה בטכנולוגיה מתקדמת ובעיצוב המותאם למיתוג של הבנק, תוך הדגשת ייחודו של הבנק כבנק של המורים. הצעות שיווקיות מועברות, בין היתר, ללקוחות באמצעות אתר האינטרנט של הבנק ובדיוור ישיר. הבנק משתף פעולה עם אתרי אינטרנט יעודיים למורים ומפרסם באופן קבוע בעיתוני המורים. לקוחות הבנק מקבלים שירותי אינטרנט באתר מסד און ליין, אתר מתקדם של קבוצת הבינלאומי המציג מגוון פעילויות לנוחות הלקוחות. בנוסף לכך הבנק מספק שירותי call center תחת "מסד call" באמצעות מוקד של קבוצת הבינלאומי. במסגרת המוקד נהנים לקוחות הבנק ממענה מהיר ומגוון רחב של שירותים.

מבנה התחרות במגזר והשינויים שחלו בו

התחרות בתחום מגזר משקי הבית, בכלל, ועובדי מערכת החינוך בפרט, התגברה משמעותית בשנים האחרונות ומשתתפים בה כל הבנקים הפועלים בישראל. לקוחות המגזר הינם צרכני אשראי ומשקיעים במוצרי השקעה מגוונים כגון פקדונות, תכניות חסיכון וניירות ערך. המגזר נתון מזה מספר שנים בתחרות עזה בענף, לרבות בתחום כרטיסי האשראי.

הון אנושי

בשנת 2013 הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר ב- 192 משרות, כולל משרות מועמסות על המגזר, (בשנת 2012 - 184), מתוכם 29 משרות בדרגת ניהול (בשנת 2012 - 29). לעניין מאפייני משאבי אנוש בבנק, ראה פרק "משאבי אנוש ומבנה ארגוני".

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון, הממונה על הגבלים עסקיים, הרשות לניירות ערך ועוד. במהלך השנה הושפע המגזר מיישום המלצות ועדת זקן והחלטת הרשות לניירות ערך בנושא עמלות הפצה של קרנות נאמנות. יישום החלטות אלה גרמו לירידה בהכנסות התפעוליות של המגזר. לפירוט הוראות חקיקה ורגולציה שונות החלות על הבנק והצעות חוק ורגולציה אשר עשויות להשפיע על הבנק, ראה פרק הסכמים מהותיים, שינויי ויוזמות חקיקה במערכת הבנקאית ונושאים אחרים.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

מגזר משקי הבית הינו קהל היעד האסטרטגי של הבנק ובאופן ספציפי יותר אוכלוסיית המורים ובני משפחותיהם ומגזר החינוך וההוראה. הבנק פועל על פי אסטרטגיה רב שנתית (ראה בהמשך) ממנה נגזרת תכנית העבודה לשנת 2014.

צפי להתפתחות בשנה הקרובה

- הבנק מתכנן להרחיב את פעילותו במגזר זה בשנת 2014 באמצעות גיוס לקוחות שהינם מורים ועובדי מגזר החינוך וההוראה ובני משפחותיהם, בהתאם לתכנית האסטרטגית.
- בכוונת הבנק להמשיך לייעל את מערך הסינוף ולבצע את ההתאמות הנדרשות.
- להרחיב את מספר נקודות המכירה, סניפים או שלוחות.
- להמשיך לפתוח דלפקי משכנתאות של הבנק הבינלאומי. במסגרת הדלפקים יוכלו לקוחות הבנק להנות ממגוון מסלולי הלוואות, לרבות הלוואות ייחודיות למגזר המורים.

מגזר הבנקאות הפרטית

מבנה המגזר

מגזר הבנקאות הפרטית מעניק שירותי ייעוץ מתקדמים על ידי יועצי השקעות ללקוחות הבנקאות הפרטית. המגזר פועל באמצעות מערך הסינוף של הבנק במריבית סניפי הבנק. לקוחות הבנקאות הפרטית מקבלים שירות ביחידות מובדלות בסניפי הבנק, אשר מספקות להם את מכלול השירותים הבנקאיים. ללקוחות הבנקאות הפרטית מוצעת "מעטפת שירות", המותאמת לצרכי הלקוח.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של מגזר הבנקאות הפרטית הסתכם ב-4.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-5.5 מיליוני ש"ח בשנת 2012, קיטון בשיעור של 13%. שיעור תשואת הרווח הנקי להון במגזר הגיע ל-10.3%, בהשוואה ל-13.2% בשנת 2012.

הכנסות המגזר הסתכמו ב-46.5 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-48.5 מיליוני ש"ח בשנת 2012, קיטון בשיעור של 4% הנובע מירידה בריבית המוניטרית לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות המגזר הסתכמו ב-39.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ב-39.8 מיליוני ש"ח בשנת 2012.

היקף נכסי הציבור, המנוהלים על ידי המגזר, הסתכם ב-2,617.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-2,284.0 מיליוני ש"ח בשנת 2012, גידול של 15%.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר הבנקאות הפרטית:

השינוי ב-%	2012	2013	
			הכנסות ריבית נטו:
(13%)	23.1	20.0	מחיצוניים
			הכנסות שאינן מריבית:
4%	25.4	26.5	מחיצוניים
(4%)	48.5	46.5	סך הכנסות
(2%)	39.8	39.0	הוצאות תפעוליות ואחרות
(14%)	8.7	7.5	רווח לפני מיסים
(16%)	3.2	2.7	הפרשה למיסים
(13%)	5.5	4.8	רווח נקי
	13.2%	10.3%	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
10%	199.8	219.2	יתרה ממוצעת של נכסים
(2%)	1,830.9	1,792.8	יתרה ממוצעת של התחייבויות
7%	294.0	315.1	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
15%	2,284.0	2,617.6	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
			מרכיבי ההכנסות מריבית, נטו:
18%	5.7	6.7	מרווח מפעילות מתן אשראי
(22%)	16.2	12.7	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
(50%)	1.2	0.6	אחר
			פירוט הכנסות שאינן מריבית:
(8%)	3.7	3.4	הכנסות מכרטיסי אשראי
6%	17.1	18.1	הכנסות משוק ההון
9%	4.6	5.0	הכנסות שאינן מריבית אחרות
(4%)	48.5	46.5	סך הכנסות

התפתחות בשווקים של המגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

הלקוחות במגזר הבנקאות הפרטית הינם בעלי עושר פיננסי ולחלקם חשבונות נוספים בבנקים אחרים. הלקוחות מאופיינים בדרישה לשירות אישי ושירותי ייעוץ השקעות לגבי שוק ההון ומגוון המוצרים הבנקאיים.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

- 1) שירות אישי ממוקד ללקוח, תוך דגש רב על יחס אישי והתאמה לצרכים.
- 2) שירות בעל גמישות רבה, בהתאם לתנאי שוק משתנים בארץ ובעולם.
- 3) מערכת שירות בנקאות ישירה מתקדמת (אינטרנט, "מסד בטלפון").
- 4) הכשרת כח אדם מקצועי ומיומן למתן ייעוץ ללקוחות על פי הוראות חוק הייעוץ.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

- זמינות ללקוחות באמצעות מערך הסינוף.
- הכשרת כוח-אדם מיומן למתן ייעוץ ללקוחות, על פי הוראות חוק הייעוץ.
- יצירת סביבת שירות טכנולוגי מתקדמת והשקעה קבועה בתחזוקה ושדרוג של מערכות טכנולוגיות מתקדמות.

לקוחות

לקוחות הבנקאות הפרטית הם בעיקר בעלי עושר פיננסי בינוני ובעלי פוטנציאל עתידי לכך. אין לבנק לקוח בודד או מספר מצומצם של לקוחות שאובדנם ישפיע באופן מהותי על הפעילות במגזר.

שיווק והפצה

השיווק וההפצה של שירותי המגזר מתבצעים באמצעות מערך הסינוף של הבנק על ידי מבצעי פרסום בעיתונות הכללית ועיתוני המורים של מערכת החינוך. בנוסף, השיווק וההפצה מתבצעים באמצעות שיחות ייעוץ פנים אל פנים ובאמצעות הטלפון, הן בפנייה יזומה והן כמענה לפניית לקוחות. העברת מסרים שיווקיים נעשית באתר האינטרנט, בדיוור ישיר ללקוחות, בשילוט ובעלוני מידע וגלויות בתוך הסניף.

מבנה התחרות במגזר והשינויים שחלו בו

התחרות על חשבונות פרטיים ובעיקר על פלח הבנקאות הפרטית, רבה ביותר. תחרות זו באה לידי ביטוי בהטבות בתנאי ניהול החשבונות, ברמות המחירים, בקמפיינים פרסומיים, דגש על שירות אישי - מעטפת שירות מותאמת ללקוחות, ייעוץ השקעות, חדשנות מתמדת במוצרים ובטכנולוגיה למתן שירותים מובילים. המתחרים במגזר זה הם בנקים אחרים הפועלים בישראל, בנקים זרים הפועלים בישראל ובתי השקעות. לגבי חלק מהמוצרים הבנקאיים קיימים תחליפים המוצעים על ידי מוסדות פיננסיים חוץ-בנקאיים.

הון אנושי

בשנת 2013 הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר ב-61 משרות, כולל משרות מועמסות על המגזר, (בשנת 2012 - 60) מתוכם 12 משרות בדרגת ניהול (בשנת 2012 - 12 משרות). לעניין מאפייני משאבי אנוש בבנק, ראה פרק "משאבי אנוש ומבנה ארגוני".

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, הממונה על הגבלים עסקיים ועוד. במהלך השנה הושפע המגזר מיישום המלצות ועדת זקן והכנסותיו התפעוליות קטנו. לפירוט הוראות חקיקה ורגולציה שונות החלות על הבנק והצעות חוק ורגולציה אשר עשויות להשפיע על הבנק, ראה פרק הסכמים מהותיים, שינויי ויוזמות חקיקה במערכת הבנקאית ונושאים אחרים.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

בשנת 2014 נמשיך לבסס את הבנקאות הפרטית, נתאים את מעטפת השירות לדרישות וצרכי הלקוחות לאור המצב בשוק ההון וכן נפתח שירותים ומוצרים ייחודיים ללקוחות המגזר.

צפי להתפתחות בשנה הקרובה

הבנק ימשיך בגיוס לקוחות בעלי עושר פיננסי בינוני/גבוה על פי תכנית העבודה של הבנק תוך התאמת מעטפת שירות לצרכי אוכלוסיית המגזר. כמו כן, הבנק ימשיך לנצל את היתרון היחסי הקיים במתן שירות לאוכלוסיית המגזר, לאור העובדה שסף הכניסה למגזר זה הינו נמוך מאשר המקובל במרבית הבנקים המתחרים.

מגזר עסקי

מבנה המגזר

המגזר העסקי מספק מגוון שירותי בנקאות ומימון ללקוחות עסקיים. המגזר פועל באמצעות יחידות עסקיות בחלק ממערך הסינוף של הבנק הפרוס ברחבי הארץ, אשר מקבל סיוע מקצועי מאגף האשראי במטה על ידי רפרנטים יעודיים המתמחים בלקוחות עסקיים. שירותי המימון והמוצרים הבנקאיים העיקריים שמספק המגזר כוללים: שירותי ניהול חשבון עסקי, אשראי למימון הפעילות העסקית בענפי המשק השונים, פעילות סחר חוץ, עסקי מט"ח וכרטיסי אשראי.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם ב-7.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-7.5 מיליוני ש"ח בשנת 2012. גידול של 4% הנובע בעיקר מירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי במגזר. שיעור תשואת הרווח הנקי להון במגזר הגיע ל-7.0% בדומה לשנת 2012. הכנסות המגזר הסתכמו ב-51.8 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-57.4 מיליוני ש"ח בשנת 2012. קיטון הנובע מקיטון ביתרות הממוצעות במגזר. הוצאות המגזר הסתכמו ב-38.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-41.1 מיליוני ש"ח בשנת 2012, קיטון בשיעור של 6%. ההוצאה בגין הפסדי אשראי במגזר הסתכמה ב-1.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-4.3 מיליוני ש"ח בשנת 2012, קיטון של 77%. קיטון זה נובע בעיקרו מעליה בגביות בגין שנים קודמות. היתרה הממוצעת של נכסי המגזר הסתכמה ב-872.3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-913.5 בשנת 2012, קיטון בשיעור של 5%. היקף נכסי הציבור, המנוהלים על ידי המגזר, הסתכם ב-168.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-113.0 מיליוני ש"ח בשנת 2012, גידול בשיעור 49%.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר העסקי :

השינוי ב-%	2012	2013	
			הכנסות ריבית נטו:
(12%)	37.0	32.4	מחיצוניים
			הכנסות שאינן מריבית:
(5%)	20.4	19.4	מחיצוניים
(10%)	57.4	51.8	סך הכנסות
(77%)	4.3	1.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(6%)	41.1	38.6	הוצאות תפעוליות ואחרות
2%	12.0	12.2	רווח לפני מיסים
(2%)	4.5	4.4	הפרשה למיסים
4%	7.5	7.8	רווח נקי
	7.0%	7.0%	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
(5%)	913.5	872.3	יתרה ממוצעת של נכסים
(10%)	660.2	591.9	יתרה ממוצעת של התחייבויות
(2%)	768.0	749.8	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
(49%)	113.0	168.7	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
			מרכיבי ההכנסות מריבית, נטו:
(2%)	26.9	26.3	מרווח מפעילות מתן אשראי
(31%)	6.2	4.3	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
(54%)	3.9	1.8	אחר
			פירוט הכנסות שאינן מריבית:
(25%)	0.8	0.6	הכנסות מכרטיסי אשראי
13%	0.8	0.9	הכנסות משוק ההון
(5%)	18.8	17.9	הכנסות שאינן מריבית אחרות
(10%)	57.4	51.8	סך הכנסות

התפתחות בשווקים של המגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

המגזר העסקי התאפיין בשנת 2013 ביציבות בסך האשראי ובמקביל בשינוי בתמהיל הלקוחות, אשר הביא לירידה בסיכון האשראי.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

פעילות המגזר העסקי כרוכה בהיכרות ארוכת טווח עם פעילותם העסקית של הלקוחות וענפי המשק השונים, בהם מתמקדת ליבת העסקים שלהם ובכלל זה הנתונים הפיננסיים והבטחונות שהעמידו לרשות הבנק, ניהול מעקב ובקרה על החשיפות והסיכונים השונים, כמו גם הקצאת הון מתאימה ועמידה במגבלות הרגולטוריות החלות על המגזר. בשל מורכבות תפעול המגזר וסוג השירותים המיוחד שלו, קיים צורך בהכשרת כח-אדם איכותי, מקצועי ומיומן בתחום האשראי העסקי ובשימוש במערכות מידע תומכות החלטה.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המגזר

כתחליף לאשראי בנקאי ללקוחות המגזר העסקי, התפתחו מקורות מימון אלטרנטיביים המוצעים על ידי גופים פיננסיים חוץ-בנקאיים ובפרט גופים מוסדיים. המוצרים התחליפיים המוצעים הינם הנפקות ציבוריות ופרטיות של מניות, איגרות חוב וניירות ערך אחרים בשוקי ההון בארץ ובח"ל וכן אשראי הניתן על ידי גופים אלה.

מבנה התחרות במגזר והשינויים שחלו בו

התחרות במגזר העסקי היא מול המערכת הבנקאית בארץ ובעיקר על מגזר העסקים הבינוניים והקטנים. התמודדות הבנק בתחרות מתבססת בעיקר על יכולת מתן שירות מקצועי ברמה גבוהה, הכרת המבנה העסקי של הלקוח במגזר המסחרי/עסקי (עסקים בינוניים וקטנים), יכולת תגובה מהירה לצרכי הלקוח ובניית פתרונות יצירתיים אשר מותאמים לצרכי הלקוח. הניסיון והתשתית האנושית מאפשרים להתמודד בתחרות במגזר זה.

לקוחות

במגזר העסקי מטופלים לקוחות ממגוון רחב של ענפי משק בעלי נפח פעילות עסקי נמוך עד בינוני. היקף האשראי ברמת הלקוח הינו עד 35 מיליון ש"ח.

שיווק והפצה

גורמי השיווק וההפצה במגזר זה הם היחידות העסקיות בסניפי הבנק ויחידות המטה בהנהלה הראשית.

הון אנושי

בשנת 2013 הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר ב-61 משרות, כולל משרות מועמסות על המגזר, (בשנת 2012 - 68) מתוכם 12 משרות בדרגת ניהול (בשנת 2012 - 12 משרות). במגזר מועסקים עובדים קבועים שהוכשרו לתפקידים שונים, בהתאם לצרכים הבנקאיים של לקוחות המגזר. לעניין מאפייני משאבי אנוש בבנק, ראה פרק "משאבי אנוש ומבנה ארגוני".

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, הממונה על הגבלים עסקיים, רשות ניירות ערך ועוד. לפירוט הוראות חקיקה ורגולציה שונות החלות על הבנק והצעות חוק ורגולציה אשר עשויות להשפיע על הבנק, ראה פרק הסכמים מהותיים, שינויי ויוזמות חקיקה במערכת הבנקאית ונושאים אחרים.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

יעדיו האסטרטגיים של המגזר העסקי מתמקדים במספר נושאים:

- המשך מתן שירות מקצועי ברמה גבוהה ומתן מענה מהיר ללקוחות המגזר, תוך בניית פתרון יצירתי המותאם לאופי הלקוח.
- ניהול מיטבי של איכות תיקי האשראי תוך מעקב הדוק אחר פרופיל הסיכון.
- המשך שיפור התשתית הטכנולוגית המסייעת בהליכי ניתוח, בקרה ושיווק.
- הרחבת הפעילות עם לקוחות איכותיים במגזר העסקים הבינוניים.

מגזר ניהול פיננסי

כללי

פעילות המגזר כוללת את ניהול התיק הבנקאי, נוסטרו שקלים ומט"ח של הבנק דהיינו: פעילות הבנק למען עצמו, באמצעות השקעות באגרות חוב, פקדונות בבנקים, עסקאות במכשירים פיננסיים ועוד. כמו כן כוללת פעילות המגזר את ניהול חשיפות השוק, הבסיס והנזילות אשר הבנק חשוף אליהם בשל עסקיהם של לקוחותיו ותמיכה בתמחור ופיתוח של מוצרים פיננסיים.

מבנה המגזר

פעילות הניהול הפיננסי מתבצעת באמצעות ועדות ספציפיות בהשתתפות חברי ההנהלה וגורמים מקצועיים בכפוף למנכ"ל הבנק הממונה על ניהול הסיכונים הפיננסיים ובאישור ועדות של דירקטוריון הבנק.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם ב-8.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 5.8 מיליוני ש"ח בשנת 2012. גידול של 41%. הגידול נובע בעיקרו מעליה ברווחי נגזרים פיננסיים, נטו, מרווח חד פעמי ממכירת רכוש קבוע ומקיטון בהעמסת הוצאות תפעוליות על המגזר. הכנסות המגזר הסתכמו ב- 16.2 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 13.7 מיליוני ש"ח בשנת 2012, גידול בשיעור של 18% הנובע בעיקר מעליה ברווחי נגזרים פיננסיים, נטו. שיעור תשואת הרווח הנקי להון במגזר הגיע ל- 19.0% בהשוואה ל- 14.1% בשנת 2012.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר הניהול הפיננסי :

השינוי ב-%	2012	2013	
			הכנסות שאינן מריבית:
18%	13.7	16.2	מחיצוניים
18%	13.7	16.2	סך הכנסות
(23%)	4.4	3.4	הוצאות תפעוליות ואחרות
38%	9.3	12.8	רווח לפני מיסים
31%	3.5	4.6	הפרשה למיסים
41%	5.8	8.2	רווח נקי
-	14.1%	19.0%	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
(8%)	2,297.4	2,116.7	יתרה ממוצעת של נכסים
(2%)	295.9	290.5	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
			פירוט הכנסות שאינן מריבית:
18%	13.7	16.2	הכנסות מימון שאינן מריבית

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

מגזר הניהול הפיננסי הוא עתיר טכנולוגיה ומודלים כלכליים ופיננסיים. בהתאם לכך, שינויים טכנולוגיים שמשפיעים על המגזר מתרחשים באופן שוטף. עיקר ההשקעות המבוצעות במגזר הן במערכות מידע.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

גורם ההצלחה המשמעותי ביותר בתחום הניהול הפיננסי הוא איכות המשאב האנושי, כאשר המועסקים בתחום נדרשים להיות בעלי כישורים אנליטיים גבוהים.

גורם הצלחה קריטי נוסף הוא מערכות בקרה וניטור ממוחשבות ברמה גבוהה, הן בתחום ביצוע עסקאות והן בתחום המידע והניתוח, הקיימות בחברת האם ונגישות לשימוש העוסקים בנושא. מערכות אלה שדרגו את יכולת הבקרה בתחום השוק והנזילות המתבצעת על ידי היחידה לבקרת סיכוני שוק ונזילות בחברת האם. המערכות מעניקות תמונה יומית על מדדי הסיכון בתיק ועל העמידה במגבלות שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק, במצב שוק רגיל ותחת הרצת תרחישי קיצון. תחום הניהול הפיננסי הוא בעל ממשק חזק לרוב תחומי הפעילות העסקית של הבנק. אי לכך, הצלחת הפעילות מותנית ברמת שיתוף פעולה בינמגזרי בתוך הבנק.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

מחסומי הכניסה העיקריים למגזר הניהול הפיננסי נובעים מהצורך בהשקעות גבוהות במערכות מידע, בהערכות לרגולציה הנרחבת בתחום וביכולת לגייס כוח-אדם מקצועי בעל רמה גבוהה.

תחליפים למוצרים ושירותים של המגזר והשינויים שחלו בהם

בשנים האחרונות עולה באופן מתמיד רמת התחכום בשווקים הפיננסיים בישראל. מגמה זו בולטת במיוחד בהרחבת סל המוצרים העומדים לרשות המשקיעים והפעילים בשוק. מכשירים סחירים מסוגים שונים ומכשירים נגזרים הופכים להיות נגישים יותר. דוגמאות למכשירים מתקדמים בשווקים אלה: תעודות סל, פקדונות מובנים, פקדונות ברירה, נגזרים שונים ועוד. באופן טבעי, לצד הרחבת ההזדמנות הקיימת בסל המוצרים יותר גדול ומתוחכם, מהווים מכשירים אלו גם תחליפים למוצרי הפסיבה המסורתיים.

לקוחות

המגזר מספק שירותים בתחום ניהול הנוסטרו ומכשירים פיננסיים עבור פונקציות ספציפיות בהנהלה הראשית ומערך הסינוף.

מגבלות ופיקוח על פעילות המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון, הממונה על הגבלים עסקיים ועוד.

הון אנושי

במהלך התקופה הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר ב- 3 משרות (3 משרות - בתקופה המקבילה אשתקד), מתוכם 2 משרות בדרגת ניהול (2 משרות- בתקופה המקבילה אשתקד).

יעדים ואסטרטגיה עסקית

הניהול הפיננסי של הבנק נעשה על פי תכנית עבודה אסטרטגית, אשר שמה לה למטרה להביא רווח מכסימלי מפעילות מימון הנובעת מההון הפנוי ומעודפי המזומנים. פעילות זאת נעשית בצורה מושכלת ומבוקרת בכל הנוגע לסיכוני שוק ונזילות, תוך עמידה במגבלות הקיימות שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק. הבנק מקבל תחזיות כלכליות ודן בהן בועדותיו השונות ופועל באופן שוטף להשגת תשואה מכסימלית תחת הנחות העבודה המתקבלות בהתאם לתחזיות אלה. בתכנית האסטרטגית של המגזר קיימת אף התייחסות לצרכי הבנק בתחום המוצרים השונים המשווקים, תוך מתן מגוון אפשרויות ליצירת מוצרים המתאימים למגזר הקמעונאי.

הסכמים מהותיים, שינויי ויזמות חקיקה במערכת הבנקאית ונושאים אחרים

שירותי מיחשוב

מערכות המחשב של הבנק עובדות תחת התשתית של הבנק הבינלאומי. הבנק מקבל את שירותי המחשב (אשר הוסבו ב- 5 בפברואר 2010) מחברת מת"ף, חברת בת של הבנק הבינלאומי. הוצאות המיחשוב לחברת מת"ף לשנת 2013 הסתכמו לסך של 27.6 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 25.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. על פי הבנות עם מת"ף וחברת האם. ההסכם נמצא בשלבי גיבוש. נכון למועד החתימה על הדוח הכספי, טרם נחתם הסכם התקשרות עם חברת מת"ף. בהתאם להוראה 357 להוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים ובאישורו, משמש מר אמנון בק, מנכ"ל חברת מת"ף כמנהל טכנולוגיות המידע של הבנק ומר שוקי פלג, מנהל אבטחת מערכות המידע בבנק הבינלאומי כממונה על אבטחת המידע בבנק.

עדכוני מיסוי

ביום 28 במאי 2013 חתם שר האוצר על צו להעלאת שיעור מס ערך מוסף בגין עסקה ויבוא טובין מ- 17% ל-18%, זאת החל מתאריך 2 ביוני 2013. ביום 2 ביוני 2013 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ג-2013, אשר מעדכן את שיעור מס שכר ומס רווח החל על מוסדות כספיים כך שיעמוד על 18% החל מיום 2 ביוני 2013. כתוצאה מהשינוי האמור, שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים, עלה בשנת 2013 משיעור של 35.59% לשיעור של 36.21%. כמו כן, שיעור מס השכר, אשר חל על מוסדות כספיים, עלה בשנת 2013 מ-17% ל-18% לגבי השכר המשתלם בעד עבודה מחודש יוני 2013 ואילך. השינוי בשיעור מס הרווח הביא לגידול ביתרות המיסים הנדחים לקבל נטו בסך של כ-0.3 מיליוני ש"ח ברבעון השני של שנת 2013. ביום 30 ביולי 2013 אושרה במליאת הכנסת התכנית הכלכלית לשנים 2013-2014 (חוק התקציב), אשר כוללת, בין היתר, העלאת שיעור מס חברות מ-25% ל-26.5% החל מיום 1 לינואר 2014. שינוי שיעור מס החברות בחוק התקציב כאמור ושינוי שיעור מס רווח כמפורט להלן, העלה את שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים משיעור של 26.21% בשנת 2013 לשיעור של 37.71% בשנת 2014 ואילך. השינוי בשיעור מס החברות הביא לגידול ביתרות המיסים הנדחים לקבל נטו בתחילת הרבעון השלישי בסך של כ-1.0 מיליוני ש"ח.

אבטחת מידע ותקריות סייבר

דירקטוריון הבנק מינה את מנהל אבטחת המידע הקבוצתי כמנהל אבטחת המידע של הבנק. ההנהלה ודירקטוריון הבנק קבעו מדיניות מפורטת בנושא אבטחת מידע המבוססת על מדיניות חברת האם. חברת מת"ף מבצעת בבנק את כל הסקרים והמיפוי כמתחייב מהוראת ניהול בנקאי תקין 357 ומכל הוראת הסדרה אחרת לעניין אבטחת מידע ומדווחת להנהלת הבנק ולדירקטוריון.

השלכות של סיכונים אבטחת מידע ואירועי סייבר על הדוח לציבור

התקפות סייבר מבוצעות במטרה להסב נזק מאסיבי באמצעות פגיעה בשירותים אסטרטגיים. הנזק הצפוי מיישום התקפות אלו עלול להוביל לפגיעה באמינות, שלמות, וסודיות המידע ובזמינות מערכות הבנק. נזקים אלו עלולים להוביל לפגיעה בפעילות העסקית של הבנק ולהשפעה ישירה על פעילות לקוחותיו.

במטרה להתמודד עם מערך התקפות הסייבר, בנוסף לפעילות הכוללת המבוצעת בתחום אבטחת

מידע, הקבוצה מקיימת מערך הגנה כולל וייעודי מפני התקפות סייבר. מערך ההגנה כולל היבטים טכנולוגיים ותהליכיים שמטרתם להביא לצמצום הפגיעות בתשתיות הבנק, והכל על פי תרחישי התקפה ייעודיים שמוגדרים על ידי מנהל אבטחת מידע.

להלן תיאור היערכות הקבוצה:

אחת לשנה מתבצע סקר לבחינת העמידות בפני התקפות סייבר. הסקר כולל תרגול מערך ההגנה הקיים והכל על פי תרחישי הבנק לצורך היערכות לשעת חרום.

ממצאי הסקרים שבוצעו במהלך שנת 2013 והסיכונים המהותיים בעקבות תקריות סייבר ידועות שלא התממשו, נדונו בהנהלת הבנק והדירקטוריון.

תבוצע בחינה של הסיכונים העיקריים ויסקרו כל הסיכונים הרלוונטיים תוך התייחסות לגורמי הסיכון, עלויות הסיכון והשלכותיו.

הבנק יעדכן מעת לעת את מאפייני ההתקפות המהותיות בגינן יידרש לבצע דיווח/גילוי במסגרת דוח הדירקטוריון, תוך התייחסות לאופי הסיכונים והשפעתם על הבנק.

במהלך המחצית השנייה של השנה לא חווה הבנק התקפות סייבר בעלות השפעה מהותית על תפקוד הבנק, אך לא ניתן להבטיח כי לא יבוצעו התקפות בעתיד.

נושא הכיסוי הביטוחי בפוליסות הביטוח של קבוצת הבנק נבחן ובשלב זה הוחלט לא להרחיבו מעבר לקיים. הנושא ייבחן מעת לעת על פי הצורך.

הסכם שכר עם עובדי הבנק

הסכם השכר של עובדי הבנק צמוד להסכם השכר הנהוג בבנק הפועלים. במהלך חודש מרץ 2013 עודכן הסכם השכר של עובדי הבנק כפי שנחתם בבנק הפועלים. ההסכם נכנס לתוקף מינואר 2013 עד סוף שנת 2017. ההסכם מתמקד בשדרת העובדים הרחבה ומעניק העלאת שכר דיפרנציאלית של עד 6% בטבלת השכר לעובדים ברמות השכר הנמוכות ובדרגי הביניים. כחלק מההסכם, קיבלו עובדי הבנק הקבועים והזמניים תשלום חד פעמי בגובה משכורת אחת.

כללי

מערכת החקיקה המסדירה את תחום הבנקאות בישראל ואשר חלה על הבנק כוללת, בין היתר, את פקודת הבנקאות משנת 1941, חוק בנק ישראל, התש"ע - 2010, חוק הבנקאות (רישוי) וחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א - 1981. מכוח חוקים אלה נתון הבנק לפיקוחו של בנק ישראל ובמיוחד לפיקוחם של גיד בנק ישראל ושל המפקח על הבנקים, וחלים עליו הוראות, כללים, הנחיות וצווים של המפקח על הבנקים ("החקיקה הבנקאית"). החקיקה הבנקאית מהווה את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותה של קבוצת הבנק. פרט לחקיקה הבנקאית, כפוף הבנק בפעילותו גם למערכות חקיקה מקבילות המסדירות את פעילותו בתחומים שונים, כגון פעילות בתחום שוק ההון, בתחום המשכנתאות ועוד. גם בתחומים אלה חלים על הבנק, בנוסף לדברי החקיקה, הוראות, כללים והנחיות של רשויות המדינה המוסמכות, ובהם של רשות ניירות ערך, של הממונה על שוק ההון, הביטוח והחסיכון במשרד האוצר, של הבורסה לניירות ערך ושל רשות ההגבלים העסקיים. חוקים נוספים בנושאים יחודיים מטילים על כלל המערכת הבנקאית חובות והוראות ספציפיות, לדוגמה דיני איסור הלבנת הון ומימון טרור, חוק נתוני אשראי ועוד.

קבוצת הבנק פועלת תוך ציות להוראות החוק והרגולציה החלים עליה כאמור. להלן תמצית פירוט של שינויי חקיקה ויוזמות חקיקה רלוונטיים לתקופת הדו"ח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן מהותי על פעילות הבנק.

בנקאות

כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות)(תיקון מס' 2), התשע"ג - 2013.

במסגרת הצעדים ליישום המלצות הדו"ח הסופי של הצוות לבחינת הגברת התחרותיות בענף הבנקאות (דוח ועדת זקן) פורסם ביום 26 לאפריל 2013 התיקון הנ"ל. בהתאם לתיקון, תיקרת מחזור העסקים השנתי, המאפשר ללקוח להיחשב כ"עסק קטן" לענין חיוב בעמלות, הוגדלה מ-1 מיליוני ש"ח ל- 5 מיליוני ש"ח וכן נקבע כי עמלה בעד שירות הכלול בתעריפון יחידים ועסקים קטנים לא תהא בסכום או בשיעור העולה על העמלה הנגבית מתאגיד, שאינו "עסק קטן", בגין אותו שירות. התיקון בתוקף החל מיום 1 באוגוסט 2013.

כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות)(תיקון), התשע"ד - 2013.

במסגרת המשך יישום דו"ח ועדת זקן, בנק ישראל פרסם ביום 8 באוקטובר 2013 את התיקון הנ"ל, התיקון כולל הרחבה של הגדרת "עסק קטן" ליחיד שהוא עסק (אלא אם הבנק ימצא כי מחזור עסקיו השנתי עולה על 5 מיליון ש"ח), קביעת שני מסלולי עמלות (הכוללים רשימת שירותים אחידה) שבנק חייב להציע ללקוחותיו (ומסלול עמלות נוסף שהינו רשות) וכן הפחתה של עמלת המינימום בעו"ש, הכל ביחס ליחידים ולעסקים קטנים. התיקון צפוי להכנס לתוקף ביום 1 באפריל 2014. לא ניתן לאמוד באופן מהימן בשלב זה את היקף ההשפעה על הכנסות הבנק.

הוראת ניהול בנקאי תקין 421 בעניין "הפחתה או תוספת בשיעורי ריבית"

ההוראה, אשר פורסמה ביום 9 בספטמבר 2013, מחייבת את הבנק, ביחס להלוואות ולפקדונות מסוימים, לשמור לאורך כל תקופת ההלוואה/הפיקדון על אותה הפחתה או תוספת לריבית הבסיסית, שחלה במועד מתן ההלוואה/במועד ההפקדה. "הלוואה" - לרבות מסגרת אשראי מאושרת בחשבון או מסגרת אשראי בכרטיס חיוב.

ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1 בינואר 2014, למעט התחולה ביחס לפקדונות שנדחתה ליום 1 ביולי 2014, והיא חלה ותחול על הלוואות ופקדונות של "יחיד" ו"עסק קטן" שיבוצעו לאחר כניסת ההוראה לתוקף.

הצעות חקיקה מטעם המפקח על הבנקים בעקבות דו"ח ועדת זקן

במסגרת יישום דו"ח ועדת זקן, פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטות של הוראות חדשות כמפורט להלן, אשר יחולו ביחס ללקוח שהינו "יחיד" או "עסק קטן" -

1. טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין בעניין "גילוי עלות שירותים בניירות ערך" -
על פי הטייטה מיום 16 באוקטובר 2013 נדרשים הבנקים לגלות ללקוח, בהודעת פירוט חצי-שנתית הנשלחת ללקוח ובאתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי, גם "מידע השוואתי" בקשר עם עמלות בסוגי פעולות בניירות ערך שנקבעו בהוראה, ששולמו בפועל בעסקאות דומות. המידע ההשוואתי והמידע בדבר עמלות ניירות ערך בהן חייב הלקוח, יוצגו במתכונת שנקבעה בהוראה.
2. הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח)(תיקון מס' 19), התשע"ג - 2013 -
הטייטה מיום 8 ביולי 2013 מסדירה הרחבת הגדרת "עסק קטן" בכללי העמלות גם ליחיד המנהל חשבון למטרת עסק וכן מסמיכה את המפקח על הבנקים לפרסם נתונים בדבר ההכנסה הממוצעת בפועל של לקוחות מקבלת שירותים ושיעורי ריביות המשולמות בפועל ללקוחות בעד פקדונות שקליים והנגבות בפועל מלקוחות בעד אשראי, בתאגידים הבנקאיים.

3. טיוטת תיקון לכללי הבנקאות (שירות ללקוח)(גילוי נאות ומסירת מסמכים), התשנ"ב - 1992 - הטייטה מיום 9 בינואר 2014 כוללת הוראות משלימות לאופן יישום ההוראות החדשות בנושא גילוי עלות שירותים בניירות ערך ובנושא הגדרת "עסק קטן" ומסלולי העמלות וכן חובת פרסום באתר הבנק באינטרנט של מידע מסוים.

טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין - דוח שנתי ללקוחות התאגידים הבנקאיים ביום 14 בנובמבר 2013 פורסמה על ידי בנק ישראל טיוטה להוראת ניהול בנקאי תקין בנושא דוח שנתי ללקוחות התאגידים הבנקאיים. הטייטה קובעת חובת מסירת דיווח שנתי ללקוחות, ומגדירה את אופן מסירתו ואת פירוט המידע שייכלל בו. על פי הטייטה יכלול הדיווח מידע מקיף אודות נכסיו והתחייבויותיו של הלקוח, וכן מידע אודות דירוג האשראי של הלקוח בתאגיד הבנקאי.

הצעות חוק פרטיות בענין עמלות

על שולחן הכנסת מונחות הצעות חוק פרטיות שעניינן מגבלות שונות על עמלות שרשאי הבנק לגבות. הבנק עוקב אחר התפתחות הליכי החקיקה של ההצעות, המצויות עדיין בשלבי חקיקה ראשוניים.

הצעות חוק פרטיות בענין תשלום ריבית על יתרות זכות

על שולחן הכנסת מונחות הצעות חוק פרטיות זהות, המבקשות לחייב את התאגידים הבנקאיים בתשלום ריבית על יתרות הזכות בחשבונות העו"ש של לקוחותיהם, כאשר שיעור המזערי של הריבית כאמור יקבע על ידי נגיד בנק ישראל לאחר התייעצות עם הועדה המייעצת ובאישור של האוצר.

שוק ההון

א. ייעוץ פנסיוני

התכנית להגברת התחרות בשוק הייעוץ הפנסיוני

בחודש מאי 2012, פרסם אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר, במסגרת התכנית להגברת התחרות בשוק החסכון הפנסיוני שפורסמה בחודש נובמבר 2010, טיוטה שנייה של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (עמלות הפצה), התשע"ב-2012, אשר, בין היתר, קובעת שגם מבטח יוכל לשלם עמלת הפצה בגין מוצרים פנסיוניים שבניהולו ושלגביהם ניתן ללקוח ייעוץ פנסיוני. בנוסף, על פי הטייטה שיעור עמלות ההפצה המירבי יורכב משני רכיבים, כאשר הרכיב הראשון יהיה הנמוך מבין 0.2% מהיתרה הצבורה ו-40% מדמי הניהול הנגבים בפועל מהיתרה הצבורה, והרכיב השני יהיה הנמוך מבין 1.6% מההפקדות השוטפות ו-40% מדמי הניהול הנגבים בפועל מההפקדות השוטפות. כמו כן מוצע, כי שיעור עמלת ההפצה המירבי בגין קרנות השתלמות יישאר 0.25% מהיתרה הצבורה. בחודש מאי 2012, פורסמה טיוטה שלישית של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(דמי עמילות), התשע"ב-2012, אשר קובעת, בין היתר, כי לא ישולמו דמי עמילות (לרבות עמלת הפצה) ליותר מבעל רישיון אחד בשל אותה תקופה, אלא לפי הסכם בכתב שבו הוסכם על חלוקת דמי עמילות בין שני סוכני ביטוח. על אף האמור, יתכן תשלום עמלה לסוכן ביטוח שצירף לראשונה מבוטח למוצר ביטוחי (לרבות מוצר פנסיוני), לאחר שמונה בעל רישיון אחר תחתיו, בתנאים ולתקופה המפורטים בטייטה.

ביום 24 ביולי 2012 פורסמה הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים)(תיקון מס' 5), התשע"ב-2012. ההצעה כוללת, בין היתר, הוראות לעניין בחירת בעל רישיון על ידי עובדים; וכן הצעה להחיל על בעלי רישיון את החובות החלות על מבטח בעניין דוחות והודעות

לממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון במשרד האוצר (להלן - "הממונה"), תוך התאמה מסוימת לגבי תאגידים בנקאיים.

ביום 1 במרס 2013 נכנס לתוקף חוזר הממונה בעניין דמי ניהול במכשירי החיסכון הפנסיוני, המתיר לגוף מוסדי להציע לעמית שיעור דמי ניהול הנמוך משיעור דמי הניהול המרבי, ובלבד שההצעה תהיה תקפה במהלך שנתיים או יותר מהיום שבו החלו להיגבות דמי הניהול בשיעור המוצע. בנוסף, החוזר קובע מספר מקרים בהם ניתן להעלות את דמי הניהול לפני השלמת התקופה האמורה, בתנאי שהגוף המוסדי הודיע על כך לעמית מראש ובכתב.

בחודש יוני 2013 הושקה מערכת סליקה פנסיונית מרכזית אשר מטרתה בשלב הראשון, לאפשר קבלת מידע מהגופים המוסדיים בדבר המוצרים הפנסיוניים הרשומים על שם החוסך, בשלב השני - לאפשר, בין היתר, העברת בקשות לפעולה במוצר פנסיוני, בשלב השלישי - לאפשר סליקת כספים על ידי חוסך, יועץ פנסיוני או סוכן פנסיוני, ובשלב הרביעי - לאפשר סליקת כספים גם על ידי מעסיקים. לשם כך, פורסמו על ידי הממונה חוזרים המסדירים, בין היתר, את כללי ההתחברות למערכת הסליקה הפנסיונית המרכזית, התשלום עבור השימוש בה וחובת השימוש בה בחלק מהפעילויות. במקביל, מוסדר על ידי הממונה מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני באמצעות ממשקים אחידים בין בעלי רישיון לבין גופים מוסדיים.

ב. ייעוץ השקעות, ניהול תיקים וקרנות נאמנות

תקנות השקעות משותפות בנאמנות (עמלת הפצה) (תיקון), התשע"ג-2013

ביום 4 באפריל 2013 פורסמו תקנות השקעות משותפות בנאמנות (עמלת הפצה) (תיקון), התשע"ג-2013. בהתאם לתיקון בוטלה עמלת ההפצה הייחודית לקרנות נאמנות שדרגת החשיפה שלהם למניות עולה על 50% וכן הופחתו שיעורי עמלות ההפצה המירביות שרשאית מפיצים לגבות ממנהלי קרנות נאמנות בתמורה להפצת קרנות הנאמנות שבניהולם.

התקנות נכנסו לתוקף ביום 5 במאי 2013. תיקון זה לא צפוי להשפיע באופן מהותי על עסקי הבנק ותוצאות פעולותיו.

על הפרק גם עומדת ונמצאת בדיונים הצעה לתיקון נוסף של תקנות אלה, בקשר עם קרנות נאמנות זרות, אשר יתכן שתשפיע גם על גביית עמלות בקשר עם פעילות לקוחות הבנק בקרנות נאמנות.

הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 21) (תעודות סל וקרנות סל), התשע"ב-2012

ביום 29 באוקטובר 2013 התקבלה במליאת הכנסת הודעת הממשלה על החלת דין רציפות על הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 21) (תעודות סל וקרנות סל), התשע"ב-2012, אשר אושרה בקריאה ראשונה ביום 9 ביולי 2012. מטרת התיקון להסדיר את פעילות תעודות הסל במסגרת חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 וכמו כן להסדיר במסגרת חוק זה מכשיר פיננסי חדש - "קרן סל". קרן סל תהיה קרן נאמנות סגורה, מחקה, היינו שייעודה השגת תוצאות הדומות ככל האפשר לשיעור השינוי בנכס המעקב שלה. במסגרת התיקון לחוק, מוצע להחיל חלק נכבד מהוראות החוק החלות כיום רק על קרנות נאמנות גם על תעודות סל וקרנות סל.

חוק להקלות בשוק ההון ולעידוד הפעילות בו (תיקוני חקיקה), התשע"ד-2014

ביום 27 בינואר 2014 פורסם החוק להקלות בשוק ההון ולעידוד הפעילות בו (תיקוני חקיקה), התשע"ד-2014, אשר במסגרתו תוקן חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, השתנה-1995 באופן המסמך את שר האוצר, בהתייעצות עם רשות ניירות ערך ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע סוגי נכסים פיננסיים, אשר ניתן יהיה לתת לגביהם ייעוץ השקעות גם על ידי מי שאינו בעל רישיון ייעוץ לפי החוק. כוונת התיקון לאפשר לשר האוצר לקבוע כי קרן פקדונות ומלוות (קפ"ח) הינה נכס פיננסי כאמור. השלכות תיקון זה עדיין אינן ידועות.

הצעת חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (תיקון מס' 19) (ייעוץ השקעות כללי ושיווק השקעות כללי), התשע"ב-2012

ביום 24 ביולי 2012 אושרה בקריאה ראשונה הצעת חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (תיקון מס' 19) (ייעוץ השקעות כללי ושיווק השקעות כללי), התשע"ב-2012.

הצעת החוק נועדה להסדיר באופן נפרד את העיסוק בייעוץ השקעות כללי ובשיווק השקעות כללי, שמשמעם מתן שירותי ייעוץ / שיווק השקעות למספר רב של אנשים, שאינו מותאם באופן ספציפי לצרכיו ומאפייניו של לקוח ספציפי ושאינו בו אינטראקציה בין-אישית בין נותן הייעוץ למקבלו. העיסוק בייעוץ השקעות כללי אינו מחייב רישיון אולם מחייב מתן גילויים שונים על ידי היועץ, לרבות גילוי על ניגודי עניינים ופרטים על היועץ והכל בהתאם לאופי הייעוץ הכללי. התיקון לחוק ככל שיתקבל ייכנס לתוקפו שלושה חודשים מיום פרסומו ברשומות.

רשימת מעשים או מחדלים, שיש בהם כדי להעיד כי בעל רשיון שביצעם לא נהג בזהירות שבעל רשיון סביר היה נוהג בה בנסיבות דומות.

ביום 4 בספטמבר 2013 נכנסה לתוקף הוראת רשות ניירות ערך בדבר רשימת מעשים או מחדלים, שיש בהם כדי להעיד כי בעל רשיון שביצעם לא נהג בזהירות שבעל רשיון סביר היה נוהג בה בנסיבות דומות, וזאת בהתאם לסעיף 38 לחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה - 1995 ("חוק הייעוץ"). מטרת ההוראה להגביר את הוודאות בקרב בעלי הרשיון בהתאם לחוק הייעוץ באשר לחובות המוטלות עליהם, ואשר הפרתן עשויה להוות עילה לפתיחת הליך מנהלי.

ההוראה קובעת רשימת מעשים ודוגמאות ספציפיות להם, אשר מהווים עילה לבחינת המקרה על ידי רשות ניירות ערך, ואינם גוררים בהכרח קביעה כי הופרה חובת אמונים או זהירות, לפי העניין, והשתת אמצעי אכיפה על בעל הרשיון. פתיחת הליך מנהלי כאמור תבוצע רק במידה ובחינת המקרה תעלה כי המדובר בהתנהגות שננקטה תוך סטייה מובהקת מאופן ההתנהגות הראוי, תוך בחינת כלל נסיבות המקרה ובכפוף ליתר שיקולי האכיפה בהם מתחשבת הרשות. בנוסף קובעת ההוראה, כי פתיחת הליך מנהלי בגין מעשה או מחדל שאינו נמנה בין הדוגמאות הנזכרות בצד הרשימה או דומה להן, תיעשה ברסיון ובמשנה זהירות. הרשימה תכנס לתוקף בתוך 30 ימים ממועד פרסומה.

ג. כללי

חוק ניירות ערך (תיקון מס' 53), התשע"ד-2013

ביום 28 באוקטובר 2013 אושר תיקון 53 לחוק ניירות ערך. התיקון נועד לעודד מחזיקים בניירות ערך לממש את זכויות ההצבעה שלהם באמצעות מערכת הצבעה אלקטרונית שתקים הרשות לניירות ערך מבלי להידרש לקבל אישור בעלות בנייר הערך מאת חבר הבורסה. חברי הבורסה יידרשו להמציא למערכת את כל הנתונים הנדרשים על מצביעים פוטנציאליים המחזיקים בניירות ערך באמצעותם וכן להמציא למצביעים הפוטנציאליים הללו את המידע והפרטים הנדרשים להם לצורך הצבעה באסיפה. המודל לא נועד להחליף את האפשרויות הקיימות היום להצבעה באסיפה אלא מהווה ערוץ נוסף למימוש זכויות ההצבעה של המחזיקים בניירות ערך. התיקון לחוק ייכנס לתוקף ביום תחילתן של תקנות לחוק שיוקנו לעניין זה.

המלצות הוועדה הבינמשרדית לבחינת שוק הקסטודי בישראל

ביום 29 בדצמבר 2011 פרסמה הוועדה הבין-משרדית לבחינת שוק הקסטודי בישראל את המלצותיה הסופיות ביחס להסדרת שירותי קסטודי בשוק ההון הישראלי (להלן: "הוועדה" ו-"הדוח", בהתאמה). לפי הדוח, המונח קסטודי מתייחס לשירות של משמורת ניירות ערך עבור בעליהם באופן שמתעד את זכויות הבעלות של המשקיע ומגן עליהן, וכן מאפשר למשקיע ליהנות מפירותיה של בעלות זו (להלן: "שירותי קסטודי"). הדוח כולל את המלצותיה של הוועדה ביחס להסדרה רגולטורית של שירותי קסטודי בישראל, לרבות בנוגע להשקעות בחו"ל, המתייחסות, בין היתר, להגדרת מהות שירותי הקסטודי והגופים המעורבים במתן השירותים (כגון: קסטודיאן, מתווך, קסטודיאן צד ג' ותת-קסטודיאן), והגדרת חובות בסיסיות של נותן שירותי קסטודי (הפרדת נכסים, רישום, תיעוד ודיווח, ביקורת וכיו"ב). נאמר בדוח כי ההסדרה, הפיקוח והאכיפה של המלצות הוועדה יבוצעו על ידי הרגולטורים המפקחים הרלוונטיים לגוף שמעניק את שירותי הקסטודי. במכתב מיום 16 בינואר 2013 של המפקח על הבנקים לתאגידים הבנקאיים, נקבע, בין היתר, כי תאגידים בנקאיים המספקים שירותי קסטודי ללקוחותיהם, בין באופן ישיר (קסטודיאן) ובין באופן עקיף (מתווך), יפעלו על פי המלצות הוועדה, וכי בכוונת המפקח לשלב בעתיד את המלצות הוועדה במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין, כאשר עד אז יפרסם המפקח הבהרות לאופן יישום המלצות, ככל שידרש, באמצעות "שאלות ותשובות". על פי מכתב המפקח הנ"ל, התאגידים הבנקאיים נדרשים ליישם את המלצות הוועדה החל מיום 1 באוקטובר 2013, כאשר יישום מוקדם מומלץ, אך נקבע כי דרישות מסוימות הכלולות בהמלצות הוועדה ביחס לאספקת שירותי משמורת באופן ישיר (קסטודיאן) וכן כל הדרישות החלות בנוגע לאספקת שירותי משמורת כמתווך, יחולו רק החל מיום 1 ביולי 2014. הבנק ממשיך ובוחן את הדוח ואת מכתב המפקח על מנת לבחון את השלכותיהם על השירותים המוענקים על ידו בתחום זה ללקוחותיו וזאת לגבי הוראות הדיווח אשר יכנסו לתוקף בחודש יולי 2014.

איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור

הצעת חוק להעמקת גביית המיסים והגברת האכיפה (אמצעים לאכיפת תשלום מיסים ולהרתעה מפני הלבנת הון) (תיקוני חקיקה והוראת שעה), התשע"ג-2013

ההצעה אושרה בקריאה ראשונה ביום 31 ביולי 2013 ובהתאם לה יתוקן חוק איסור הלבנת הון במטרה להגביר את המלחמה בהון השחור שמקורו בעבירות מס חמורות. התיקונים כוללים בעיקר הוספת עבירות מס חמורות כעבירות מקור לפי חוק איסור הלבנת הון (עבירה לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה, לפי סעיף 98(ג) לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), ולפי סעיף 117(ב)(1) או (3) עד (8) או (ב) לחוק מס ערך מוסף), וכן מתן סמכויות חקירה, כניסה, תפיסה וחיפוש לפקיד מכס חוקר וקביעת הסדר המאפשר העברת מידע מהרשות לאיסור הלבנת הון לפקיד מכס חוקר.

צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), תשס"א-2001

ביום 2 לפברואר 2014 פורסם תיקון לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), תשס"א-2001. עיקרי התיקון הינם שינוי בקריטריונים המחייבים דיווח על פעילות בלתי רגילה באופן המחייב דיווח במקרה בו התעורר חשש שמדובר בפעילות האסורה לפי חוק איסור הלבנת הון או חוק מימון טרור, שילוב חובת "הכר את הלקוח" בצו, הטלת חובה לנקוט באמצעים סבירים לאימות זהותם של נהנים ובעלי שליטה.

חוק המאבק בתכנית הגרעין של איראן, התשע"ב-2012

החוק פורסם ביום 5 באוגוסט 2012 ומטרתו להטיל סנקציות על גורמים המסייעים לאיראן בקידום תכנית הגרעין שלה או בהשגת נשק או אמצעי נשיאה לנשק להשמדה המונית וכן קביעת מגבלות על תאגידים המקיימים קשר עסקי עם איראן.

החוק מסמיך ועדת שרים להכריז על יחיד ו/או על תאגיד "גורם זר מסייע" בהתקיים תבחינים שונים שמהותם הוכחת סיוע לאיראן בקידום תכנית הגרעין שלה או בהשגת נשק להשמדה המונית ו/או אמצעי נשיאה לנשק כאמור וכן מסמיך את הוועדה להכריז על גורם זר שהוא תאגיד כ"תאגיד המקיים קשר עסקי עם איראן". הכרזות אלה תתפרסמנה באמצעות מטה הסנקציות שיוקם על פי החוק.

הכרזה על "גורם זר מסייע" מטילה איסור לקיום פעילות כלכלית עם אותו גורם מוכרז. הכרזה על גורם זר שהוא תאגיד כ"תאגיד המקיים קשר עסקי עם איראן" מטילה איסור השקעה באותו תאגיד בשיעורים הקבועים בחוק.

המבצע פעילות כלכלית עם מי שהוכרז "גורם זר מסייע" ו/או השקעה בגורם זר שהינו תאגיד שהוכרז כ"תאגיד זר מסייע" דינם מאסר ו/או קנס ו/או חילוט רכוש כמפורט בחוק.

ביום 15 באוקטובר 2013 אושרו על ידי ועדת חוקה, חוק ומשפט תקנות המאבק בתכנית הגרעין של איראן (מתן הודעות וסדרי עבודה), התשע"ג - 2013. התקנות מסדירות את דרכי ההודעה על הכוונה להכריז על גורם זר כ"גורם זר מסייע" או כ"תאגיד המקיים קשר עסקי עם איראן", את אופן הגשת בקשה שלא להכריז או לבטל הכרזה, ואת סדרי עבודת הוועדה המייעצת ומטה הסנקציות שיוקמו בהתאם לחוק.

ממשל תאגידי וחברות

הוראת המפקח על הבנקים בנושא מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי

ביום 19 בנובמבר 2013, פרסם הפיקוח על הבנקים את הנוסח המחייב של הוראת ניהול בנקאי תקין 301A "מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי" (להלן: "ההוראה") וכן קובץ שאלות ותשובות בקשר עם יישומה. בהתאם להוראה, על דירקטוריון הבנק לאשר, לפחות אחת לשלוש שנים, מדיניות תגמול שתגובש על ידי ועדת התגמול וכן לקבוע מדיניות תגמול קבוצתית. מדיניות התגמול תחול על כלל עובדי הבנק, תוך התמקדות במנגנון התגמול לעובדים מרכזיים. בקבוצת העובדים המרכזיים כלולים כל מי שלפעילותו עשויה להיות השפעה מהותית על פרופיל הסיכון של הבנק ובין היתר, בכפוף לחריגים מסוימים, נושאי משרה בכירה כהגדרתם בטיטות ההוראה, מנהל המדווח ישירות למנהל המדווח ישירות למנכ"ל, עובד שסך התגמול המשויך לו מהבנק בשנה החולפת או בשנה שקדמה לה, עולה על 1,500,000 ש"ח וקבוצות של עובדים הכפופות לאותם הסדרי תגמולים ואשר עשויות, במצטבר, לחשוף את הבנק לסיכון מהותי. בין החריגים כאמור להגדרת עובדים מרכזיים נכללים עובדים (שאינם נושאי משרה) שכל תגמולם נקבע על פי ההסכם הקיבוצי. ההוראה קובעת הוראות רבות בכל הנוגע לעקרונות נדרשים ביחס לתגמול עובדים מרכזיים, בדגש על התגמול המשתנה ותגמולים בגין סיום ההעסקה. עוד קובעת ההוראה הוראות בדבר מעורבות של גורמי ניהול הסיכונים, בקרה וביקורת בפיתוח מנגנון התגמול ובבחינה כי מדיניות התגמול עקבית עם מסגרת ניהול הסיכונים של הבנק. במקביל להוראה, פרסם הפיקוח על הבנקים תיקונים להוראות ניהול בנקאי תקין 301 שעיקרם עיגון תפקידיה של ועדת התגמול בקשר עם מדיניות התגמול ותגמול של עובדים בבנק. הבנק בוחר את החלת ההוראה בקשר לכלל העובדים ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה. בכוונת הבנק לפעול לאימוץ חלקים נוספים למדיניות התגמול של הבנק בהתאם לנדרש על פי ההוראה. בהתאם להוראה, על הבנק לאמץ חלקים נוספים כאמור לא יאוחר מיום 30 ביוני 2014.

תיקון נוהל בנקאי תקין 301 "דירקטוריון"

ביום 25 בדצמבר 2013 פרסם בנק ישראל תיקון להוראה שבנדון בנושאים נקודתיים שונים בענייני ממשל תאגידי. עיקר התיקון קובע כללים לאיסור כהונה מקבילה של דירקטורים בבנק ובתאגידים פיננסיים או במי ששולט בהם, תוך הבחנה בין בנק/גוף פיננסי "משמעותי" (מעל 10 מיליארד ש"ח) ל"קטן" (עד 2 מיליארד ש"ח). יצוין כי התיקון מרחיב את המגבלות על כהונה מקבילה בתאגידים הרלבנטיים האחרים, מעבר לכהונה כדירקטור או כחבר ועדת השקעות, גם לכהונה כחבר ועדת אשראי, כעובד או למי שמקיים קשרים מקצועיים דרך קבע עם התאגיד האחר. כמו כן נקבעה מגבלה כוללת לגבי מספר הדירקטורים בקבוצה בנקאית המכהנים בכהונה מקבילה גם בתאגידי שוק הון שהם מאותה קבוצה.

בנוסף לאמור התיקון, בין היתר, מרחיב את המגבלה על בעל שליטה לכהן כיו"ר הדירקטוריון גם לקרובו של בעל שליטה, וכן אוסר על כהונת מי מהם גם כיו"ר ועדת דירקטוריון. ההוראה קובעת תקופת מעבר ליישום חלק מהתיקונים. הבנק נערך ליישום התיקון.

מסמך עקרונות לביזור גרעין שליטה בבנק וקריטריונים לתנאים כלליים למבקש היתר לשלוט ולהחזיק אמצעי שליטה בתאגיד בנקאי

ביום 11 ביולי 2013 פרסם בנק ישראל "מסמך עקרונות לביזור גרעין שליטה בבנק". המסמך קובע את העקרונות המנחים שלאורם יינתן אישור לתכנית מפורטת שתתואם מראש עם גיד בנק ישראל למקרה שבו בעלי שליטה קיימים בבנק יבקשו למכור את אחזקותיהם בביזור, ולא על ידי מכירת גרעין השליטה המלא לקבוצת שליטה אחרת שקיבלה היתר שליטה מהגיד. העקרונות מתייחסים בעיקר לתקופת הביניים, החל מהמועד שבעל השליטה התחיל למכור מניות מתוך גרעין השליטה ועד למועד שבו שיעור החזקותיו יגיע ל-5% או פחות, שאז כבר אין צורך בהיתר כלל (להלן - "תקופת המעבר"). על פי העקרונות הקבועים במסמך, יחולו על בעלי השליטה האמורים מגבלות במספר נושאים, לרבות אופן החזקת אמצעי השליטה בבנק, המעורבות במינוי דירקטורים, השימוש בזכויות ההצבעה, ועסקאות עם הבנק. כמו כן בתקופת המעבר חלוקת דיבידנד תהיה כפופה לאישור המפקח מראש ובכתב וכי בעלי השליטה יפעלו להגדלת ההון הרשום של הבנק.

במועד האמור פרסם בנק ישראל גם "קריטריונים ותנאים כלליים למבקש היתר לשלוט ולהחזיק אמצעי שליטה בתאגיד בנקאי". מטרת המסמך הינה לקבוע עקרונות וקריטריונים מנחים, למתן היתר שליטה מטעם בנק ישראל, למבקש לשלוט בתאגיד בנקאי. במסגרת זאת, נקבעו במסמך, עקרונות בעניין חוסנו הפיננסי של מבקש ההיתר ובדבר תנאים מקובלים המופיעים בהיתר השליטה, לרבות קיומו של גרעין שליטה קבוע ויציב והיקפים מזעריים לגרעיני שליטה בתאגידים בנקאיים על פי גודלם, דרך החזקת אמצעי השליטה ובכלל זאת הגבלות על סוגי התאגידים שניתן להחזיק באמצעותם אמצעי שליטה ותחומי עיסוקם, והגבלות שונות על בעל ההיתר, לרבות ביחס לעסקאות עם הבנק, אופן מימון רכישת אמצעי השליטה, הגבלות על חלוקת דיבידנדים ועוד.

חוזר המפקח על הבנקים בענין הקדמת מועדי פרסום דוחות כספיים

ביום 29 בספטמבר 2013 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא הקדמת מועד פרסום דוחות לציבור. על פי החוזר, על מנת להתאים את מועד פרסום הדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בישראל למקובל בארצות הברית, וכן לאפשר לקוראי הדוחות הכספיים לקבל מידע על המצב הכספי של הבנק ותוצאות פעולותיו במועד מוקדם יותר, נקבע כי דוחות שנתיים של תאגיד בנקאי העומד בראש קבוצה בנקאית יפורסמו לא יאוחר מחודשיים מתאריך המאזן ודוחות כספיים רבעוניים יפורסמו לא יאוחר מ-45 ימים מתאריך המאזן.

כניסת ההוראה לתוקף תתבצע באופן מדורג:
הדוח הכספי של חברת האם לשנת 2013 - יפורסם עד ליום 20 במרס 2014.
הדוח הכספי של חברת האם לשנת 2014 - יפורסם עד ליום 10 במרס 2015.
הדוח הכספי משנת 2015 ואילך - יפורסם עד חודשיים מתאריך המאזן.
דוחות רבעוניים - בשנת 2014 יפורסמו לא יאוחר מתום 55 ימים מתאריך המאזן, בשנת 2015 ולא יאוחר מ-50 ימים מתאריך המאזן ומשנת 2016 ואילך, לא יאוחר מ-45 ימים מתאריך המאזן.

חקיקה בינלאומית

FATCA - FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE ACT

בהתאם להוראות ה-FATCA (FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE ACT), במטרה להעמיק את גביית המס מישויות אמריקאיות שבבעלותן נכסים מחוץ לגבולות ארה"ב, ידרשו מוסדות פיננסיים זרים (FOREIGN FINANCIAL INSTITUTIONS), לרבות בנקים ברחבי העולם, להעביר מידע אודות חשבונות המוחזקים אצלם על ידי אותן ישויות. לצורך כך, על המוסדות הפיננסיים הזרים להתקשר בהסכם עם רשות המס האמריקאית (IRS). מוסד פיננסי שלא יחתום על הסכם כאמור ו/או שלא יפעל בהתאם להוראות הנ"ל, יהיה כפוף, בין היתר, לחובת ניכוי מס במקור בשיעור של 30% מהתשלומים המגיעים לבנק ו/או ללקוחותיו ממקורות אמריקאיים. החוק אמור להכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2014.

בתחילת אוגוסט 2012 הוקם על ידי משרד האוצר צוות בראשות הממונה על הכנסות המדינה ובשיתוף נציגי בנק ישראל, הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות ערך ומשרד המשפטים. הצוות הוקם במטרה להגיע להסכם בילטרלי בין ארה"ב לישראל בנוגע ליישום ה-FATCA (הסכמים בנושא זה הושגו בין ארה"ב למדינות אחרות). הסכם כאמור עשוי להפוך את רשות המס הישראלית לגורם ביניים בין המוסדות הפיננסיים הישראליים ל-IRS האמריקאי. הבנק עוקב אחר ההתפתחויות בחקיקה ונערך בהתאם.

רפורמות "Dodd Frank" ו-EMIR

בשנת 2012 פורסמו בארצות הברית כללים לצורך הסדרת יישום החוק "The Dodd Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act" שחוקק בארצות הברית בשנת 2010 (להלן - "רפורמת DF"). מטרת רפורמת DF, בין היתר, היא הפחתת סיכון האשראי במסחר בשוק הנגזרים הנסחרים OTC והסיכונים המערכתיים הנובעים מהם והגברת השקיפות בשוק זה. במסגרת רפורמת DF נקבעו, בין היתר, כללים לגבי סליקת עסקאות במסלוקה מרכזית, דרישות בטחונות ודיווח העסקאות למאגרי מידע ייעודיים. במקביל לרפורמת DF שפורסמה בארצות הברית, פורסמה באירופה רפורמה בעלת עקרונות דומים - European Market Infrastructure Regulation (להלן - "רפורמת EMIR"). רפורמת EMIR חלה על כל גוף אירופאי ולכן, צפויה להשפיע על אופן פעילות הבנק במכשירים נגזרים, שכן לבנק היקף פעילות משמעותי מול בנקים אירופאים. עם זאת, רפורמת EMIR נמצאת עדיין בשלבי חקיקה וטרם נקבע לוח הזמנים הסופי ליישום כל השלבים השונים. הסליקה המרכזית על פי רפורמת EMIR מתוכננת להתחיל באמצע שנת 2014. הבנק ממשיך לבחון את השלכות הרפורמות על פעילותו ונערך ליישום כללים מכוחן, ככל שהם רלוונטים לגביו.

החוק לקידום התחרות וצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013

ביום 11 בדצמבר 2013 פורסם החוק לקידום התחרות וצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013, בעקבות מסקנות הוועדה להגברת התחרותיות במשק.

במסגרת החוק נקבע, בין היתר, כי תאגיד ישראלי משמעותי או מי ששולט בו לא ישלוט בגוף פיננסי משמעותי ולא יחזיק מעבר לשיעור של 10% מאמצעי השליטה בו. בנוסף, החוק קובע כי גם המחזיק יותר מ-5% מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד ישראלי משמעותי לא יוכל לשלוט בתאגיד בנקאי שהוא גוף פיננסי משמעותי, וכן כי השולט בתאגיד בנקאי שהוא גוף פיננסי משמעותי לא ישלוט במבטח שהוא גוף פיננסי משמעותי.

החוק קובע כי תאגיד בנקאי יחשב ל"גוף פיננסי משמעותי" אם סך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד עולה על 40 מיליארד ש"ח, וכן אם הוא סולק בעל היקף פעילות רחב כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי). "תאגיד ישראלי משמעותי", הינו תאגיד שאינו גוף פיננסי ועומד באופן עקרוני באחד מהתנאים הבאים: (א) מחזור המכירות הקובע של התאגיד הישראלי בישראל, של השולט בו ושל כל התאגידים הריאליים שבשליטתו ובשליטת השולט בו, עולה על 6 מיליארד ש"ח, או שמחזור המכירות המצטבר כאמור, בשוקי מונופולין (שבעיקרו מוגדר כשוק שבו התאגיד או תאגיד מקבוצתו הוכרז כמונופול), עולה על 2 מיליארד ש"ח; או (ב) האשראי הקובע בישראל של התאגיד הישראלי (כמשמעות המונח בחוק), של השולט בו ושל כל התאגידים הריאליים שבשליטתו ובשליטת השולט בו, עולה על 6 מיליארד ש"ח.

עוד נקבע בחוק כי תאגיד בנקאי לא יחזיק יותר מ-1% מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד ישראלי משמעותי או במבטח שהוא גוף פיננסי משמעותי. על אף האמור, תאגיד בנקאי יהיה רשאי להחזיק עד 10% מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד ישראלי משמעותי אחד ובמבטח אחד שהוא גוף פיננסי משמעותי.

ביחס לאיסורים אלו בדבר שליטה צולבת, נקבעו בחוק חריגים והוראות מעבר בתנאים מסוימים, ובכלל זה אפשרות לגידול אורגני של תאגיד ישראלי משמעותי שלא היה כזה בעת כניסת החוק לתוקף, וכן תקופת מעבר של 6 שנים ליישום ההצעה האמורה על גופים, אשר במועד פרסום החוק עברו את הקריטריונים האמורים בשיעורים שנקבעו (וכן תקופת מעבר קצרה יותר ביחס לתאגיד ישראלי משמעותי או תאגיד פיננסי משמעותי שהפך לכזה לאחר מועד כניסת החוק בשל צמיחה שאינה אורגנית).

עוד קובע החוק, כי בתוך שנתיים ממועד פרסומו, לא יכהן כדירקטור בגוף פיננסי משמעותי אדם השולט בתאגיד ישראלי משמעותי, קרובו, שותפו, אדם בעל זיקה אליו או נושא משרה בתאגיד ישראלי משמעותי. עם זאת, החוק קובע כי כל עוד יהיה רשאי התאגיד הישראלי המשמעותי או השולט בו להמשיך ולהחזיק או לשלוט בגוף הפיננסי המשמעותי לפי הוראת המעבר, יוכלו להמשיך לכהן נושאי משרה הקשורים אליהם.

בחוק נקבעו הוראות נוספות, שעיקרן מגבלות על מבנה החזקה פירמידלי הכולל יותר משתי שכבות של תאגידים מדווחים; הוראות בקשר לממשל תאגידי בחברות במבנה פירמידלי; הוראות ממשי תאגידי נוספות לתאגידים מדווחים; סמכות לקביעת הוראות לגבי מגבלות על סך אשראי לחברות מסוימות; מנגנון לאכיפת מכירת החזקות שנאסרו על פי החוק והוראות בנושא בחינת התנאים להקצאת נכסים ציבוריים, כולל רשיונות על פי דין, בהתחשב בשיקולי ריכוזיות ותחרותיות.

יצוין כי במצב ההחזקות למועד זה, הבנק עונה על הגדרת חברת שכבה שנייה, והבינלאומי הראשון הנפקות בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, עונה על הגדרת חברת שכבה שלישית, אלא אם תוחרג ממנה במסגרת תקנות עד לתום תקופה שנקבעה בהוראת המעבר (6 שנים). בנוסף, הבנק עונה לכאורה על הקריטריונים להגדרת גוף פיננסי משמעותי. כמו כן פ.י.ב.י אחזקות בע"מ (להלן: "פיבי") ציינה בדוחותיה כי פז חברת נפט בע"מ (להלן: "פז") תענה לכאורה על הגדרת תאגיד ישראלי

משמעותי. לאור זאת, ובהתאם למצב הדברים הקיים במועד זה, לאחר תום תקופת המעבר של 6 שנים מפרסומו של החוק, בעלי השליטה בבנק לא יוכלו לשלוט במקביל בבנק ובפז.

דירוג הבנק

הבנק דורג על-ידי חברת מידרוג בדירוג Aa3 לפקדונות זמן ארוך ודרוג P-1 לפקדונות זמן קצר המופקדים בבנק, באופק יציב.

החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

כללי

א. פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהמהותיים מביניהם הינם: סיכוני אשראי, סיכוני שוק וגזילות, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים. סיכונים אלה מנוהלים על ידי חברי הנהלה ממונים ובאחריותם. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל II. בגין סיכונים תפעוליים ויתר הסיכונים אליהם הוא חשוף, הבנק מבצע הקצאת הון משלימה במסגרת תהליך הערכת הנאותות ההונית המבוצע במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל II - תהליך ה- (Internal Capital Assessment Process) ICAAP.

ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים והעסקיים שנקבעו ולהגדלת תוחלת הרווח - תוך טיפוח התמחויות בבנק, ניצול היתרונות למגוון וגודל, תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים.

ג. המפקח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר הנחיות הקשורות בנושא ניהול סיכונים. הוראות אלה קובעות, בין היתר, עקרונות יסוד לניהול סיכונים ובקרתם ובכלל זה: מעורבות נאותה והבנה של דירקטוריון והנהלת הבנק בניהול הסיכונים, קביעת מדיניות סיכון ותיאבון סיכון, קבלת דיווחים תקופתיים על ההתפתחויות בחשיפה לסיכונים וקיומם של מנגנוני פיקוח ובקרה ההולמים את פרופיל הסיכון של הבנק.

ד. תפישת הסיכון הכוללת של הבנק עולה בקנה אחד עם המסגרת שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועל העקרונות המנחים (ה-Sound Practices) של וועדת באזל, המושתתת על העיקרון כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות לתחומת והגדרת היקף החשיפה, מעגלי בקרה וביקורת, מערכי דיווח ומנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו על-פי אמות מידה מקובלות.

ה. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים בבנק באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת ומיושמים באמצעות שלושה קווי הגנה: קו ההגנה הראשון שמקיימים האחראים על יצירת הסיכון וניהולו, קו ההגנה השני שמקיימות יחידות ניהול הסיכונים והבקרה הבלתי תלויות ומנהל הסיכונים הראשי. קו ההגנה השלישי שמקיים מערך הביקורת הפנימית והחיצונית.

ו. האחראים על ניהול הסיכונים בבנק הינם:
 מר יעקב שורי, מנכ"ל הבנק - מנהל סיכונים פיננסיים
 מר דורון סגל - מנהל הסיכונים הראשי של הבנק. החל מה-15 בדצמבר 2013 אחראי על הסיכונים התפעוליים.
 מר דוד פדרמן, סמנכ"ל, ראש אגף אשראי - מנהל סיכוני האשראי
 מר גבריאל טייטל, סמנכ"ל, ראש אגף בנקאות ונכסי לקוחות - מנהל סיכון אסטרטגי ומוניטין
 רו"ח ליאת בן ארי - סמנכ"ל, ראש אגף נכסי לקוחות - מנהלת סיכונים תפעוליים עד 15 בדצמבר 2013.
 עו"ד חוה אלקוני-נוימן - היועצת המשפטית של הבנק - מנהלת הסיכונים המשפטיים
 מר חנן כץ - קצין הציות, אחראי על איסור הלבנת הון והממונה על אכיפה מנהלית

ז. ניהול הסיכונים מתבצע על פי מדיניות שנקבעה בדירקטוריון בהתאם לתיאבון הסיכון שהוגדר ועל בסיס מתודולוגיית סיכון קבוצתית תוך שימת לב לאופי המיוחד של הפעילות בבנק. בהתאם להוראת המפקח על הבנקים בנושא "מנהל סיכונים ראשי ופונקצית ניהול סיכונים" מונה בבנק מנהל סיכונים ראשי שכפוף למנכ"ל הבנק וממונה מקצועית על ידי מנהל הסיכונים הראשי הקבוצתי.

ח. מידי רבעון נערך ונכתב מסמך סיכונים על ידי היחידה לניהול סיכונים, שהינה בלתי תלויה ביחידות נוטלות הסיכון. המסמך מוצג בפני הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק. מסמך הסיכונים בוחן את כלל הסיכונים, שאליהם חשוף הבנק במסגרת פעולותיו, תוך פירוט הממצאים ברמת הסיכון הספציפי. כמו כן, נסקרות בו ההתפתחויות בסביבה העסקית ובשווקים הפיננסיים וכן טיפול החטיבה בתהליכים מרכזיים בסוגי הסיכונים השונים ופעולות מיוחדות ככל שנגקטו על ידי היחידה.

ט. בקרת הסיכונים בבנק מתבצעת כדלקמן - בקרה ואמידת סיכוני אשראי, לרבות עמידה בכללי המדיניות, מתבצעת על ידי בקר סיכוני אשראי בחברת האם. בקרת סיכוני שוק ונזילות מתבצעת על ידי בקר הסיכונים בחברת האם. נושאי סיכונים תפעוליים, ציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור, אכיפה מנהלית והבקורות בגין מבוצעים על-ידי הפונקציות האחראיות בבנק (ראה להלן בפרקים המתאימים). היעד העיקרי של הבקרה הוא להטמיע בבנק תרבות ניהול סיכונים מתקדמת תוך התוויית מדיניות ניהול סיכונים התואמת את מטרות הבנק, את הנחיות באזל והמפקח על הבנקים ובמקביל לאתר ולהתריע על סיכונים אפשריים.

ממשל תאגידי ומעורבות הנהלה ודירקטוריון

בחודש דצמבר 2010 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 301 בנושא עבודת הדירקטוריון המאמצת את עקרונות באזל בתחום הממשל התאגידי וניהול הסיכונים.
 במהלך חודש אוגוסט 2011 אישר דירקטוריון הבנק מסמך תשתית בעניין עקרונות הממשל התאגידי של ניהול הסיכונים בבנק על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 301, עקרונות באזל II והנחיות בנק ישראל האחרות. המסמך מגדיר מתכונת פעולה של ממשל תאגידי אפקטיבי התומך בפעולת הדירקטוריון והנהלה, ומאפשר להם לקבוע את אסטרטגיית הבנק ויעדיו, לגבש תיאבון לסיכון ולנהל את עסקיו השוטפים של הבנק. המסמך משמש מצע מחייב עבור הבנק בכל הנוגע לתפיסת הממשל התאגידי ולמתכונת ניהול הסיכונים.
 הוראות ניהול בנקאי תקין 301 נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2012.

השליטה, הפיקוח והבקרה על נאותות ניהול הסיכונים בבנק נעשים, בין היתר, על ידי הדירקטוריון, ועדות מטעמו, ההנהלה וועדות הנהלה בתחומי הסיכון השונים, כמפורט להלן:

התייחסות הדירקטוריון לסוגיות ניהול הסיכונים

- א. דירקטוריון הבנק מתווה את האסטרטגיה התאגידית העסקית של הבנק.
- ב. דירקטוריון הבנק דן ומאשר אחת לשנה את תכנית העבודה השנתית ומדיניות ניהול הסיכונים בתחומי הסיכון השונים, הכוללות, בין היתר, את תיאבון הסיכון הכולל, מסגרות הסיכון ותקרות החשיפה המותרות בתחומי הפעילות ובמגזרים השונים, וכן מציב סטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה, ודיווח על החשיפה לסיכונים השונים. במסגרת זאת, מתאים הדירקטוריון את מדיניות החשיפה לסיכונים השונים לשינויים ולתמורות בשווקים הפיננסיים ולסביבת הפעילות של הבנק.
- ג. דירקטוריון הבנק מאשר פעילויות חדשות ומוצרים חדשים העשויים ליצור חשיפות חדשות, תוך בחינת הסיכון שהפעילות יוצרת וכן את יכולת הבנק לנהל, למדוד ולבצע בקרה בלתי תלויה על סיכוני הפעילות.
- ד. במסגרת עבודת הדירקטוריון פועלת ועדת אשראי ועסקים, המשמשת כועדת ניהול סיכונים ונוסטרו. הוועדה מקבלת דיווח על חשיפות הבנק לסיכונים פיננסיים, סיכוני אשראי, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים וכן על עמידת הבנק במגבלות רגולטוריות ובמגבלות שקבע הדירקטוריון. בנוסף, הוועדה מבצעת בחינה של נאותות מערך ניהול ובקרת הסיכונים בבנק.
- ה. אחת לרבעון מתקיים דיון בועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון במסמך הסיכונים הכולל של הבנק.
- ו. לפחות אחת לרבעון מתכנסת ועדת הביקורת של הדירקטוריון. ועדת הביקורת מפקחת על פעילות הביקורת הפנימית של הבנק לרבות המלצה לדירקטוריון לגבי מינוי מבקר פנימי, אישור כתב המינוי והסמכויות של המבקר הפנימי ותכנית העבודה של הביקורת הפנימית. הוועדה מבצעת מעקב אחר יישום תכנית העבודה של הביקורת הפנימית ודנה בדוחות ביקורת מהותיים ובדיווחים אחרים של המבקר הפנימי. הוועדה מפקחת על עבודת רואה החשבון המבקר ודנה בדוחות ביקורת של רואה החשבון המבקר ושל גופים רגולטוריים. כמו כן, הוועדה, בשבתה גם כוועדת מאזן, דנה בדוחות הכספיים ובליקויים במערכי הדיווח החשבונאיים ומגישה את המלצותיה בנדון לדירקטוריון.
- ז. מערך הביקורת הפנימית של הבנק, במסגרת תכנית העבודה השנתית, מעריך במסגרת הביקורת המבוצעות על ידו בסניפים וביחידות המטה, את תהליך ניהול הסיכונים בבנק, את יישום המדיניות ואת ביצוע החלטות הדירקטוריון בנושא ניהול הסיכונים השונים. בנוסף, מעריך את מידת ההתאמה ואת איכותם של תהליכי הבקרה הנהוגים בבנק. כמו כן, מבצעת הביקורת באופן שוטף את הסקירה הבלתי תלויה על תהליך ה- ICAAP השנתי המתקיים בבנק, במטרה לאתגר את התהליך ולבחון את מהימנותו ושלמות הנתונים המוצגים בו והתאמתו לדרישות הפיקוח על הבנקים.

התייחסות ההנהלה לסוגיות ניהול הסיכונים

- צוות ניהול נכסים והתחייבות בראשות המנכ"ל מתכנס פעמיים בשבוע ודן, בין היתר: בהתפתחויות המרכזיות בחשיפות הפיננסיות בבנק לאור ההתפתחויות והתחזיות בתחום המאקרו, במגבלות החשיפה לסיכונים הפיננסיים בכניסה לפעילויות חדשות ובהתפתחות תיק הנוסטרו.
- אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות חשיפות הבנק לסיכונים פיננסיים, סיכוני אשראי, סיכונים תפעוליים, סיכוני ציות, איסור הלבנת הון, סיכון המוניטין, הסיכון האסטרטגי, תרחישי קיצון, סיכונים משפטיים ועמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון. בנוסף קיים עדכון אודות יישום הוראות באזל, תיקוף מודלים והאכיפה הפנימית בניירות ערך.

- מנהל הסיכונים הראשי של הבנק חבר בפורום ניהול סיכונים קבוצתי המתקיים בחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם בראשות מנהל הסיכונים הראשי של הקבוצה, המתכנס אחת לחודש ובמסגרתו מובאים לדיון דרכים ואפשרויות לקידום ניהול הסיכונים על בסיס קבוצתי תוך האחדת שיטות המדידה, מתודולוגיות ניהול הסיכונים ומנגנוני הבקרה בקבוצה. ר"ח בנצי אדירי, ראש החטיבה לניהול סיכונים בחברת האם משמש בתפקידו כמנהל הסיכונים הראשי של הקבוצה.

- בקרת סיכוני שוק ונזילות ובקרת סיכוני אשראי מתבצעות על ידי מנהלי תחום סיכוני שוק ונזילות ותחום סיכוני אשראי, המהווים חלק מההחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם. היחידות הינן פונקציות עצמאיות בלתי תלויות הכפופות ליו"ר הדירקטוריון ומבצעות בקרת סיכונים עצמאית ובלתי תלויה על החשיפות לסיכוני שוק ונזילות וסיכוני אשראי בהתאמה.

החשיפה והניהול של סיכוני שוק (סיכונים פיננסיים)

א. כללי

1. סיכוני שוק (סיכונים פיננסיים) הינם סיכונים קיימים או עתידיים להכנסות, להון ולשחיקה בשווי ההון של הבנק כתוצאה משינויים במחירים, שערים ומרווחים בשווקים הפיננסיים בהם הוא פועל והמשפיעים על ערך נכסי הבנק או התחייבויותיו: שיעורי הריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי ניירות ערך, מחירי מוצרים, התנודתיות של פרמטרים אלה ושינויים במדדים כלכליים אחרים.
2. לבנק מדיניות מפורטת לניהול החשיפה לסיכונים פיננסיים המאושרת מדי שנה על ידי ההנהלה והדירקטוריון. מסמך המדיניות מתווה ומפרט, בין היתר: תיאבון כולל לסיכונים פיננסיים ותיאבון לסיכון בחתך הסיכון הבודד, עקרונות לפעילות ומגבלות ברמת המגזרים השונים.
3. אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה, בועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון במסמכי החשיפות לכלל הסיכונים של הבנק, במסגרתם מדווחות חשיפות הבנק לסיכונים בהשוואה למגבלות שנקבעו. כמו כן, נבחנים גם שינויים נדרשים בהתאם לשינויים בפעילויות הבנק ו/או שינויים בסביבת הבנק או בשווקים הפיננסיים.

ב. דרישות ההון בגין סיכוני שוק בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים

במסגרת יישום הוראות באזל II בחר הבנק ליישם את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני שוק. הלימות ההון הרגולטורית מחושבת על סיכוני ריבית וסיכוני מטבע של הבנק.

להלן דרישת ההון בגין סיכוני שוק (במיליוני ש"ח)

לפי באזל II	31.12.2013	31.12.2012
בגין סיכון כללי		
דרישות ההון בגין:		
סיכון ריבית	0.5	1.6
סיכוני מט"ח	0.7	0.8
סה"כ דרישות הון בגין סיכוני שוק	1.2	2.4

ג. המתודולוגיה לאמידת החשיפה לסיכוני השוק

הבנק נעזר במערכות חברת האם לצורך מדידה לפי השווי ההוגן ולהפקת הדוחות הבאים:

1. דוחות שווי הוגן של הנכסים וההתחייבויות
2. חשיפות ריבית במגזרים השונים
3. דוחות VAR על נכסי הבנק
4. דוחות נזילות ותזרים
5. תרחישי קיצון

המתודולוגיה של אמידת ה- VAR :

- ה- VAR (הערך הנתון בסיכון) מודד את תוחלת ההפסד המכסימלית בשווי ההוגן של הבנק (נכסים והתחייבויות, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים), במהלך אופק השקעה נתון (10 ימי עסקים), בהינתן רמת מובהקות מסוימת (99%) ובהתקיים תנאי שוק נורמאליים.
- ה- VAR השוטף המחושב בבנק מתבסס על שיטת ה- Variance Co-Variance.
- נתוני ה- VAR מחושבים בבנק בתדירות יומית, על מריבית הנכסים וההתחייבויות הפיננסיות של הבנק (התיק הבנקאי והתיק הסחיר). מערכת ה- VAR משתלבת כחלק אינטגרלי בעבודת המחלקה לניהול פיננסי.
- יחידת תחום ניהול סיכוני שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם מבצעת עבור הבנק תהליך בחינה בדיעבד (Back Testing) בלתי תלוי, על פי קריטריונים שהוגדרו בוועדת באזל במטרה לבחון את תקפות ה- VAR ברמת כל מגזר פעילות ורמת סך הפעילות.
- מבחני רגישות: החשיפה לסיכון מבוטאת במונחי הפגיעה המכסימלית בשווי ההוגן כתוצאה מתזוזה מקבילה של עקום הריבית.
- תרחישי קיצון (Stress Tests).

התיאבון לסיכון

דירקטוריון הבנק קבע כי סך החשיפה לסיכוני שוק כפי שמוצאת את ביטוייה בערך בסיכון (ערך ה- VAR) לא תעלה על 3.3% מההון המיוחס לבעלי מניות הבנק, לפי אופק של 10 ימים בשיטה הפרמטרית.

ליום 31 בדצמבר 2013 עמד ערך ה- VAR של הבנק, על כ-2.5 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-1.9 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012. משקלו של ה- VAR ביחס להון הבנק ליום 31 בדצמבר 2013 עומד על 0.5%, בהשוואה ל-0.4% בסוף שנת 2012, ולמגבלת דירקטוריון של 3.3%. במהלך שנת 2013 עמד הבנק במגבלת ה- VAR הכוללת.

אומדני VaR על התיק למסחר

- ליום 31 בדצמבר 2013 - 0.3 מיליוני ש"ח (0.07% מההון).
- ממוצע לתקופה - 0.3 מיליוני ש"ח (0.06% מההון).
- הערך המכסימלי לתקופה - 0.5 מיליוני ש"ח (0.12% מההון).
- ליום 31 בדצמבר 2012 - 0.2 מיליוני ש"ח (0.04% מההון).
- ממוצע לתקופה - 0.3 מיליוני ש"ח (0.1% מההון).
- הערך המכסימלי לתקופה - 0.3 מיליוני ש"ח (0.1% מההון).

אומדני VaR על כלל התיק

- ליום 31 בדצמבר 2013 - 2.5 מיליוני ש"ח (0.5% מההון)
- ממוצע לתקופה - 2.4 מיליוני ש"ח (0.6% מההון)
- הערך המכסימלי לתקופה - 3.2 מיליוני ש"ח (0.7% מההון)
- ליום 31 בדצמבר 2012 - 1.9 מיליוני ש"ח (0.4% מההון)
- ממוצע לתקופה - 2.5 מיליוני ש"ח (0.6% מההון)
- הערך המכסימלי לתקופה - 4.2 מיליוני ש"ח (1.0% מההון)

תרחישי קיצון לבחינת גובה השחיקה המכסימלי של השווי ההון

הדירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המכסימלי בשווי ההון של הבנק בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום התממשות סיכונים פיננסיים. מגבלה זו נקבעה לעד 15% מההון של הבנק. במהלך שנת 2013 עמד הבנק בכל המגבלות בגין תרחישי הקיצון שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

ד.החשיפה בבסיס

כללי

- סיכון הבסיס הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בלתי צפויים במדד המחירים לצרכן, או בשערי החליפין עקב ההפרש בין שווי הנכסים לבין שוויי ההתחייבויות (כולל השפעת עסקאות עתידיות ואופציות גלומות). חשיפת הבסיס נמדדת ומנוהלת בכל אחד ממגזרי ההצמדה השונים: המגזר הצמוד למדד המחירים לצרכן, המגזר במטבע חוץ ובשקלים צמודים למטבע חוץ.
- על פי כללי החשבונאות ההון מוגדר כמקור שקלי לא צמוד, כך שההשקעה של ההון במגזר שאינו המגזר השקלי (מגזר המדד ומגזר המט"ח וצמוד המט"ח) מוגדרת כחשיפת בסיס.

ניהול החשיפה

- ניהול הסיכונים בחשיפות הבסיס והשקעת ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים נעשים בהתבסס על הערכות ותחזיות שוטפות לגבי התפתחויות צפויות בשווקי הכספים וההון.
- תמהיל ההשקעה של ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים מנוהל באופן שוטף בכפוף למגבלות המוצגות לעיל, ועל בסיס התחזיות לגבי משתני השוק הרלוונטיים תוך ניצול פערי המחירים בין עלות המקורות ותשואת השימושים במגזרי ההצמדה השונים וכדאיותן של פוזיציות "יתר" או "חסר" בכל מגזר פעילות.
- במסגרת ניהול מאזני ההצמדה נעזר הבנק, בין השאר, במכשירים פיננסיים נגזרים, כאמצעי לנטרול החשיפה לסיכונים בבסיס ובריבית.

התיאבון לסיכון

מדיניות השקעת ההון הפיננסי הפעיל במגזרי הפעילות השונים מתבצעת באופן שוטף בהתאם לתנאי השוק, על פי החלטת הדירקטוריון שיעורי ההשקעה במגזר צמוד המדד הינם בין (50%) ל-100% מההון הפיננסי הפעיל.

במגזר המט"ח וצמוד המט"ח שיעורי ההשקעה הינם 10% (בשני הכיוונים) מההון הפיננסי של הבנק והחשיפה הבין מטבעית לא תעלה על הסכומים שהוגדרו בסוגי מטבעות שונים. הבנק נדרש לשמור על

יחס הלימות הון בגין סיכוני השוק, על פי מודל סטנדרטי שהוגדר על ידי בנק ישראל. הלימות ההון מחושבת על סיכוני הריבית בתחומי המסחר בלבד ועל סיכוני המטבע והאינפלציה.

החשיפה בפועל ליום הדוח

להלן פירוט עודף הנכסים הפיננסיים על ההתחייבויות הפיננסיות לפי מגזרי הצמדה לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים (סכומים מדווחים במיליוני ש"ח):

מגזר שקלי	מגזר שקלי	מגזר מט"ח כולל	סך הכל
לא צמוד	צמוד למדד	צמוד מט"ח	
31 בדצמבר 2013			
נכסים	4,347.8	479.7	5,077.4
התחייבויות	3,849.1	575.3	4,665.7
מכשירים נגזרים ואופציות	(100.9)	100.9	-
הון פיננסי	397.8	5.3	411.7
אחוז מההון הפיננסי	96.62%	1.29%	100%
ממוצע לתקופה	93.24%	4.59%	2.17%
הערך המינימלי בתקופה	76.75%	(7.40%)	0.13%
הערך המכסימלי בתקופה	106.30%	23.12%	6.31%
31 בדצמבר 2012			
נכסים	4,370.6	421.7	5,066.8
התחייבויות	3,884.6	546.5	4,696.3
מכשירים נגזרים ואופציות	(151.3)	151.3	-
הון פיננסי	334.7	26.5	370.5
אחוז מההון הפיננסי	90.34%	7.15%	100%
ממוצע לתקופה	94.59%	3.72%	1.70%
הערך המינימלי בתקופה	90.34%	1.07%	0.86%
הערך המכסימלי בתקופה	94.59%	7.15%	2.51%

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים במדד (במיליוני ש"ח):

תרחיש - שינוי של 1% במדד	31.12.2013	31.12.2012
נכון ליום	(0.1)	0.1
מכסימום לתקופה	0.3	0.2
מינימום לתקופה	(0.1)	*-

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים, נכון ליום 31 בדצמבר 2013 (במיליוני ש"ח):

31.12.2012		31.12.2013		אחוז שינוי בשער החליפין (2)
אירו	דולר	אירו	דולר	
(0.1)	(0.3)	(0.1)	(0.2)	ירידה של 5%
(0.3)	(0.7)	(0.3)	(0.4)	ירידה של 10%
(0.1)	(0.3)	0.1	0.2	עליה של 5% (1)
(0.3)	(0.7)	0.3	0.4	עליה של 10% (1)

הערות:

(1) תרחיש עליה פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל.

(2) הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין על השווי ההוגן לאחר השפעת המס.

ה. החשיפה בריבית

כללי

סיכון הריבית הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק, העלול להיווצר בגין הפער בין מועדי הפירעון או מועדי שינוי הריבית בין הנכסים וההתחייבויות למיניהם בכל אחד ממגזרי הפעילות. הסיכונים בריבית, לכלל התיק, הינם הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח. הבנק יישם מדיניות כוללת לניהול סיכון הריבית, בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 333, בנושא סיכוני ריבית.

ניהול החשיפה

ניהול החשיפה לסיכוני ריבית נעשה תוך פיזור נאות של השקעת ההון הפנוי בין טווחי הזמן השונים, וצמצום החשיפה לשחיקת השווי ההוגן, כתוצאה משינויים בלתי צפויים בשערי הריבית. החשיפה העיקרית לסיכוני ריבית בבנק מיוחסת לפעילות המימון במגזר השקלי הלא צמוד ובמגזר צמוד המדד, ונובעת ממאפייני ההשקעה, הנגזרים מטווח השימושים והמקורות במגזרים אלה.

התיאבון לסיכון

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על החשיפה הכוללת לסיכוני הריבית באמצעות תחילת החשיפה המכסימלית לשחיקת השווי ההוגן של ההון עם שינוי מקביל של 1% בעקום הריבית במגזר הצמוד, במגזר השקלי ובמגזר המט"ח. בנוסף, גיבש הבנק מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. במסגרת זאת בוחן הבנק מתווה של תרחישי קיצון גם בתחום סיכוני ריבית (וכן תרחישים המשלבים התממשות סיכוני ריבית עם כמה סיכונים אחרים ובו זמנית).

להלן נתונים עיקריים מתוך לוח החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית:

31 בדצמבר 2012			31 בדצמבר 2013			
מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	
מט"ח	שקלי	שקלי	מט"ח	שקלי	שקלי	
כולל	צמוד	לא	כולל	צמוד	לא	
0.40	2.14	0.46	0.25	2.42	0.24	מח"מ נכסים
0.37	4.30	0.37	0.19	4.54	0.38	מח"מ התחייבויות *
0.03	(2.16)	0.09	0.06	(2.12)	(0.14)	פער (בשנים)
2.10	1.67	3.11	1.70	1.35	2.62	תשואת נכסים
0.63	1.50	1.72	0.44	1.28	1.03	תשואת התחייבויות
1.47	0.17	1.39	1.26	0.07	1.59	פער תשואה (באחוזים)

* בהתאם למודל הפנימי של הבנק חשבונות העו"ש פרוסים על פני תקופה של שנה.

החשיפה בפועל ליום הדוח

- סיכון הריבית נמדד ומנוהל על בסיס הנחות שונות באשר לזמני הפרעון של הנכסים וההתחייבויות. בחשבונות עו"ש שאינם נושאים ריבית קיימות יתרות זכות בסכום יציב לאורך זמן. לצורך מדידת חשיפת הריבית, מדיניות הבנק היא להתייחס ליתרות עו"ש אלה כהתחייבות הארוכה מיום אחד.
- חשיפת הריבית במגזר השקלי הלא צמוד נובעת מכך שהפעילות מאופיינת במשך חיים של התחייבויות ארוך ממשך חיים של נכסים ובגין היקף ההשקעה באפיק זה שהוא הדומיננטי מבין שלושת מגזרי ההצמדה.
 - חשיפת ריבית במגזר צמוד המדד נובעת מכך שהפעילות מאופיינת במשך חיים ארוך יותר של ההתחייבות ממשך חיים של הנכסים.
 - במגזר המט"ח וצמוד המט"ח, החשיפה נמוכה יחסית למגזר המדדי והשקלי, זאת בשל סגירה מקבילה של מריבית הנכסים מול ההתחייבויות ושימוש בעסקאות החלפת ריבית.
 - על-פי המגבלות שקבע דירקטוריון הבנק, במגזר הצמוד למדד החשיפה המכסימלית המותרת לשחיקת השווי ההון של ההון הינה בשיעור של 4.5%, במגזר השקלי הלא צמוד בשיעור של 4.0% ובמגזר המט"ח בשיעור של 1.0%.

דירקטוריון הבנק קבע מגבלה לחשיפה ברגישות השווי ההון של הנכסים וההתחייבויות לתזוזה של 1% בעקום הריבית על שחיקה של ההון, כדלקמן:

מגזר	מגבלה	ליום 31 בדצמבר 2013	מכסימום בתקופה	מינימום בתקופה
לא צמוד	4.0%	0.81%	1.47%	0.16%
צמוד מדד	4.5%	2.90%	3.25%	1.48%
מט"ח וצמוד מט"ח	1.0%	0.04%	0.09%	0.03%
מגזר	מגבלה	ליום 31 בדצמבר 2012	מכסימום בתקופה	מינימום בתקופה
לא צמוד	4.0%	1.34%	1.70%	0.36%
צמוד מדד	4.5%	2.99%	2.99%	2.16%
מט"ח וצמוד מט"ח	1.0%	0.03%	0.03%	0.02%

סיכון הריבית בתיק הבנקאי

בניהול החשיפות לסיכוני שוק מבחין הבנק בין החשיפות הנוצרות כחלק מהניהול השוטף של הנכסים וההתחייבויות של הבנק (התיק הבנקאי) לבין החשיפות בתיק למסחר, זאת בהתבסס על מדיניות מפורטת שאישר דירקטוריון הבנק להגדרת התיק הבנקאי והתיק למסחר.

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

להלן מידע על נכסים והתחייבויות החשופים לשינויים בריבית על פי שווים ההוגן, כולל ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים תיאורטיים בשיעור הריבית על שווים ההוגן של המכשירים הפיננסיים. להלן פרטים על השפעת שינויים בריבית על השווי ההוגן של עודף הנכסים במגזר:

1. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים תאורטיים בשיעורי הריבית) ליום 31 בדצמבר 2013 (במיליוני ש"ח):

מטבע ישראלי		מטבע חוץ**			
לא צמוד	צמוד למדד	דולר	אחר	סך הכל	
4,307.1	480.1	157.7	90.6	5,035.5	נכסים פיננסיים*
3.1	101.0	3.2	5.1	112.4	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים***
3,804.5	590.1	153.5	86.7	4,634.8	התחייבויות פיננסיות*
104.3	-	3.3	5.8	113.4	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים***
401.4	(9.0)	4.1	3.2	399.7	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים תאורטיים בשיעורי הריבית) ליום 31 בדצמבר 2012 (במיליוני ש"ח):

מטבע ישראלי		מטבע חוץ**			
לא צמוד	צמוד למדד	דולר	אחר	סך הכל	
4,327.4	420.3	185.0	89.3	5,022.0	נכסים פיננסיים*
2.2	151.3	10.7	5.3	169.5	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים***
3,816.1	563.5	177.6	85.6	4,642.8	התחייבויות פיננסיות*
155.0	-	11.6	6.2	172.8	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים***
358.5	8.1	6.5	2.8	375.9	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

ראה הערות בעמוד 58

2. השפעת שינויים תאורטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים למעט פריטים לא כספיים ליום 31 בדצמבר 2013 (במיליוני ש"ח):

בחישוב החשיפה לשינוי הריבית המחושב על פי כללים חשבונאיים, ההתייחסות לחשבונות עו"ש שאינם נושאים ריבית היא כפקדונות שזמן פירעונם עם דרישה ועד חודש.

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית****							שינוי בשווי הוגן
מטבע ישראלי			מטבע חוץ**		במיליוני ש"ח		באחוזים
לא צמוד	צמוד למדד	דולר	אחר	סך הכל	סך הכל	סך הכל	
394.6	3.2	4.2	2.8	404.8	5.1	1.3%	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
400.8	(8.0)	4.3	3.1	400.2	0.5	0.1%	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
408.2	(22.8)	4.5	3.2	393.1	(6.6)	(1.7%)	קיטון מידי מקביל של אחוז אחד

השפעת שינויים תאורטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים למעט פריטים לא כספיים ליום 31 בדצמבר 2012 (במיליוני ש"ח):

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית****							שינוי בשווי הוגן
מטבע ישראלי			מטבע חוץ**		במיליוני ש"ח		באחוזים
לא צמוד	צמוד למדד	דולר	אחר	סך הכל	סך הכל	סך הכל	
353.7	19.6	6.5	2.7	382.5	6.7	1.76%	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
358.0	9.3	6.5	2.8	376.6	0.8	0.19%	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
364.3	(4.7)	6.6	2.9	369.1	(6.7)	(1.81%)	קיטון מידי מקביל של אחוז אחד

* כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

*** סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן המוצג בבאור 15 ג' בדוח הכספי השנתי.

**** שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שערי הריבית במגזר ההצמדה. סך כל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

ו. הפיקוח והבקרה על ניהול החשיפה לסיכוני שוק

הבנק מקיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח, בקרה בלתי תלויה וביקורת על תהליך ניהול סיכוני השוק. התפיסה הניהולית והבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכוני שוק ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו. ניהול החשיפה לסיכוני השוק נבחן ומבוקר באופן שוטף במסגרת בחינת כלל הסיכונים על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון והנהלה (כמפורט לעיל בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם - כללי) וכן ע"י דרגי הביניים שהמרכזיים שבהם מופיעים דלהלן:

הדירקטוריון וועדותיו

- ועדת אשראי ועסקים של הדירקטוריון - הוועדה הינה וועדת דירקטוריון ייעודית לתחום ניהול הסיכונים בבנק. בין היתר, הוועדה מקיימת דיונים בנושאים הקשורים לניהול הסיכונים הפיננסיים בבנק, בטרם מובאים לדיון והחלטה במליאת הדירקטוריון. הוועדה מבצעת מעקב ובקרה אחר התפתחויות בחשיפות לסיכונים הפיננסיים השונים ואחר עמידת הבנק במגבלות החשיפות שנקבעו. הוועדה עוקבת גם אחר ההתפתחויות בשווקים הפיננסיים בארץ ובעולם ואחר ההשפעות על סביבת העסקית של הבנק ומקיימת דיון לגבי השלכות על רמות החשיפה והמגבלות הרצויות. כמו כן, הוועדה מקיימת מעקב ובקרה אחר נאותות מערך ניהול הסיכונים, לרבות מערך בקרת הסיכונים.

- אחת לרבעון מתקיים בדירקטוריון דיון במסמך החשיפות לסיכונים של הבנק, במסגרתו מדווחת עמידת הבנק במגבלות רגולטוריות ובמגבלות שקבע הדירקטוריון.

- הביקורת הפנימית - מערך הביקורת הפנימית של הבנק משלב בתכניות העבודה השנתיות שלו ביקורות בנושא ניהול הסיכונים הפיננסיים בבנק. מערך הביקורת הפנימית אחראי למתן הערכה עצמאית על מידת האפקטיביות של יישום התהליכים והנהלים לניהול הסיכונים בבנק, וכן, מחווה דעתו בפני הנהלה ודירקטוריון הבנק על מידת ההתאמה, ואיכות תפקודם של תהליכי הבקרה הפנימיים.

הנהלה וועדותיה

- ועדת ניהול נכסים והתחייבויות בראשות מנכ"ל הבנק מתכנסת אחת לשבוע. הוועדה דנה בהתפתחויות בתיק הנוסטרו ובהתפתחויות בשווקים הפיננסיים. בדיון משתתפים גורמי הניהול הרלוונטיים בבנק.

- ועדת נזילות וניהול סיכונים פיננסיים בראשות מנכ"ל הבנק מתכנסת פעמיים בשבוע ודנה על סמך דוחות ניהוליים במצב הנזילות בשקלים ובמט"ח, סיכוני שוק בהתפתחויות הפיננסיות ומוצרים חדשים. דיוני הוועדה מתמקדים בעיקר בהתפתחויות בנזילות העסקית והסטטוטורית ובהתפתחויות העסקיות העשויות להשפיע עליה. בנוסף, מקבלים חברי הוועדה דיווח יומי בגין מצב הנזילות הקיים והחזוי ומתקיים דיון מיוחד בהתאם לצורך.

- אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות גם חשיפות הבנק לסיכונים פיננסיים, ובעמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון.

יחידות, פורומים ומערכי בקרה

- מערך הביניים (Middle Office) - היחידה פועלת בחטיבה הפיננסית בחברת האם וכפופה לראש החטיבה, מתמחה בביצוע בקרות ומהווה גורם מקצועי בתחום הבקרה המקשר בין המחלקה לניהול פיננסי ליחידות הנהלה שונות בבנק. היחידה מבקרת ומפקחת אחר החשיפות הפיננסיות

- במחלקה בתחומים: נוסטרו למסחר ונוסטרו קונצרני בתיק הזמין. היחידה מנטרת ומאתרת באופן שוטף את הסיכונים השונים ומפתחת בקרות ונהלי עבודה לצמצום סיכוני חשיפת הבנק.
- יחידת תחום ניהול סיכוני שוק ונזילות בחברת האם הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם ואחראית על ניהול בקרת סיכוני השוק והנזילות בבנק. היחידה מהווה פונקציה עצמאית בלתי תלויה הפועלת מכוח הוראת ניהול בנקאי תקין 339 ("ניהול סיכוני שוק"). במסגרת פעילותה מבקרת ובוחנת היחידה את טיב הכלים המשמשים למדידת הסיכון, בוחנת את המגבלות שנקבעו ואת התאמתן לחשיפות הבנק ומדווחת מיידית על חריגות ממגבלות אם היו.
 - פורום CRO קבוצתי בתחום סיכוני שוק ונזילות בראשותו של מנהל תחום ניהול סיכוני שוק ונזילות בחברת האם, מתכנס אחת לרבעון, במסגרתו נדונות שיטות ומתודולוגיות לקידום אפקטיביות הבקרה על סיכוני השוק והנזילות בקבוצה.
 - פורום ניהול סיכונים קבוצתי בראשות ראש החטיבה לניהול סיכונים עוסק בדרכים ואפשרויות לקידום ניהול סיכונים על בסיס קבוצתי.
 - פורום תרחישי קיצון בראשות מנהל יחידת ניהול סיכונים ופיקוח על חברות בנות, מתכנס לפחות אחת לחצי שנה ובוחן אפקטיביות תרחישים קיימים ותרחישים נדרשים.

ז. דיווח על החשיפות לסיכוני שוק

הנהלת הבנק, הועדה לניהול סיכונים והדירקטוריון מקבלים מגוון דיווחים וסקירה על החשיפה לסיכוני שוק, ובתחכים שונים על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה.

בנוסף, החשיפות בפועל לסיכוני השוק, בהשוואה למסגרות וגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון והסמכויות לניהולם מרוכזות במסמך הסיכונים הרבעוני כנדרש בהוראה לניהול בנקאי תקין 310. מסמך החשיפות לסיכונים פיננסיים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה ובדירקטוריון.

כמו כן, מדווחות החשיפות והעמידה במגבלות במסגרת דוח רבעוני של יחידת תחום ניהול סיכוני שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם הנדון אחת לרבעון בהנהלה, ועל פי דרישה בוועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים.

ניהול סיכוני נזילות

א. כללי

- סיכון הנזילות הינו סיכון קיים או עתידי שהבנק יתקשה לספק את צרכי נזילותו במצבי ביקוש והיצע חריגים - לרבות התחייבויות בלתי צפויות, משיכות בלתי צפויות מפקדונות הציבור, ביקוש בלתי צפוי לאשראי ואי וודאות לגבי זמינות המקורות.
- הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח וצמוד מט"ח, בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 342 של הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל ועל פי העדכון האחרון להוראה זו מינואר 2013.
- בהתאם למתחייב מהוראת המפקח על הבנקים, אישר דירקטוריון הבנק מדיניות לניהול סיכוני הנזילות וקבע מגבלות על פער יחס הנזילות בתרחיש רגיל ובתרחיש קיצון ועל תזרים המזומנים. המדיניות כוללת, בין היתר, התייחסות לכלי המדידה השליטה והבקרה ולמנגנוני הדיווח שיש לקיים כחלק מניהול סיכון הנזילות השוטף.

- הבנק מקיים מעקב שוטף אחר מצב הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח תוך שהוא מפעיל כלי ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה במטרה להבטיח את היכולת להתמודד גם במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים.
- בספטמבר 2008 הוציאה וועדת באזל, ה-BIS, הנחייה מעודכנת (Sound Practice) שעוסקת בתחום ניהול סיכון הנזילות. ההנחייה נכתבה בעקבות לקחי המשבר הפיננסי, וכוללת שורת הנחיות חדשות לניהול הנזילות, ובהם: הצורך בתמחור סיכון הנזילות, הצורך בהחזקת כרית בטחון, שורת עקרונות במדידת הסיכון בהם שימוש נרחב יותר בתרחישי קיצון, ניהול נזילות תוך יומי, תכניות מגירה ועוד.
- הבנק קבע מסגרת ותכנית פעולה הנדרשת בניהול סיכונים הנזילות וקבע מתדולוגיה שתסייע בזיהוי משבר נזילות בבנק.
- בדצמבר 2010 פרסמה וועדת באזל מסמך נוסף כחלק ממקבץ מסמכים לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית (באזל III), שעוסק בשני מדדים חדשים לאמידה כמותית של סיכון הנזילות - יחס הנזילות המזערי (LCR), יחס המימון היציב (NSFR) וכלים פיקוחיים נוספים לניטור הסיכון.

ב. התשתית לניהול סיכון הנזילות - מערכות ומודלים למדידה וניהול של החשיפה

התשתית לניהול סיכון הנזילות בבנק משלבת מודלים שונים לניהול השוטף של הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח, הן בתרחיש של מצב עסקים רגיל, והן תחת תרחיש המדמה מצבי קיצון ולחץ.

מודל פנימי במטבע ישראלי ובמט"ח

- לצורך ניהול הנזילות הכולל, נמדד ומנוהל סיכון הנזילות באמצעות מודל פנימי שפותח בחברת האם ושמטרתו מעקב אחר האמצעים הנזילים שברשות הבנק תחת תרחיש של מצב עסקים רגיל והן תחת סט של תרחישים המדמים מצבי לחץ וקיצון שונים. המודל מאפשר ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה ברמה היומית השוטפת על מצב הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח ולתקופות ארוכות יותר.
- בכל אחד מהתרחישים נבחן מצב הנזילות על בסיס המדדים הכמותיים הבאים: יחס הנזילות, פערי נזילות ואופק הישרדות.
- תרחישי קיצון.
- העקרונות העומדים בבסיס תרחישי הקיצון גורסים כי ככל שיש בידי הבנק יותר נכסים נזילים ביחס לתזרים היוצא הצפוי להתממש בתרחישי הקיצון, כך מבטיח הבנק את יכולתו לעמוד בצורכי הנזילות. למטרה זו מסווגים הנכסים הנזילים במודל על פי רמת הנזילות, בהתאם להוראות בנק ישראל, והתזרים היוצא על בסיס פרמטרים שמוגדרים מכל אחד מהסעיפים המאזניים והחוץ מאזניים על פי הערכות מומחה מכל תרחיש.
- המודל משמש כלי ניהול דינמי, ברמה היומית, לבחינת מצב הנזילות בבנק ולניהול סיכונים הנזילות. תוצאות המודל מבוקרות באופן שוטף על ידי הגורמים הרלוונטיים ובכללם יחידת תחום סיכונים שוק ונזילות בחברת האם.

מערכת זה"ב RTGS לניהול נזילות תוך יומי במטבע ישראלי

בנוסף, לצורך ניהול הנזילות השוטפת בשקלים משתמש הבנק במערכת פנימית שפותחה לצורך עמידה בדרישות הרפורמה במערכת התשלומים והסליקה (מערכת זה"ב-RTGS). המערכת מאפשרת סליקה בזמן אמת, ללא השהייה בין ביצוע הוראת התשלום לבין אישורה, ומאפשרת לבנק לזהות בכל רגע נתון את התזרים הכספי שעבר בחשבונות.

מגבלת פער הנזילות יום עד שבוע עומדת על סכום חיובי ומשבוע עד שנה - 70 מיליון בשקלים ו- 15 מיליון במט"ח. ליום 31 בדצמבר 2013 עמד הבנק על פער נזילות זה של 1,010 מיליוני ש"ח בשקל ו- 61 מיליוני ש"ח במט"ח. נכון ליום 31 בדצמבר 2013 יתרת רזרבת הנזילות עמדה על 915 מיליוני ש"ח.

המקורות העיקריים של הבנק הם פקדונות הציבור. בנוסף הבנק משתתף במכרזים המוניטריים של בנק ישראל לצורך ויסות הנזילות. הבנק בודק באופן שוטף את תקופות הפרעון, תוך התחשבות בפרעון מוקדם של תכניות חסיכון.

יתרה ליום		יתרה ממוצעת	
31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח			
פקדונות הציבור			
תכניות חסיכון ופקדונות	572.3	557.4	562.3
פקדונות שקליים לא צמודים	3,339.4	3,233.5	3,211.3
פקדונות צמודי מט"ח ובמט"ח	240.1	249.9	261.2
סה"כ	4,151.8	4,040.8	4,034.8
פקדונות מבנקים ומבנק	58.9	44.9	42.0
סה"כ	4,210.7	4,085.7	4,076.8

ג. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני נזילות

התפיסה הבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה של הסיכונים ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו בנהלים באופן שוטף הן על ידי מנהלי החשיפה והן על ידי גורמי בקרה וביקורת בלתי תלויים. ניהול החשיפה לסיכוני הנזילות נבחן ומבוקר באופן שוטף על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון והנהלה כמפורט לעיל (בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם - כללי) וכן ע"י דרגי הביניים.

ד. דיווח על החשיפה לסיכוני נזילות

- דוח סיכון נזילות יומי בשקלים ובמט"ח מופק ממערכת הנזילות במחשב המרכזי ומופץ לכל גורמי הניהול והבקרה הרלוונטיים.
- דיווח על החשיפות לסיכון הנזילות בשקלים ובמט"ח בהשוואה למסגרות וגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון והסמכויות לניהולם ניתן במסגרת דיווח יומי המופץ למנכ"ל הבנק, לחברי ההנהלה, למנהל הסיכונים הראשי ולמנהלת מחלקת ניהול פיננסי. כמו כן במסגרת וועדת הנזילות והסיכונים הפיננסיים המתכנסת פעמיים בשבוע.
- דיווח על החשיפות מרכז במסמך הסיכונים הרבעוני כנדרש בהוראה לניהול בנקאי תקין 310. מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בוועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון.
- במסגרת הדוח הרבעוני של יחידת תחום ניהול סיכוני שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם מדווחת גם החשיפה לסיכון נזילות.
- דיווח אחת לרבעון בהנהלה ובדירקטוריון על תוצאות תרחישי קיצון.
- בנוסף, הנהלת הבנק והדירקטוריון מעודכנים באופן שוטף ועל פי הצורך בהתפתחויות בחשיפות הבנק לסיכוני נזילות.

ניהול סיכוני אשראי

א. כללי

סיכון האשראי הינו הסיכון לפגיעה בשווי נכסי הבנק וברווחיותו עקב הרעה ביכולת הלווים לעמוד בהתחייבויותיהם לבנק ו/או הרעה באיכות הלווים או בשווי הביטחונות שהועמדו כבטוחה לאשראי. כדי למזער את הסיכון מוגדרת בבנק מדיניות ניהול סיכוני אשראי ומגבלות חשיפה לגבי לוויים/ענפים במגזרי הפעילות והמוצרים השונים. הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון האשראי בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 311.

ב. הקצאת ההון בגין סיכוני אשראי

במסגרת יישום הוראות באזל II מיישם הבנק את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני אשראי.

להלן נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכון תפעולי הנובעים מהחשיפות השונות:

31 בדצמבר 2012		31 בדצמבר 2013		סוג החשיפה
דרישות הון	נכסי סיכון	דרישות הון	נכסי סיכון	
(9%)		(9%)		
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
0.3	2.9	0.1	1.1	ריבונות
3.8	42.4	4.1	45.9	יישיות סקטור ציבורי
13.5	149.4	14.2	157.3	תאגידים בנקאיים
35.0	389.1	34.1	379.0	תאגידים
-	-	7.5	83.0	בביטחון נדל"ן מסחרי
143.1	1,590.4	154.6	1,717.7	קמעונאים ליחידים
17.0	188.3	9.7	107.9	עסקים קטנים
8.0	89.4	7.7	85.8	נכסים אחרים
220.7	2,451.9	232.0	2,577.7	סה"כ בגין סיכוני אשראי
2.8	30.6	1.4	15.4	סיכוני שוק
37.7	419.2	36.8	409.0	סיכון תפעולי
261.2	2,901.7	270.2	3,002.1	סה"כ נכסי סיכון

התפלגות החשיפה לפי סוג ענף צד או צד נגדי, ממויין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2013						
סה"כ חשיפת אשראי לפני						
סוג החשיפה	הלוואות	איגרות חוב	נגזרים (OTC)	חשיפות חוץ מאזניות	נכסים אחרים	הפרשה להפסדי אשראי
ריבונות	1,017.6	711.7				1,729.3
יישויות סקטור ציבורי	79.6	17.1		1.0		97.7
תאגידים בנקאיים	330.7	12.3	2.2			345.2
חובות של תאגידים	384.8	2.3	0.1	90.0		477.2
חובות בביטחון נדל"ן מסחרי	85.7			1.0		86.7
קמעונאים ליחידים	2,235.6			1,160.4		3,396.5
הלוואות לעסקים קטנים	162.4			49.0		211.4
אחרים					131.8	131.8
סה"כ	4,296.4	743.4	2.8	1,301.4	131.8	6,475.8

31 בדצמבר 2012						
סה"כ חשיפת						
סוג החשיפה	הלוואות	איגרות חוב	נגזרים (OTC)	חשיפות חוץ מאזניות	נכסים אחרים	סה"כ חשיפת אשראי
ריבונות	1,071.8	784.9				1,856.7
יישויות סקטור ציבורי	69.7	25.9		2.9		98.5
תאגידים בנקאיים	307.0	17.4	2.2			326.6
חובות של תאגידים	409.8	4.2	0.1	70.8		484.9
קמעונאים ליחידים	2,052.4			1,182.2		3,234.6
הלוואות לעסקים קטנים	280.7			74.5		355.2
אחרים					132.4	132.4
סה"כ	4,191.4	832.4	2.3	1,330.4	132.4	6,488.9

סך כל חשיפות סיכון אשראי ברוטו וחשיפה ברוטו ממוצעת במשך התקופה, ממוינת לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2012		31 בדצמבר 2013		סוג החשיפה
חשיפת אשראי ברוטו ממוצעת	יתרת חשיפה לפני הפרשה להפסדי אשראי	חשיפת אשראי ברוטו ממוצעת	יתרת חשיפה לפני הפרשה להפסדי אשראי	
4,096.4	4,191.4	4,218.8	4,296.4	הלוואות
715.9	832.4	742.6	743.4	איגרות חוב
2.1	2.3	2.7	2.8	נגזרים (OTC)
1,320.7	1,330.4	1,308.9	1,301.4	חשיפות חוץ מאזניות
134.4	132.4	136.1	131.8	נכסים אחרים
6,269.5	6,488.9	6,409.1	6,475.8	סה"כ חשיפת אשראי ברוטו

להלן סך ההלוואות הפגומות, ההלוואות בפיגור וההפרשה להפסדי אשראי לפי סוג ענף עיקרי נכון ל- 31.12.2013 (במיליוני ש"ח):

הלוואות פגומות	הלוואות בפיגור	הפרשה להפסדי אשראי פרטני	הפרשה להפסדי אשראי קבוצתי	
13.6	11.0	5.4	0.3	סקטור ציבורי
13.6	11.0	5.4	3.3	תאגידים
			0.3	בביטחון נדל"ן מסחרי
21.7	9.1	10.1	12.9	קמעונאות ליחידים
7.6	3.8	3.7	1.4	עסקים קטנים
42.9	23.9	19.2	18.2	סך הכל

להלן סך ההלוואות הפגומות, ההלוואות בפיגור וההפרשה להפסדי אשראי לפי סוג ענף עיקרי נכון ל- 31.12.2012 (במיליוני ש"ח):

הלוואות פגומות	הלוואות בפיגור	הפרשה להפסדי אשראי פרטני	הפרשה להפסדי אשראי קבוצתי	
-	-	-	0.3	סקטור ציבורי
11.2	4.7	1.3	3.5	תאגידים
25.0	11.5	12.0	10.9	קמעונאות ליחידים
16.8	12.2	9.8	2.1	עסקים קטנים
53.0	28.4	23.1	16.8	סך הכל

ג. מדיניות ותיאבון סיכון

כללי

- מדיניות ניהול סיכוני האשראי של הבנק, נסקרת על מנהל תחום ניהול סיכוני אשראי בחברת האם ונדונה ומאושרת לפחות אחת לשנה על ידי הנהלת ודירקטוריון הבנק. מדיניות ניהול סיכוני האשראי מתבססת על פיזור נאות של הסיכונים וניהול זהיר ומבוקר של החשיפות, הן ברמת הלקוח הבודד והן ברמת ענפי המשק והסקטורים העסקיים השונים.
- בהתבסס על המדיניות, הרחבת תיק האשראי תהא מבוקרת ומדודה, בהתבסס על הסביבה העסקית והכלכלית ותוך שמירה על איכות תיק האשראי ובמסגרת מגבלות החשיפה המתוארות במדיניות האשראי. מדיניות האשראי של הבנק נבדקת ומעודכנת על פי השינויים והתמורות בשווקים הפיננסיים ובמשק הישראלי. נקודת ציון לגידול ולהרחבת תיק האשראי של הבנק, תהא בין היתר, שיעור הגידול בתוצר במשק.
- מדיניות האשראי של הבנק כוללת מגוון מגבלות על מנת לשמר תיאבון סיכון נמוך, המשקף מידתיות סבירה לנטילת סיכונים:
- מדיניות האשראי כוללת מגבלות חשיפה בכל תחומי הפעילות בהם משתקפים סיכוני אשראי בולטים, ברמת הלקוח הבודד וברמת הבנק, על מנת ליצור מידתיות בפעילויות השונות. היקף המגבלות יהא קשיח יותר ככל שתחום הפעילות משקף סיכון רחב יותר;
- מדיניות האשראי כוללת תחומי פעילות בהם הבנק לא יעניק אשראי לאור רמת הסיכון הגבוהה יותר הטמונה בהם או רמת השליטה והבקרה עליהם, אף אם התשואה הפוטנציאלית העשויה להתקבל בגין פעילויות אלה הינה גבוהה.

- הבנק מפעיל מנגנונים הולמים לביצוע בקרה ופיקוח על האשראי, חלקם בזמן אמת וחלקם בדיעבד. הבקרה מבוצעת באמצעות יחידה אקסוגנית לאגף האשראי בבנק.

הקווים המנחים במדיניות האשראי של הבנק

- במסגרת מדיניות האשראי התווה דירקטוריון הבנק אסטרטגיה לצמצום חשיפה בלתי רצויה לסיכון האשראי הכוללת כיווני פעולה מנחים לרבות שוקי יעד.
- מדיניות האשראי של הבנק מושתתת על בחינת כושר ההחזר של הלקוח ברמה פרטנית וכן על ניתוח והערכה של מכלול פרמטרים נוספים, להם השלכה על איתנותו הפיננסית של הלווה.
- הפעילות האשראית של הבנק תתנהל תוך שמירה על הנאותות ההונית של הבנק ובהתבסס על יעדי הלימות ההון של הבנק כפי שקבע הדירקטוריון.
- במהלך השנים האחרונות הורחבה תפיסת סיכון האשראי של הבנק ובהתאמה עובתה מדיניות האשראי שלו תוך שהיא כוללת מגבלות ואמות מידה המחמירות בחלקן מהמגבלות שקבע המפקח על הבנקים. בכלל זה נקבע כי הבנק ישמור על רמת ריכוזיות אשראי סבירה באמצעות קביעת מגבלות אשראי לקבוצות לווים בודדות, מגזרי פעילות בקבוצות הלווים, היקף האשראי הכולל של קבוצות הלווים הגדולות ביחס לתיק האשראי וכו'.
- במסגרת מסמך המדיניות הוגדרו אינדיקטורים כמותיים ברורים לבחינת הצורך בעדכון מסמך המדיניות בעקבות שינויים מאקרו כלכליים ורגולטורים או שינויים בנתוני הבנק. אינדיקטורים אלו כוללים שינויים בתחזיות צמיחה במשק, שינוי בשערי חליפין, הוראות רגולטוריות חדשות בעלות השפעה על תחום האשראי, שינוי בחלקו של הבנק באשראי, הלימות הונו של הבנק ועוד.
- כחלק מניהול סיכונים האשראי השוטף ויישום מדיניות הדירקטוריון נבחנים, על בסיס שוטף, מאפייני הפעילות העסקית של הלווה, תזרים המזומנים ומבנה הנכסים וההתחייבויות שלו, טיב הביטחונות, המגזר הענפי בו הוא פועל ופרמטרים כגון: תלות גבוהה בלקוחות, ספקים וכיו"ב.
- הבנק פעל ופועל לשיפור המרווחים והרווחיות הכוללת מהלקוחות, כך שישקפו את רמת הסיכון הגלומה בפעילותם, תוך שימוש בתהליכים ובקורות ממוקדים, המביאים לידי ביטוי את שיעור ההכנסה הכוללת מהלקוח (מרווחים ועמלות), ביחס לתיק האשראי הכולל, לרבות קביעת רף מינימום לשיעור זה. רמת המרווחים משקפת גם את הקצאת ההון הנדרשת בשל מתן האשראי.

תיאבון הסיכון

- מדיניות הבנק כוללת דיון רחב ומפורט ביעדים ובאופן לפיתוח עסקי האשראי בענפים ובתחומי הפעילות השונים תוך הגדרת עקרונות מפורטים בכל ענף ותחום לרבות מגבלות פרטניות ברמת תתי ענפים ומוצרים המאופיינים ברמת סיכון גבוהה.
- תיאבון הבנק לסיכון אשראי, כפי שנוסח במסגרת מסמך המדיניות, הינו שמרני.
- במסגרת המדיניות התווה דירקטוריון הבנק אסטרטגיה לצמצום חשיפות בלתי רצויות לסיכון האשראי הכוללת מערך מגבלות רחב לסיכון האשראי לענפים ותחומי פעילות שונים.

ד. מערכות למדידה, אמידה וניהול של סיכונים האשראי

- לבנק מודלים פנימיים שפיתחה חברת האם לדירוג סיכון האשראי הגלום בפעילות הלקוח. המודלים מתבססים ברובם על פרמטרים אובייקטיביים בקשר עם מצבו של הלווה (מאפייני הלקוח, תמהיל הביטחונות, החוסן הפיננסי המשתקף מן הדוחות הכספיים של הלקוח, נתונים ענפיים, נתונים נוספים וכיו"ב). על מנת להדק את הקשר שבין דירוג הסיכונים של הלקוח והתשואה הנובעת מפעילות, קבע הבנק רף תשואה מינימלית לכל דרגת סיכון.

- מערכות ממוכנות באגף האשראי מספקות למנהלי סיכוני האשראי, הן בסניפים והן במטה - מנגנון מעקב שוטף אחרי פעילות הלקוחות, במכלול רחב, ובמגוון חתכים: רמות ותמהיל פעילות, ניצול מסגרות אשראי, רמת ביטחונות ומידע עדכני על מצבו הכספי של הלקוח. המערכת מאפשרת להעניק ללקוחות העסקיים את מיטב השירות ברמה גבוהה של מקצוענות ומיומנות. בנוסף, מיושמת בבנק מערכת ממוכנת של בקשות אשראי אשר משפרת ומיעלת את הליך קבלת ההחלטות והבקרה עליו.
- הנהלת הבנק ממשיכה לשכלל ולשפר את כלי המדידה, הדיווח והבקרה הדרושים לה, לשם קבלת תמונת מצב עדכנית בכל הקשור למאפייני הסיכון השונים, הקיימים בסביבתם העסקית של מקבלי האשראי. לשם כך נעזרת הנהלת הבנק, בין היתר, בחטיבה העסקית וביחידת תחום סיכוני אשראי בחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם.
- בנוסף בוחן הבנק תדיר עמידתו בהוראות הרגולטוריות בכל הקשור במגבלות הריכוזיות: לווה/קבוצת לווים או חשיפה לענפי משק.
- בניהול האשראי הקמעונאי נסמך הבנק על מערכת דירוג אובייקטיבית.

ה. מדיניות ניהול מערך הביטחונות

כללי

- לבנק מדיניות מפורטת בנושא קבלת נכסים כבטחונות לאשראי, אופן השעבוד שלהם ושיעורי ההשענות על כל סוג וסוג של ביטחון. עיקרי המדיניות נדונים ומאושרים אחת לשנה בהנהלת ובדירקטוריון הבנק ומפורטים בהרחבה בנהלים.
- במסגרת המדיניות נקבעו עקרונות וכללים להערכת שוויין של הבטוחות לפי סוג הבטוחה ואופי האשראי אותו היא מבטיחה, שלוקחים בחשבון משתנים ואינדיקטורים כלכליים שונים.
- כמו-כן, נקבעו נהלים לאופן הטיפול בבטוחות ולמעקב אחר השינויים בהן ובשוויין, וכן מערכי בקרה בתחום ניהול ותפעול מערך הביטחונות.
- סוגי הביטחונות העיקריים עליהם נשען הבנק הינם: פקדונות, ניירות ערך, ממסרי לקוחות, שעבדים שוטפים, שעבדים ספציפיים, שעבודי נדל"ן, ערבויות בנקאיות ומסמכי יצוא.
- הבנק שואף לקבל מלקוחותיו מגוון ביטחונות, כדי לא להתבסס על סוג ביטחון ספציפי. מדיניות ההשענות על ביטחונות שמרנית ומתבססת על השווי ההוגן העדכני של הביטחון, על נזילותם ועל מהירות מימושם בעת הצורך של הביטחונות. בקביעת מדיניות ההשענות על ביטחונות מתבסס הבנק על ניסיון העבר.
- הבנק שידרג את המערכת הממוכנת לתיעוד המסמכים המשפטיים היוצרים את השעבדים על הנכסים שניתנו כבטחון בתיקי הלקוחות. בנוסף הושלם תהליך להחלפת המערכת המנהלת את המעקב אחר שוויים של נכסים אלה. הטמעת מערכת הביטחונות החדשה משפרת את זמינות הנתונים הנדרשים לניהול סיכוני אשראי לכל גופי הבקרה השונים בסניפים ובמטה.

פיקוח ובקרה

- כל חביונות לקוחות הבנק לרבות שווי הביטחונות העומדים כנגדן, מרוכזים במערכת האובליגו - באמצעותה מבצע הבנק מעקב יומי של מצבת הביטחונות אל מול חשיפות האשראי.
- מעקב יומי שוטף אחר חוסר ביטחונות ברמת הלקוח הבודד מתבצע בסניפים באמצעות דוח יומי מהמערכת בו מפורטות כל חביונות הלקוח ומערך הביטחונות שלו אל מול מסגרות האשראי שאושרו לו, והוא הנותן תמונת מצב שלמה בזמן אמת על חשיפת הלקוח.

ו. מדיניות חובות בעייתיים והפרשות להפסדי אשראי

- בבנק קיימים תהליכים מובנים המוסדרים בנהלי עבודה לזיהוי ואיתור מוקדם של לווים בעייתיים. כמו כן, קיימים ומוסדרים בנהלים תהליכי עבודה מוגדרים בהתייחס לתהליך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי, המשקפים הערכה שמרנית להפסד האשראי הצפוי לבנק.
- במסגרת הבנק פועלת יחידת גביה ייעודית לטיפול בחובות בעייתיים המטפלת גם בחבויות שהועברו לטיפול משפטי.
- בהתאם להוראת המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור.

ז. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני אשראי

- הבנק מקיים מעטפת נאותה של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח, בקרה וביקורת על תהליך ניהול סיכוני האשראי. התפיסה הניהולית והבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכוני אשראי ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו.
- הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון האשראי, בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 311. ניהול החשיפה לסיכוני האשראי נבחן ומבוקר באופן שוטף, על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון, ההנהלה ודרגי הביניים, שהמרכזיים שבהם הינם:

הדירקטוריון וועדותיו

- דירקטוריון הבנק מתווה אחת לשנה את האסטרטגיה ותכנית העבודה השנתית על בסיסה הוא קובע את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכוני אשראי, הכוללת בין היתר את: תיאבון הסיכון הכולל, מסגרות הסיכון ותקרות החשיפה המותרות בתחומי הפעילות ובמגזרים השונים, וכן מציב סטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה, ודיווח על החשיפה לסיכוני אשראי.
- הוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון מתכנסת לפחות ארבע פעמים בשנה.
- אחת לרבעון מתקיים דיון במסמך הסיכונים הכולל של הבנק בדירקטוריון. במסגרתו מדווחות גם חשיפות הבנק לסיכוני אשראי, ועמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון.
- מערך הביקורת הפנימית מעריך את התהליך הכולל של הבנק בניהול סיכון האשראי ומעריך את יישום המדיניות וביצוע החלטות הדירקטוריון בנושאי ניהול סיכון האשראי, העמידה במגבלות ומתמנות וזמינות המידע הניהולי.
- המערך אחראי על מתן הערכה עצמאית בקשר עם מידת הציות לנהלים והאפקטיביות של יישום התהליכים והנהלים לניהול סיכוני האשראי.

ההנהלה וועדותיה

- ועדת אשראי בראשות מנכ"ל הבנק מתכנסת לפחות פעם בחודש ודנה בתיקי אשראי במגוון נושאים בתחום ניהול ובקרת הסיכונים.
- אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות גם חשיפות הבנק לסיכוני אשראי.
- וועדת חובות בעייתיים בראשות המנכ"ל מתכנסת אחת לרבעון ובהתאם לצורך לפני פרסום דוחות כספיים.

יחידות, פורומים ומערכי בקרה

- יחידת תחום סיכוני אשראי

היחידה בראשות מנהל תחום סיכוני אשראי, כפופה למנהל הסיכונים הראשי העומד בראש החטיבה לניהול סיכונים בחברת האם. היחידה אחראית על בקרת סיכוני האשראי של הלווים הספציפיים על פי מדגם מבוסס סיכון של תיק האשראי של הבנק ופועלת באופן שוטף לבחינת איכות החלטות האשראי לרבות השתתפות נציג מטעמה בוועדות האשראי השונות. היחידה פועלת באופן בלתי תלוי על פי נוהל בנקאי תקין 319 ("בקרת אשראי").

- החל מחודש ינואר 2014, מנהל הסיכונים הראשי של הבנק החל לתת חוות דעת כתובה בלתי תלויה לגבי חשיפות אשראי במגזר הלקוחות העסקיים של הבנק, במסגרת בקשות ו/או חידוש מסגרות אשראי בסכומים מ- 20 מיליון ש"ח ומעלה, וזאת כחלק מיישום הוראות ניהול בנקאי תקין 311. בנוסף, מנהל הסיכונים משתתף בוועדות האשראי הרלוונטיות, בודק ומעריך את סיכוני האשראי בבקשות הנדונות ומחווה את דעתו במהלך דיוני הוועדות. פעילותו אינטגרלית לתהליך קבלת ההחלטות בועדה בגין האשראי הניתן, עמדתו מובעת באופן בלתי תלוי באגף אשראי ונבחנת במהלך הדיון כחלק מהתהליך ולא בדיעבד. בנוסף לכך, מנהל הסיכונים הראשי שותף בוועדות לקביעת נאותות הסיווגים וההפרשות להפסדי אשראי.

ח. ניהול סיכונים סביבתיים

סיכון סביבתי לבנק הוא הסיכון להפסד כתוצאה מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן. הבנק יכול להיחשף לסיכונים סביבתיים בהיבטים שונים של פעילותו וסיכונים אלה עשויים להיכלל במסגרת הסיכונים האחרים (כגון: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון תפעולי, סיכון משפטי וסיכון נזילות). סיכון סביבתי הכלול בסיכון האשראי הוא למשל, ירידה בערך הבטחונות או הרעה במצב הפיננסי של הלווה בשל עלויות סביבתיות שמקורן בהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה. כמו כן קיימת אפשרות לסיכון מוניטין, כתוצאה מייחוס קשר בין הבנק לבין הגורם למפגע סביבתי.

במחצית השנייה של שנת 2009 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בעניין החשיפה לסיכונים סביבתיים ואופן ניהולם. בהוראת המפקח מתוארים ההיבטים השונים של החשיפה האפשרית לסיכונים סביבתיים ומודגש הצורך בזיהוי מוקדם של הסיכונים, הערכתם וניהולם כסיכונים פרטניים. הנהלת הבנק אישרה מדיניות לניהול סיכונים סביבתיים בתחום האשראי, שתעודכן על פי הצורך. גיבוש תהליכי כתיבת המדיניות והטיפול בנושא זה מסתייע הבנק בחברת האם הנעזרת ביועצים חיצוניים ומטמיע מתודולוגיה לניהול סיכונים סביבתיים.

ט. דיווח על החשיפה לסיכוני אשראי

ההנהלה ודירקטוריון הבנק מקבלים מגוון דיווחים על החשיפה לסיכוני אשראי, ובחתכים שונים על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה.

בנוסף, במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני, מדווחת החשיפה לסיכוני אשראי, בהשוואה למסגרות, למגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ולסמכויות כנדרש בהוראות 310 ו-311 להוראות ניהול בנקאי תקין. מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בוועדת ניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון.

הבנק גיבש מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. במסגרת זאת בוחן הבנק מתווה של תרחישי קיצון גם בתחום התממשות סיכוני אשראי (וכן תרחישים המשלבים התממשות סיכוני אשראי עם כמה סיכונים אחרים ובו זמנית). במסגרת זאת, נבחנת השפעת התממשות הסיכון על בסיס ההון יוחס ההון לרכיבי סיכון.

ביום 23 בדצמבר 2012 פרסם המפקח הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 בנושא ניהול סיכון אשראי. תחולת ההוראה ביום 1 בינואר 2014.

ההוראה מאמצת את תפיסת ועדת באזל ורשויות פיקוח מובילות בעולם, לגבי ניהול סיכונים אשראי. ההוראה דנה, בין היתר, בנושאים הבאים:

- מתן חוות דעת כתובה שתערך על ידי פונקציית ניהול הסיכונים לכל חשיפת אשראי מהותית (בשנה הראשונה ליישום ההוראה - 50 מיליון ש"ח והחל משנת 2015, 25 מיליון ש"ח ומעלה).
- אחריות לסיווג אשראי ולקביעת הפרשות להפסדי אשראי תוטל על גורם בתאגיד הבנקאי שאינו אחראי לפעילות עסקית.
- אחריות לקביעת דירוגי האשראי או לאישורם תוטל על פונקציית ניהול הסיכונים.
- בנוסף, דנה ההוראה בצורך בקיום מערכות מידע ניהוליות שונות, בצורך בפיתוח מערכות דרוג אשראי איכותיות ובחובה לתיקוף מודלים בכלל ומערכות הדרוג בפרט, על ידי פונקציית ניהול הסיכונים.

ב-30 באפריל 2013 פרסם המפקח הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בנושא הערכה נאותה של סיכונים אשראי ומדידה נאותה של חובות. תחולת ההוראה ביום 1 בינואר 2014.

ההוראה מאמצת שבעה קריטריונים ומפרטת את הדרך הראויה ליישומם:

- הדיקטוריון וההנהלה הבכירה של התאגיד הבנקאי אחראים לקיום תהליכים נאותים ובקורות פנימיים אפקטיביים, על מנת לקבוע באופן עקבי הפרשות להפסדי אשראי, בהתאם למדיניות ולנהלים של התאגיד הבנקאי ולהוראות המפקח.
- תאגיד בנקאי יקיים מערכת לסיווג מהימן של חובות, על בסיס הערכת סיכון אשראי.
- תאגיד בנקאי יקבע תהליך כולל לתיקוף של כל מודל פנימי להערכת סיכונים אשראי.
- תאגיד בנקאי יאמץ ויתעד שיטת עבודה לטיפול בהפסדי אשראי שתקבע את אופן הערכת סיכונים האשראי, זיהויים של חובות בעייתיים וקביעת מועד הפרשות להפסדי אשראי.
- סך הפרשות להפסדי אשראי, הפרטניות והמוערכות על בסיס קבוצתי, יהיה מספיק לכיסוי הפסדי האשראי המוערכים בתיק האשראי, כנדרש בהוראות הדיווח לציבור.
- השימוש בשיקול דעת של עובדים מנוסים בתחום האשראי ובהערכות סבירות, חיוני בתהליך ההכרה והמדידה של הפסדי אשראי.
- תהליך הערכת סיכונים האשראי יספק את הכלים החיוניים, הנהלים והנתונים הדרושים לשם הערכת סיכונים אשראי, לדיווח הכספי ולמדידת הלימות ההון.

י. הצגת חשיפות האשראי בחתך תקופות לפירעון לפי סוגי החשיפה, לפני ואחרי הפחתות סיכון לפי משקולות הסיכון - לצורך חישוב יחס הון לרכיבי סיכון

פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון, ממויין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2012

31 בדצמבר 2013

סוג החשיפה	חשיפות						חשיפות					
	הלוואות	חוב	אגרות (OTC)	נגזרים	חוץ - נכסים	נכסים	הלוואות	חוב	אגרות (OTC)	נגזרים	חוץ - נכסים	נכסים
	סה"כ	אחרים	מאזניות	חוב	הלוואות	סה"כ	אחרים	מאזניות	חוב	הלוואות	סה"כ	אחרים
עם דרישה ועד שנה	2,313.5	294.6	2.6	1.9	311.9	3,948.8	78.3	1,259.8	2.6	294.6	3,989.0	76.4
מעל שנה ועד חמש שנים	1,312.9	356.1	0.1	0.2	234.8	1,706.8		37.7	0.1	356.1	1,588.2	
מעל חמש שנים	670.0	92.7	0.1	0.2	285.7	766.7		3.9	0.1	92.7	855.7	
סך הכל תזרימי מזומנים	4,296.4	743.4	2.8	2.3	832.4	6,422.3	78.3	1,301.4	2.8	743.4	6,432.9	76.4
ללא תקופת פירעון						53.5	53.5				56.0	56.0
סה"כ	4,296.4	743.4	2.8	2.3	832.4	6,475.8	131.8	1,301.4	2.8	743.4	6,488.9	132.4

חשיפות לפני הפחתת סיכון אשראי בכל משקל סיכון ל- 31 בדצמבר 2013 (במיליוני ש"ח):

יתרת חשיפה לאחר הפרשה להפסדי							סוג החשיפה
150%	100%	75%	50%	20%	0%	אשראי	
				5.5	1,723.8	1,729.3	ריבונות
			97.4			97.4	יישויות סקטור ציבורי
			293.8	51.4		345.2	תאגידים בנקאיים
8.7	457.1					465.8	תאגידים
1.7	84.8					86.5	בביטחון גדל"ן מסחרי
2.1	0.6	3,369.9				3,372.6	קמעונאים ליחידים
0.9		205.3				206.2	עסקים קטנים
	85.9				45.9	131.8	נכסים אחרים
13.4	628.4	3,575.2	391.2	56.9	1,769.7	6,434.8	סה"כ

חשיפות לפני הפחתת סיכון אשראי בכל משקל סיכון ל- 31 בדצמבר 2012 (במיליוני ש"ח):

יתרת חשיפה לאחר							סוג החשיפה
150%	100%	75%	50%	20%	0%	הפרשה להפסדי אשראי	
				14.3	1,842.4	1,856.7	ריבונות
			98.2			98.2	יישויות סקטור ציבורי
			279.3	47.3		326.6	תאגידים בנקאיים
2.7	474.1					476.8	תאגידים
2.6	1.2	3,207.2				3,211.0	קמעונאים ליחידים
0.9	3.9	338.2				343.0	עסקים קטנים
	89.4				43.0	132.4	נכסים אחרים
6.2	568.6	3,545.4	377.5	61.6	1,885.4	6,444.7	סה"כ

חשיפות לאחר הפחתת סיכון אשראי בכל משקל סיכון ל- 31 בדצמבר 2013 (במיליוני ש"ח):

יתרת חשיפה לאחר הפרשה להפסדי אשראי							סוג החשיפה
150%	100%	75%	50%	20%	0%		
				5.5	1,729.4	1,734.9	ריבונות
			91.8			91.8	יישויות סקטור ציבורי
			294.0	51.4		345.4	תאגידים בנקאיים
8.7	405.5					414.2	תאגידים
1.7	81.1					82.8	בביטחון נדל"ן מסחרי
2.0	0.6	3,251.6				3,254.2	קמעונאים ליחידים
0.9		173.9				174.8	עסקים קטנים
	85.9				45.9	131.8	נכסים אחרים
13.3	573.1	3,425.5	385.8	56.9	1,775.3	6,229.9	סה"כ

חשיפות לאחר הפחתת סיכון אשראי בכל משקל סיכון ל- 31 בדצמבר 2012 (במיליוני ש"ח):

יתרת חשיפה לאחר הפרשה להפסדי אשראי							סוג החשיפה
150%	100%	75%	50%	20%	0%		
				14.3	1,854.8	1,869.1	ריבונות
			85.8			85.8	יישויות סקטור ציבורי
			279.9	47.3		327.2	תאגידים בנקאיים
2.7	412.0					414.7	תאגידים
2.5	1.2	3,096.0				3,099.7	קמעונאים ליחידים
0.9	3.9	287.8				292.6	עסקים קטנים
	89.4				43.0	132.4	נכסים אחרים
6.1	506.5	3,383.8	365.7	61.6	1,897.8	6,221.5	סה"כ

נתונים עיקריים על האשראי (בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2012	31 בדצמבר 2013	
2,769	2,907	יתרת האשראי לציבור
2,692	2,869	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
54%	57%	חלק האשראי לציבור מסך הנכסים

הפרשות להפסדי אשראי - יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי כולל על בסיס פרטני הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2013 ב-26.0 מיליוני ש"ח לעומת 31.0 מיליוני ש"ח ב- 31 בדצמבר 2012. יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי כולל על בסיס קבוצתי הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2013 ב- 15.0 מיליוני ש"ח לעומת 13.2 מיליוני ש"ח ב- 31 בדצמבר 2012.

נספח א' - סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 בדצמבר 2012			יתרה ליום 31 בדצמבר 2013			
סיכון אשראי			סיכון אשראי			
מאזני	חוץ מאזני	כולל	מאזני	חוץ מאזני	כולל	
53.0	11.7	64.7	42.9	8.3	51.2	1. סיכון אשראי בעייתי:
3.0	0.1	3.1	0.1	-	0.1	סיכון אשראי פגום
15.9	-	15.9	17.7	-	17.7	סיכון אשראי נחות
71.9	11.8	83.7	60.7	8.3	69.0	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
- *	-	-	0.1	-	0.1	סך הכל סיכון אשראי בעייתי
51.6	11.7	63.3	42.2	8.3	50.5	מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר
51.6	11.7	63.3	42.2	8.3	50.5	2. נכסים שאינם מבצעים
						חובות פגומים
						סך הכל נכסים שאינם מבצעים
1.84%			1.43%			3. חובות בעייתיים ביחס לסיכון אשראי
1.42%			1.27%			שיעור יתרת האשראי לציבור פגום שאינו צובר ריבית
						מיתרת האשראי לציבור
						שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי
						לציבור מיתרת האשראי לציבור
77.31%			88.63%			4. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי
						לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר
						הכנסות ריבית
1.22%			0.84%			5. שיעור סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין
						הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
0.24%			0.14%			6. שיעור ההוצאות מסך האשראי לציבור
0.98%			0.25%			שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה
59.95%			17.56%			הממוצעת של אשראי לציבור
						שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה
						הרשומה הממוצעת של אשראי לציבור
						שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מיתרת
						ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור
						*נמוך מ-50 אלפי ש"ח

באשר ליעדי הלימות ההון של הבנק ראה באור 11ב' לדוחות הכספיים.

כנגד סיכוני האשראי והסיכונים האחרים עומד בסיס הון רגולטורי כולל, שהסתכם ביום 31 בדצמבר 2013 ב- 468.6 מיליוני ש"ח בהשוואה ל 428.8 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012.

במסגרת מדיניות הביטחונות נקבעים עקרונות וכללים לקביעת שווים בהתייחס לסוג הביטחון וסוג האשראי אותו הוא מבטיח, כגון טווח הזמן למימוש הביטחון, סוג ההצמדה, תנודתיות בשווי הביטחון וכדומה. הביטחונות המתקבלים בבנק מוזרמים למערכת בטחונות, כאשר לכל ביטחון ניתן אחוז כמקדם ביטחון הנקבע לפי רמת הסיכון של הביטחון ומוכפל בשווי השוק של הביטחון. חשיפת האשראי מכוסה על-ידי בטחונות פיננסיים כשירים בסך של 204.9 מיליוני ש"ח (223.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד), אותם הוא מקזז מיתרת חשיפת האשראי לצורך חישוב סיכון האשראי.

בהתאם להוראת הפיקוח על הבנקים - הגישה הסטנדרטית, הותרה הפחתת סיכון אשראי המובטח במלואו או בחלקו בביטחונות כגון מזומנים, ניירות ערך, ערבות צד שלישי או פקדונות כאשר הפחתה זו ממלאת אחר הדרישות לוודאות משפטית כפי שתוארה בהוראות. הבנק בחן את כשירותם של הביטחונות השונים המשמשים בפעילותו השוטפת לצורך הפחתת סיכון האשראי הנמדד במסגרת הוראות באזל 2.

להלן פרטים על היקף הפחתת סיכון האשראי בהתאם להוראה (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2013					
חשיפה לאחר הפרשה	חשיפה	סכומים	חשיפה שמכוסה ע"י	יתרת החשיפה לאחר	
להפסדי אשראי (לפני הפחתת בטחונות)	שמכוסה ע"י ערבויות	שנוספו ובטחונות	בטחון פיננסי כשיר	הפרשה להפסדי אשראי (לאחר הפחתת בטחונות)	
1,729.3		5.6		1,734.9	ריבונות
97.4	5.6			91.8	יישיות סקטור ציבורי
345.2		0.2		345.4	תאגידים בנקאיים
465.8			51.6	414.2	תאגידים
86.5			3.7	82.8	בביטחון נדל"ן מסחרי
3,372.6	0.2		118.2	3,254.2	קמעונאים ליחידים
206.2			31.4	174.8	עסקים קטנים
131.8				131.8	נכסים אחרים
6,434.8	5.8	5.8	204.9	6,229.9	סה"כ

31 בדצמבר 2012

חשיפה לאחר הפרשה			חשיפה שמכוסה ע"י יתרת החשיפה לאחר		
להפסדי אשראי (לפני הפחתת בטחונות)			בטחון פיננסי כשיר (לאחר הפחתת בטחונות)		
ריבונות			1,869.1	12.4	
יישיות סקטור ציבורי	98.2	12.4	85.8		
תאגידים בנקאיים	326.6		327.2	0.6	
תאגידים	476.8		414.7	62.1	
קמעונאים ליחידים	3,211.0	0.1	3,099.7	111.2	
עסקים קטנים	343.0	0.5	292.6	49.9	
נכסים אחרים	132.4		132.4		
סה"כ	6,444.7	13.0	6,221.5	223.2	13.0

להלן פרטים על היקף העיסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ועל היקף החשיפה לצרכי הלימות ההון (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2013

חשיפות לסיכון אשראי של צד ג'

סוג החשיפה	שווי שוק	סכום נקוב	סכום החשיפה	ביטחונות מזומן	חשיפה לאחר ביטחונות
נגזרי ריבית	-	4.8	0.1	-	0.1
נגזרי מדד	-	100.4	-	-	-
נגזרי מט"ח	0.1	9.0	0.2	-	0.2
נגזרי מניות	0.4	34.6	2.5	-	2.5
סה"כ	0.5	148.8	2.8	-	2.8

31 בדצמבר 2012

חשיפות לסיכון אשראי של צד ג'

בטחונות					
סוג החשיפה	שווי שוק	סכום נקוב	סכום החשיפה	מזומן	חשיפה לאחר ביטחונות
נגזרי ריבית	-	12.4	0.2	-	0.2
נגזרי מדד	-	150.9	-	-	-
נגזרי מט"ח	0.1	5.2	0.1	0.1	*-
נגזרי מניות	0.3	27.3	2.0	-	2.0
סה"כ	0.4	195.8	2.3	0.1	2.2

* קטן מ-0.1 מיליוני ש"ח

הסיכונים התפעוליים

א. כללי

- סיכון תפעולי הינו הסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכונים מעילות והונאות וסיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי או סיכון מוניטין (היבטי החשיפה והניהול של הסיכון המשפטי על היבטיו השונים ויתר הסיכונים נדונים בהרחבה בפרק נפרד).
- הסיכון התפעולי גלום בכל אחת מהפעילויות הבנקאיות והאחרות המתבצעות בקבוצת הבנק כולה. משכך מושם עיקר הדגש בניהול החשיפה לסיכון התפעולי על מיפוי, איתור וזיהוי מוקדם, ככל שניתן, של מוקדי הסיכון העיקריים, אומדן ומזעור הסיכונים באמצעות הטמעת בקורות מונעות מפצות וביצוע מעקב קפדני אחר יישומן.
- הבנק רואה בניהול הסיכונים התפעוליים חלק בלתי נפרד ממערך ניהול הסיכונים כבסיס לפעילותו העסקית. הסיכונים התפעוליים גלומים בכל הפעילויות ותהליכי העבודה בבנק, במגוון המוצרים והמערכות, ובשל כך מהווה ניהול הסיכונים התפעוליים חלק אינטגרלי מניהול הפעילות העסקית.
- מנהל הסיכונים התפעוליים, הנהלת הבנק והגורמים האחראים לתחומי הפעילות השונים, בתאום ושיתוף עם מומחים חיצוניים, משקיעים מאמצים רבים כדי לשפר את כלי המדידה, הפיקוח והבקרה הקיימים בבנק, במטרה למזער את הסיכונים התפעוליים בתחומים השונים.

ב. מדיניות

- דירקטוריון הבנק קבע מדיניות כוללת ומקיפה לניהול הסיכונים התפעוליים הקובעת את תיאבון הסיכון וכן מתווה את סביבת הבקרה, המסגרות הארגוניות והפונקציות הניהוליות שיפעלו לניהול ולמזעור החשיפה לסיכונים תפעוליים בבנק. כמו כן מעוגנים במסגרת המדיניות מנגנוני זיהוי אומדן הסיכונים, הבקרה, הניטור, המעקב וכן מערכי הדיווח.
- המדיניות הינה בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים - 350.
 - מנהל הסיכונים הראשי, בתפקידו כמנהל הסיכונים התפעוליים אחראי לגיבוש ויישום המדיניות לניהול הסיכונים התפעוליים שאושרה על ידי הדירקטוריון, להנחיית היחידות השונות בבנק, לעיגון סטנדרטים של מעקב, דיווח ובקרה, וליישום והטמעת המדיניות.
 - תיאבון הסיכון - הבנק יפעל למזעור הסיכונים התפעוליים ככל האפשר בהתאם לשיקולי עלות מול הפחתת הסיכון.

ג. ניהול החשיפות

איתור, מיפוי, מיזעור וניטור

סקר מיפוי וזיהוי הסיכונים התפעוליים הינו אחד מהכלים המרכזיים לשליטה ובקרה בהם. בבנק מבוצע תהליך מובנה של מיפוי הסיכונים התפעוליים ביחידות הבנק השונות על בסיס מיפוי תהליכים ופעילויות. הבנק אימץ את מתודולוגית חברת האם, מיפה את תהליכיו העסקיים היחודיים וביצע תהליך מובנה של מיפוי הסיכונים התפעוליים היחודיים ביחידות הבנק השונות. הבנק מבצע באופן שוטף סקרי סיכונים לאיתור מוקדי סיכון בפעילויות חדשות וכן ביחידות חדשות בבנק.

במסגרת תהליך מיפוי זיהוי הסיכונים בסקר, הוטמעה מתודולוגיה המשלבת הערכות מומחים בשילוב עם שיטות סטטיסטיות לדירוג ולאומדן הסיכונים התפעוליים. הסקר כולל אומדן של הנזק הפוטנציאלי הנובע מכל סיכון שאותר והמלצות על דרכי הפעולה למזעור הסיכונים. כמו כן ממופות הבקורות הקיימות.

- במסגרת הסקר נכלל גם נושא מיפוי החשיפה לסיכוני הונאות ומעילות, לפי הנחיית בנק ישראל.
- בעקבות ממצאי סקר הסיכונים נוספו בקורות חדשות, לרבות בקורות מיכוניות ואחרות במערכות התפעוליות, שונו ואורגנו מחדש תהליכי ונהלי עבודה, נוספו מידע ניהולי ודיווחים המסייעים למנהלים בתהליך הבקרה.
- בשנת 2014 יסיים הבנק עדכון שני של סקר סיכונים תפעוליים (תלת שנתי) (תהליכים משותפים וקבוצתיים).
- בבנק הוגדרו אינדיקטורים לאיתור מוקדם של שינוי במפת הסיכונים (KRI) על ידי מנהלי התהליכים.

מנהלי תהליכים

לכל תהליך מרכזי בבנק מונה מנהל תהליך האחראי לקיום הבקורות ולמזעור הסיכונים התפעוליים בתהליך ודיווח למנהל הסיכונים התפעוליים.

איסוף אירועי כשל

הבנק באמצעות היחידה לניהול סיכונים תפעוליים מקיים תהליך של איסוף ותיעוד אירועי כשל וכמעט כשל (אירועים שגרמו או כמט גרמו להפסד/רווח), לאומדן הסיכונים התפעוליים בתהליכים העסקיים וביחידות ארגוניות ולשמירת היסטוריית כשלים ולהפקת לקחים ושיפור תהליכים. איסוף הנתונים, המתודולוגיה וספי הדיווח עוגנו במסמך המדיניות המטפל בין היתר, בבדיקת כיסוי הסיכונים הרלוונטיים במסמך הסיכונים ובמידת הצורך, שינוי סדרי עדיפויות לטיפול בבקורות המומלצות בסקרי הסיכונים התפעוליים. בהתאם למדיניות, מוגו נאמני דיווח בסניפים וביחידות שהפעילות העסקית בהן רגישה והתקיימו ומתקיימות הדרכות לנאמנים. אירועים מועלים רבעוניות להנהלה, לועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים, דירקטוריון ולפורום לניהול סיכונים תפעוליים בהתאם לספים שנקבעו בנוהל, לצורך דיון בהפקת לקחים ועדכון מפת החשיפות. בנוסף, מקיים הבנק תהליך הפקת לקחים גם לגבי אירועים חיצוניים מהותיים שמידע לגביהם מופיע בתקשורת.

הגדרת KRI (Key Risk Indicators)

כחלק מהמלצות הוראת ניהול בנקאי תקין 350, הוגדרו KRI לתהליכים עסקיים נבחרים, קוימו הדרכות בנושא, מתקיים מעקב בהנהלה במסגרת הדיון במסמך הסיכונים הרבעוני וכן ע"י היחידה לניהול סיכונים תפעוליים.

שיפור ושדרוג מנגנוני הבקרה ותהליכי העבודה

בעקבות ממצאי סקרי הסיכונים שמתבצעים, ממצאי הביקורת הפנימית ותהליכי הפקת לקחים בגין אירועי כשל, שולבו בקורות מיכוניות ואחרות בפעילויות הבנק השונות, וכן שופרו ושודרגו נהלי ותהליכי העבודה.

ד. המשכיות עסקית (Business Continuity Planning)

הוראות בנק ישראל מחייבות את הבנקים לפעול להבטחת המשכיות עסקית בעת חירום. בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 355 בנושא, נערך הבנק להתאוששות ממקרה אסון והמשכיות עסקית

במצבי חירום שונים. היערכותו של הבנק מורכבת מכמה נדבכים: גיבוש מסמך מדיניות מקיף בנושא המשכיות עסקית והגדרת מסגרת עבודה להמשכיות עסקית, שני מסמכים שאושרו ע"י הדירקטוריון, תשתיות טכנולוגיות נאותות, גיבוש והטמעת תכניות פעולה ונהלים וביצוע תרגילים המדמים מצבי חירום שונים. הוגדרו סניפי גרעין והצוותים אשר יאיישו בעת חירום סניפים אלו. מתקיים פורום קבוצתי המופקד על יישום המדיניות, הנהלים והמעקב אחר היערכות הקבוצה למצבי חירום שונים המתכנס לפחות אחת לרבעון. מתקיים דיווח שנתי בהנהלה ובדירקטוריון בנושא המשכיות עסקית והיערכות לשעת חירום וכן קיימת ועדת היגוי המתכנסת לפחות פעמיים בשנה ומוודאת כי החלטות ההנהלה מיושמות. הבנק השלים את המהלך לשיפור ההיערכות להמשכיות עסקית במסגרתו בוצעו מיפוי מקיף של כל הפעילויות והמשאבים הקריטיים אשר נדרשים בשעת חירום, עדכון תרחישי החירום ומסמך המדיניות בהתאם.

חברת האם עתידה להעביר בסוף שנת 2014 את מתקן המחשב הראשי מתל אביב לאזור ראשון לציון, מהלך המהווה צעד משמעותי נוסף בשימור המשכיות העסקית, מאחר ומדובר במתקן חדיש וממומן מחוץ לתל אביב.

ה. אבטחת מידע

ההנהלה ודירקטוריון הבנק קבעו מדיניות מפורטת בנושא מדיניות אבטחת מידע. הבנק מבצע את כל הסקרים והמיפויים הנדרשים לעמוד בהוראת ניהול בנקאי תקין 357. הבנק נערך לכל הנדרש מהנחיות בנק ישראל בנושא מדיות חברתיות והתקפות סייבר. הבנק מינה מנהל אבטחת מידע האחראי על ניהול סיכוני אבטחת מידע.

השלכות של סיכוני אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות על הדוח לציבור

התקפות סייבר מבוצעות במטרה להסב נזק מאסיבי באמצעות פגיעה בשירותים אסטרטגיים. הנזק הצפוי מיישום התקפות אלו עלול להוביל לפגיעה באמינות, שלמות, וסודיות המידע ובזמינות מערכות הבנק. נזקים אלו עלולים להוביל לפגיעה בפעילות העסקית של הבנק ולהשפעה ישירה על פעילות לקוחותיו.

במטרה להתמודד עם מערך התקפות הסייבר, בנוסף לפעילות הכוללת המבוצעת בתחום אבטחת מידע, הקבוצה מקיימת מערך הגנה כולל וייעודי מפני התקפות סייבר. מערך ההגנה כולל היבטים טכנולוגיים ותהליכיים שמטרתם להביא לצמצום הפגיעות בתשתיות הבנק, והכל על פי תרחישי התקפה ייעודיים שמוגדרים על ידי מנהל אבטחת מידע.

להלן תיאור היערכות הקבוצה:

אחת לשנה מתבצע סקר לבחינת העמידות בפני התקפות סייבר. הסקר כולל תרגול מערך ההגנה הקיים והכל על פי תרחישי הבנק לצורך היערכות לשעת חרום.

ממצאי הסקרים שבוצעו במהלך שנת 2013 והסיכונים המהותיים בעקבות תקריות סייבר ידועות שלא התממשו, נדונו בהנהלת הבנק והדירקטוריון.

תבוצע בחינה של הסיכונים העיקריים ויסקרו כל הסיכונים הרלוונטיים תוך התייחסות לגורמי הסיכון, עלויות הסיכון והשלכותיו.

הבנק יעדכן מעת לעת את מאפייני ההתקפות המהותיות בגין ידרש לבצע דיווח/גילוי במסגרת דוח הדירקטוריון, תוך התייחסות לאופי הסיכונים והשפעתם על הבנק.

במהלך המחצית השנייה של השנה לא חווה הבנק התקפות סייבר בעלות השפעה מהותית על תפקוד הבנק, אך לא ניתן להבטיח כי לא יבוצעו התקפות בעתיד.

נושא הכיסוי הביטוחי בפוליסות הביטוח של קבוצת הבנק נבחן ובשלב זה הוחלט לא להרחיבו מעבר לקיים. הנושא ייבחן מעת לעת על פי הצורך.

ו. כיסוי ביטוחי

הבנק מחזיק נכון ליום הדוח שלושה כיסויים ביטוחיים עיקריים:

1. כיסוי ביטוח "בנקאי משולב" (B.B.B.). גבול אחריות בפוליסה זו משותף לשלושת פרקי פוליסה כמפורט:
 - 1.1. פרק ביטוח בנקאי: פרק זה מכסה נזק כספי ישיר שנגרם לבנק ממעשה אי יושר או תרמית של עובדי הבנק, נזק הנגרם כתוצאה מאובדן או נזק ל"רכוש בעל ערך", סיכוני העברה של "רכוש בעל ערך", נזק הנגרם כתוצאה מזיוף המחאות, בטחונות מזויפים, מזומנים מזויפים וכו'.
 - 1.2. פרק ביטוח פשעי מחשב: פרק זה מכסה נזק שנגרם כתוצאה מתשלום או העברת כספים או רכוש, מתן אשראי, חיוב חשבון או מתן ערך כלשהו ע"י הבנק, כתוצאה ישירה של הזנה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני ישירות לתוך מערכת המחשב של הבנק או למערכת מחשב של לשכת שרות או למערכת אלקטרונית להעברת כספים או למערכת תקשורת עם לקוחות; או כתוצאה משינוי או השחתה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני האגור במערכות כאשר פעולת המרמה נעשתה ע"י אדם שפעל מתוך כוונה לגרום הפסד לבנק או לשם הפקת רווח פיננסי למען עצמו או למישהו אחר.
 - 1.3. פרק ביטוח אחריות מקצועית: פרק זה מכסה את הבנק בגין חבותו החוקית כלפי צדדים שלישיים בהתייחס ל"תביעה" בגין הפסד כספי הנגרם כתוצאה ממעשה, טעות, או השמטה רשלניים או הפרת אמונים של עובד הבנק.

2. פוליסת ביטוח "דירקטורים ונושאי משרה": ביטוח זה מכסה את אחריותם של דירקטורים ונושאי המשרה בגין תביעה בגין הפרת חובת זהירות ומיומנות, הפרת חובת אמונים כלפי החברה, כאשר נושא המשרה פעל בתום לב והיה לו יסוד להניח שהפעולה לא תפגע בטובת הבנק.

3. פוליסות "ביטוחים אלמנטריים": עיקרי הכיסוי הביטוחי: ביטוח נכסים, ביטוח חבויות, ביטוח תאונות אישיות וביטוח כספים.

ז. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים

הבנק מקיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח וביקורת על תהליך ניהול הסיכונים התפעוליים. ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים נבחן ומבוקר על ידי הדירקטוריון והנהלה וכן ע"י דרגי הביניים, שהמרכזיים שבהם הינם:

הדירקטוריון וועדותיו

- דירקטוריון הבנק מתווה אחת לשנה את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכונים תפעוליים, הכוללת, בין היתר, את הסטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה, ודיווח על החשיפה לסיכונים תפעוליים.
- אחת לרבעון מתקיים דיון בדירקטוריון במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות גם חשיפות הבנק לסיכונים תפעוליים.
- הביקורת הפנימית - מערך הביקורת הפנימית של הבנק משלב בתכניות העבודה הרב-שנתית שלו ביקורות בנושא ניהול הסיכונים בבנק לרבות ניהול הסיכון התפעולי. מסגרת ניהול הסיכונים התפעוליים נתונה לביקורת פנימית מקיפה ואפקטיבית, ובכלל זה מערך הביקורת הפנימית אחראי למתן הערכה עצמאית על מידת האפקטיביות של יישום התהליכים והנהלים לניהול הסיכונים בבנק ומחווה דעתו בפני הנהלה ודירקטוריון הבנק על מידת ההתאמה, ואיכות תפקודם של תהליכי הבקרה הפנימיים. כמו כן המבקרת הפנימית הראשית של הבנק משתתפת בפורום הסיכונים התפעוליים הקבוצתי המתכנס אחת לרבעון.

ההנהלה וועדותיה

- אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלת הבנק במסמכי הסיכונים השונים של הבנק, במסגרתו נדון ומדווח גם מסמך חשיפות הבנק לסיכונים תפעוליים.

יחידות, פורומים ומערכי בקרה

- הפורום לניהול סיכונים תפעוליים הקבוצתי בראשות מנכ"ל חברת האם, מנכ"לי חברות הבת ומנהלי הסיכונים התפעוליים, מתכנס לפחות אחת לרבעון ומקיים מעקב שוטף על מצב החשיפה לסיכונים תפעוליים, בין היתר בהתבסס על אירועי כשל, ממצאי סקרי הסיכונים השונים, KRI וכן על הפעולות הננקטות על ידי היחידות השונות, למזעור חשיפות אלה. הפורום משמש גם כפורום בנושא מניעת סיכונים מעילות והונאות.
- פורום אבטחת מידע בראשות מנכ"ל מיחשוב ותפעול פיננסי בע"מ (להלן - מת"ף), המתכנס לפחות אחת לחודש.
- פורום המשכיות עסקית בשעת חירום בראשות ראש החטיבה לניהול סיכונים בחברת האם, המתכנס לפחות אחת לרבעון.
- היחידה לניהול סיכונים תפעוליים, הפועלת מטעמו של מנהל הסיכונים התפעוליים הקבוצתי, אחראית על גיבוש והטמעת מתודולוגיות למדידה, ניטור ובקרת הסיכונים התפעוליים באופן בלתי תלוי ביוצרי הסיכון וכן, לאכיפת הציות למדיניות הסיכונים התפעוליים.

ח. דיווח על החשיפה לסיכונים תפעוליים

- החשיפות לסיכונים תפעוליים מרוכזות ומדווחות במסמך הסיכונים הרבעוני כנדרש בהוראה 310 ו-350 להוראות ניהול בנקאי תקין.
- במסגרת המסמך מתוארות החשיפות התפעוליות הן על פי הקטגוריות שנקבעו על ידי באזל 2 והן על פי המבנה הארגוני, וכל זאת בהתאם לתאבון הסיכון שנקבע על ידי הדירקטוריון. מסמך הסיכונים מפרט גם התפתחויות הטיפול בחשיפות, אירועי כשל וכולל דיווח על סיכונים מפתח.

ניהול סיכונים ציות

א. כללי

- הוראת ניהול בנקאי תקין 308 של הפיקוח על הבנקים מחייבת את הבנקים לפעול לקיום ההוראות הצרכניות החלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו.
- סיכון ציות נובע מאי עמידה בהוראות דין צרכניות, לרבות הוראות רגולטוריות צרכניות המחייבות את התאגיד הבנקאי - דהיינו, הוראות חוק ורשויות אשר חלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו.
- החובות הצרכניות החלות על הבנק הינן חובות חוצות ארגון הנוגעות למגוון נרחב של פעילויות, הליכים ומוצרים אותם מבצע הבנק מדי יום.
- הבנק אימץ תכנית אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך, המבוססת על מיפוי מקיף של נהלי הבנק והתהליכים השונים בבנק, והמסדירה נהלים והנחיות ליישום מתמשך של התכנית, וזאת בהתאם לקריטריונים שפירסמה רשות ניירות ערך בנושא. הבנק מינה את קצין הציות של הבנק כממונה על האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך בבנק, והוא פועל, בין היתר, לבצע מעקב אחר הוצאתה לפועל של תכנית האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך.

ב. מדיניות

במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2013 קבע ואישר הדירקטוריון, מדיניות ציות, אשר הותאמה לבנק ממסמך המדיניות הקבוצתית. כמו כן דירקטוריון הבנק מאשר וקובע אחת לשנה את תכנית העבודה של מחלקת הציות בבנק.

ג. תיאבון הסיכון

הבנק והקבוצה אימצו מדיניות של הקפדה יתרה בהתייחסות לסיכון הציות. ביחס להפרת הוראות החוק ונהלי הבנק הקשורים להוראות החוק, הבנק ממלא אחר ההוראות הרגולטוריות החלות עליו ויפעל לשם הבטחת העמידה בהן על ידי כלל עובדיו. כל עסקי הבנק יבוצעו על פי נהלי הבנק, הקוד האתי ובהתאם לכל החוקים והתקנות. הבנק הגדיר כי אין לשקול שיקולים עסקיים ככל שהדבר נוגע ליישום ההוראות והנהלים בתחום הציות. הבנק פועל להטמעת תרבות ארגונית ואמות מידה ליושרה ואתיקה כבסיס הכרחי לקיום של תרבות ציות בכל דרגי הארגון.

ד. ניהול החשיפה

- לשם קיום ההוראה הוקמה בבנק מחלקת ציות, הכפופה למנכ"ל הבנק. בראש המחלקה עומד קצין ציות, אשר אחראי גם ליישום החקיקה הקשורה במניעת הלבנת הון ומימון טרור וגם על האכיפה המנהלית בבנק.
- המחלקה אחראית על ריכוז הבקרה בבנק לציות להוראות צרכניות בהתאם לתכנית הציות ותכנית העבודה השנתית ולדיווח על ליקויים או פערים לכל מדרג הסמכויות בבנק, על ידי בחינת מוצרים חדשים ו/או פעילויות חדשות, כמו גם ביצוע בקורות שוטפות על מוצרים ופעילויות קיימות כי הם תואמים את ההוראות הרגולטוריות השונות בתחום הצרכני ובתחום איסור הלבנת ההון. כחלק מתפקידה, בוחנת גם המחלקה חוזרים ונהלים חדשים בהיבטי יחסי בנק-לקוח, טרם פרסומם.
- המחלקה בודקת את קיום ההוראות הצרכניות ועוקבת, בסיוע יחידת הציות והמערך המשפטי בחברת האם, אחר שינויים בחקיקה ובהוראות רגולטוריות, בזיקה להוראות צרכניות.
- על פי הוראת בנק ישראל בוצע סקר תשתיות, אשר במסגרתו מופו ההוראות הצרכניות, והוגדרו בקורות למניעת הסיכון שבהפרתן. במהלך שנת 2009 השלים הבנק עדכון מקיף לסקר התשתיות. על פי ממצאי הסקר עולה כי קיימת בבנק תשתית ענפה הכוללת מספר בלתי מבוטל של טפסים, נהלים, מערכות ומנגנוני בקרה והדרכה שמטרתם לסייע לבנק לעמוד בחובות הציות שחלות עליו. סקר ציות חדש ייערך בשנת 2014.
- לצד קצין הציות הראשי פועלים:
 - נאמני ציות בכל אחד מסניפי הבנק ואגפיו, אשר מתפקידם, בין היתר, לזהות ולאתר אירועים המצריכים דיווח או טיפול מיוחד של המחלקה.
 - ועדת תיאום לאכיפת הציות אשר כוללת נציגים של יחידות הבנק השונות (המערך המשפטי, מחלקת ארגון ושיטות, מחלקת מיכון, מדור הדרכה, מדור פניות הציבור). הועדה אשר מתכנסת מעת לעת ובתדירות משתנה בהתאם לצורך, אחראית לתאם בין היחידות השונות בבנק ולפעול להגברת שיתוף הפעולה במטרה ליישם את תכנית הציות. בנוסף דנה הועדה בנושאים הקשורים לתכנית הציות בנושאי הציות להוראות הצרכניות, כאשר עיקר תפקידה הוא לדון בנושאים ברמת רזולוציה גבוהה אשר לא ניתן לדון בהם באופן מספק במסגרת הפורום למעקב אחר הוראות סטטוטוריות (המתקיים בחב' האם).
 - כמו כן, מסתייעת המחלקה במערך הביקורת הפנימית של הבנק, ביחידה לפניות הציבור, במחלקת שיטות ותהליכים ובמערך המשפטי בחברת האם.

- בבנק מבוצעים תהליכי הטמעה שוטפים בנושא הציות להוראות צרכניות על ידי לומדה, קיום ימי עיון והדרכות למטה ולסניפים.

ה. דיווח על החשיפה

- אחת לרבעון מדווח קצין הציות להנהלת הבנק על פעילותו במהלך הרבעון שחלף. הדיווח המפורט כולל סיכום פעילות המחלקה, פירוט המלצות, פרטים ביחס להפרות של הוראות צרכניות שזוהו במהלך התקופה המדווחת והמלצות לגבי צעדים שיש לנקוט בגין ההפרות ומניעת הישנותן והיערכות הבנק ליישום הוראה צרכנית חדשה.
- אחת לשנה לפחות מדווח קצין הציות לדירקטוריון הבנק, דיווח מפורט. בנוסף, במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני מתומצתת פעילות קצין הציות וממצאיו העיקריים לרבעון שחלף.
- בנוסף, במדיניות הציות שנקבעה על ידי הדירקטוריון מוגדרים דיווחים מיידיים.

ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור

א. כללי

- סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן "הלבנת הון") הינם הסיכונים להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא מניעת הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרור התממשות של סיכון מוניטין.
- על המגזר הבנקאי חלות הוראות שונות במסגרת מניעת הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, את החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקין 411, חוזרים שונים ועוד.

ב. מדיניות

דירקטוריון הבנק מאשר וקובע את מסמך מדיניות איסור הלבנת הון ומימון טרור של הבנק.

ג. ניהול החשיפה

- בבנק פועלת יחידה לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, אשר מופקדת על יישום הוראות הדין בנושא זה ועל הטמעתן. בראש היחידה עומד, כאמור, הממונה האחראי על איסור הלבנת הון, המכהן אף כאחראי הציות של הבנק. היחידה מונחית מקצועית ע"י האחראי הקבוצתי בחטיבה לניהול סיכונים של חברת האם.
- תפקידי האחראי על ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור כוללים, בין היתר: פיתוח וביצוע בקורות על מנת לוודא כי הבנק מיישם את הוראות הדין כולל בקורות אחר ביצוע הדיווחים על פי סוג וגודל הפעולה, ווידוא קבלת עדכוני מסמך המדיניות בהתאם לעדכוני חקיקה והוראות הדין, ביצוע ו/או בקרה אחר קיום הדרכות והעברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון.
- לשם יישום החוק והטמעה דווקנית של הוראותיו מינה הבנק נאמני ציות המשמשים גם כנאמני איסור הלבנת הון בסניפים האחראים על הפעילות השוטפת למניעת הלבנת הון ומימון טרור בהתאם למדיניות ולנהלים. נאמנים אלו נבחרים, בדרך כלל, מקרב אוכלוסיית מורשי החתימה וכפופים מקצועית בתחום איסור הלבנת הון לאחראי על איסור הלבנת הון. ברבעון האחרון של 2012 מונו נאמני איסור הלבנת הון באגפי הבנק והם כפופים מקצועית לממונה על איסור הלבנת הון.

- הבנק עורך, מפעם לפעם, ימי עיון לכל נאמני איסור הלבנת הון, כנסים למנהלים, הרצאות בסניפים וכן השתלמויות והדרכות לכלל העובדים במסגרת הקורסים במחלקת ההדרכה של חברת האם. בנוסף מפיץ הבנק לומדה ממוחשבת הכוללת מבדק לבחינת הטמעת תוכן הלומדה בקרב העובדים המתעדכנת בהתאם לשינויים וההתפתחויות בתחום ובהוראות הדיון. עובדי הבנק הרלוונטים נבחרים ונבדקת עמידתם בו בהצלחה. אחת לתקופה מהלך זה חוזר על עצמו לרענון הידע. מהלכי ההדרכה שבוצעו הגבירו את המודעות לנושא.
- הבנק נוקט באופן שוטף במהלכים לאיתור וטיוב נתונים באמצעות דוחות בקרה המופצים לסניפים בצירוף הנחיות מתאימות. כמו כן, משקיע הבנק משאבים רבים בפיתוח ושדרוג מערכות הבקרה הממוכנות ומקצה משאבי כח אדם ליחידה על מנת לייעל את הבקורות לאיתור פעולות בלתי רגילות.
- בשל החשיבות המיוחדת שיש לנושא הוחלט על ביצוע של סקר תשתיות נפרד לחקיקה הקשורה בהלבנת הון ומימון טרור. סקר זה בוצע בשנת 2008, ואותרו בו מספר פערים בין דרישות החקיקה השונות לתמיכה המיכונית הקיימת, לנהלי הבנק, למערכי ההדרכה ועוד. הרוב המוחלט של הפערים שנמצאו בסקר זה טופל על ידי הבנק. במהלך שנת 2012 בוצע סקר פערים חדש בהוראת בנק ישראל.
- המערך המשפטי בחברת האם מבצע מעקב אחר עדכוני חקיקה ווידוא מסירתם לאחראי על ניהול סיכוני איסור הלבנת הון וכן למתן תמיכה משפטית ככל שזו נדרשת על ידי האחראי, לקיום חובות האחראי ופעילות היחידה והבנק.
- ועדה מיעצת הוקמה לצורך תמיכה במילוי תפקידו של האחראי אשר עיקרי תפקידה כוללים: דיון בפעולות בלתי רגילות אשר קיים ספק באם יש צורך בהעברתן לרשות לאיסור הלבנת הון, דיון בחשבוניות בהם קיימות פעילויות מורכבות על מנת לבחון ולקבל החלטה האם מדובר בפעילות בלתי רגילה ועוד.
- במסגרת דיון חצי שנתי במסגרת פורום למעקב אחר סיכונים תפעוליים מתקיים דיון בהתפתחויות טכנולוגיות העלולות לסייע בידי לקוחות בביצוע הלבנת הון ו/או מימון טרור על מנת לגבש ולבחון אמצעי הגנה נאותים, כגון שימוש באינטרנט, טלפונים סלולאריים, כרטיסי חיוב נטענים ועוד. מנהל הסיכונים בבנק ימסור דו"ח/פרוטוקול לקצין הציות על הדיון.

ד. דיווח על החשיפה

- אחת לרבעון מדווח הממונה על איסור הלבנת הון להנהלת הבנק על פעילותו במהלך הרבעון שחלף, במסגרת מסמך הסיכונים של מנהל הסיכונים הראשי. הדיווח המפורט כולל בין היתר התייחסות למוקדי סיכון שאותרו על ידי האחראי ודרכי הטיפול בהם ודיווח על יישום מדיניות "הכר את הלקוח".
- אחת לשנה לפחות מדווח הממונה על איסור הלבנת הון לדירקטוריון הבנק, דיווח מפורט.
 - בנוסף, במדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון מוגדרים דיווחים מיידיים לדירקטוריון ולבנק ישראל.

ה. סיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או אויב

ביום 27 בנובמבר 2011 פרסמה רשות ניירות ערך הנחיות גילוי בנוגע לסיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או עם אויב. על פי הנחיות אלו, על תאגיד מדווח לכלול גילוי אודות הסיכונים והמגבלות אשר התאגיד חשוף להם עקב קשריו, במישרין או בעקיפין, עם איראן או עם האויב, לרבות מכוח הוראות הדיון, ואשר יש להם או עשויה להיות להם השפעה מהותית על התאגיד.

בהמשך לפרסום הנחיות אלו פרסם בנק ישראל ביום 23 בדצמבר 2012 עדכון להוראות הדיווח לציבור.

במסגרת עדכון זה נוספה דרישה לפיה על התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחות הכספיים לשנת 2012 ואילך גילוי בנוגע לסיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או עם האויב, בהתאם לאמור בהנחיית רשות ניירות ערך דלעיל.

מדיניות הבנק אינה מתירה קיום קשרים או פעילות, במישרין או בעקיפין, עם איראן או עם גוף אשר הוגדר "כאויב" על ידי רשויות החוק.

מערכות הבנק הותאמו כדי לתת מענה למדיניות זו בהתאם לרשימות שפורסמו בתיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411, מיום 26 בדצמבר 2011.

לאור ההיערכות המתוארת דלעיל, להערכת הבנק החשיפה לגורמי הסיכון הללו במידה וקיימת, נמוכה ביותר.

סיכון רגולטורי

פעילותו של הבנק מודרכת ותחומה במערכת של חוקים, צווים ותקנות (ובהם, בין היתר, פקודת הבנקאות, 1941, חוק בנק ישראל, התשי"ד-1954, חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981, חוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א-1981), וכן בתקנות וכללים של נגיד בנק ישראל ובהוראות, הנחיות והבעות עמדה של המפקח על הבנקים.

בדיני הבנקאות מצויות הוראות, החלות על תחומים רבים של פעילות הבנק, עד כי ניתן לומר, שאין - או כמעט שאין - תחום בפעילותו, שאינו מושפע מהם במידה כלשהי. מכוח דיני הבנקאות נתון הבנק לפיקוחו של בנק ישראל ובמיוחד לפיקוחם של נגיד בנק ישראל והמפקח על הבנקים. כן נתון הבנק לפיקוח של רשויות ממשלתיות אחרות.

דיני הבנקאות מתייחסים להונו של הבנק ולדרכי ניהולו, לרבות הפעלת ביקורת חיצונית ופנימית ובקרה פנימית, וכן הם קובעים את תחומי הפעולה, שהבנק רשאי לקיים, ואת הישגיות המשפטיות האחרות, שבהן הינו רשאי לשלוט או להחזיק אמצעי שליטה בשיעורים מסוימים, ואף מגבילים את מידת השפעתו של הבנק על חברות נשלטות, קשורות ואחרות, שבהן הינו מחזיק אמצעי שליטה.

דינים אלה מגבילים את חופש ההשקעה של הבנק, וזאת במיוחד ב"תאגידים ריאליים" כהגדרתם בחוק הבנקאות (רישוי). דיני הבנקאות כופים על הבנק שימושים מסוימים בנכסיו, והם מטילים הגבלות ומכתיבים תנאים לשימושים אחרים בהם.

סיכון תחרות

סיכון התחרות נובע מחשיפת הבנק לתחרות בישראל בכל תחומי עסקיו. במהלך פעילותו השוטפת מתמודד הבנק עם גורמים מתחרים בהם התאגידים הבנקאיים האחרים וגופים פיננסיים אחרים המספקים מוצרים פיננסיים חלופיים לאלו המוצעים על ידו. סיכון התחרות מבטא את סיכון השחיקה ברווחיות ובהון על רקע הלחץ התחרותי להקטנת גובה העמלות והמרווחים.

סיכון משפטי

א. כללי

סיכון משפטי מוגדר בהוראות נוהל בנקאי תקין כ"סיכון להפסד כתוצאה מהיעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם".

הגדרה זו הורחבה בנוהל בנקאי תקין מס' 350 - ניהול הסיכון התפעולי והיא כוללת אך אינה מוגבלת ל"חשיפה לקנסות (fines, penalties) או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית (punitive damages), כמו גם מהסדרים פרטניים (private settlements)".

הבנק מתייחס להגדרה באופן מרחיב וכולל בסיכון המשפטי, בין היתר, סיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית וכן לקנסות ועיצומים.

ב. מדיניות וניהול החשיפות

הבנק פועל על פי מדיניות לניהול הסיכון המשפטי אשר מוגשת לאישור ההנהלה והדירקטוריון מדי שנה, במסגרתה מתואר הסיכון המשפטי, הדרכים לאיתורו, מיפוי ומיזעורו. הבנק נוקט במדיניות שמרנית של תיאבון סיכון נמוך ביחס לקשירת הסכמים והתחייבויות משפטיות ויבצע את פעילותו העסקית בליווי גיבוי משפטי הולם, תוך הקפדה יתרה על עמידה בכל הוראות החקיקה והרגולציה והמגבלות והחבויים הנגזרות מהן. מבלי לגרוע מהאמור, הבנק ינקוט במדיניות של אפס סובלנות בכל הנוגע לסיכון שמקורו בהפרה של הוראות דין המהוות עבירה פלילית או הפרה מינהלית.

הייעוץ המשפטי של הבנק מקיים מעקב שוטף אחר ההתפתחויות בחקיקה, ברגולציה ובפסיקה, העשויות להשליך על הפעילות השוטפת של הבנק. הבנק פועל למזעור הסיכונים על בסיס התפתחויות אלו ובהתאם להשלכותיהן. כמו כן, הייעוץ המשפטי עורך, על פי הצורך, עדכונים נדרשים במסמכים המשפטיים שבשימוש הבנק, בהסכמי המסגרת להם הבנק צד ובחוות דעת משפטיות המהוות בסיס להתקשרויות ו/או קיום מנחים לפעילויות שונות.

בנוסף, פועל הייעוץ המשפטי לאיתור מראש של הסיכונים המשפטיים, לרבות בחינת כל מוצר או פעילות חדשים ועריכת מכלול המסמכים הכרוכים באותו מוצר/שירות או פעילות, במגמה למזער את הסיכון המשפטי ככל האפשר.

כן נקבעים בבנק נהלים לעבודת המטה והסניפים ונעשות הדרכות שוטפות ליישומם, תוך שימת דגש על הנושאים המשפטיים הכרוכים בפעילות הבנק.

במסגרת סקר הסיכונים התפעוליים התקופתי נסקרות גם פעילויות הייעוץ המשפטי, וסיכונים שאותרו מוערכים, נקבעים צעדים למזעורם ומופקים לקחים לשם מניעת הישנותם.

ג. דיווח על החשיפה לסיכונים משפטיים

- החשיפות לסיכונים משפטיים מרוכזות ומדווחות ב"מסמך הסיכונים" הרבעוני כנדרש בהוראה 310 להוראות ניהול בנקאי תקין. מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון.

- בעת אירוע מהותי בעל אפיונים משפטיים, כגון תביעה או התממשות סיכון משפטי, מוגש למנהלת הסיכונים המשפטיים דיווח מיידי ביחס לאירוע, מידת השפעתו ואופן השפעתו על הבנק. מנהלת הסיכונים המשפטיים מורה על האמצעים שיש לנקוט על מנת לצמצם את מידת החשיפה לסיכון המשפטי שנוצר ונעזרת לשם כך בביקורת הפנימית וקצין הציות בהתאם לצורך. אירועים מהותיים כאמור מדווחים מיידית למנכ"ל הבנק.

הערכה כוללת של מצב החשיפות לסיכונים

גורמי סיכון בתאגיד הבנקאי (בהתאם להוראת שעה של המפקח על הבנקים)

גורם הסיכון	תיאור הסיכון	השפעת הסיכון הכוללת
1 השפעה כוללת של סיכוני אשראי	סיכון לפגיעה ברווחי הבנק ובהונו הנובע מאי יכולת של חייבים לעמוד בהתחייבויותיהם.	בינונית
1.1 סיכון בגין איכות לווים ובטחונות	סיכון הנובע מפגיעה ביכולת ההחזר השוטפת ומהיקף הבטחונות ואפשרות מימושם בזמן סביר ותוך אבדן ערך ועלות מינימליים.	בינונית
1.2 סיכון בגין ריכוזיות ענפית	השפעות שיש לגורמי סיכון משותפים על ענף משק בעל מאפיינים דומים, על האפשרות לפגיעה ברווחי הבנק והונו.	נמוכה
1.3 סיכון בגין ריכוזיות לווים / קבוצת לווים	השפעות שיש לגורמי סיכון משותפים ללווים בעלי קשרי בעלות משותפים על האפשרות לפגיעה ברווחי הבנק והונו.	נמוכה
2 השפעה כוללת של סיכוני שוק	סיכון לפגיעה ברווחי הבנק ובהונו כתוצאה משינוי בשווקים בהם פועל הבנק.	נמוכה-בינונית
2.1 סיכון ריבית	סיכון לפגיעה ברווחי הבנק ובהונו כתוצאה משינויים בשיעור הריבית בשוק.	נמוכה
2.2 סיכון אינפלציה	חשיפה לפגיעה ברווחים ובהון כתוצאה משינוי בשיעור האינפלציה.	נמוכה
2.3 סיכון שערי חליפין	חשיפה לפגיעה ברווחים ובהון כתוצאה משינוי בשערי החליפין של מטבעות שונים בהם מושקע הון הבנק.	נמוכה
2.4 סיכון מחירי מניות	סיכון להפסד כתוצאה מירידת ערכם של מניות.	נמוכה
3 סיכון נזילות	סיכון לפגיעה ברווחי הבנק ובהונו כתוצאה מאי יכולת לעמוד בהתחייבויות העומדות לפרעון.	נמוכה
4 סיכון תפעולי	הסיכון לפגיעה ברווח ובהון כתוצאה מכשל בתהליכים, בתפקוד כח אדם או אירוע חיצוני.	נמוכה-בינונית
5 סיכון משפטי	סיכון להפסד כתוצאה מהיעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם.	נמוכה
6 סיכון מוניטין	סיכון לפגיעה ברווח או בהון כתוצאה מפגיעה בתדמית הבנק אצל לקוחותיו, אצל גופים הקשורים עמו.	נמוכה
7 סיכון רגולטורי	סיכון קיים או עתידי להכנסות והון העלול להווצר משינויים ברגולציה או בחקיקה, שיש בהם להשפיע על פעילות הבנק ועסקיו.	נמוכה
8 סיכון ציות ואכיפה מנהלית	הסיכון לפגיעה ברווח ובהון העלול להווצר מאי עמידה בהוראות דין צרכניות והוראות דיני ניירות ערך, המחייבות את הבנק ובכללן הוראות חוק ורשויות בתחום יחסי הבנק עם לקוחותיו ועם הרשויות.	נמוכה
9 סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור	הסיכון לפגיעה ברווח ובהון העלול להווצר מאי עמידה בהוראות החוק והרגולציה בנושא מניעת הלבנת הון ואיסור מימון טרור. התממשות הסיכון עלולה לגרור עיצומים כספיים, הוצאות של אחריות פלילית של הבנק והתממשות סיכון מוניטין.	נמוכה
10 סיכון תחרות וסיכון אסטרטגי	סיכון התחרות הוא סיכון לשחיקה ברווחים על רקע לחץ תחרותי, בין השאר של קבוצות מאורגנות של לווים, להקטנת גובה העמלות והמרווחים. הסיכון האסטרטגי הוא סיכון הנגרם מהחלטות שגויות, יישום בלתי נאות של החלטות והינו פונקציה של התאמה בין היעדים האסטרטגיים של הבנק, התכניות העסקיות, המשאבים המוקצים ואיכות היישום.	נמוכה

- 1 - השפעה כוללת של סיכוני אשראי - הערכים נקבעו על סמך מודל פנימי המבוסס על מודל דירוג הסיכון של הבנק ומדדים לקביעת סיכוני אשראי (ראה לעיל פרק בנושא "סיכוני אשראי"). נערכה בחינה מחודשת של הסיכון בעקבות החלטת ההוראה למדידה וגילוי של חובות פגומים.
- 2 - השפעה כוללת של סיכוני שוק - הערכים נקבעו על סמך מדידות של סיכוני השוק בהתאם למודלים של VaR וחשיפה לסיכוני ריבית. (ראה לעיל פרק בנושא "סיכוני שוק").
- 3 - סיכון נזילות - הערכים נקבעו על ידי המודל הפנימי של הבנק (ראה לעיל פרק בנושא "סיכוני נזילות").
- 4 - סיכון תפעולי - הערכים נקבעו בהתאם להערכת ההנהלה על בסיס הבקורות הפנימיות (ראה לעיל פרק בנושא "סיכונים תפעוליים"). הסיכון כולל סיכוני מחשב.
- 5 - סיכון משפטי - מתבסס על חוות דעת משפטיות.
- 6 - סיכון מוניטין - נקבע על בסיס הערכת ההנהלה ובהתבסס על כך שהבנק הוא בנק המתמחה במגזר עובדי ההוראה.
- 7-10 - הערכים נקבעו על בסיס רמת הסיכון כפי שהוערכה במסמך ה- ICAAP של הבנק.

בנוסף לסיכונים כאמור לעיל, התוצאות העסקיות של הבנק וביצועיו מושפעים באופן ישיר ממצב המשק בישראל. הרעה בתנאים הכלכליים במשק הישראלי, ו/או הרעה בתנאים הפוליטיים ו/או הבטחוניים עלולים להביא לפגיעה בהכנסות להון הבנק. עיקר פעילותו של הבנק הינה במדינת ישראל. לפיכך, מיתון במשק, הוצאה משמעותית של ההשקעות הזרות שהושקעו במשק בשנים האחרונות, האטה כלכלית מהותית וירידה ברמת החיים בישראל עלולים להשפיע באופן מהותי על תוצאות הבנק. מיתון במשק עשוי להגדיל את היקף החובות הבעייתיים, להקטין את מחזורי הפעילות בשוק ההון, להשפיע על הביקוש לשירותים בנקאיים שוטפים שצורכים משקי הבית, להביא לירידה בהיקף הפעילות בכרטיסי אשראי ועוד.

באזל

א. רקע

ועדת באזל בנושא התכנסות בינלאומית למדידת הון ולתקני הון (להלן: "באזל II") פרסמה ביוני 2006 את המלצותיה שאמורות להיות מיושמות בהתאם להנחיות של הבנקים המרכזיים בכל מדינה. ההנחיות מתייחסות לסיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים וכוללות 3 נדבכים בהתייחס לכל אחד מסוגי הסיכונים:

נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות, המחושבות לכל אחד מסוגי הסיכונים בנפרד, כאשר לגבי סיכוני אשראי הגישות העיקריות הן:

1. הגישה הסטנדרטית המסתמכת בעיקר על נתוני דירוגי אשראי של חברות דירוג חיצוניות.
2. הגישות המתקדמות המבוססות על דירוגים פנימיים אשר חושבו בהתאם למודלים שפותחו על ידי הבנק (Internal Ratings-Based).

נדבך שני - תהליך הערכה פנימי להערכת נאותות ההון ביחס לפרופיל הסיכונים של הבנק, מערכי הפיקוח, הבקרה והביקורת שמיישם, וסביבתו העסקית- תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process). המפקח על הבנקים מצפה מהתאגידים הבנקאיים ליישם תהליך פנימי הולם המשלב רכיבים מרכזיים של תכנון וניהול ההון, ולהציג את נאותות ההון אל מול הסיכונים שזוהו. התהליך הנ"ל כולל, בין היתר, קיום מגגנונים מובנים לזיהוי הסיכונים ומוקדי הסיכון וביצוע הערכת נאותות הונית על בסיס תרחישים ותרשימי קיצון, קיום תהליכים פנימיים ליישום ממשל תאגידי נאות, שיפור ושדרוג מערכי הבקרה והביקורת, קיום תשתית תרחישי קיצון נאותה הכוללת תרחישי קיצון הוליסטיים ועוד. התהליך כולל טיפול במכלול הסיכונים אליהם חשוף הבנק, לרבות סיכונים שאינם נכללים בחישובי הנדבך הראשון, ובכלל זה: סיכון ריכוזיות, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון אינפלציה, סיכון ציות, סיכון הלבנת הון ומימון טרור, סיכון אסטרטגיה ותחרות, סיכונים רגולטוריים ועוד.

נדבך שלישי - משמעת שוק - דרישות הגילוי והדיווח לציבור. הנדבך כולל את דרישות הגילוי בדיווח הכספי של תאגיד בנקאי.

ב. הוראות בנק ישראל

יישום ההוראות הוחל מיום 31 בדצמבר 2009.

בשנת 2010 איגד בנק ישראל את הנחיות באזל II השונות במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין חדשות בנושא מדידה והלימות הון.

- להלן הוראות עיקריות נוספות והוראות קיימות שתוקנו ופורסמו במהלך שנת 2013 ועד לפרסום דוח זה:

1. ניהול בנקאי תקין 342 בנושא "ניהול סיכון נזילות".
2. ניהול בנקאי תקין 205 בנושא "מדידה והלימון הון - סיכון אשראי-איגוח".
3. "עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיור".
4. ניהול בנקאי תקין 314 בנושא "הערכה נאותה של סיכונים אשראי ומדידה נאותה של חובות".
5. ניהול בנקאי תקין 333 בנושא "ניהול סיכון הריבית".
6. "דרישות גילוי של באזל הנוגעות להרכב ההון".
7. "הגבלות על מתן הלוואות לדיור".
8. הוראת ניהול בנקאי תקין 301 בנושא "מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי".
9. הוראת שעה - יישום דרישות גילוי לפי נדבך 3 של באזל - גילוי בגין תגמול".

ג. יישום ההוראות בבנק

הנדבך הראשון - על פי הוראות בנק ישראל, הבנק החל לישם את הוראת באזל II, מדי רבעון, החל מיום 31 בדצמבר 2009.

סיכונים אשראי - הבנק מיישם בשלב זה את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל.
סיכונים תפעוליים - הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית החל משנת 2013.
סיכונים שוק - הבנק בחר ליישם את הגישה הסטנדרטית.

הנדבך השני - על פי הנחיית המפקח על הבנקים פטורות חברות הבנות הבנקאיות של הבנק הבינלאומי והבנק בכללן, מהגשת מסמך המרכז את ממצאי תהליך בחינת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP), אולם עליהן לבצע תהליך פנימי לבחינת הנאותות ההונית. תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק, לרבות בהתחשב בתכניות אסטרטגיות עתידיות מעבר לדרישות ההון המינימליות שעל הבנק להחזיק בהתאם לנדבך הראשון. בנוסף, נדרש במסגרת הנדבך השני, לבחון האם יש לבנק די אמצעים הוניים בכדי להתגונן בעת מצבי שפל ומשברים כלכליים העלולים להתרחש ולהשפיע על הבנק (Stress Tests and Stress Scenarios). תהליך הערכת הנאותות ההונית ושיפור מערך ניהול הסיכונים ובקרת תרחישי הקיצון הופכים כלי חשוב ובלתי נפרד מתהליכים אלה בבנק.

הבנק ביצע את תהליך בחינת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP). תשתית ועקרונות התהליך שיושמו בבנק הבינלאומי, שימשו בסיס לתהליך הפנימי שבוצע בבנק בהתאמות הנדרשות ועל בסיס פרופיל הסיכון הספציפי של הבנק, על בסיס הנתונים ליום 30 ביוני 2013.

ביום 26 בדצמבר 2013 אושר מסמך ה-ICAAP ע"י דירקטוריון הבנק. במסגרת תהליך זה, העריך הבנק את רמת ההון הנדרשת ממנו על מנת להלום את פרופיל הסיכון בפעילותו העסקית הנוכחית ובזו המתוכננת על פי התכנית האסטרטגית. המסמך הינו תוצר של מגוון תהליכים פנימיים שבוצעו להעמקת זיהוי הסיכונים וצרכי ההון בגינם. תוצאות הערכת הנאותות ההונית שביצע הבנק מצביעות על כך שלבנק יש די הון לתמוך בסיכונים אליהם הוא חשוף הן במהלך עסקים רגיל והן תחת תרחישי קיצון מגוונים ובדרגות חומרה שונות.

למסמך ה-ICAAP שהוגש להנהלה ולדירקטוריון הבנק צורפו ממצאי הסקירה הבלתי תלויה שבוצעה על ידי הביקורת הפנימית שתמכה בתוצאות הערכת הנאותות ההונית שביצע הבנק במהלך עסקים רגיל ותחת תרחישי קיצון.

לבנק מדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון והנהלה, להחזיק רמת הלימות הון בהתאם ליעד ההון שהינו גבוה מהיחס המזערי הנדרש כפי שהוגדר על ידי המפקח על הבנקים. יעד ההון שנקבע על ידי הדירקטוריון והנהלה משקף, לדעת הבנק, את רמת ההון הנאותה הנדרשת בהתחשב בפרופיל

הסיכון ובתאבון הסיכון שלו. יעד ההון נקבע בתהליך ICAAP השנתי. במסגרת התהליך בוצעה הקצאת הון משלימה בגין מוקדי סיכון שנכללו בנדבך הראשון וכן בגין מוקדי סיכון חדשים שזוהו אשר אינם נכללים בנדבך הראשון.

ביום 26 בדצמבר 2013, במסגרת קביעת יעדי ההון, נקבע עבור שנת 2014 יעד יחס הון ליבה בשיעור של 9.5% ויעד יחס הון כולל בשיעור 13%.

הנדבך השלישי - דיווח מפורט של דרישות הגילוי הכלולות בהוראת השעה בדוחות הכספיים ובדוח הדירקטוריון מוצג בטבלה להלן:

מס' טבלה	גילוי כמותי	עמוד	גילוי איכותי	עמוד
1	טבלה 1		תחולת היישום: באור 1 לדוחות הכספיים, פרק באזל	87,139
2	טבלה 2	א. דוח על השינויים בהון, 136 ב. גילוי על רכיבי ההון לצורך חישוב הלימות ההון 91 ג. באור 111 - הון והלימות ההון 178-180	טבלת רכיבי ההון לצורך חישוב הלימות ההון באור 111, 111	91,176-180
2	טבלה 3	א. הלימות ההון - נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכון תפעולי, 63 ב. באור 11 ב' לדוחות הכספיים - הלימות ההון 178	פרק ניהול סיכוני אשראי פרק באזל	63-75,87
3	טבלה 4 א' ב', סך כל חשיפות סיכון אשראי ברוטו וחשיפה ברוטו ממוצעת במשך התקופה ממוינת לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי	64	פרק ניהול סיכוני אשראי	63-75
	טבלה 4 ד' התפלגות החשיפה לפי סוג ענף או צד נגדי, ממוינת לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי	64		
	טבלה 4 ה' פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפרעון, ממוין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי	71		
	טבלה 4 ו' סך ההלוואות הפגומות, ההלוואות בפיגור, והפרשה להפסדי אשראי לפי סוג ענף עיקרי	65		
	טבלה 4 ח' תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי	164		
4	טבלה 5	סיכון אשראי לפני ואחרי הפחתת סיכון	פרק ניהול סיכוני אשראי	63-75
5	טבלה 7	הפחתת סיכון אשראי: גילויים בגישה הסטנדרטית	מדיניות ניהול מערך הביטחונות	67
6	טבלה 8	גילוי כללי לגבי חשיפות שקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי	פרק ניהול סיכוני אשראי מדיניות ניהול מערך הביטחונות	63-75
7	טבלה 10	סיכון שוק - גילוי של תאגידים בנקאיים המשתמשים בגישה הסטנדרטית	החשיפה והניהול של סיכוני שוק	51-60
8	טבלה 12	-	פרק הסיכונים התפעוליים	76-80
9	טבלה 14	סיכון ריבית בתיק הבנקאי	החשיפה והניהול של סיכוני שוק - החשיפה לריבית	55-58

ד. הלימות ההון

הוראות המפקח על הבנקים קובעות את מסגרת העבודה למדידה והלימות הון. במסגרת הנדבך הראשון - דרישות להון מזערי, מפורט אופן חישוב ההון הנדרש בגישות סטנדרטיות בגין סיכונים אשראי, סיכון תפעולי וסיכון שוק. דרישה זו ביחד עם תהליך ה-ICAAP שתואר לעיל מהווים את מסגרת התהליכים הקיימים בבנק להערכת הלימות ההון הנדרשת כדי לתמוך בפעילותו.

ה. השיטות למדידת הלימות ההון על פי הנדבך הראשון:

סיכונים אשראי

הוראות המפקח התירו לבנקים בחירה בין שתי שיטות מקיפות לחישוב ההון הנדרש בגין סיכונים אשראי. בחלופה אחת, הגישה הסטנדרטית, נמדד סיכון האשראי באופן סטנדרטי בהסתמך על דירוגי אשראי חיצוניים. חלופה זו משמשת את הבנק במדידת סיכון האשראי. החלופה האחרת מתבססת על דירוגים פנימיים וכפופה לאישור מפורש של המפקח על הבנקים (פרטים מלאים על החשיפה לסיכונים אשראי ועל הלימות ההון בנושא זה ראה בפרק "ניהול סיכונים אשראי").

סיכון שוק

סיכון שוק מוגדר כסיכון להפסדים על פוזיציות מאזניות וחוף מאזניות הנובעים משינויים במחירי השוק. הסיכונים עליהם חלות דרישות הנדבך הראשון הם: סיכונים הנובעים ממכשירים הקשורים לריבית ולניירות ערך בתיק למסחר וסיכונים שער חליפין בכלל פעילות הבנק. הוראות המפקח התירו לבנקים בחירה בין שתי שיטות מקיפות לחישוב ההון הנדרש בגין סיכונים שוק. בחלופה אחת, הגישה הסטנדרטית, נמדדים שלושה סיכונים המטופלים בפרק זה: סיכון הריבית, פוזיציות המניות ושער החליפין באופן סטנדרטי המסכם את דרישות ההון בגין כל המרכיבים. חלופה זו משמשת את הבנק במדידת סיכון השוק. החלופה האחרת מתירה לבנקים להשתמש באומדני סיכון שנגזרו ממודלים פנימיים בכפוף לתנאים שפורטו בהוראה ולהיתר מפורש של המפקח על הבנקים. (פרטים מלאים על החשיפה לסיכונים שוק ועל הלימות ההון בנושא זה ראה בפרק "סיכונים שוק").

סיכון תפעולי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הגדרה זו כוללת סיכון משפטי אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון תדמיתי.

הוראות המפקח התירו לבנקים בחירה בין שתי שיטות מקיפות לחישוב ההון הנדרש בגין סיכון תפעולי: גישת האינדיקטור הבסיסי והגישה הסטנדרטית.

החל משנת 2013 מיישם הבנק את הגישה הסטנדרטית במדידת הסיכון התפעולי. במסגרת גישה זו מחולקות פעילויות הבנק לשמונה קווי עסקים, כאשר לכל קו עסקים ניתן אינדיקטור לצורך חישוב החשיפה לסיכון התפעולי, כמכפלה בהכנסה הגולמית של קו עסקים. האינדיקטורים נעים בין 12% ל 18% ונקבעו על ידי בנק ישראל, בהתאם לרמת הסיכון התפעולי המוערכת ביחס למגזרי הפעילות שנקבעו. יישום הגישה הסטנדרטית לחישוב דרישת ההון בגין הסיכון התפעולי הקטינה את יחס ההון בשיעור של 0.15%.

ו. רכיבי ההון לצורך חישוב הלימות ההון (במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר 2012	ליום 31 בדצמבר 2013	
		הון רובד 1
14.3	14.3	הון מניות נפרע
2.7	2.7	פרמיה
394.3	436.4	עודפים
0.7	0.7	מכשירים הונניים אחרים
412.0	454.1	סה"כ הון רובד 1
16.8	14.5	סך הכל הון רובד 2 לאחר ניכויים
428.8	468.6	סה"כ הון כולל

ז. המאפיינים העיקריים של מכשירי ההון הפיקוחי שהונפקו על ידי הבנק:
דיווח מפורט בדבר המאפיינים העיקריים של מכשירי ההון שהונפקו על ידי הבנק, מוצג באתר האינטרנט של הבנק.

ח. יחס הון כולל ויחס הון של רובד 1:

ליום 31 בדצמבר 2012	ליום 31 בדצמבר 2013	
14.20%	15.13%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.78%	15.61%	יחס הון כולל לרכיבי סיכון

הוראות באזל 3

בחודש דצמבר 2010 פרסמה ועדת באזל לפיקוח בנקאי הוראות חדשות בנושא "מסגרת פיקוחית עולמית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית" (להלן באזל 3), הכוללות התמקדות בהון המניות, שהוא המרכיב האיכותי ביותר של ההון של הבנק, וזאת על רקע כניסת מערכת הבנקאות העולמית למשבר עם רמה לא מספקת של הון באיכות גבוהה. המשבר חשף גם חוסר עקביות בהגדרת ההון בעולם וחוסר גילוי מידע (שקיפות) שהיה מאפשר לשוק למדוד ולהשוות באופן מלא את איכות ההון בעולם. במסגרת זו יחס הון הליבה יועלה בהדרגה מ-2% ל-7% עד סוף שנת 2018, ויחס הון רובד 1 יועלה בהדרגה מ-4% ל-8.5% עד סוף 2018.

בנק ישראל קבע מדיניות הון לתקופת ביניים, לפיה יחס הון הליבה לא יפחת מ-7.5% כבר בשנת 2010. ביום 30 במאי 2013 פרסם בנק ישראל תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין 2005-201, 208, 211 ו-299 בנושא "מדידה והלימות ההון", אשר מאמצות את הוראות באזל 3. מועד יישומן לראשונה נקבע ליום 1 בינואר 2014. לפי הוראות אלו יעדי ההון המזעריים יהיו כדלקמן:

- יחס הון עצמי רובד 1 לנכסי סיכון משוקללים לא יפחת מ-9%. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יחזיק ביחס הון עצמי רובד 1 שלא יפחת מ-10%. הוראה נוספת זו אינה חלה על הבנק.
- יחס הון כולל לנכסי סיכון משוקללים לא יפחת מ-12.5%. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יחזיק ביחס הון כולל שלא יפחת מ-13.5%. הוראה נוספת זו אינה חלה על הבנק.

להלן פירוט הגורמים העיקריים בגינם צפוי לחול שינוי בשל אימוץ הוראות באזל III, בהון לצרכי הלימות הון וביתרות המשוכללות של נכסי הסיכון :

שינוי רכיבי הון הליבה (הון עצמי רובד 1)	במיליוני ש"ח
תוספת רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של נ"ע זמינים למכירה	1.5
סך ההשפעה על רכיבי הון ליבה (הון עצמי רובד 1)	1.5

שינוי רכיבי הון רובד 2	במיליוני ש"ח
הכללת הפרשה קבוצתית	19.6
ביטול הפרשה כללית שהייתה נהוגה באזל 2	(3.8)
הפחתת מכשירי הון שאינם כשירים כהון פיקוחי בהתאם להוראות המעבר	(1.9)
העברת רווח בגין התאמת ניע זמינים למכירה אל הון הליבה	(1.1)
סך השפעה על רכיבי הון רובד 2	12.8

שינוי בנכסי הסיכון	במיליוני ש"ח
תוספת בגין סיכון אשראי צד נגדי (CVA)	0.7
השפעת שינוי משקל הסיכון למיסים נדחים	31.9
תוספת בגין הפרשה קבוצתית ושינוי הגדרת אוכלוסיית הלוואות "בפיגור".	17.0
סה"כ השפעה על נכסי הסיכון	49.6
סך ההשפעה על יחס הון עצמי רובד 1	(0.20%)
סך ההשפעה על היחס הכולל	0.21%

יחס הון עצמי רובד 1	באזל 2	באזל 3
15.13%	14.93%	
יחס הכולל	15.61%	15.82%

שינויים בהוראות הדיווח וכללי חשבונאות מקובלים

א. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

בדוחות הכספיים לשנת 2013 מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות כמפורט להלן:

1. הוראה בנושא "דוח על הרווח הכולל".
2. הוראה בנושא "קיצוז נכסים והתחייבויות".
3. הוראה בנושא "גילוי על פקדונות".
4. מערכת חדשה של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) בנושא איחוד דוחות כספיים ונושאים נלווים.
5. גילויים מסוימים מתוקף הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20 אשר נדרש ליישם לראשונה החל מיום 1 בינואר 2013.
6. עדכונים לביאור ניירות ערך שנקבעו בחוזר המפקח בדבר שילוב מכתבי הפיקוח בהוראות הדיווח.
7. עדכונים בקשר להצגת ביאור נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון (ראה ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון).

המדיניות החשבונאית של הבנק, משלבת את המדיניות החשבונאית החדשה בגין יישום תקני החשבונאות, עדכוני התקינה החשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים הנ"ל ומציגה את אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה.

יישום לראשונה של הוראה בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות

הבנק מיישם את הכללים שבמסגרת ההוראה החל מיום 1 בינואר 2013, בדרך של יישום למפרע. ליישום לראשונה לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק, למעט סיווג מחדש של מספרי השוואה עקב יישום למפרע של ההוראה בגין ביטול הקיזוזים שבוצעו בגין מכשירים נגזרים ועדכון מתכונת הגילוי בביאור 15 בדבר פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון, כנדרש בהוראה.

הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית 2010-20 ASU

הבנק מיישם את הוראות חוזר המפקח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית 2010-20 ASU, אשר דורש גילוי רחב יותר לגבי יתרות חובות, תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי, רכישות ומכירות מהותיות כלשהן של חובות במהלך תקופת הדיווח וגילויים בנוגע לאיכות האשראי. בין היתר, תאגיד בנקאי נדרש לתת גילוי כמותי על אינדיקציה לאיכות אשראי לפחות על יתרת החובות הבעייתיים בכל קבוצת חובות. הגילוי החדש נדרש עבור כל אחד ממגזרי האשראי (כגון: אשראי מסחרי, אנשים פרטיים - אחר ובנקים) וכן עבור כל אחת מקבוצות החובות העיקריות כפי שהוגדרו בהוראה, תוך הבחנה בין פעילות לזוים בישראל לפעילות לזוים בחו"ל, במידה שמהותי. הבנק מיישם את ההוראות החל מיום 1 בינואר 2012 בדרך של מכאן ולהבא. חלק מדרישות הגילוי החדשות בדבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מיושמות על ידי הבנק החל מיום 1 בינואר 2013. לגבי גילויים חדשים כאמור, לא נדרש הבנק לכלול מידע השוואתי. ליישום ההוראות לראשונה לא הייתה השפעה למעט עדכון מתכונת הגילוי בביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

ב. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

(1) הוראה בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית

ביום 29 בדצמבר 2011 פורסם חוזר המפקח על הבנקים אשר נועד להתאים את הוראות הדיווח לציבור לצורך אימוץ הכללים שנקבעו במסגרת תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושא עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות. ההוראה קובעת כללים לטיפול בעמלות מיצירת הלוואות ובעלויות ישירות ליצירת הלוואות. העמלות והעלויות הכשירות בהתאם לקריטריונים שנקבעו בהוראה, לא יוכרו באופן מיידי בדוח רווח והפסד אלא יובאו בחשבון בחישוב שיעור הריבית האפקטיבית של ההלוואה. בנוסף, ההוראה משנה את הטיפול בעמלות ועלויות הקשורות להתחייבויות להקצאת אשראי לרבות עסקאות בכרטיסי אשראי. כמו כן, בהוראה נקבעו כללים בנוגע לטיפול בשינויים בתנאי החוב אשר לא מהווים ארגון מחדש של חוב בעייתי, טיפול בפירעונות מוקדמים של חובות וכן טיפול בעסקאות מתן אשראי חרות כגון עסקאות סינדיקציה.

במהלך חודש אוקטובר 2013 פורסם קובץ שאלות ותשובות בנושא עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות, אשר קובע הנחיות והבהרות מסוימות בנוגע לאופן היישום של תקן FAS 91. כמו

כן, פורסם עדכון להוראות מעבר בנושא מדידת הכנסות ריבית אשר קובע הנחיות בנוגע לאופן היישום לראשונה. בין היתר, נקבע כי היישום לראשונה יבוצע באופן של מכאן ואילך על עסקאות שנוצרו או חודשו החל מיום 1 בינואר 2014 וכן המשך פריסה של עמלות מפירעון מוקדם בגין פירעונות מוקדמים שבוצעו לפני מועד היישום לראשונה. בנוסף, הובהר כי תאגיד בנקאי לא יוכל לדחות עלויות פנימיות ביצירת הלוואות ללא אישור מוקדם מיחידת דיווח כספי בפקוח על הבנקים.

הבנק בוחן את השלכות אימוץ ההוראה על הדוחות הכספיים. ההוראה תיושם החל מיום 1 בינואר 2014.

(2) הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

ביום 18 ביולי 2013 הועברה לדין בוועדה המייעצת טיוטת חוזר לעדכון הוראות הדיווח לציבור בנושא "הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי". הטיטה מאריכה את התחולה של הוראת השעה בנושא חישוב הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בהתבסס על פילוח לפי ענפי משק, קובעת הבהרות והנחיות לאופן החישוב של שיעור הפסדי העבר וכן קובעת דרישות מקיפות בקשר להכללה במסגרת מקדם ההפרשה את ההתאמות בגין הגורמים הסביבתיים. בנוסף, מחייבת הטיטה הרחבה משמעותית של דרישות התיעוד התומך במקדם ההפרשה הקבוצתית ובנאותות כוללת של ההפרשה וכן הרחבה משמעותית של דרישות הדיווח להנהלה ולדירקטוריון.

דרישות ההוראות צפויות להיכנס לתוקף באופן המפורט להלן:

החל מיום 1 ביולי 2013 יישום ההנחיות בכל הקשור לכימות שיעורי הפסדי העבר.

החל מיום 31 בדצמבר 2013 יישום מלא של דרישות ההוראה לרבות כימות והכללה במסגרת מקדם ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי את המקדם המיוחס לגורמים הסביבתיים.

ההשפעה הצפויה בגין יישום ההנחיות בקשר לחישוב שיעור הפסדי העבר תטופל בדרך של שינוי אומדן ותיקוף לרווח והפסד. מועד היישום לראשונה טרם נקבע סופית.

(3) דיווח על סכומים שסווגו מחדש מחוץ לרווח כולל אחר מצטבר

ביום 30 בספטמבר 2013 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא דיווח על סכומים שסווגו מחדש מחוץ לרווח כולל אחר מצטבר. החוזר נועד להתאים את דרישות הגילוי בקשר לסיווג מחדש של פריטים מחוץ לרווח כולל אחר מצטבר בהתאם לעדכון תקן חשבונאי אמריקאי ASU 2013-02. החוזר מוסיף לביאור על רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר דרישת גילוי על הסעיפים בדוח רווח והפסד שבהם נכללו הסכומים שסווגו מחדש מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד.

יישום ההוראות ייעשה בדרך של יישום למפרע החל מיום 1 בינואר 2014. ליישום החוזר לא צפויה השפעה על הדוחות הכספיים מלבד השפעה הצגתית על ביאור רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.

גילוי בדבר המבקר הפנימי

גב' יעל רונן, רו"ח מכהנת כמבקרת הפנימית הראשית של הבנק החל מיום 23 במאי 2011, ומשמשת כמבקרת פנימית בכל התאגידים הבנקאיים בישראל בקבוצת הבינלאומי ובפיבי בנק יו קי.

המבקרת הפנימית הנה בעלת תואר ראשון בכלכלה ופסיכולוגיה ומסלול בחשבונאות לבעלי תואר מטעם אוניברסיטת ת"א. בתפקידה הקודמים עסקה בניהול מחלקת סרבנס אוקסלי של חברת כלל ביטוח בע"מ והייתה מנהלת במחלקת ניהול סיכונים מערכות מידע במשרד רואי החשבון KPMG סומך חייקין, עם דגש על פעילויות ביקורת וייעוץ בתחום הבנקאי.

המבקרת הפנימית הנה עובדת הבנק הבינלאומי ועומדת בתנאים הקבועים בסעיף 3(א) לחוק הביקורת הפנימית.

המבקרת הפנימית ועובדיה משמשים בתפקידי ביקורת בלבד, ללא ניגוד עניינים, ופועלים בהתאם להוראות המבקר הפנימי כאמור בסעיף 146 (ב) לחוק החברות, הוראות סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992 (להלן "חוק הביקורת הפנימית") והוראת ניהול בנקאי 307.

דרך מינוי וכפיפות ארגונית

מינוי המבקרת הפנימית אושר בוועדת הדירקטוריון של הבנק ביום 13 באפריל 2011. הממונה בארגון על המבקרת הפנימית הינו יו"ר הדירקטוריון.

תכנית העבודה של הביקורת הפנימית

הביקורת הפנימית פועלת על פי תכנית עבודה רב שנתית לתקופה של ארבע שנים ותכנית עבודה שנתית הנגזרת ממנה, הכוללת את כל הפעילויות והישויות של הבנק. תכנית העבודה מבוססת על מתודולוגיה שיטתית של הערכת סיכונים ומביאה בחשבון, בין היתר, את הערכת הסיכונים כפי שבאה לידי ביטוי במסמך ה-ICAAP והערכות של הביקורת הפנימית בנוגע למוקדי הסיכון בפעילות הבנק, לרבות מוקדי סיכון לסיכונים תפעוליים, מעילות והונאות, ולמצאים שהועלו בביקורות קודמות שבוצעו על ידיה ועל ידי גורמים חיצוניים. תכנית העבודה כוללת את הקצאת התשומות ואת התדירות לביצוע הביקורת בהתאמה לרמת הסיכון של הישויות/הפעילות המבוקרת.

תכנית העבודה מובאת לדיון בוועדת הביקורת אשר ממליצה בפני הדירקטוריון על אישורה ומאשרת על ידי הדירקטוריון.

תכנית העבודה מותירה בידי המבקרת הפנימית הראשית את שיקול הדעת לסטות ממנה וכן לבצע ביקורות בלתי מתוכננות. שינויים מהותיים מתכנית העבודה שאושרה, מובאים לדיון בפני ועדת הביקורת.

היקף משרות

כאמור, המבקרת הפנימית הינה עובדת הבנק הבינלאומי ומועסקת במשרה מלאה. מספר העובדים העוסקים בביקורת הפנימית של הבנק עמד בשנת 2013 על כ- 4.4 משרות בממוצע. היקף משרות זה, נגזר מתכנית העבודה הרב-שנתית ותגבור על ידי מיקור חוץ.

עריכת הביקורת

עבודת הביקורת הפנימית מבוצעת על פי דרישות החוק השונות, לרבות חוק הביקורת הפנימית, פקודת הבנקאות, כללי הבנקאות (הביקורת הפנימית), הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו לרבות הוראת ניהול בנקאי תקין 307 והנחיות של גופים רגולטוריים אחרים.

הביקורת הפנימית מבצעת את עבודתה בהתאם לתקנים מקצועיים מקובלים שנקבעו על ידי לשכת המבקרים הפנימיים בישראל ושל הלשכה העולמית למבקרים פנימיים.

הדירקטוריון וועדת הביקורת, אשר בחנו את תכנית העבודה של הביקורת הפנימית ואת ביצועה בפועל, הניחו את דעתם כי הביקורת הפנימית של הבנק עומדת בדרישות האמורות.

גישה למידע

למבקר הפנימית ניתנת גישה מלאה לכל המידע הנדרש על ידה, כאמור בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית, ובכלל זה גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות המידע של הבנק, לרבות נתונים כספיים.

דיון וחשבון המבקר הפנימי הראשי

דוחות הביקורת הפנימית, לרבות דיווחים תקופתיים, מוגשים בכתב. דוחות הביקורת הפנימית מוגשים למנכ"ל ולחברי ההנהלה הממונים על היחידות/הנושאים המבוקרים, ועל פי קריטריונים שנקבעו בנהלי הדירקטוריון ליו"ר ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון. דוחות ביקורת משמעותיים, לפי העניין נדונים בישיבות אצל מנכ"ל הבנק. דוחות הביקורת מובאים בפני ועדת הביקורת של הבנק ונדונים לפי העניין. הדיווחים התקופתיים של הביקורת הפנימית כוללים דיווח רבעוני, דיווח חצי שנתי ודיווח שנתי. הדיווח הרבעוני כולל תקצירים של כל דוחות הביקורת שהופצו ברבעון שחלף, ומוגש למנכ"ל ולחברי הנהלת הבנק, ליו"ר ולחברי ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון. הדיווח החצי שנתי והדיווח השנתי של הביקורת הפנימית כוללים דיווח בדבר ביצוע תכנית העבודה למול התכנון, רשימה של כל דוחות הביקורת שהופצו בתקופה המדווחת, תמצית מהממצאים המהותיים שהועלו בדוחות הביקורת ובדיווח השנתי, הערכה של אפקטיביות הבקרה הפנימית, ודיווח בדבר ממצאי המעקב אחר תיקון הליקויים העולים מדוחות הביקורת. לחברי הדירקטוריון נמסרים עותקי פרוטוקולים של ועדות הביקורת, על מנת להביא את תוכן הדיונים לידיעת חברי הדירקטוריון, שאינם חברים בוועדת הביקורת. במקרים של ממצאים חמורים במיוחד, נמסר דווח מיידי למנכ"ל, ליו"ר ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון. הדיווח על סיכום הפעילות של הביקורת הפנימית לשנת 2012 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 18 במרס 2013. הדיווח של הביקורת הפנימית למחצית הראשונה של שנת 2013 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 9 בספטמבר 2013. הדיווח של הביקורת הפנימית לשנת 2013 ידון בחודש מרס 2014.

הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקר הפנימי

לדעת הדירקטוריון וועדת הביקורת, היקף, אופי ורציפות הפעילות ותכנית העבודה של המבקר הפנימית הינם סבירים בנסיבות העניין, ויש בהם כדי להגשים את מטרות הביקורת הפנימית בתאגיד.

תגמול

תגמול המבקר הפנימית מבוצע על ידי הבנק הבינלאומי ומתבצע חיוב של הבנק בגין שירותי הביקורת. להערכת דירקטוריון חברת האם, תגמול המבקר הולם את משרתה. להערכת הדירקטוריון, אין בתגמול המבקר הפנימית כדי לגרום להטייה בשיקול דעתה המקצועי.

המשאב האנושי

הנהלת הבנק מכירה בחשיבות ההון האנושי בעבודה והשפעתו על ביצועי הבנק. הנהלת הבנק רואה חשיבות רבה בשיפור שביעות הרצון וחיזוק המחויבות הארגונית של העובדים, זאת על ידי תמיכה בהתפתחות העובד והתמקדות בהון האנושי של הבנק כיעד ניהולי. מחלקת משאבי אנוש רואה את יעדה בהשגת יעדי העסקיים של הבנק תוך טיפוח ההון האנושי ושיפור איכותו, וזאת על ידי גיוס עובדים בעלי השכלה גבוהה, השלמת השכלתם של עובדים קיימים תוך השתתפות בהוצאות לימודיהם, השקעה בחניכה והדרכה ובניית תכנית תגמול מתאימות. הבנק משקיע מאמצים רבים בשיפור מקצועיות העובדים, הן מבחינת קידום העובד בסולם התפקידים במערכת והן לשיפור השירות. לצורך כך מקיים הבנק מערכת הכשרה מקצועית בכל נושאי הבנקאות

לעובדים בכל הרמות - החל מעובדים חדשים וכלה במנהלים. מערך ההדרכה כולל קורסים ברמות שונות, השתלמויות וקורסים בכירים.

בשנת 2013 עברו עובדי הבנק 1,162 ימי הדרכה, ובממוצע כל עובד בבנק עבר 4 ימי הדרכה בשנה. הבנק מייחס חשיבות רבה לרווחת העובד ובני משפחתו, הנובעת הן מתחושת המחויבות העמוקה שלו כלפי ציבור העובדים והן מתוך הכרה בהשפעה שיש לפעילות זו על תפקוד העובד ויחסו למקום עבודתו.

סך המשרות בבנק

מצבת כח האדם בבנק, כולל כח-אדם חיצוני, ביום 31 בדצמבר 2013 כללה 317 עובדים בהשוואה ל-319 ביום 31 בדצמבר 2012. מספר העובדים על בסיס ממוצע חודשי כללי בשנת 2013 - 318 עובדים בהשוואה ל-315 עובדים בשנת 2012. מספר המשרות הגיע בסוף שנת 2013 ל-316 משרות, בהשוואה ל-319 משרות בסוף שנת 2012. מספר המשרות על בסיס ממוצע חודשי בשנת 2013 עמד על 317 משרות, בהשוואה ל-315 משרות בשנת 2012.

להלן פירוט השכר בבנק (באלפי ש"ח)

שנת 2011	שנת 2012	שנת 2013	
251.0	254.9	266.8	עלויות למשרת עובד - ללא מענקים*
263.0	270.9	297.4	עלויות למשרת עובד - כולל מענקים*

* מענקים - מענק תגמול דיפרנציאלי אחת לשנה. בשנת 2013 ניתן מענק בגין הסכם עבודה חדש (ראה להלן).

מאפייני המשאב האנושי

הגיל הממוצע של עובדי הבנק עלה מ-41.5 בשנת 2012, ל-42.0 בשנת 2013. ממוצע וותק העובדים בבנק עלה מ-14.0 בדצמבר 2012 ל-14.5 שנים בדצמבר 2013. בשנת 2013 חלה עלייה בשיעור העובדים האקדמאים בבנק, מתוך כלל עובדי הבנק, משיעור של 61% בדצמבר 2012 לשיעור של 63.5% בדצמבר 2013. בשנת 2013 ישנם 11 עובדים במהלך לימודים לקראת תואר אקדמי.

תכנית תגמול לעובדי הבנק

שכרם של עובדי הבנק צמוד להסכם השכר הנהוג בבנק הפועלים. ביום 27 לדצמבר 2012 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין הבנק להסתדרות העובדים וועד העובדים, לפיו הוארך תוקפם של כל ההסכמים הקיבוציים, ההסדרים הקיבוציים, הנהלים והנהגים הקיימים בבנק במועד החתימה על הסכם זה, כל אחד במעמדו מחודש מאי 2013 ועד לחודש דצמבר 2017. הארכת הסכמי העבודה, משמעותה בין היתר, המשך אימוץ תנאי העבודה בבנק הפועלים, לרבות לשכר, תנאים נלווים ותשלומים אחרים. על-פי האמור בהסכם הצדדים מיצו את כל תביעותיהם ודרישותיהם בגין תקופת תוקפו של ההסכם ובמשך כל תקופת ההסכם התחייבו הצדדים לשמור שקט תעשייתי מלא בכל הנושאים המוסדרים בהסכם.

מענק שנתי

הבנק מתגמל את עובדיו אחת לשנה בהתאם לביצועי תשואת הבנק החל מתשואה של 7.5% ובאופן מדורג.

תכנית תגמול לעובדי הבנק

הבנק החליט על תכנית תגמול מתמשכת לעובדי הבנק הקבועים. התכנית תחולק לשש מנות על פני שש שנים החל משנת 2004. לכל מנה תהיה תקופת הבשלה של ארבע שנים. הבנק חילק בחודש מרץ 2011 את המהדורה החדשה של התכנית לאופציות, בעלת תקופת הבשלה של ארבע שנים. שווי העלות הכוללת ליום 31 בדצמבר 2013 הינו בסך של כ-8.3 מיליוני ש"ח. תכנית התגמול תהיה צמודה לשווי כלכלי תיאורטי על פי נוסחה שנקבעה ומתבססת, בעיקר על ביצועי הבנק.

תגמול חברי הנהלת הבנק

בשנת 2012 נעזרה ועדת השכר של הדירקטוריון בעבודה שנעשתה בחברה האם עבור הבנקים בקבוצה לצורך גיבוש מדיניות התגמול לבכירים, אשר תחול על התגמול משנת 2013 ואילך. בהתאם להוראות המפקח מחודש אפריל 2009, אישר דירקטוריון הבנק בחודש ינואר 2013 את מדיניות התגמול למנהלים הבכירים והמתודולוגיה ליישומה. מטרת המדיניות לאזן בין הרצון לעודד מוטיבציה, לשמר ולתגמל מנהלים בכירים והישגיות וליצור זהות אינטרסים של המנהלים הבכירים עם הבנק לטווח הארוך ובין הצורך למנוע לקיחת סיכונים מופרזת.

התגמול יגזר בעיקרו משיעור התשואה להון ובין השאר הוא קובע כי התגמול השנתי החל משנת 2013 יקבע על פי תוצאות הפעילות בשנה השוטפת ובשנתיים שקדמו לה. המודל קובע שיעור תשואה מכסימלי, קובע יחס מידתי ומאוזן בין מרכיב התגמול הקבוע למרכיב המשתנה והוא מוקצה לבכירים בהלימה לעמידתם במדדי הצלחה כמותיים ואיכותיים שנקבעו מראש. בנוסף נקבעה תקרת תגמול שלא תעלה על 12 משכורות, וזאת עד תקרת תשואה של 15%.

הדירקטוריון רשאי, על פי שיקול דעתו, להוסיף או להפחית סכומי מענק בהיקף מצרפי שלא יעלה על סכום של משכורת חודשית אחת. סכום המענק עשוי להתווסף לסכום מירבי של 10%, וזאת ביחס לתשואת המינימום של חברת האם.

התגמול המשתנה ישולם לחברי הנהלת הבנק בשכר. ככלל, נקבע כי המענקים לכלל הבכירים ישולמו על פני שלוש שנים, 60% מהמענק בשנה הראשונה והיתר בשנתיים הנוספות. כאשר גובה התגמול נמוך מארבע משכורות, יבוצע תשלום מיידי. ככלי נוסף לעידוד הישגים בטווח הארוך. המודל קבע את רף התשואה לתשלום יתרת המענקים בתקופת ההבשלה.

מנכ"ל הבנק יהיה זכאי להקצאת אופציות למניות בחברת האם וזאת בהתאם לשיעורי תשואה במודל התגמול. שיעור התגמול בהקצאת האופציות הינו רק במצב של קבלת מענק מעל סכום שנקבע, זאת במידה ויוחלט על חלוקת אופציות לחברי הנהלת חברת האם ובהתאם לתשואה להון של הבנק. המדיניות מתייחסת למנכ"ל הבנק וחברי הנהלת הבנק, והיא חלק ממדיניות קבוצתית שגובשה כאמור בשיתוף החברה האם.

ביום 19 בנובמבר 2013, פרסם הפיקוח על הבנקים את הנוסח המחייב של הוראת ניהול בנקאי תקין A301 "מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי" פרטים בדבר הוראה זו ראה בפרק עדכוני חקיקה, "הוראת המפקח על הבנקים בנושא מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי" ("ההוראה"). כמו כן פרסם הפיקוח על הבנקים תיקונים להוראת נוהל בנקאי תקין 301, שעיקרם הרכב ותפקידי ועדת התגמול.

הבנק מתכוון לפעול לאימוץ מדיניות תגמול בקשר לנושאי משרה וכן בוחן את החלת ההוראה בקשר לכלל העובדים ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה. אישור מדיניות תגמול ייעשה בהתאם למדיניות קבוצתית ובהתאם להוראה. על הבנק ליישם את ההוראה כאמור לא יאוחר מיום 30 ביוני 2014.

התכנית האסטרטגית

בנק מסד עובד על פי תכנית אסטרטגית שגובשה ומבוצעת לשנים 2012-2016, שעיקרה מובילות הבנק במגזר החינוך וההוראה. מידי שנה עוקב הבנק אחר התאמתה וביצועה של התכנית.

עיקרי התכנית האסטרטגית -

1. בנק מסד כבנק קמעונאי ממקד את עיקר פעילותו באוכלוסיית המורים, עובדי ההוראה ובני משפחותיהם.
2. המיקוד העסקי של הבנק בתחום הבנקאות הקמעונאית מבוסס על שלושה מנועי צמיחה:
 - מורים ותומכי הוראה בבתי הספר בכל מגזרי האוכלוסיה בארץ (בתוספת בני זוג/משפחה/גמלאים)
 - סגל אקדמי ועובדי הוראה במכללות לחינוך
 - סטודנטים להוראה
3. הגדלת חלק הבנק במגזר עובדי ההוראה ויעדים לשיעורי חדירה בקרב המורים.
4. הרחבת הפריסה של מערך הסניפים קרוב לקהל היעד.
5. הרחבת הפעילות במגזר הבנקאות הפרטית בקרב המורים ועובדי ההוראה תוך מינוף היתרון הקיים למורים בבנק.
6. המשך פיתוח והרחבת סל מוצרי אשראי ופקדונות יחודיים למורים ועובדי הוראה והתאמת חבילות לניהול חשבון בתנאים מועדפים.
7. המשך תהליכי ההתייעלות, ביניהם, שיפור ממשקי העבודה של תהליכים תפעוליים בין מטה לסניפים ושיפור יחס הכיסוי התפעולי.

מסד בקהילה - מעורבות חברתית ותרומה לקהילה

בנק מסד, המתמחה בהענקת שירותים פיננסיים לציבור המורים ועובדי ההוראה, רואה עצמו מחויב לתרום לקהילת המורים ועובדי ההוראה בעיקר בתחומי החינוך והחברה. בשנת 2009 הצטרף הבנק לקרן "אתנה" כשותף אסטרטגי. הקרן שמה לה כמטרה להעצים את המורים בישראל ולהעניק להם כלים להעצמה אישית, תוך קידום מעמדם, על ידי הענקת מחשב נייד לכל מורה בישראל. עד סוף שנת 2013 חולקו מעל 8,000 מחשבים ניידים למורים בכ- 150 ישובים ברחבי הארץ.

בנק מסד שותף במיזם המורה של המדינה במסגרתו נבחרים 15 מורים מצטיינים מתוך אלפי מועמדים שהומלצו על ידי הציבור הרחב ונבחרו על ידי הועדה בה חברים אנשי ציבור מתחומים שונים. הבנק תורם ומשתתף בפעילויות חינוכיות בבתי ספר בעיקר באזורי הפריפריה. כמו כן מעניק הבנק מלגות לימודים לסטודנטים במכללות להוראה, על מנת להדק את הקשר בין הבנק לבין הסטודנטים, שהינם המורים לעתיד.

כחלק מהחזון, מהאסטרטגיה ומהערכים של קבוצת הבינלאומי, הבנק רואה עצמו מחויב למעורבות פעילה בחברה ובקהילה, לצד המנהיגות העסקית ויוזמה בתחום הכלכלי. קבוצת הבנק מקיימת פעילות קהילתית מגוונת ורחבות-היקף, המוצאת ביטוי במעורבות חברתית ובפעילות התנדבותית ענפה. עובדי ומנהלי הבנק נוטלים חלק פעיל בהתנדבות חשובה זו.

"נקודת מפנה" כשמה כן היא, באה לחולל שינוי לטובה בחייהם של אלפי בני נוער בסיכון, באמצעות מתן כלים וידע מעולם התעסוקה והיזמות, שנועדו לסייע בידם לחזור ולהשתלב במסלול החיים הנורמטיבי. הפרויקט הקיף עד כה כ-5000 בני נוער בסיכון בכ-70 ישובים ברחבי הארץ. הפרויקט שם לעצמו למטרה לבנות מחדש את ביטחונם העצמי של בני הנוער ביכולתם ללמוד, לעבוד, לתרום ולהצליח.

פריסת סניפים והנהלה ראשית

מערך הסינוף

מערך הסינוף כולל חמישה עשר סניפים ושמונה שלוחות הפרוסים ברחבי הארץ. במהלך חודש נובמבר 2013 נפתחה שלוחה חדשה בעכו.

הקוד האתי

הדירקטוריון הבנק אישר במהלך חודש אפריל 2012 את הקוד האתי של הבנק, אשר עודכן ע"י הנהלת הבנק, במטרה להטמיע נורמות התנהגות ראויות בקרב מנהלי הבנק ועובדיו. הקוד האתי מקיף את העובד בשלושה מעגלי העבודה: העובד והבנק, העובד והלקוח והעובד והסביבה. בקוד האתי נקבעו ערכים מרכזיים ואופן יישומם בחיי היומיום של העובד. הקוד מפורסם בפורטל הבנק ובאתר הבנק באינטרנט ומחולק במעמד קליטת עובד לעבודה. בנוסף, במהלך שנת 2013 כמידי שנה, עברו בהצלחה כלל עובדי הבנק מבדק בנושא הקוד האתי, ששיקף סוגיות אתיות שונות בהתאם לתכני הקוד האתי. לבנק ועדת אתיקה בראשות חבר הנהלה המשמש כראש אגף בנקאות קמעונאית ובאחריותה דיון בנושאים אתיים והטמעת ערכי הקוד האתי בקרב עובדי הבנק.

הדירקטוריון

הדירקטוריון מתווה את האסטרטגיה העסקית ואסטרטגיית הסיכון של הבנק, מציב לבנק את המטרות והיעדים, מאשר את תכנית העבודה השנתית של הבנק, לרבות התקציב הכולל ואת הקצאת המשאבים להגשמת האסטרטגיה והמדיניות העסקית ומקיים מעקב תקופתי אחר ביצוע תכנית העבודה השנתית. הדירקטוריון מתווה את מדיניות החשיפה לסיכונים השונים ואת תיאבון הסיכון באמצעות אישור מסמכי המדיניות השונים. הדירקטוריון מפקח על דרגי הביצוע הבכירים של הבנק ועל עקביותם עם מדיניות הדירקטוריון ומוודא כי מדיניות ניהול הסיכונים מיושמת בצורה אפקטיבית. הדירקטוריון מתווה תרבות ארגונית של ניהול סיכונים וסטנדרטים של התנהגות מקצועית ויושרה ומוודא הטמעתם בכל דרגי הבנק. הדירקטוריון מוודא כי הבנק יפעל תוך ציות לחוק ולרגולציה וקבע קוד אתי המגדיר ציפיות ברורות לגבי יושרה ואתיקה.

הדירקטוריון דן ומאשר התקשרויות ופעולות אשר נקבע לגביהן בדין כי הן טעונות אישור הדירקטוריון לאחר שאושרו כדן על ידי ועדת הביקורת, הדירקטוריון קבע נהלי דיווח, מעקב ואישור עסקאות עם "אנשים קשורים". בהתאם לתנאי היתר בנק ישראל לבעלי השליטה, מאשר הדירקטוריון התקשרות הבנק עם מי מבעלי השליטה לרבות קרוביהם ותאגידים בשליטתם לקבלת שירותים הניתנים כרגיל ע"י נותנם ובמחיר שוק.

הדירקטוריון ממנה את המנהל כללי וקובע את אופן עבודתו וחובותיו כלפי הדירקטוריון, הדירקטוריון מאשר מינוי נושאי משרה בכירים ובעלי תפקידים נוספים כפי שקבע ומאשר מדיניות מינוי של הדרג הבכיר, הדירקטוריון דן בהערכת הביצועים של המנכ"ל ושל הדרג הבכיר, דן וקובע את מדיניות השכר, תנאי הפרישה ומערכת התגמול של עובדים ומנהלים תוך התחשבות מעת לעת במצבו העסקי של הבנק ובהשפעת מדיניות התגמול על פרופיל הסיכון של הבנק.

הדירקטוריון מאשר את מינויים והפסקת כהונתם של גורמי ביקורת ובקרה מרכזיים ומוודא כי פונקציות ביקורת ובקרה נהנות ממעמד ראוי, מאוישות כהלכה, בעלות משאבים נאותים ומבצעות תפקידן באופן עצמאי ואפקטיבי. הדירקטוריון מאשר את תכנית העבודה של המבקר הפנימי, לאחר קבלת המלצת ועדת הביקורת, ולאחר שוודא כי תכנית העבודה של הביקורת הפנימית עונה על הנדרש מתכנית הציות של הבנק. הדירקטוריון אישר נהלים והנחיות כדי להבטיח שהמבקר הפנימי יוכל למלא כיאות את

תפקידו בבנק. הדירקטוריון מקיים פיקוח ובקרה על הפעילות העסקית ומדיניות ניהול הסיכונים, באמצעות ועדות דירקטוריון ייעודיות.

עבודת הדירקטוריון וועדותיו

ועדת אשראי ועסקים, המשמשת גם כועדה לניהול סיכונים ונוסטרו, ועדת ביקורת ומאזן, המשמשת גם כוועדה לאישור עסקאות עם בעלי עניין ואנשים קשורים ופרוייקטים וועדת שכר ותגמולים המשמשת גם כוועדה לתנאי עבודה, קיימו דיונים מפורטים בהיבטים השונים של פעילות הבנק. במהלך שנת 2013 התקיימו 14 ישיבות של מליאת הדירקטוריון, 13 ישיבות של ועדת אשראי ועסקים, 5 ישיבות של ועדת שכר ותגמולים ו-11 ישיבות של ועדת ביקורת ומאזן (ראה להלן גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בבנק).

ועדת אשראי ועסקים, ניהול סיכונים ונוסטרו

במסגרת פעילותה, הוועדה מייעצת לדירקטוריון בעניין אסטרטגיית הסיכון הכוללת לרבות תיאבון לסיכון והמגבלות הרצויות בבנק. הוועדה דנה וממליצה לדירקטוריון על מדיניות החשיפה לסיכונים השונים של הבנק ומפקחת על יישום המדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון. הוועדה מבצעת מעקב ובקרה אחר היקף המגבלות הפיננסיות הרצויות, הוועדה מקבלת דיווח על מצב הנזילות ותקרות האשראי בהתייחס להוראות בנק ישראל. הוועדה מבצעת מעקב אחר עמידת הבנק במגבלות החשיפה שנקבעו ע"י הדירקטוריון, ואחר נאותות מערך ניהול הסיכונים בבנק, לרבות מערך בקרת הסיכונים. הוועדה מפקחת על פעילותו של מנהל הסיכונים הראשי באמצעות קבלת דוח רבעוני. הוועדה מקבלת דוח רבעוני של בקר הסיכונים הפיננסיים בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 310. הוועדה דנה אחת לשנה במדיניות ניהול הסיכונים של הבנק ומסמכי המדיניות השונים, לצורך דיון וקביעת מגבלות בהיבטי הסיכון שבהם. הוועדה דנה ומאשרת את תכנית העבודה השנתית של בקרת סיכונים אשראי ובקרת סיכונים שוק ונזילות.

במסגרת הדיון בדוחות הכספיים, הוועדה דנה בכל אירוע שאירע בתקופת הדו"ח ומשפיע או עשוי להשפיע באופן מהותי על רווחיות הבנק, רכוש או התחייבותו ובתקציב ההשקעות והרכוש. הוועדה מקבלת סקירה אודות ההתפתחות בשוקי הכספים וההון בארץ ובחו"ל תוך ההתייחסות לריביות, אינפלציה ושערי חליפין.

בישיבתה ב- 30 במאי 2013, דנה הוועדה במדיניות האשראי של הבנק שהותאמה להוראות החדשות של המפקח על הבנקים בהוראה 301 דירקטוריון. הוועדה קיבלה סקירות מקיפות על לווים על פי היקף כספי שנקבע, דנה באישור מסגרות אשראי ללקוחות שבסמכותה והעבירה את המלצותיה למליאת הדירקטוריון לאישור מסגרות אשראי שבסמכות הדירקטוריון. הוועדה קיימה דיונים בנושא בקרת האשראי בבנק על סמך דוחות שהונחו בפניה ובנושא החובות הפגומים. חברי הוועדה הם: מר אילן בצרי-יו"ר, מר אברהם פינקלשטיין, מר דורון שורר, גב' אירית שלומי, גב' איריס שטרק ומר חיים קרופסקי.

ועדת ביקורת, מאזן, תנאי עבודה ופרוייקטים

ועדת הביקורת דנה ואישרה את כתב המינוי והסמכויות של המבקר הפנימי כנדרש בנוהל בנקאי תקין. הוועדה דנה בהצעת תכנית העבודה השנתית של המבקר הפנימי והמליצה ליושב ראש הדירקטוריון ולדירקטוריון ביחס לתכנית זו, לרבות היקף הביקורות ותדירותן, ולאחר שוודאה שתכנית העבודה עונה על הנדרש מתכנית הציות הן בהתייחס לנושאי הביקורת הפנימית והן ביחס לתדירותיהן.

הוועדה דנה ואישרה תכנית להבטחת איכות שהוגשה על ידי המבקר הפנימי, ביחס לכל פעילויות הביקורת הפנימית. הוועדה מקיימת מעקב אחר ביצוע תכנית העבודה השנתית של המבקר הפנימי תוך השוואת התכנון מול ביצוע בפועל, וקיבלה דיווח מהמבקר הפנימי על ליקויים מדוחות ביקורת שהטיפול בהם טרם הושלם.

הוועדה קיימה דיון שנתי עם פונקציות הביקורת והבקרה המרכזיות לבד כדי לוודא שימוש יעיל של הבנק בעבודת פונקציית הביקורת והבקרה.

הוועדה מפקחת על עבודת רואה החשבון המבקר, בוחנת את היקף עבודתו של רואה החשבון המבקר ואת שכרו, ומביאה את המלצותיה לפני הדירקטוריון.

הוועדה קבעה נהלים שיסדירו העברה אנונימית וסודית, לרבות ע"י עובדי הבנק, של חששות הקשורים לדיווח הכספי או לביקורת, השנויים במחלוקת, לצורך הערכת אפקטיביות הבקורות הפנימיות לדיווח הכספי או לביקורת.

הוועדה קבעה הסדרים לגבי אופן הטיפול בתלונות של עובדי הבנק בקשר לליקויים בניהול עסקי הבנק ולגבי ההגנה שתינתן לעובדים שהתלוננו.

בתוקף היותה גם "ועדת עסקאות עם בעלי עניין ואנשים קשורים", דנה הוועדה בעסקאות עם בעלי עניין בבנק ועם אנשים קשורים, העונים להגדרות בנק ישראל והמליצה לדירקטוריון על אישור עסקאות, בהתאם לנוהל שקבע הדירקטוריון.

הוועדה דנה ואישרה את תכנית העבודה השנתית של קצין הציות.

וועדת הביקורת דנה בדוחות הכספיים ובדוחות השנתיים והרבעוניים לציבור, כנדרש בסעיף 36(ד) לנוהל בנקאי תקין 301, ובין היתר, דנה בטיטות של הדוחות הכספיים הרבעוניים של הבנק והגישה את המלצותיה לדירקטוריון. הוועדה דנה בדוח המפורט (LONG FORM REPORT) של רואה החשבון המבקר של הבנק על הדוחות הכספיים השנתיים. הוועדה דנה ואישרה ההפרשה לחובות פגומים בגין חובות קשי גביה.

וועדת הביקורת היוותה גורם אחראי מטעם הדירקטוריון לרכז את הטיפול בהכנת תכנית האכיפה בניירות ערך בשיתוף ההנהלה והיועצים החיצוניים, ותשמש גורם אחראי מטעם הדירקטוריון לפיקוח על ביצועה. תכנית אכיפה מנהלית הוצגה בוועדת הביקורת ב-23 בינואר 2013 והוועדה המליצה לדירקטוריון לאשרה.

הוועדה דנה וממליצה לדירקטוריון לאשר את תנאי ההעסקה של המנהל הכללי ושל חברי ההנהלה ונושאי המשרה, לרבות כל שינוי בתנאי ההעסקה (כנדרש לפי סעיף 272(א) לחוק החברות ולפי הוראות נוהל בנקאי תקין 312 בעניין עסקה עם "איש קשור").

וועדת הביקורת דנה בתכנית התגמול ושיעורו של הדרג הבכיר (חברי הנהלת הבנק), והמליצה לדירקטוריון לאשרה.

חברי הוועדה הם: גב' איריס שטרק-יו"ר, מר יוסי לוי, מר יאיר יצחקי, מר משה ניב, מר דורון שורר ומר חיים קרופסקי.

ועדת שכר ותגמולים

ועדת שכר ותגמולים דנה וממליצה לדירקטוריון על מדיניות תגמול ונהלי תגמול, העקביים עם התרבות הארגונית בבנק, עם המטרות והאסטרטגיה לטווח ארוך ועם סביבת הבקרה שלו. הוועדה נוקטת בפעולות לקביעת מדיניות שכר, הטבות לעובדים, תנאי הפרישה ומערכת תגמולים לעובדים ולמנהלים. הוועדה ממליצה לוועדת הביקורת ולדירקטוריון על תנאי העסקה והפרישה של המנכ"ל וחברי הנהלת הבנק, לרבות קידומים והעלאות שכר. הוועדה דנה באישור מענקי תמרוץ מעבר להסכם שכר, במסגרת הסמכויות שאושרו על ידי הדירקטוריון במדיניות התגמול. הוועדה דנה במו"מ עם ועדי העובדים.

הוועדה דנה ומאשרת את תכנית עבודה השנתית של מח' משאבי אנוש ומבצעת מעקב אחר עמידה בתקציב משאבי אנוש ושינויים מהותיים במשך השנה. הוועדה דנה בקיום עתודה ניהולית בבנק ובוחנת את כשירותם של חברי ההנהלה הנוכחיים. חברי הוועדה הם: מר יוסי לוי- יו"ר, מר משה ניב, ומר אברהם פינקלשטיין.

שינויים בהרכב הדירקטוריון

ביום 2 בינואר 2013, חדל מר יקי גוב ארי לכהן כחבר בדירקטוריון הבנק. ביום 8 באפריל 2013, מונתה גב' עדנה וידל כחברה בדירקטוריון הבנק.

דיווח על דירקטורים בעלי מיומנויות חשבונאית ופיננסית

על-פי הוראות בנק ישראל, על התאגידים הבנקאיים ליישם את הנחיית רשות ניירות ערך בדבר "דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" (להלן: "ההנחיה"). על פי הוראה זו, על כל תאגיד בנקאי לקבוע את "המספר המזערי הראוי" של דירקטורים שהינם "בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית", בהתייחס, בין היתר, לגודל החברה, סוג פעילותה ומידת מורכבותה, באופן שיאפשר לדירקטוריון לעמוד בחובות המוטלות עליו בדגש על אחריות הדירקטוריון לבדיקת מצבו הכספי של התאגיד, לעריכת הדוחות הכספיים ואישורם. בהוראת המפקח על הבנקים הוגדר "דירקטור בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית" כדירקטור שאינו ממלא תפקיד נוסף בחברה, ואשר בשל השכלתו, ניסיונו או כישוריו, כפי שיפורטו בדיווח, הינו בעל מיומנות גבוהה והבנה בנושאים עסקיים חשבונאיים, בקרה פנימית ודוחות כספיים, באופן המאפשר לו להבין לעומקם את הדוחות הכספיים של החברה ולהעלות לסדר היום של הדירקטוריון סוגיות ושאלות בקשר לדיווח של החברה במטרה להביא לאישור ולפרסום דוחות כספיים נאותים. בהוראה הודגש, כי אין בכך בכדי להקנות מעמד מיוחד לדירקטורים שהוגדרו כ"בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" ואין בה כדי לשנות מן האחריות המוטלת עליהם ועל הדירקטורים האחרים, כאמור בכל דין. עוד קובעת ההוראה, כי בדווח התקופתי, במסגרת דוח הדירקטוריון, יצוין מיהם הדירקטורים "בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" מכלל חברי הדירקטוריון, אף אם מספרם עולה על המספר המזערי הראוי שנקבע על-ידי החברה. דירקטוריון הבנק בישיבתו מיום 23 בפברואר 2004, קבע כי המספר המזערי הראוי של דירקטורים "בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" יהיה חמישה.

להלן רשימת הדירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית:

מר אילן בצרי - יו"ר הדירקטוריון, משנה למנכ"ל וראש חטיבת עסקים בבנק הבינלאומי הראשון לישראל. בעל תואר שני במנהל עסקים וראיית חשבון. שימש בעבר כראש אגף ניהול פיננסי וניהול סיכונים בבנק הבינלאומי הראשון בע"מ. מר יוסי לוי - סמנכ"ל הבנק הבינלאומי הראשון לישראל וראש חטיבת משאבים - חבר הדירקטוריון משנת 2008 וחבר בדירקטוריונים כמפורט בפרק חברי הדירקטוריון. בעל תואר בהנדסת תעשייה וניהול.

גב' איריס שטרק - רו"ח, חברת הדירקטוריון ויו"ר ועדת הביקורת מינואר 2010. שותפה מנהלת במשרד רו"ח "שטרק את שטרק", חברה במועצת רואי החשבון, חברה בוועדת המינויים ברשות נציג המדינה, חברה בדירקטוריונים כמפורט בפרק חברי הדירקטוריון. בשנים 2004 - 2007 יו"ר דירקטוריון חברת נמל אשדוד בע"מ.

בשנים 2001 - 2004 יו"ר ועדת הביקורת בבנק הבינלאומי.

בשנים 1997 - 2000 יו"ר ועדת הביקורת בחברת "בזק".

מר אברהם פינקלשטיין - חבר דירקטוריון הבנק משנת 1985.

בעל תואר ראשון במנהל חינוכי ותואר מוסמך בחינוך ומנהל עסקים.

בתפקידו הנוכחי הינו יועץ ליחסי עבודה ומנהל וחבר בדירקטוריונים כמפורט בפרק חברי הדירקטוריון.

מר חיים קרופסקי - חבר דירקטוריון הבנק מ-22 בינואר 2012.

חבר בדירקטוריונים ובגופים ציבוריים כמפורט בפרק חברי הדירקטוריון.

בעל תואר ראשון (B.A.) בכלכלה.

תואר ראשון במשפטים (L.L.B.).

בעל רישיון לעריכת דין.

בעבר, מנכ"ל חברות כרטיסי האשראי הישראליים בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, אמינית בע"מ,

במשך 15 שנה מספטמבר 1994 עד ינואר 2009, מנכ"ל פועלים אקספרס בע"מ בין 27.3.2006 עד

31.1.2009, ממלא מקום יו"ר דירקטוריון פועלים אקספרס בע"מ בין השנים 23.9.2001 עד 26.3.2006,

וסגן יו"ר דירקטוריון חברות כרטיסי האשראי הישראליים בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, פועלים

אקספרס בע"מ, אמינית בע"מ מפברואר 2009 עד נובמבר 2009.

יו"ר דירקטוריון צמרת מימונים בע"מ בין השנים 2003 עד מרץ 2009.

יו"ר דירקטוריון האזור הדרומי של מסטרקארד אירופה בין השנים 2006-2001.

חבר דירקטוריון מסטרקארד אירופה בין השנים 1994 עד 2006.

מר דורון שורר - רו"ח, חבר דירקטוריון הבנק משנת 2009 וחבר בדירקטוריונים כמפורט בפרק חברי

הדירקטוריון.

בשנים 2002 - 2004 יו"ר הפניקס הישראלי - חברה לביטוח בע"מ.

בשנים 1998 - 2002 יו"ר מבטחים קבוצה לניהול קרנות פנסיה.

בשנים 1995 - 1998 המפקח על הביטוח וממונה על שוק הון ביטוח וחסיכון.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בבנק

הדירקטוריון מופקד על בקרת העל בבנק. דירקטוריון הבנק מינה את ועדת הביקורת לקיים דיון בדוחות הכספיים, לעקוב אחר שינויים בכללים החשבונאיים ולדון במידת השפעתם על הבנק. הועדה דנה בנושאים שעלו מדוחות הביקורת של רואי חשבון המבקרים, בשינויים במערכי הדוח הפנימי ומקיימת מעקב ובקרה על יישום המדיניות החשבונאית שנקבעה. במסגרת הליך אישור הדוחות הכספיים של הבנק, מועברים מסמכי רקע ו/או טיוטות של הדוחות הכספיים של הבנק, לרבות דוח הדירקטוריון לעיונם של חברי הועדה. הועדה מקיימת ישיבה לדיון בדוחות הכספיים ובעקבותיה ממליצה לדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים.

הועדה מורכבת מהחברים שלהלן:

גב' איריס שטרק, רו"ח - יו"ר הועדה (דירקטורית חיצונית, בעלת מיומנות חשבונאית ופיננסית), מר יאיר יצחקי, מר יוסי לוי (בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית), מר משה גיב (דירקטור חיצוני), מר חיים קרופסקי (דירקטור חיצוני, בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית) ומר דורון שורר (דירקטור חיצוני, בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית).

לישיבות הוועדה בהם נדונים הדוחות הכספיים, מוזמנים מנכ"ל הבנק, חשב הבנק, משקיפה מטעם חברת האם, חברי הנהלה נוספים לפי הצורך, המבקר הפנימי של הבנק וכן רואי החשבון המבקרים של הבנק המתבקשים להציג סקירת רואה החשבון, הממצאים העיקריים, אם היו כאלה, כפי שעלו מתהליך הביקורת ועומדים לרשות חברי הוועדה בכל שאלה והבהרה בטרם קבלת החלטה להמלצה למליאת הדירקטוריון לאישור הדוחות הכספיים.

במסגרת הערכת הבקורות והנהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים לפי הוראת סעיף 302 לחוק Sarbanes-Oxley, נצבר ומועבר מידע להנהלת הבנק בהתייחס לדרישות הגילוי בדוחות הכספיים. דיווח בגין ליקויים משמעותיים מובא לדיון בוועדה בטרם אישור הדוחות הכספיים כנדרש. דיווח בגין חולשה מהותית, במידה וקיים, ניתן בדוחות הכספיים.

במסגרת יישום הוראת ניהול בנקאי תקין 309 בדבר בקורות ונהלים לגבי הגילוי והבקרה פנימית על דיווח כספי של המפקח על הבנקים, במהלך השנה פועל הבנק למיפוי תהליכי עבודה חדשים ותיקוף תהליכי עבודה קיימים המשפיעים על תהליכי הדיווח הכספי וזאת בעקבות שינויים בהוראות רגולציה החלים על הבנק. תהליך זה כולל תיעוד של תהליכי עבודה חדשים ותיקוף של תהליכים קיימים, לרבות תיעודם ותיעוד הבקורות המבוצעות במסגרתם. כמו כן, מבוצעות במהלך השנה בדיקות אפקטיביות של מערך הבקרה הפנימית על תהליכי הדיווח הכספי של הבנק לרבות גילוי. דיווח על ממצאי התהליך מועברים באופן שוטף לוועדת ההיגוי בבנק.

לקראת ישיבת הדירקטוריון לאישור הדוחות הכספיים, מועברים מסמכי רקע וטיטות הדוחות הכספיים של הבנק, לרבות דוח הדירקטוריון, לעיונם של חברי הדירקטוריון. במהלך ישיבת הדירקטוריון, בה נידונים ומאושרים הדוחות הכספיים, סוקרים חברי הנהלת הבנק את עיקרי הדוחות הכספיים וכן סוגיות מהותיות בדיווח הכספי. בנוסף, נסקרת הפעילות השוטפת של הבנק והשפעת פעילות זו על התוצאות העסקיות של הבנק ומודגשות סוגיות עיקריות. לישיבה זו מוזמנים רואי החשבון המבקרים של הבנק המתבקשים להציג את סקירת רואה החשבון, הממצאים העיקריים, אם היו כאלה, כפי שעלו מתהליך הביקורת, ועומדים לרשות חברי הדירקטוריון בכל שאלה והבהרה. ועדת הביקורת ומאזן מגישה את המלצותיה בעניין אישור הדוחות הכספיים לדירקטוריון, אשר לו הבלעדיות לאשרם.

חברי הדירקטוריון

להלן רשימת חברי הדירקטוריון, עיסוקם העיקרי וחברותם בדירקטוריונים של גופים אחרים:

אילן בצרי	יו"ר הדירקטוריון. משנה למנכ"ל הבנק הבינלאומי הראשון לישראל וראש חטיבת עסקים. יו"ר הדירקטוריון של פיבי בנק (יו.קי) לונדון.
שמריה בן-צור	גמלאי, שימש כממלא מקום מזכיר הסתדרות המורים וראש האגף המקצועי של הסתדרות המורים. סגן יו"ר הכנסת לשעבר, בוגר הפקולטה למשפטים של מכללת קריית אונו.
יקי גוב-ארי (1)	יו"ר סניף הסתדרות המורים כרמיאל והגליל המערבי.
עדנה וידל (2)	מנהלת תיכון מקיף י"ב בראשון לציון
דורית חגי	יו"ר סניף הסתדרות המורים בפתח תקוה ויו"ר האגף לארגון הסתדרות המורים.
יאיר יצחקי	סמנכ"ל וראש מערך הלוגיסטיקה בבנק הבינלאומי. יו"ר שירותי השחר בע"מ, יו"ר הבינלאומי סוכנות לביטוח (2005) בע"מ ומשמש כחבר בדירקטוריונים של החברות שלהלן: מת"ף מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ, פורטראב חברה להשקעות בע"מ, סטוקופן (ישראל) בע"מ, חברת גוש 30037 חלקה 103 חלקות משנה 3, 4, 8 בע"מ, חברת חלקות 42, 41 גוש 4430 בע"מ, דירה 108/2 בגוש 30026 בע"מ וחלקה 83 בגוש 8266 בנתניה בע"מ.
יוסי לוי	ראש חטיבת משאבים בבנק הבינלאומי הראשון לישראל. חבר בדירקטוריונים של החברות שלהלן: בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ, פורטראב חברה להשקעות בע"מ והבנק הבינלאומי חיתום והשקעות בע"מ.
משה ניב	יועץ לניהול. דירקטור חיצוני.
אברהם פינקלשטיין	יועץ ליחסי עבודה ומנהל. חבר בדירקטוריונים של החברות שלהלן: "אסם" השקעות בע"מ, "מגן זהב" חברה לביטוח בע"מ, מ.ד.א. אחזקות בע"מ, הלי-בו מכונים לאבחון הליקובקטר בע"מ, א.א. פ.ק.ד בע"מ, א.א. פינקלשטיין נכסים בע"מ, איילון פנסיה בע"מ, איילון חברה לביטוח בע"מ, איילון חברה לניהול קופות גמל בע"מ, בית הספר הגבוה לטכנולוגיה "מכון הלב" וע.ר.ן. שיווק כיטוב בע"מ. חבר בוועד המנהל של אגודת שוחרי תלפיות ומכללה אקדמית לחינוך.
חיים קרופסקי	דירקטור חיצוני. חבר בדירקטוריונים בחברות שלהלן: אורט ישראל- חברה לתועלת הציבור (חל"צ) וקרן יהושע רבינוביץ לאמנויות תל אביב. חבר הוועדה הציבורית "אמץ לוחם" של האגודה למען החייל, חבר בחבר הנאמנים של מוזיאון תל-אביב לאמנות. חבר המועצה הציבורית של אלו"ט-אגודה לאומית לילדים אוטיסטים. בעבר, מנכ"ל חברות כרטיסי האשראי ישראלכרט בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, אמינית בע"מ, במשך 15 שנה מספטמבר 1994 עד ינואר 2009, מנכ"ל פועלים אקספרס בע"מ בין 27.3.2006 עד 31.1.2009, ממלא מקום יו"ר דירקטוריון פועלים אקספרס בע"מ בין השנים 23.9.2001 עד 26.3.2006 וסגן יו"ר דירקטוריון חברות כרטיסי האשראי ישראלכרט בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, פועלים אקספרס בע"מ, אמינית בע"מ מפברואר 2009 עד נובמבר 2009. יו"ר דירקטוריון צמרת מימונים בע"מ בין השנים 2003 עד מרץ 2009. יו"ר דירקטוריון האזור הדרומי של מסטרקארד אירופה בין השנים 2001-2006. חבר דירקטוריון מסטרקארד אירופה בין השנים 1994 עד 2006. בעל תואר ראשון (B.A.) בכלכלה. תואר ראשון במשפטים (L.L.B.). בעל רישיון לעריכת דין.
דורון שורר	רואה חשבון. דירקטור חיצוני. מנכ"ל שורר בינלאומי בע"מ. חבר בדירקטוריונים של החברות שלהלן: החברה המנהלת של קרן ההשתלמות של עובדי חברת החשמל לישראל בע"מ, PLURISTEM נבאדה, קופ"ג של עובדי האוניברסיטה העברית, קפיטב ברד בע"מ, פימי אגרו בע"מ, אופק אגודה שיתופית בע"מ, עמותת תיאטרון הקרון.

איריס שטרק	רואת חשבון. דירקטורית חיצונית. שותפה מנהלת במשרד רו"ח "שטרק את שטרק", מנכ"לית של החברות שטרק את שטרק נכסים בע"מ ושטרק את שטרק-רו"ח (שותפות), חברה במועצת רואי החשבון, חברה בוועדת מינויים ברשות נציב המדינה, מרצה במוסדות אקדמיים. חברה בדירקטוריונים של החברות שלהלן: קופה לתגמולים ופנסיה של עובדי הסוכנות היהודית בע"מ (חברה גם בוועדת הביקורת). חברת ועד מנהל סמינר הקיבוצים, חברה בחבר הנאמנים ויו"ר ועדת ביקורת של ביה"ס הגבוה לטכנולוגיה בירושלים, יו"ר דירקטוריון הליגה המקצוענית לנשים בכדורסל בע"מ, חברת ועדת ביקורת וראיית ישראל. בעבר, יו"ר דירקטוריון חברת נמל אשדוד בע"מ, יו"ר ועדת הביקורת בבנק הבינלאומי, יו"ר ועדת הביקורת בחברת "בזק".
אירית שלומי	יועצת. בעבר, סמנכ"ל וראש חטיבת בנקאות בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. מנכ"לית חברת א. שלומי יעוץ בע"מ. חברה בדירקטוריונים של החברות שלהלן: בנק אוצר החייל בע"מ, אמיליה פיתוח (מעו"ף) בע"מ, מיטב משכנתאות בע"מ וחברה בוועדת הלוואות של הראל חברה לביטוח בע"מ.

- (1) התפטר מחברותו בדירקטוריון הבנק ב-2 בינואר 2013.
(2) חברה בדירקטוריון הבנק מה-8 באפריל 2013.

מבקרת פנימית- גב' יעל רונן.

רואי החשבון המבקרים של הבנק - סומך חייקין.

חברי הנהלת הבנק

יעקב שורי	מנהל כללי, מנהל עסקים ראשי ומנהל סיכונים פיננסיים מיוני 2011. מנכ"ל ויו"ר הדירקטוריון של א.ב. שקד לבן (1997) 04 בע"מ. בוגר לימודי דיפלומה לבנקאות - התמחות במימון וחשבונאות ובוגר להב- ביה"ס למוסמכים במנהל עסקים באוניברסיטת תל אביב. 2006-2011 סמנכ"ל, מנהל מחלקה מסחרית-עסקית בחטיבה העסקית וראש מנהלת סניפי עסקים בבנק הבינלאומי, יו"ר הבינלאומי ליסינג בע"מ (חברת בת) 2005-2006 מנהל איזור המרכז בבנק הבינלאומי 2004-2005 סגן מנהל סניף ראשי תל אביב ומנהל מחלקת עסקים בבנק הבינלאומי
גבריאל טייטל	סגן מנהל כללי, ראש אגף בנקאות. החל מ-15 בדצמבר 2013 הוכפפו לאגף בנקאות יחידות אגף נכסי לקוחות (1). חבר בדירקטוריונים א.ב. שקד לבן (1997) 04 בע"מ והבינלאומי סוכנות לביטוח בע"מ. בעל תואר ראשון בכלכלה ומדעי המדינה מאוניברסיטת תל אביב. 2007-2008 סגן מנהל סניף ראשי תל אביב בבנק הבינלאומי 2006-2007 מנהל מנהלת השילוב של חברות בנות בקבוצת הבנק הבינלאומי 2002-2006 מנכ"ל בנק עצמאות למשכנתאות ולפיתוח בע"מ
דוד פדרמן	סגן מנהל כללי מנובמבר 2001, ראש אגף אשראי. בעל תואר ראשון בפסיכולוגיה מאוניברסיטת חיפה ותואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת תל אביב.
אלון שפירא	סגן מנהל כללי מנובמבר 2002, ראש אגף חשבות, החשבונאי הראשי וחבר בדירקטוריון א.ב. שקד לבן (1997) 04 בע"מ. רואה חשבון. בעל תואר ראשון בחשבונאות וכלכלה ובעל תואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת תל אביב.

(1) עד 15 בדצמבר 2013 שימשה גב' ליאת בן ארי כסגנית מנהל כללי, ראש אגף נכסי לקוחות וממונה על ניהול הסיכונים התפעוליים. יחידת ניהול הסיכונים התפעוליים הוכפפה למנהל הסיכונים הראשי.

שכר הטבות לנושאי משרה

להלן פירוט השכר, תשלומי המעביד והפרשות כל אחד מחמשת נושאי המשרה הבכירים בבנק ליום 31 בדצמבר 2013 ו-2012 (סכומים מדווחים באלפי ש"ח):

בשנת 2013	שם	תפקיד	משכורת	מענק (4)	שווי רכב	פיצויים, תגמולים, פנסיה, קרן השתלמות, חופשה, ביטוח לאומי והטבות נוספות	סה"כ משכורות והוצאות נלוות	תשלומים על ידי בעל שליטה	הלוואות שניתנו בתנאים רגילים *
	יעקב שורי	- מנכ"ל הבנק	958	175	37	255	1,425		14
	גבריאל טייטל	- סמנכ"ל, ראש אגף בנקאות	721	108	59	181	1,069		1,112
	אלון שפירא	- סמנכ"ל, ראש אגף חשבונות והחשבונאי הראשי	718	87	53	186	1,044		-
	דוד פדרמן	- סמנכ"ל, ראש אגף אשראי	677	87	59	195	1,018		-
	ליאת בן ארי	- סמנכ"ל, ראש אגף ניהול נכסי לקוחות	567	68	37	128	800		-

בשנת 2012	שם	תפקיד	משכורת	מענק (4)	שווי רכב	פיצויים, תגמולים, פנסיה, קרן השתלמות, חופשה, ביטוח לאומי והטבות נוספות	סה"כ משכורות והוצאות נלוות	תשלומים על ידי בעל שליטה (3)	הלוואות שניתנו בתנאים רגילים *
	יעקב שורי	- מנכ"ל הבנק	943	280	73	269	1,565	121	
	גבריאל טייטל	- סמנכ"ל, ראש אגף בנקאות	688	188	53	213	1,142		1,223
	אלון שפירא	- סמנכ"ל, ראש אגף חשבונות והחשבונאי הראשי	699	150	53	183	1,085		
	דוד פדרמן	- סמנכ"ל, ראש אגף אשראי	675	150	53	146	1,024		
	ליאת בן ארי	- סמנכ"ל, ראש אגף ניהול נכסי לקוחות	543	110	36	143	832		112

- * הלוואות ניתנו בתנאים דומים לאלו שניתנו לכלל עובדי הבנק, אשר סכומיהם נקבעו לפי קריטריונים אחידים.
- ** היקף המשרה של נושאי המשרה הבכירה הוא 100%.
- *** לנושאי המשרה הבכירה אין החזקות בהון הבנק.
- **** התנאים לניהול החשבונות בבנק לנושאי המשרה הבכירה, לרבות כל הפעילות במסגרתם, דומים לתנאים ללקוחות אחרים בעלי מאפיינים דומים.
- (1) שכרו של יו"ר הדירקטוריון, מר אילן בצרי, משולם על ידי הבנק הבינלאומי בע"מ.
- (2) כמבקר הפנימי בבנק משמשת גב' יעל רונן שהינה המבקרת הפנימית הראשית של הבנק הבינלאומי בע"מ. שכרה משולם על ידי הבנק הבינלאומי.
- (3) פדיון חופשה על חשבון שנים קודמות עבור עבודתו בחברת האם.
- (4) בהתאם לאישור הדירקטוריון סכום המענק עשוי להשתנות עד לשיעור מירבי של 10% וזאת ביחס לתשואת המינימום של חברת האם. ראה מדיניות תגמול חברי הנהלה.

מר יעקב שורי - מועסק בבנק מיום 10 ביוני 2011 בהסכם אישי ולתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת ששה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק, יהיה זכאי לפיצויי פיטורין בגובה הסכום המתקבל מהכפלת שכרו האחרון במספר שנות עבודתו בבנק (לרבות חלקי שנה). תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת שלושה חודשים מיום סיום עבודתו בבנק. משכורתו צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוזז משיעור עליית המדד הבאה.

גברת ליאת בן ארי - סיימה את תפקידה בבנק ב- 15 בדצמבר 2013. החלה את תפקידה בבנק ביום 1 באוגוסט 2008 על פי הסכם קיבוצי של הבנק הבינלאומי והושאלה ממנו.

מר גבריאל טייטל - מועסק בבנק בהסכם אישי בתוקף מיום 15 ביוני 2008 לתקופה קצובה עד יום 14 ביוני 2011. החל ממועד זה החוזה נמשך לתקופה נוספת בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת ששה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק, יהיה זכאי לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון או 200% משכר האחרון לפני החתימה על ההסכם האישי, הגבוה מביניהם. תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת שלושה חודשים מיום סיום עבודתו בבנק. משכורתו צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוזז משיעור עליית המדד הבאה.

מר דוד פדרמן - מועסק בבנק מיום 30 בספטמבר 2001 בהסכם קיבוצי כמושאל מבנק הפועלים ובהסכם אישי בתוקף מיום 1 בינואר 2009 לתקופה קצובה עד יום 31 בדצמבר 2011. החל ממועד זה החוזה נמשך לתקופה נוספת בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת ששה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק, יהיה זכאי לפיצויי פיטורין בהתאם לסכום שהופרש לקופת הפיצויים האישית שלו ללא השלמת עתודות. תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת שלושה חודשים מיום סיום עבודתו בבנק. משכורתו צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוזז משיעור עליית המדד הבאה.

מר אלון שפירא - מועסק בבנק מיום 1 ביולי 1997 בהסכם קיבוצי ובהסכם אישי בתוקף מיום 1 באוגוסט 2009 לתקופה קצובה עד יום 31 ביולי 2012. החל ממועד זה החוזה נמשך לתקופה נוספת בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת ששה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק, יהיה זכאי לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון או 200% משכר האחרון לפני החתימה על ההסכם האישי, הגבוה מביניהם. תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת שלושה חודשים מיום סיום עבודתו בבנק. משכורתו צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוזז משיעור עליית המדד הבאה.

שכר רואי החשבון המבקרים

(סכומים מדווחים באלפי ש"ח) (1) (2) (3)

בשנת 2012	בשנת 2013	
1,118.8	1,198.7	עבור פעולות הביקורת (4) - רואי חשבון המבקרים
140.0		עבור פעולות הביקורת - שירותים אחרים - רואי חשבון המבקרים
9.2	9.3	עבור פעולות ביקורת בחברות בנות - רואי חשבון מבקרים
220.0	227.3	עבור פעולות ביקורת - רואי חשבון אחרים
1,488.0	1,435.3	
33.0		עבור שירותי מס - רואי חשבון המבקרים
30.0		עבור פירוק קופת גמל דפנה - רואי חשבון בחברות בנות
100.0	78.1	עבור שירותים אחרים- רואי חשבון מבקרים אחרים ICAAP
20.0	11.8	עבור פעולות ביקורת בחברות בנות - רואי חשבון מבקרים אחרים
1,671.0	1,525.2	סה"כ שכר רואי חשבון המבקרים

(1) דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואי החשבון המבקרים בעבור פעולות הביקורת ועבור

שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו-167 לחוק החברות, התשנ"ט - 1999.

(2) שכר רואי החשבון המבקרים כולל תשלומים על פי חוק מע"מ.

(3) כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.

(4) ביקורת דוחות כספיים שנתיים, סקירת דוחות ביניים וביקורת הבקרה הפנימית על הדוח הכספי.

בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים זה מספר שנים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, שיושם לראשונה בדוחות הכספיים לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2008. ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי וחווות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם Sarbanes-Oxley Act שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר ע"י ה-PCAOB. לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי.

בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי

במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2013 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

הדירקטוריון מודה להנהלת הבנק ולעובדיו על עבודתם המסורה בשנת 2013.

יעקב שורי
מנהל כללי

אילן בצרי
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 26 בפברואר 2014

נתונים עיקריים בבנק מסד לשנת 2013

במיליוני ש"ח

רווח ורווחיות	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			שינוי ב- %	
	2013	2012	2011	2013	2012
הכנסות ריבית, נטו	154.0	159.1	154.3	(3.2)	3.1
הוצאות בגין הפסדי אשראי	4.0	6.4	5.2	(37.5)	23.1
הכנסות שאינן מריבית	95.7	96.4	88.3	(0.7)	9.2
הוצאות תפעוליות ואחרות	179.7	178.2	180.1	0.8	(1.1)
רווח לפני מיסים	66.0	70.9	57.3	(6.9)	23.7
רווח נקי	42.1	44.5	37.0	(5.4)	20.3

מאזן - סעיפים עיקריים	ליום 31 בדצמבר			שינוי ב- %	
	2013	2012	2011	2013	2012
סך הכל מאזן	5,130.9	5,122.8	4,791.0	0.2	6.9
אשראי לציבור	2,906.9	2,768.8	2,573.1	5.0	7.6
ניירות ערך	743.4	842.4	682.6	(11.8)	23.4
פקדונות הציבור	4,151.8	4,183.2	3,967.9	(0.8)	5.4
הון	465.2	426.5	375.3	9.1	13.6

יחסים פיננסיים עיקריים	באחוזים		
	2013	2012	2011
הון לסך המאזן	9.1	8.3	7.8
הון לרכיבי סיכון	15.61	14.78	13.72
אשראי לציבור נטו לסך המאזן	56.7	54.0	53.7
פקדונות הציבור לסך המאזן	80.9	81.7	82.8
פקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו	142.8	151.1	154.2
הכנסות שאינן מריבית להוצאות תפעוליות	53.3	54.1	49.0
הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות	72.0	69.7	74.2
הוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור (מאזני וחוז' - מאזני)	0.09	0.15	0.13
שיעור הפרשה למס	36.2	37.2	35.4
תשואת הרווח הנקי להון	9.6	11.2	10.3
תשואת הרווח לפני מיסים להון, נטו	15.0	17.9	16.0

סקירת ההנהלה על מצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו בשנת 2013

להלן פירוט התוספות הכלולות בסקירה:

תוספת א'	- מאזן מאוחד רב תקופתי.
תוספת ב'	- דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב תקופתי.
תוספת ג'	- שיעורי הכנסה והוצאה מאוחד
תוספת ד'	- החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית.
תוספת ה'	- סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק.
תוספת ו'	- מאזן מאוחד לסוף רבעון - מידע רב רבעוני.
תוספת ז'	- דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון - מידע רב רבעוני.

סקירת ההנהלה - תוספת א'

מאזן מאוחד - מידע רב תקופתי לסוף השנים 2009 - 2013

במיליוני ש"ח

2009	2010	2011	2012	2013	
סכומים מדווחים					
					נכסים
1,154.4	1,239.4	1,438.5	1,421.8	1,394.3	מזומנים ופקדונות בנקים
783.5	815.1	682.6	842.4	743.4	ניירות ערך
2,327.4	2,295.1	2,573.1	2,768.8	2,906.9	אשראי לציבור, נטו
61.7	56.2	59.3	56.0	53.5	בניינים וציוד
1.8	0.3	0.3	0.4	0.5	נכסים בגין מכשירים נגזרים
19.2	23.2	37.2	33.4	32.3	נכסים אחרים
4,348.0	4,429.3	4,791.0	5,122.8	5,130.9	סך כל הנכסים
					התחייבויות והון
3,525.9	3,618.2	3,967.9	4,183.2	4,151.8	פקדונות הציבור
78.7	30.6	27.5	62.9	58.9	פקדונות מבנקים
0.1	0.3	2.1	3.5	1.1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
398.7	404.0	418.2	446.7	453.9	התחייבויות אחרות
4,003.4	4,053.1	4,415.7	4,696.3	4,665.7	סך כל ההתחייבויות
344.6	376.2	375.3	426.5	465.2	הון
4,348.0	4,429.3	4,791.0	5,122.8	5,130.9	סך כל ההתחייבויות וההון

סקירת ההנהלה - תוספת ב'

דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב תקופתי לסוף השנים 2009 - 2013

במיליוני ש"ח

2009	2010	2011	2012	2013	
סכומים מדווחים					
164.7	172.7	217.2	213.3	190.8	הכנסות ריבית
55.7	46.2	62.9	54.2	36.8	הוצאות ריבית
109.0	126.5	154.3	159.1	154.0	הכנסות ריבית, נטו
16.4	10.5	5.2	6.4	4.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
92.6	116.0	149.1	152.7	150.0	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית					
27.9	12.5	2.9	13.7	15.3	הכנסות מימון שאינן מריבית
75.3	74.2	81.2	81.4	79.0	עמלות
17.5	16.9	4.2	1.3	1.4	הכנסות אחרות
120.7	103.6	88.3	96.4	95.7	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות					
83.6	85.4	89.7	91.3	94.9	משכורות והוצאות נלוות
29.9	28.5	35.0	31.0	29.3	אחזקה ופחת בניינים וציוד
51.9	57.2	55.4	55.9	55.5	הוצאות אחרות
165.4	171.1	180.1	178.2	179.7	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
47.9	48.5	57.3	70.9	66.0	רווח לפני מיסים
19.4	16.0	20.3	26.4	23.9	הפרשה למיסים על הרווח
28.5	32.5	37.0	44.5	42.1	רווח נקי
רווח למניה רגילה (בש"ח)					
0.19	0.22	0.25	0.30	0.28	רווח בסיסי ומדולל

סקירת ההנהלה - תוספת ג'
שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית
 סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2011			2012			2013			חלק א'- יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית- נכסים
יתרה ממוצעת(ו)	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה (%)	יתרה ממוצעת(ו)	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה (%)	יתרה ממוצעת(ו)	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה (%)	
2,158.6	162.1	7.51	2,343.3	165.8	7.08	2,496.2	159.8	6.40	נכסים נושאי ריבית - בישראל
402.8	10.3	2.56	384.7	6.3	1.64	356.2	3.9	1.09	אשראי לציבור (2),(5)
554.5	16.1	2.90	882.4	20.7	2.35	853.8	11.9	1.39	פקדונות בבנקים
821.4	27.4	3.34	713.4	19.3	2.71	707.9	15.0	2.12	פקדונות בבנקים מרכזיים
53.4	1.3	2.43	34.8	0.9	2.59	8.3	0.2	2.41	אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה (3)
3.8	-	-	2.9	0.3	10.48	3.0	-	-	אג"ח למסחר (3)
3,994.5	217.2	5.44	4,361.5	213.3	4.89	4,425.4	190.8	4.31	נכסים אחרים
333.7			350.8			373.0			סך כל הנכסים נושאי ריבית
161.3			189.1			187.5			חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאי ריבית
4,489.5	217.2	4.84	4,901.4	213.3	4.35	4,985.9	190.8	3.83	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית (4)
									סך כל הנכסים

הערות לעמודים 116 - 119 ראה עמוד 120

**סקירת ההנהלה - תוספת ג'
שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית
(המשך)**

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

<u>חלק ב'- יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית- התחייבויות והון</u>								
2011			2012			2013		
יתרה ממוצעת(1)	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה (%)	יתרה ממוצעת(1)	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה (%)	יתרה ממוצעת(1)	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה (%)
2,857.6	62.8	2.20	3,129.8	54.1	1.73	2,995.9	36.7	1.23
34.7	0.1	0.29	42.0	0.1	0.24	44.9	0.2	0.45
-	-	-	0.8	-	-	1.2	(0.1)	(8.33)
2,892.3	62.9	2.17	3,172.6	54.2	1.71	3,042.0	36.8	1.21
333.7			350.8			373.0		
899.8			981.1			1,130.5		
4,125.8	62.9	1.52	4,504.5	54.2	1.20	4,545.5	36.8	0.81
363.7			396.9			440.4		
4,489.5		3.27	4,901.4		3.18	4,985.9		
						3.10		
3,994.5	154.3	3.86	4,361.5	159.1	3.65	4,425.4	154.0	3.48

התחייבויות נושאות

ריבית - בישראל

פקדונות הציבור לזמן

פקדונות מבנקים

התחייבויות אחרות

סך כל ההתחייבויות

נושאות ריבית

זכאים בגין כרטיסי

אשראי שאינם נושאים

ריבית

התחייבויות אחרות שאינן

נושאות ריבית (6)

סך כל ההתחייבויות

סך כל האמצעים

סך כל ההתחייבויות

והאמצעים ההוניים

פער הריבית

תשואה נטו על נכסים

נושאי ריבית (7)

הערות לעמודים 116 - 119 ראה עמוד 120

סקירת ההנהלה - תוספת ג'
שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית
 (המשך)
 סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק ג' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית

2011			2012			2013			
יתרה ממוצעת(1)	הכנסות ריבית (5)	שיעור הכנסה (%)	יתרה ממוצעת(1)	הכנסות ריבית (5)	שיעור הכנסה (%)	יתרה ממוצעת(1)	הכנסות ריבית (5)	שיעור הכנסה (%)	
3,204.3	184.1	5.75	3,602.4	188.4	5.23	3,701.4	170.3	4.60	מטבע ישראלי לא צמוד
2,199.7	(38.5)	(1.75)	2,458.7	(35.2)	(1.43)	2,356.7	(18.7)	(0.79)	סך נכסים נושאי ריבית
		4.00			3.80			3.81	סך התחייבויות נושאות ריבית
									פער הריבית
541.9	28.6	5.28	492.3	20.7	4.2	467.3	18.7	4.00	מטבע ישראלי צמוד למדד
554.3	(24.1)	(4.35)	562.3	(18.6)	(3.31)	557.4	(18.0)	(3.23)	סך נכסים נושאי ריבית
		0.93			0.89			0.77	סך התחייבויות נושאות ריבית
									פער הריבית
248.3	4.5	1.81	266.8	4.2	1.57	256.7	1.8	0.70	מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
138.3	(0.3)	(0.22)	151.7	(0.4)	(0.26)	127.9	(0.1)	(0.08)	סך נכסים נושאי ריבית
		1.59			1.31			0.62	סך התחייבויות נושאות ריבית
									פער הריבית
3,994.5	217.2	5.44	4,361.5	213.3	4.89	4,425.4	190.8	4.31	סך פעילות בישראל
2,892.3	(62.9)	(2.17)	3,172.6	(54.2)	(1.71)	3,042.0	(36.8)	(1.21)	סך נכסים נושאי ריבית
		3.27			3.18			3.10	סך התחייבויות נושאות ריבית
									פער הריבית

הערות לעמודים 116 - 119 ראה עמוד 120

סקירת ההנהלה - תוספת ג'
שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית
 (המשך)
 סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק ד'-ניתוח השינויים בהכנסות ריבית ובהוצאות ריבית

שנת 2012 לעומת שנת 2011			שנת 2013 לעומת שנת 2012			
שינוי נטו	גידול (קטון) בגלל שינוי		שינוי נטו	גידול (קטון) בגלל שינוי		
	מחיר	כמות		מחיר	כמות	
						נכסים נושאי ריבית בישראל
3.7	(9.4)	13.1	(6.0)	(15.8)	9.8	אשראי לציבור
(7.6)	(11.9)	4.3	(16.5)	(15.1)	(1.4)	נכסים נושאי ריבית אחרים
(3.9)	(21.3)	17.4	(22.5)	(30.9)	8.4	סך הכל הכנסות הריבית
						התחייבויות נושאות ריבית בישראל
(8.7)	(13.4)	4.7	(17.4)	(15.8)	(1.6)	פקדונות הציבור
(8.7)	(13.4)	4.7	(17.4)	(15.8)	(1.6)	סך הכל הוצאות ריבית
4.8	(7.9)	12.7	(5.1)	(15.1)	10.0	סך הכל הכנסות ריבית נטו

הערות לעמודים 116 - 119 ראה עמוד 120

סקירת ההנהלה - תוספת ג'

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

הערות לעמודים 116 - 119:

- (1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבעי ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- (2) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (3) מהיתרה הממוצעת של איגרות חוב למסחר ושל איגרות חוב זמינות למכירה נוכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר וכן של רווחים/הפסדים בגין איגרות חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן"

לשנה שהסתיימה		
ביום 31 בדצמבר		
2012	2013	
(2.4)	(0.4)	לא צמוד
3.0	1.8	צמוד מדד
1.4	1.5	מט"ח וצמוד מט"ח
2.0	2.9	

- (4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (5) עמלות בסך 3.5, 3.4, 3.1 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בשנים שהסתיימו ב- 31.12.13, 31.12.12 ו- 31.12.11, בהתאמה.
- (6) לרבות מכשירים נגזרים.
- (7) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

סקירת ההנהלה - תוספת ד' החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד ליום 31 בדצמבר 2013

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2012			31 בדצמבר 2013											
משך חיים	שיעור	סך כל	משך חיים	שיעור	סך כל	ללא	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל	עם דרישה
ממוצע	תשואה	השווי הוגן	ממוצע	תשואה	השווי הוגן	תקופת	20	עד 10	עד 5	עד 3	עד 3 שנים	עד 3 חודשים	עד 3 חודשים	עד חודש
אפקטיבי	פנימי		אפקטיבי	פנימי		פרעון	שנים	שנים	שנים	שנים				
בשנים	אחוזים		בשנים	אחוזים										
מטבע ישראלי לא צמוד														
0.46	3.11	4,327.4	0.24	2.62	4,307.1	55.6		37.8	99.9	145.4	162.5	374.0	3,431.9	נכסים פיננסיים*
		2.1	0.16		3.0						0.6	1.5	0.9	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
0.15		0.1	0.07		0.1								0.1	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
**0.46	3.11	4,329.6	**0.24	2.62	4,310.2	55.6		37.8	99.9	145.4	163.1	375.5	3,429.9	סך כל השווי הוגן
0.36	1.72	3,816.1	0.10	1.11	3,804.5		(0.3)	0.1	18.8	71.0	226.0	189.5	3,299.4	התחייבויות פיננסיות*
0.48		154.9	0.62		104.2						91.6	11.7	0.9	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
		0.1	0.07		0.1								0.1	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
**0.37	1.72	3,971.1	**0.11	1.11	3,908.8		(0.3)	0.1	18.8	71.0	317.6	201.2	3,300.4	סך כל השווי הוגן
		358.5			401.4	55.6	0.3	37.7	81.1	74.4	(154.5)	174.3	132.5	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במסר
					401.4	345.8	345.8	345.5	307.8	226.7	152.3	306.8	132.5	החשיפה המצטברת במסר
מטבע ישראלי צמוד למדד														
2.75	1.67	420.3	2.81	1.35	480.1	11.0	11.3	65.9	105.5	203.2	63.7	18.1	1.4	נכסים פיננסיים*
0.49		151.3	0.64		101.0						90.8	10.2		מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
**2.14	1.67	571.6		1.35	581.1	11.0	11.3	65.9	105.5	203.2	154.5	28.3	1.4	סך כל השווי הוגן
4.30	1.50	563.5	4.54	1.28	590.1		59.3	165.6	94.8	159.4	79.3	17.1	14.6	התחייבויות פיננסיות*
**4.30	1.50	563.5	4.54	1.28	590.1		59.3	165.6	94.8	159.4	79.3	17.1	14.6	סך כל השווי הוגן
		8.1			(9.0)	11.0	(48.0)	(99.7)	10.7	43.8	75.2	11.2	(13.2)	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במסר
					(9.0)	(20.0)	(20.0)	28.0	127.7	117.0	73.2	(2.0)	(13.2)	החשיפה המצטברת במסר

* הערות ראה עמוד 123

סקירת ההנהלה - תוספת ד' החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד ליום 31 בדצמבר 2013 (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2012			31 בדצמבר 2013											
משך חיים	שיעור	סך כל	משך חיים	שיעור	סך כל	ללא	מעל	מעל	מעל	מעל שנה	מעל	מעל חודש	עם	
ממוצע	תשואה	כל	ממוצע	תשואה	השווי	תקופת	20	עד 20	עד 5	עד 3	עד 3 חודשים	עד 3 חודשים	דרישה	
אפקטיבי	פנימי	השווי הוגן	אפקטיבי	פנימי	הוגן	פרעון	שנים	שנים	שנים	3 שנים	ועד שנה	חודשים	עד חודש	
בשנים באחוזים			בשנים באחוזים			מט"ח וצמוד מט"ח***								
0.39	2.10	274.3	0.25	1.70	248.3	0.5		4.4	0.4	6.0	28.4	71.2	137.4	
						נכסים פיננסיים*								
0.49		15.8	0.45		8.0			0.1	0.2	0.2	0.7	5.9	0.9	
						מכשירים פיננסיים נגזרים(למעט אופציות)								
		0.2	0.78		0.3					0.1	0.2			
						אופציות (במונחי נכס הבסיס)								
**0.40	2.10	290.3	**0.25	1.70	256.6	0.5		4.5	0.6	6.3	29.3	77.1	138.3	
0.08	0.63	263.2	0.07	0.44	240.2						22.1	36.2	181.9	
						סך כל השווי הוגן								
						התחייבויות פיננסיות*								
4.68		17.7	3.59		8.8			4.8	0.4	0.4	0.6	1.7	0.9	
						מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)								
		0.1	0.78		0.3					0.1	0.2			
						אופציות (במונחי נכס הבסיס)								
**0.37	0.63	281.0	**0.19	0.44	249.3			4.8	0.4	0.5	22.9	37.9	182.8	
						סך כל השווי הוגן								
						החשיפה לשינויים בשיעור הריבית במסר								
		9.3			7.3	0.5		(0.3)	0.2	5.8	6.4	39.2	(44.5)	
						החשיפה המצטברת במסר								
						7.3	6.8	6.8	6.8	7.1	6.9	1.1	(5.3)	(44.5)
						חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית								
						נכסים פיננסיים*								
0.65	2.57	5,022.0	0.49	1.91	5,035.5	67.1		11.3	108.1	205.8	354.6	254.6	463.3	3,570.7
						מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)								
0.49		169.2	0.62		112.0			0.1	0.2	0.2	92.1	17.6	1.8	
		0.3	0.59		0.4					0.1	0.2		0.1	
						אופציות (במונחי נכס הבסיס)								
**0.64	2.57	5,191.5	**0.49	1.91	5,147.9	67.1		11.3	108.2	206.0	354.9	346.9	480.9	3,572.6
0.82	1.57	4,642.8	0.66	1.26	4,634.8			59.0	165.7	113.6	230.4	327.4	242.8	3,495.9
						התחייבויות פיננסיות*								
0.91		172.6	0.85		113.0			4.8	0.4	0.4	92.2	13.4	1.8	
						מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)								
		0.2	0.59		0.4					0.1	0.2		0.1	
						אופציות (במונחי נכס הבסיס)								
**0.83	1.57	4,815.6	**0.67	1.26	4,748.2			59.0	170.5	114.0	230.9	419.8	256.2	3,497.8
						סך כל השווי הוגן								
						החשיפה לשינויים בשיעור הריבית במסר								
		375.9			399.7	67.1		(47.7)	(62.3)	92.0	124.0	(72.9)	224.7	74.8
						החשיפה המצטברת במסר								
						399.7	332.6	332.6	380.3	442.6	350.6	226.6	299.5	74.8
* הערות ראה עמוד 123														

* הערות ראה עמוד 123

סקירת ההנהלה - תוספת ד'

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד ליום 31 בדצמבר 2013 (המשך)

הערות כלליות לעמודים 121 - 122:

1. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
2. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בבאור 15' בדוח הכספי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 15' בדוח הכספי.
3. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בבאור 15' בדוח הכספי.
4. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שייגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

הערות ספציפיות:

- * למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים.
- ** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- *** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ

סקירת ההנהלה - תוספת ה' סיכון אשראי לפי ענפי משק על בסיס מאוחד סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2013

סיכון אשראי כולל (1)							חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)		
* מזה:							הפסדי אשראי (4)		
פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי	סך הכל	בעייתי (5)	סך הכל*	חובות (2)	בעייתי (5)	פגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
חקלאות	10.7	0.1	10.7	8.2	0.1	0.1	**-	0.4	0.1
תעשיה	73.2	3.5	73.1	63.5	3.5	3.4	1.3	2.6	2.5
בניה ונדל"ן- בינוי	168.4	19.7	166.3	110.5	17.6	17.4	1.2	**-	7.8
בניה ונדל"ן- פעילויות בנדל"ן	86.9	1.7	86.9	85.7	1.7	1.7	0.2	2.0	0.3
חשמל ומים	18.2	-	1.1	0.9	-	-	**-	-	**-
מסחר	104.7	4.7	104.6	92.9	4.7	4.2	2.6	1.2	3.3
בתי מלון, שרותי אוכל והארחא	18.9	0.3	18.9	16.1	0.3	0.3	(0.3)	**-	**-
תחבורה ואחסנה	70.1	**-	70.1	62.6	**-	**-	(2.1)	(1.8)	0.3
תקשורת ושירותי מחשב	5.2	0.1	5.2	2.9	0.1	0.1	**-	0.7	0.1
שירותים פיננסיים	36.3	0.7	36.3	34.1	0.7	0.7	(0.1)	(0.1)	0.2
שירותים עסקיים אחרים	145.9	1.8	145.7	102.1	1.7	1.5	(1.7)	(0.6)	1.6
שירותים ציבוריים וקהלתיים	152.5	0.3	152.5	138.7	0.3	0.2	(0.1)	0.1	0.9
סך הכל מסחרי	891.0	32.9	871.4	718.2	30.7	29.6	1.0	4.5	17.1
אנשים פרטיים	3,374.2	36.1	3,374.2	2,226.1	36.1	21.6	3.0	2.7	23.9
סך הכל ציבור- פעילות בישראל	4,265.2	69.0	4,245.6	2,944.3	66.8	51.2	4.0	7.2	41.0
בנקים בישראל*	343.0	-	330.7	330.7	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל	711.7	-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	5,319.9	69.0	4,576.3	3,275.0	66.8	51.2	4.0	7.2	41.0

** נמוך מ-50 אלפי ש"ח.

- (1) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (2), אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 3,275.0 מיליוני ש"ח, 743.4 מיליוני ש"ח, 0.1 מיליוני ש"ח ו- 1,301.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סקירת ההנהלה - תוספת ה' סיכון אשראי לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך) סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2012

חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)							סיכון אשראי כולל (1)		פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי
הפסדי אשראי (4)			* מזה:				סך הכל	בעייתי (5)	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי (5)	חובות (2)	סך הכל *			
0.4	0.1	0.2	1.0	1.0	10.4	13.3	1.0	13.3	חקלאות
3.6	2.2	2.1	5.4	5.7	54.4	63.9	5.7	65.8	תעשייה
6.7	1.9	(0.2)	19.8	22.9	67.8	121.6	25.2	123.9	בניה ונדל"ן- בינוי
2.0	0.1	0.8	4.0	4.0	89.2	92.2	4.0	92.2	בניה ונדל"ן- פעילויות בנדל"ן
**_	**_	**_	-	-	1.1	1.3	-	27.2	חשמל ומים
1.9	1.0	0.6	3.7	4.0	104.3	117.0	4.0	117.0	מסחר
0.3	0.5	0.2	0.3	0.3	17.3	20.8	0.3	20.8	בתי מלון, שרותי אוכל והארחה
0.7	0.4	0.2	0.3	0.3	73.5	86.6	0.3	86.6	תחבורה ואחסנה
0.8	0.3	(0.1)	0.8	0.8	4.4	7.3	0.8	7.3	תקשורת ושירותי מחשב
0.2	3.2	1.8	0.9	0.9	48.9	51.1	0.8	51.1	שירותים פיננסיים
2.9	4.0	(1.0)	3.0	3.3	148.1	188.9	3.3	189.1	שירותים עסקיים אחרים
1.1	0.5	(0.3)	0.6	0.7	134.3	149.2	0.7	149.2	שירותים ציבוריים וקהילתיים
20.6	14.2	4.3	39.8	43.9	753.7	913.2	46.1	943.5	סך הכל מסחרי
23.6	12.3	2.1	24.9	37.5	2,055.0	3,225.9	37.6	3,225.9	אנשים פרטיים
44.2	26.5	6.4	64.7	81.4	2,808.7	4,139.1	83.7	4,169.4	סך הכל ציבור- פעילות בישראל
-	-	-	-	-	307.0	307.0	-	324.4	בנקים בישראל ***
-	-	-	-	-	-	-	-	794.9	ממשלת ישראל
44.2	26.5	6.4	64.7	81.4	3,115.7	4,446.1	83.7	5,288.7	סך הכל פעילות בישראל

** נמוך מ- 50 אלפי ₪

*** סווג מחדש

(1) סיכון אשראי מאזני וחוזך מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (2), אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות לווה בסך של 3,115.7 מיליוני ש"ח, 842.4 מיליוני ש"ח, 0.2 מיליוני ש"ח ו- 1,330.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(5) סיכון אשראי מאזני וחוזך-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סקירת ההנהלה - תוספת ו'

מאזן מאוחד לסוף רבעון - מידע רב רבעוני

תמצית מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנים 2012 ו-2013
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2012				2013				שנה
1	2	3	4	1	2	3	4	רבעון
נכסים								
1,199.8	1,498.8	1,524.6	1,421.8	1,382.4	1,426.3	1,252.8	1,394.3	מזומנים ופקדונות בבנקים
878.7	630.0	692.5	842.4	706.3	692.5	738.4	743.4	ניירות ערך
2,609.6	2,664.1	2,717.8	2,768.8	2,799.1	2,836.2	2,905.1	2,906.9	אשראי לציבור, נטו
58.0	58.0	57.0	56.0	55.2	54.9	53.8	53.5	בניינים וציוד
0.3	0.4	1.3	0.4	0.5	0.5	0.7	0.5	נכסים בגין מכשירים נגזרים
36.1	33.5	35.4	33.4	32.9	32.9	62.7	32.3	נכסים אחרים
4,782.5	4,884.8	5,028.6	5,122.8	4,976.4	5,043.3	5,013.5	5,130.9	סך כל הנכסים
התחייבויות								
3,959.7	4,052.8	4,122.7	4,183.2	4,022.7	4,085.6	4,044.7	4,151.8	פקדונות הציבור
17.3	13.2	48.8	62.9	54.9	60.9	61.5	58.9	פקדונות מבנקים
1.8	2.1	1.9	3.5	2.8	2.3	1.8	1.1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
415.4	418.9	444.0	446.7	462.0	451.3	452.5	453.9	התחייבויות אחרות
4,394.2	4,487.0	4,617.4	4,696.3	4,542.4	4,600.1	4,560.5	4,665.7	סך כל ההתחייבויות
388.3	397.8	411.2	426.5	434.0	443.2	453.0	465.2	הון
4,782.5	4,884.8	5,028.6	5,122.8	4,976.4	5,043.3	5,013.5	5,130.9	סך כל ההתחייבויות וההון

סקירת ההנהלה - תוספת ז'

דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון - מידע רב רבעוני

תמצית דוח רווח והפסד לפי רבעונים בשנים 2012 ו-2013
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2012				2013				שנה
1	2	3	4	1	2	3	4	רבעון
51.2	57.9	55.2	49.0	49.7	48.9	50.2	42.0	הכנסות ריבית
12.2	19.1	16.0	6.9	8.3	10.9	13.3	4.3	הוצאות ריבית
39.0	38.8	39.2	42.1	41.4	38.0	36.9	37.7	הכנסות ריבית, נטו
1.6	1.5	2.4	0.9	1.8	(0.6)	0.9	1.9	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
37.4	37.3	36.8	41.2	39.6	38.6	36.0	35.8	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
								הכנסות שאינן מריבית
2.7	2.9	5.6	2.5	4.2	5.6	1.7	3.8	הכנסות מימון שאינן מריבית
19.8	19.9	20.6	21.1	19.2	20.0	19.1	20.7	עמלות
0.1	0.1	0.5	0.6	0.1	0.2	0.1	1.0	הכנסות אחרות
22.6	22.9	26.7	24.2	23.5	25.8	20.9	25.5	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
								הוצאות תפעוליות ואחרות
22.9	22.4	21.8	24.2	26.0	24.2	22.1	22.6	משכורות והוצאות נלוות
7.8	7.6	8.0	7.6	7.0	7.7	8.1	6.5	אחזקה ופחת בניינים וציוד
13.2	14.7	14.0	14.0	14.1	15.7	13.1	12.6	הוצאות אחרות
43.9	44.7	43.8	45.8	47.1	47.6	43.3	41.7	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
16.1	15.5	19.7	19.6	16.0	16.8	13.6	19.6	רווח לפני מיסים
5.8	5.7	7.3	7.6	6.0	5.8	4.7	7.4	הפרשה למיסים על הרווח
10.3	9.8	12.4	12.0	10.0	11.0	8.9	12.2	רווח נקי
								רווח למניה רגילה (בש"ח)
0.07	0.06	0.09	0.08	0.07	0.07	0.06	0.08	רווח בסיסי ומדולל

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, יעקב שורי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק מסד בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2013 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

יעקב שורי

מנהל כללי

תל אביב, 26 בפברואר 2014

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, אלון שפירא, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק מסד בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2013 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח ;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו ; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי ; וכן

(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

אלון שפירא

סגן מנהל כללי, חשב הבנק
חשבונאי ראשי

תל אביב, 26 בפברואר 2014

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון וההנהלה של בנק מסד בע"מ (להלן, "הבנק") אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של ביטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2013, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של ה-COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2013, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2013 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק ה"ה סומך חייקין, כפי שצוין בדוח שלהם בעמוד 131 אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסוייגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2013.

א. שפירא
סגן מנהל כללי, חשב הבנק
חשבונאי ראשי

י. שורי
מנהל כללי

א. בצרי
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 26 בפברואר 2014

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מסד בע"מ - בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של בנק מסד בע"מ (להלן - הבנק) ליום 31 בדצמבר 2013, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון והנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב, בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של בטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבונו כנוחים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של בטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשות); (2) מספקים מידה סבירה של בטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של הבנק; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות, או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2013, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את המאזנים - של הבנק ומאוחזים - לימים 31 בדצמבר 2013 ו-2012 ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים - של הבנק ומאוחזים - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013 והדוח שלנו, מיום 26 בפברואר 2014, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין
רואי חשבון

תל אביב, 26 בפברואר 2014

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מסד בע"מ - דוחות כספיים שנתיים

ביקרו את המאזנים המצורפים של בנק מסד בע"מ (להלן - הבנק) לימים 31 בדצמבר 2013 ו-2012 ואת המאזנים המאוחדים לאותם תאריכים ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים - של הבנק ומאוחדים - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון והנהלה של הבנק וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי - של הבנק ובמיוחד - לימים 31 בדצמבר 2013 ו-2012 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים - של הבנק ובמיוחד - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ביקרו גם, בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2013, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית של ה- Committee of Sponsoring Organizations Commission of (COSO) the Treadway, והדוח שלנו מיום 26 בפברואר 2014 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק.

סומך חייקין
רואי חשבון

תל אביב, 26 בפברואר 2014

מאזן מאוחד לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר			
2012	2013		
באור			
נכסים			
1,421.8	1,394.3	2	מזומנים ופקדונות בבנקים
842.4	743.4	3	ניירות ערך (מזה: 837.3, 738.3 בהתאמה, בשווי הוגן)
2,808.7	2,944.3	4	אשראי לציבור
(39.9)	(37.4)		הפרשה להפסדי אשראי
2,768.8	2,906.9		אשראי לציבור, נטו
56.0	53.5	6	בניינים וציוד
0.4	0.5	15ב	נכסים בגין מכשירים נגזרים
33.4	32.3	7	נכסים אחרים
5,122.8	5,130.9	סך כל הנכסים	
התחייבויות והון			
4,183.2	4,151.8	8	פקדונות הציבור
62.9	58.9	9	פקדונות מבנקים
3.5	1.1	15ב	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
446.7	453.9	10	התחייבויות אחרות (מזה: 4.3, 3.6 בהתאמה, הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים)
4,696.3	4,665.7	סך כל ההתחייבויות	
426.5	465.2	11א	הון
5,122.8	5,130.9	סך כל ההתחייבויות וההון	

א. שפירא
סגן מנהל כללי, חשב הבנק
חשבונאי ראשי

י. שורי
מנהל כללי

א. בצרי
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 26 בפברואר 2014

הבאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

דוח רווח והפסד מאוחד לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	באור
217.2	213.3	190.8	17
62.9	54.2	36.8	17
154.3	159.1	154.0	17
5.2	6.4	4.0	4
149.1	152.7	150.0	
הכנסות שאינן מריבית			
2.9	13.7	15.3	18
81.2	81.4	79.0	19
4.2	1.3	1.4	20
88.3	96.4	95.7	
הוצאות תפעוליות ואחרות			
89.7	91.3	94.9	21
35.0	31.0	29.3	6
55.4	55.9	55.5	22
180.1	178.2	179.7	
57.3	70.9	66.0	
20.3	26.4	23.9	23
37.0	44.5	42.1	
רווח למניה רגילה (בש"ח)			
0.25	0.30	0.28	24

הבאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

דוח על הרווח הכולל לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
*2011	*2012	2013	
(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	
37.0	44.5	42.1	רווח נקי
			רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים:
(3.8)	10.4	(5.1)	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו
(3.8)	10.4	(5.1)	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים
1.3	(3.7)	1.7	השפעת המס המתייחס
(2.5)	6.7	(3.4)	רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר מיסים
34.5	51.2	38.7	הרווח הכולל

* ביום 1 בינואר 2013 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא דוח על רווח כולל. אימוץ ההוראה נעשה באופן של יישום למפרע, לאור זאת, נתוני רווח כולל אחר לתקופות מקבילות אשתקד ולשנים קודמות סווגו מחדש ואינם מוצגים עוד כחלק מהדוח על השינויים בהון אלא במסגרת תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל. ראה גם ביאורים ו(ג). כמו כן, ביאור 28 בדבר רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר כולל פירוט בדבר תנועה ברכיבי רווח כולל אחר.

הבאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

דוח על השינויים בהון לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הון המניות הנפרע	התחייבויות צמיתות	פרמיה על המניות	קרן הון מהטבה שנתקבלה מבעל שליטה	סה"כ הון המניות הנפרע וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך הכל הון
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	0.7	312.8	340.8
יתרה ליום 1 בינואר 2011							
רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס*							
					(2.5)		(2.5)
רווח נקי בשנת החשבון							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(1.8)	349.8	375.3
יתרה ליום 31 בדצמבר 2011							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(1.8)	349.8	375.3
יתרה ליום 1 בינואר 2012							
רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס*							
					6.7		6.7
רווח נקי בשנת החשבון							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	4.9	394.3	426.5
יתרה ליום 31 בדצמבר 2012							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	4.9	394.3	426.5
יתרה ליום 1 בינואר 2013							
רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס*							
					(3.4)		(3.4)
רווח נקי בשנת החשבון							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	1.5	436.4	465.2
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013							

* ביום 1 בינואר 2013 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא דוח על רווח כולל. אימוץ ההוראה נעשה באופן של יישום למפרע, לאור זאת, נתוני רווח כולל אחר לתקופות מקבילות אשתקד ולשנים קודמות סווגו מחדש ואינם מוצגים עוד כחלק מהדוח על השינויים בהון אלא במסגרת תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל. ראה גם ביאורים ו(ג). כמו כן, ביאור 28 בדבר רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר כולל פירוט בדבר תנועה ברכיבי רווח כולל אחר.

הבאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת			
37.0	44.5	42.1	רווח נקי לשנה התאמות:
7.3	5.2	5.1	פחת על בניינים וציוד
5.2	6.4	4.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(2.4)	(15.3)	(14.6)	הפסד (רווח) ממכירות ניירות ערך זמינים למכירה
(2.0)	(1.1)	(0.6)	רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
-	-	(0.8)	הפסד (רווח) ממימוש ציוד
(2.9)	(1.7)	4.9	מיסים נדחים, נטו
1.6	(0.6)	(0.5)	פיצוי פרישה-גידול בעודף העתודה על היעודה (גידול בעודף היעודה על העתודה)
(12.0)	8.2	13.0	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון שינוי נטו בנכסים שוטפים:
(3.2)	33.7	(49.3)	פקדונות בבנקים
(318.9)	(185.2)	(127.4)	אשראי לציבור
80.6	(7.6)	10.6	ניירות ערך למסחר
-	(0.1)	(0.1)	נכסים בגין מכשירים נגזרים
5.0	1.8	(2.1)	נכסים אחרים
(3.1)	35.4	(4.0)	שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:
349.7	215.3	(31.4)	פקדונות מבנקים
1.8	1.4	(2.4)	פקדונות הציבור
(1.9)	12.2	(7.2)	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
141.8	152.5	(160.7)	התחייבויות אחרות
מזומנים נטו מפעילות שוטפת			
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה			
(4.9)	-	-	רכישת איגרות חוב מוחזקות לפדיון
(425.4)	(1,132.0)	(1,121.9)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
446.6	981.9	1,206.6	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
35.4	19.0	10.3	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
(10.4)	(1.9)	(2.8)	רכישת בניינים וציוד
-	-	1.2	תמורה ממימוש בניינים וציוד
41.3	(133.0)	93.4	מזומנים נטו מפעילות השקעה
גידול (קטיון) במזומנים			
183.1	19.5	(67.3)	יגרת מזומנים לתחילת תקופה
1,101.8	1,297.7	1,314.7	השפעת תנועות בשער החליפין על יגרת מזומנים
12.8	(2.5)	(9.5)	יגרת מזומנים לסוף תקופה
1,297.7	1,314.7	1,237.9	

הבאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013 (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	
			ריבית ומיסים ששולמו והתקבלו
246.0	248.8	214.7	ריבית שהתקבלה
57.9	63.9	40.2	ריבית ששולמה
29.2	37.0	36.1	מיסים על הכנסה ששולמו
4.5	4.9	2.3	מיסים על הכנסה שהתקבלו

הבאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

(1) בנק מסד הינו תאגיד בישראל הנמצא בבעלות של הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ, בעל השליטה בבנק (51%) ושל מסד אחזקות בע"מ (49%). הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) וכן בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים פרסום הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד. תמצית הדוחות הכספיים סולו של הבנק ניתנת בבאור 26. הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 26 בפברואר 2014.

(2) הנדרות

בדוחות כספיים אלה -

תקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן: "IFRS") - תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IAS) לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על ידי הועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) או פרשנויות שנקבעו על ידי הועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה.

כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב - כללי החשבונאות שבנקים אמריקאיים שנסחרים בארה"ב נדרשים ליישם. כללים אלה נקבעים ע"י רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב, רשות ני"ע בארה"ב, המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וגופים נוספים בארה"ב, ומיושמים בהתאם להיררכיה שנקבעה בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 168 (ASC 105-10), הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים - תקן המחליף את תקן חשבונאות אמריקאי FAS 162. בנוסף לכך, בהתאם לקביעת הפיקוח על הבנקים, למרות ההיררכיה שנקבעה ב-FAS 168, הובהר כי כל עמדה שנמסרה לציבור על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב או על ידי צוות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב לגבי אופן היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב היא כלל חשבונאות המקובל בבנקים בארה"ב.

בנק - בנק מסד בע"מ.

חברות מאוחדות - חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות הבנק.

חברות מוחזקות - חברות מאוחדות וחברות כלולות.

מטבע הפעילות - המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה הבנק פועל בדרך כלל, זהו המטבע של הסביבה שבה תאגיד מפיק ומוציא את עיקר המזומנים.

מטבע ההצגה - המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים.

צדדים קשורים - כהגדרתם ב- IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור, למעט בעל עניין.

בעלי עניין - כהגדרתם בפסקה 1 להגדרה "בעל עניין", "בתאגיד" בסעיף 1 לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968.

מדד - מדד המחירים לצרכן בישראל כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

סכום מותאם - סכום נומינלי היסטורי שהותאם למדד בגין חודש דצמבר 2003, בהתאם להוראות גילויי דעת 23 ו-36 של לשכת רואי חשבון בישראל.

דיווח כספי מותאם - דיווח כספי בערכים המותאמים על פי השינויים בכח הקניה הכללי של המטבע הישראלי בהתאם להוראות גילויי הדעת של לשכת רואי החשבון בישראל.

סכום מדווח - סכום מותאם למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.

עלות - עלות בסכום מדווח.

דיווח כספי נומינלי - דיווח כספי המבוסס על סכומים מדווחים.

ב. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

(1) עקרונות הדיווח

הדוחות הכספיים של הבנק נערכים בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעריכת הדוחות הכספיים הבנק מיישם, בין היתר, תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים וכללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב, באופן המפורט להלן:

- בנושאים שבליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הינו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ובהתבסס על כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב כפי שאומצו במסגרת הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. נושאים בליבת העסק הבנקאי הוגדרו על ידי הפיקוח על הבנקים כמכשירים פיננסיים כולל, בין היתר, חשבונאות גידור, הכרה בהכנסה כולל תכניות נאמנות לקוחות, הפרשה להפסדי אשראי, התחייבויות תלויות והפרשות, הצגת דוחות כספיים ודיווח מגזרי.

- בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי מבוסס על כללי חשבונאות מקובלים בישראל ועל תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתייחסות אליהם. בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, התקינה הבינלאומית מיושמת על פי העקרונות המפורטים להלן:

- במקרים שבהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, הבנק מטפל בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושאים אלו;

- במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, הבנק פועל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח;

- במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, הבנק פועל בהתאם להוראות התקן הבינלאומי;
- במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, הבנק פועל בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;
- במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

(2) מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים מוצגים בש"ח, שהינו מטבע הפעילות של הבנק, ומעוגלים למיליון הקרוב, למעט אם צוין אחרת. השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק.

(3) בסיס המדידה

- הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות המפורטים להלן:
- מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים אחרים אשר נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד (כגון: השקעות בניירות ערך בתיק למסחר או מכשירים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן);
 - מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה;
 - נכסים שאינם שוטפים המוחזקים למכירה וקבוצת נכסים המוחזקים למכירה;
 - נכסים והתחייבויות מיסים נדחים;
 - הפרשות;
 - נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים;

ערכם של נכסים לא כספיים ופריטי הון שנמדדו על בסיס העלות ההיסטורית, הותאם לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003, היות ועד למועד זה נחשבה כלכלת ישראל ככלכלה היפר-אינפלציונית. החל מיום 1 בינואר 2004 עורך הבנק את דוחותיו הכספיים בסכומים מדווחים.

(4) שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ולאיורעים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

(5) שינוי סיווג

בעקבות היישום לראשונה של תקני חשבונאות מסוימים והוראות הפיקוח על הבנקים (ראה סעיפים ג' ו-ד' להלן) סעיפים מסוימים במסגרת הדוחות הכספיים ומספרי השוואה סווגו מחדש כדי להתאים לכותרות הסעיפים ולדרישות הדיווח בתקופה השוטפת. בפרט, סווגו מחדש:

הוראה בנושא דוח על הרווח הכולל

בעקבות יישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר התאמת אופן ההצגה של הדוח על הרווח הכולל לדרישות בכללי חשבונאות מקובלים בארה"ב (ASU 2011-05 ו- ASU 2011-12) וכן לאופן ההצגה המקובל של הדוח על הרווח הכולל בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארה"ב, פריטי רווח כולל אחר בדוחות הכספיים לשנים 2012 ו- 2011 סווגו מחדש כך שאינם מוצגים בנפרד במסגרת דוח על השינויים בהון אלא מדווחים בסכום כולל תוך פירוט ההרכב שמוצג במסגרת דוח נפרד שנקרא "דוח על הרווח הכולל" אשר מוצג מייד לאחר דוח רווח והפסד.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

בדוחות הכספיים לשנת 2013 מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות כמפורט להלן:

1. הוראה בנושא "דוח על הרווח הכולל".
2. הוראה בנושא "קיצוז נכסים והתחייבויות".
3. הוראה בנושא "גילוי על פקדונות".
4. מערכת חדשה של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) בנושא איחוד דוחות כספיים ונושאים נלווים.
5. גילויים מסוימים מתוקף הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20 אשר נדרש ליישם לראשונה החל מיום 1 בינואר 2013.
6. עדכונים לביאור ניירות ערך שנקבעו בחוזר המפקח בדבר שילוב מכתבי הפיקוח בהוראות הדיווח.
7. עדכונים בקשר להצגת ביאור נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון (ראה ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון).

המדיניות החשבונאית של הבנק, כפי שמפורטת בסעיף ד' שלהלן, משלבת את המדיניות החשבונאית החדשה בגין יישום תקני החשבונאות, עדכוני התקינה החשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים הנ"ל ומציגה את אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה.

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים

(1) מטבע חוץ והצמדה

עסקאות במטבע חוץ

עסקאות במטבע חוץ מתורגמות למטבעות הפעילות הרלוונטיים של הבנק לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקאות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום. הפרשי שער בגין הפריטים הכספיים הינו ההפרש שבין העלות המופחתת במטבע הפעילות לתחילת השנה, כשהוא מתואם לריבית האפקטיבית ולתשלומים במשך השנה, לבין העלות המופחתת במטבע חוץ מתורגמת לפי שער החליפין לסוף השנה.

נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבעות חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי ההוגן. הפרשי שער הנובעים מתרגום למטבע הפעילות מוכרים ברווח והפסד.

נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הון

נכסים והתחייבויות הצמודים למדד, נכללים לפי תנאי ההצמדה שנקבעו לגבי כל יתרה. להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן ושיעורי השינוי בהם:

שיעור השינוי (ב-%)			31 בדצמבר		
2011	2012	2013	2011	2012	2013
שער החליפין (בש"ח) של:					
7.7	(2.3)	(7.0)	3.821	3.733	3.471
4.2	(0.4)	(2.8)	4.938	4.921	4.782
7.3	2.5	14.0	5.892	6.037	5.742
מדד המחירים לצרכן:					
2.5	1.5	2.0	104.0	105.5	107.5
2.1	1.6	1.8	104.0	105.7	107.6

(2) בסיס האיחוד

חברות בנות

חברות בנות הינן ישויות הנשלטות על ידי הבנק. הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה. המדיניות החשבונאית של חברות בנות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי הבנק.

(3) בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

א. הכנסות והוצאות ריבית נכללות על בסיס צבירה, למעט המפורט להלן:

- ריבית שנצברה על חובות בעייתיים שסווגו כחובות פגומים מוכרת כהכנסה על בסיס מזומן כאשר לא קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של חוב פגום. במצבים אלה סכום שנגבה על חשבון הריבית שיוכר כהכנסת ריבית, מוגבל לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי שיעור הריבית החוזי. הכנסות ריבית על בסיס מזומן מסווגות בדוח רווח והפסד כהכנסות ריבית בסעיף הרלוונטי. כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת, כל התשלומים שנגבו משמשים להקטנת קרן ההלוואה.
- הכנסות מעמלות פירעון מוקדם של הלוואות, לאחר ניכוי חלק יחסי המתייחס להון הפיננסי, נכללות בדוח רווח והפסד בשיעורים שנתיים שווים במשך יתרת התקופה לפירעון האשראי או במשך שלוש שנים ממועד הפירעון המוקדם, לפי התקופה הקצרה ביותר.
- עמלות הקצאה למסגרות אשראי מוכרות ברווח והפסד באופן יחסי לתקופות העסקאות.
- ב. הכנסות מעמלות בגין מתן שירותים (כגון: מפעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים, מכרטיסי אשראי, ניהול חשבון, טיפול באשראי, הפרשי המרה ופעילות סחר חוץ) מוכרות ברווח והפסד כאשר לבנק נצמחת זכאות לקבלתן.
- ג. ניירות ערך - ראה סעיף ד.1(5) להלן.
- ד. מכשירים פיננסיים נגזרים - ראה סעיף ד.1(6) להלן.
- ה. הכנסות והוצאות אחרות - מוכרות על בסיס צבירה.

(4) חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

בהתאם להוראה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, החל מיום 1 בינואר 2011, את תקן חשבונאות אמריקאי ASC 310 ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור, בעמדות ובהנחיות הפיקוח על הבנקים. בנוסף, החל מאותו מועד מיישם הבנק את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2012 מיישם הבנק את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי.

אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון: פקדונות בבנקים, איגרות חוב, אשראי לציבור וכו'. אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות לגביהם לא נקבעו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים בנושא מדידת הפרשה להפסדי אשראי (כגון: פקדונות בבנקים וכד') מדווחים בספרי הבנק לפי יתרת חוב רשומה. יתרת החוב הרשומה מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. יתרת החוב הרשומה אינה כוללת ריבית צבורה שלא הוכרה, או שהוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה. יובהר כי לפני 1 בינואר 2011 הבנק יישם כללים שונים לפיהם יתרת החוב בספרי הבנק כללה את מרכיב הריבית שנצברה לפני שהחוב סווג כחוב בעייתי שאינו נושא הכנסה. לאור זאת, יתרות אשראי שהוצגו בתקופות שלפני תקופת יישום ההוראה לראשונה אינן ברורות השוואה ליתרות האשראי המדווחות לאחר תחילת יישומה. לגבי יתרות חוב אחרות, לגביהן קיימים כללים ספציפיים בנושא מדידה והכרה של הפרשה לירידת ערך (כגון: איגרות חוב) הבנק ממשיך ליישם את אותם כללי מדידה.

זיהוי וסיווג חובות פגומים

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כפגומים. בהתאם לנהלים אלו, הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ מאזני בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום. חוב מסווג כפגום כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. קבלת החלטה בדבר סיווג החוב מבוססת, בין היתר, על מצב הפיגור של החוב, הערכת מצבו הפיננסי וכושר הפירעון של הלווה, קיום ומצב הביטחונות, מצבם הפיננסי של ערבים, אם קיימים, ומחויבותם לתמוך בחוב ויכולת הלווה להשיג מימון מצד ג'.

בכל מקרה חוב מסווג כחוב פגום כאשר הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב גם מובטח היטב וגם נמצא בהליכי גבייה. לצורך כך הבנק עוקב אחר מצב ימי הפיגור אשר נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. חובות (לרבות איגרות חוב ונכסים אחרים) נמצאים בפיגור כאשר הקרן או הריבית בגינם לא שולמו לאחר שהגיע המועד לפירעונם. בנוסף, חשבונות חח"ד או עו"ש מדווחים כחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, כאשר החשבון נותר ברציפות בחריגה ממסגרת האשראי המאושרת למשך 30 ימים או יותר או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה של 180 ימים. החל ממועד הסיווג כפגום החוב יטופל כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית (חוב כאמור ייקרא "חוב שאינו מבצע"). כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום.

החזרה של חוב פגום למצב שאינו פגום

חוב פגום חוזר להיות מסווג כחוב שאינו פגום בהתקיים אחד משני המצבים הבאים:

1. אין בוגיו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנוותרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).
2. כאשר החייב נעשה מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה.

כללי ההחזרה מסיווג פגום כאמור לא יחולו על חובות שסווגו כפגומים כתוצאה מביצוע ארגון מחדש של חוב בעייתי.

החזרה של חוב פגום למצב פגום וצובר

חוב אשר עבר פורמאלית ארגון מחדש, כך שלאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב ייפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, מוחזר לטיפול כחוב שצובר הכנסות ריבית, בתנאי שהארגון מחדש וכל מחיקה חשבונאית שבוצעה בחוב נתמכים בהערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב של מצבו הפיננסי של החייב ותחזית הפירעון לפי התנאים החדשים. הערכה מבוססת על ביצועי הפירעון הרציפים ההיסטוריים של החייב בתשלומי מזומן ושווה מזומן למשך תקופה סבירה הנמשכת לפחות שישה חודשים ורק לאחר שהתקבלו תשלומים שהפחיתו באופן מהותי את יתרת החוב הרשומה שנבקעה לאחר הארגון מחדש.

חוב בעייתי בארגון מחדש

חוב אשר פורמאלית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב (בחלקו או במלואו). לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתו הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם: (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו- (2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב. לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סמנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים ללא ההסדר. בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

- למועד הסדר החוב הלווה נמצא בכשל, לרבות כאשר חוב אחר כלשהו של הלווה הינו בכשל;
 - לגבי החובות שלמועד ההסדר אינם בפיגור הבנק מעריך האם בהתאם ליכולת הפירעון הנוכחית קיימת סבירות כי בעתיד הנראה לעין הלווה ייקלע למצב של כשל ולא יעמוד בתנאים החוזיים המקוריים של החוב;
 - החייב הוכרז כפושט רגל, נמצא בתהליך של כינוס נכסים או קיימים ספקות משמעותיים להמשך קיומו של הלווה כעסק חי; וכן
 - ללא שינוי תנאי החוב, החייב לא יהיה מסוגל לגייס חוב ממקורות אחרים בריבית שוק המקובלת לגבי חייבים שאינם בכשל.
- הבנק מסיק כי במסגרת ההסדר הוענק לחייב ויתור, גם אם במסגרת ההסדר בוצעה העלאה בריבית החוזית, אם מתקיים אחד או יותר מהמצבים הבאים:
- כתוצאה מארגון מחדש, הבנק לא צפוי לגבות את כל סכומי החוב (לרבות ריבית שנצברה בהתאם לתנאים החוזיים);
 - שווי הוגן עדכני של הביטחון לגבי חובות מותנים בביטחון אינו מכסה את יתרת החוב החוזית ומצביע על היעדר יכולת גביה של כל סכומי החוב;

- לחייב לא קיימת אפשרות לגייס מקורות בשיעור הנהוג בשוק עבור חוב בעל תנאים ומאפיינים כגון אלו של החוב שהועמד במסגרת ההסדר.

בנוסף, הבנק לא מסווג חוב כחוב בעייתי שאורגן מחדש אם במסגרת ההסדר הוענקה לחייב דחיית תשלומים שאינה מהותית בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים הממוצע הצפוי של החוב המקורי. לעניין זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים הקודמים לצורך קביעה האם הדחייה בתשלומים אינה מהותית.

חובות שתנאיהם שונו בארגון מחדש של חוב בעייתי, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש נבחנו על בסיס קבוצתי, יסווגו כחוב פגום ויוערכו על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי או מחיקה חשבונאית. לאור העובדה שהחוב שלגביו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי לא ייפרע בהתאם לתנאים החוזיים המקוריים שלו, החוב ממשיך להיות מסווג כחוב פגום גם לאחר שהחייב חוזר למסלול פירעון בהתאם לתנאים החדשים.

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי ולמידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק קבע נהלים הנדרשים לקיום הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים כחשבון התחייבותי נפרד (כגון: התקשרויות למתן אשראי, מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות).

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית".

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי

הבנק בחר לזהות לצורך בחינה פרטנית חובות שסך יתרתם החוזית הינה מעל 1 מיליון ש"ח וכן לגבי החובות האחרים שמזהים על ידי הבנק לצורך הערכה פרטנית ואשר ההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת בהפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי.

ההפרשה פרטנית להפסדי אשראי מוכרת לגבי כל חוב שנבחן על בסיס פרטני ואשר סווג כפגום. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום.

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבית המקורית של החוב. כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, ההפרשה הפרטנית מוערכת בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו חוב, לאחר הפעלת מקדמים זהירים ועקביים שמשקפים, בין היתר, את התנודתיות בשווי ההוגן של הביטחון, את הזמן שיעבור עד למועד המימוש בפועל ואת העלויות הצפויות במכירת הביטחון.

לעניין זה הבנק מגדיר חוב כחוב מותנה בביטחון כאשר פרעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מהביטחון המשועבד לטובת הבנק או כאשר הבנק צפוי להיפרע מהנכס שמוחזק על ידי הלווה, גם אם לא קיים שיעבוד ספציפי על הנכס, והכל כאשר אין ללווה מקורות חוזר מהותיים זמינים ומהימנים אחרים.

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

אשראי אחר

ההפרשה קבוצתית להפסדי אשראי מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית בגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות

שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי מחושבת בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5 (ASC 450), טיפול חשבונאי בתלויות, בהתבסס על נוסחה המפורטת בהוראת שעה שקבע המפקח על הבנקים וזאת בתוקף עד וכולל יום 31 בדצמבר 2012. הנוסחה מבוססת על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים, בחלוקה בין אשראי בעייתי לאשראי לא בעייתי, בשנים 2008, 2009 ו-2010 וכן על שיעורי מחיקות חשבונאיות נטו שנרשמו בפועל החל מ-1 בינואר 2011. בנוסף לחישוב טווח שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים כאמור, לצורך קביעת שיעור ההפרשה הנאות בבנק מסתמך בענף המשק המסחרי, על חישובי חברת האם הלוקחת בחשבון נתונים נוספים, לרבות מגמות בהיקפי האשראי בכל ענף ותנאים ענפיים, נתונים מקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי לענף משק, שינויים בנפח ובמגמה של יתרות בפיגור ויתרות פגומות והשפעות השינויים בריכוזיות האשראי. לעומת זאת בענף המשק הפרטי החישוב מבוסס על עמידה על פי חישובי הבנק, לפי אותם קריטריונים/חישובים/נתונים. בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים טרם הפרסום של הנחיות מעודכנות וסופיות בנושא הפרשה קבוצתית, הבנק ממשיך ליישם את ההוראות שנקבעו בהוראת השעה. ביום 18 ביולי 2013 הועברה לדיון בוועדה המייעצת טיוטה בנושא "הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי". הטיוטה מאריכה את התחולה של הוראת שעה בנושא חישוב "הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי" בהתבסס על פילוח לפי ענפי משק, קובעת הערות והנחיות לאופן החישוב של שיעורי הפסדי העבר וכן קובעת דרישות מקיפות בקשר להכללת התאמות בגין הגורמים הסביבתיים בקביעת מקדמי ההפרשה. בנוסף, נכללו הוראות המתייחסות לשימוש בדירוגים פנימיים לחישוב ההפרשה הקבוצתית. ההשפעה הצפויה בגין יישום ההנחיות בקשר לחישוב שיעור הפסדי העבר תטופל בדרך של שינוי אומדן ותיזקף לרווח והפסד. מועד היישום לראשונה טרם נקבע סופית. בהתאם להנחיות שנקבעו בהוראת השעה, החל מיום 1 בינואר 2011 הבנק לא שומר הפרשה כללית ונוספת, אולם ממשיך לחשב את ההפרשה הנוספת ובזדק כי בכל מקרה סכום ההפרשה הקבוצתית בתום כל תקופת דיווח לא יפחת מסכום ההפרשה הכללית והנוספת שהיו מחושבות לאותו מועד, ברוטו ממס.

אשראי חוץ מאזני

ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים מוערכת בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5 (ASC 450). ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי עבור מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני (כמפורט לעיל), תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על ידי הבנק בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון - סיכון אשראי - הגישה הסטנדרטית.

בנוסף, הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. הערכת נאותות כאמור מתבססת על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי ובשיטות ההערכה שמיושמות על ידי הבנק לקביעת ההפרשה.

מחיקה חשבונאית

הבנק מוחק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני שנחשב כאינו בר גביה ובעל ערך נמוך כך שהותרו כנסכ אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים). לגבי חוב שגביותו מותנית בביטחון הבנק מבצע באופן מידי מחיקה חשבונאית של כל יתרת ההפרשה להפסדי אשראי. לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת הפיגור שלהם (ברוב המקרים מעל 150 ימי פיגור רצופים) ועל פרמטרים אחרים של בעייתיות. יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות

בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

הכרה בהכנסה

במועד סיווג החוב כפגום הבנק מגדיר את החוב כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית ומפסיק לצבור בגינו הכנסות ריבית, למעט האמור להלן לגבי חובות מסוימים שאורגנו מחדש. כמו כן, במועד סיווג החוב כפגום הבנק מבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו והוכרו כהכנסה ברווח והפסד אך טרם נגבו. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כחוב פגום. חוב אשר פורמאלי עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב יפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, יטופל כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית רק לאחר שישה תשלומים רצופים. לפירוט לגבי הכרה בהכנסה על בסיס מזומן בגין חובות שסווגו כפגומים ראה ב"אור 1.ד.3(3).א. לגבי חובות שנבחנים ומופרשים על בסיס קבוצתי אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק אינו מפסיק צבירת הכנסות ריבית. חובות אלה כפופים לשיטות הערכה של הפרשה להפסדי אשראי שמבטיחות שהרווח של הבנק אינו מוטא כלפי מעלה. עמלות בגין איחור על חובות אלה נכללות כהכנסה במועד שבו נוצרה לבנק הזכות לקבלן מהלקוח, ובלבד שהגביה מובטחת באופן סביר.

הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20

הבנק מיישם את ההוראות חוזר המפקח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20, אשר דורש גילוי רחב יותר לגבי יתרות חובות, תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי, רכישות ומכירות מהותיות כלשהן של חובות במהלך תקופת הדיווח וגילויים בנוגע לאיכות האשראי. בין היתר, תאגיד בנקאי נדרש לתת גילוי כמותי על אינדיקציה לאיכות אשראי לפחות על יתרת החובות הבעייתיים בכל קבוצת חובות. הגילוי החדש נדרש עבור כל אחד ממגזרי האשראי (כגון: אשראי מסחרי, אנשים פרטיים - אחר ובנקים) וכן עבור כל אחת מקבוצות החובות העיקריות כפי שהוגדרו בהוראה, תוך הבחנה בין פעילות לווים בישראל לפעילות לווים בחו"ל, במידה שמהותי. הבנק מיישם את ההוראות החל מיום 1 בינואר 2012 בדרך של מכאן ולהבא. חלק מדרישות הגילוי החדשות בדבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מיושמות על ידי הבנק החל מיום 1 בינואר 2013. לגבי גילויים חדשים כאמור, לא נדרש הבנק לכלול מידע השוואתי. ליישום ההוראות לראשונה לא הייתה השפעה למעט עדכון מתכונת הגילוי בביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי.

(5) ניירות ערך

א. ניירות ערך בהם משקיע הבנק מסווגים לשלוש תיקים כלהלן:

1. איגרות חוב מוחזקות לפדיון - איגרות חוב אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיק עד למועד הפדיון, למעט איגרות חוב אשר ניתנות לפירעון מוקדם או לסילוק בדרך אחרת כך שהבנק לא יכסה, במהות את כל (substantially all) השקעתו הרשומה. איגרות חוב מוחזקות לפדיון מוצגות במאזן לפי העלות בתוספת ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער שנצברו, בהתחשב בחלק היחסי של הפרמיה או הניכיון ובניכוי הפסדים בגין ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני.

2. ניירות ערך למסחר - ניירות ערך אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למוכרן בתקופה הקרובה, למעט מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין. ניירות ערך למסחר מוצגים במאזן לפי השווי ההוגן ביום הדיווח. רווחים והפסדים מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.

3. ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך אשר לא סווגו כאיגרות חוב מוחזקות לפדיון או כניירות ערך למסחר. מניות שקיים לגביהן שווי הוגן זמין ואיגרות חוב נכללות במאזן לפי שוויין ההוגן ביום הדיווח. מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין נמדדות במאזן לפי עלות. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן לא נכללים בדוח רווח והפסד ומדווחים נטו, בניכוי עתודה מתאימה למס, בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר.

ב. הכנסות מדיבידנד, צבירת ריבית, הפרשי הצמדה ושער, הפחתת פרמיה או ניכיון (לפי שיטת הריבית האפקטיבית), וכן הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני נזקפים לדוח רווח והפסד.

ג. עלות ניירות ערך שמומשו מחושבת על בסיס "נכנס ראשון יוצא ראשון".

ד. לעניין חישוב שווי הוגן - ראה סעיף 6.1 ד. (6) להלן.

ה. לעניין טיפול בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני - ראה סעיף 6.1 ד. (8) להלן.

(6) מכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק מחזיק מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם משמשים לגידור. שינויים בשווי ההוגן של נגזרים שאינם משמשים לגידור נזקפים מיידית לרווח והפסד.

(7) קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

החל מיום 1 בינואר 2011 הבנק מיישם את הכללים שנקבעו ב- FAS 157 (ASC 820-10) אשר מגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות וקביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2012, מיישם הבנק את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן, המשלבת בהוראות הדיווח לציבור את הכללים שנקבעו בעדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-04 בנושא מדידת שווי הוגן (ASC 820): תיקונים להשגת מדידת שווי הוגן ודרישות גילוי אחידות ב-U.S. GAAP וב-IFRS.

שווי הוגן מוגדר כמחיר/כסכום אשר היה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם בהעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה. בין היתר, התקן מחייב לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מרבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של הבנק. FAS 157 מפרט היררכיה של טכניקות מדידה בהתבסס על השאלה האם הנתונים ששימשו לצורך קביעת השווי ההוגן הינם נצפים או לא נצפים. סוגים אלו של נתונים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים, אשר לבנק יש יכולת לגשת אליהם במועד המדידה.
- נתוני רמה 2: נתונים הנצפים עבור הנכס או התחייבות, במישרין או בעקיפין, שאינם מחירים מצוטטים הנכללים ברמה 1.

• נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות.

היררכיה זו דורשת שימוש בנתוני שוק נצפים, כאשר מידע זה קיים. כאשר הדבר הינו אפשרי, הבנק שוקל מידע שוק נצפה ורלוונטי במסגרת הערכתו. היקף ותדירות העסקאות, גודל מרווח ה-bid-ask וכן גודל ההתאמה הנדרשת כאשר משווים עסקאות דומות הינם כולם גורמים אשר נלקחים בחשבון כאשר הבנק קובע את הנזילות של שווקים ואת הרלוונטיות של מחירים נצפים באותם שווקים.

לצורך מדידת שווי הוגן, לא מיושמת הנחת היסוד "בשימוש" (in-use) לגבי מכשירים פיננסיים. עם זאת, בתנאים מסוימים נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות המוחזקים והמנוהלים במסגרת פורטפוליו נמדדים לפי שווי הוגן תוך שימוש במחיר שהיה מתקבל או משולם אילו פוזיציה נטו בקבוצות של נכסים פיננסיים או התחייבויות פיננסיות כאמור הייתה נמכרת או מועברת.

בנוסף, מדידת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נעשית ללא הבאה בחשבון של פקטור גודל ההחזקה (blockage factor) הן לגבי מכשירים פיננסיים המוערכים לפי נתוני רמה 1 והן לגבי מכשירים פיננסיים המוערכים לפי רמות 2 או 3, למעט מצבים בהם פרמיה או ניכיון היו מובאים בחשבון במדידת שווי הוגן על ידי משתתפים בשוק בהיעדר נתוני רמה 1.

ניירות ערך

השווי ההוגן של ניירות ערך למסחר וניירות ערך זמינים למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר נייר הערך, הערכה מבוצעת לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. במקרים אלו השווי ההוגן של השקעת הבנק בניירות ערך הינו מכפלה של מספר היחידות באותו מחיר שוק מצוטט. המחיר המצוטט המשמש לקביעת שווי הוגן אינו מותאם בשל גודל הפוזיציה של הבנק יחסית לנפח המסחר (פקטור גודל ההחזקה). אם מחיר שוק מצוטט אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים ותוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה).

מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי ובהיעדר שוק עיקרי, לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים הוערכו לפי מודלים אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא באלה). ליתר פירוט ראה בהמשך לגבי מתודולוגיית הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע.

מכשירים פיננסיים נוספים שאינם נגזרים

לרוב המכשירים הפיננסיים בקטגוריה זו (כגון: אשראי לציבור ואשראי לממשלה, פקדונות הציבור ופקדונות בבנקים, כתבי התחייבות נדחים ומלוות שאינם סחירים) לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. לצורך כך, תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות. כמו כן, במקרים מסוימים, לצורך מדידת שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות לא סחירות, הבנק מיישם הנחיות שנקבעו ב- ASU 2009-05, מדידת התחייבויות לפי שווי הוגן. בפרט, הבנק מעריך את שוויים ההוגן תוך שימוש במחירים מצוטטים של ההתחייבויות (או של התחייבויות דומות) אשר נסחרות כנכסים.

הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע

FAS 157 דורש לשקף את סיכון האשראי (credit risk) ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר הונפקו על ידי הבנק ונמדדים לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של הבנק, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד. הבנק מעריך את סיכון האשראי במכשירים נגזרים באופן המפורט להלן:

- כאשר בגין החשיפה קיימים ביטחונות נזילים מספקים המבטיחים ספציפית ברמת ודאות משפטית גבוהה את המכשיר הנגזר, הבנק מניח כי סיכון האשראי הגלום הינו אפס ולא מבצע התאמות לשווי הוגן בגין איכות האשראי של הצד הנגדי.
- כאשר החשיפה בגין הצד הנגדי הינה מהותית - הבנק מבצע הערכת שווי הוגן בהתבסס על אינדיקציות מעסקאות בשוק פעיל לאיכות האשראי של הצד הנגדי, ככל שהאינדיקציות כאמור זמינות במאמצים סבירים. הבנק גוזר את האינדיקציות, בין היתר, ממחירים של מכשירי חוב של הצד הנגדי הנסחרים בשוק פעיל וממחירים של נגזרי אשראי שהבסיס שלהם הוא איכות האשראי של הצד הנגדי. במידה ולא קיימות אינדיקציות כאמור, הבנק מחשב את ההתאמות בהתבסס על דירוגים פנימיים (כגון: אומדנים לשיעורי כשל צפויים ושיעורי הפסדי אשראי בעת כשל).
- כאשר החשיפה בגין הצד הנגדי על בסיס מאוחד אינה מהותית - הבנק מבצע את חישוב ההתאמה כאמור על בסיס קבוצתי, תוך שימוש במדד לאיכות האשראי לפי קבוצות של צדדים נגדיים דומים, למשל בהתבסס על דירוגים פנימיים.

להרחבה לגבי השיטות וההנחות העיקריות המשמשות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 15, "יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים".

(8) ירידת ערך נכסים פיננסיים

1. ניירות ערך

הבנק בוחן בכל תקופת דיווח האם ירידה בשוויים ההוגן של ניירות ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה ולתיק המוחזק לפדיון הינה בעלת אופי אחר מזמני. הבנק מכיר בתקופת הדיווח בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, לכל הפחות, בגין ירידת ערך של כל נייר המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:

- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו;
- נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר;
- איגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוגה במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוגה במועד פרסום הדוח לתקופה זו;
- איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית;
- איגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה;
- נייר ערך, אשר השווי ההוגן שלו לסוף תקופת דיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור משמעותי מהעלות (לגבי איגרות חוב - העלות המופחתת). זאת, אלא אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלוונטיים, אשר מוכיחות ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני.

בנוסף, הבחינה בנושא קיום ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני מתבססת על השיקולים הבאים:

- שיעור ההפסד ביחס לעלות נייר הערך (לגבי איגרות חוב - לעלות המופחתת);
- משך התקופה בה השווי ההוגן של נייר הערך נמוך מעלותו;
- שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו;
- הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את נייר הערך לתקופת זמן ארוכה מספיק שתאפשר עליה בשווי ההוגן של נייר הערך או עד לפדיון;
- במקרה של איגרות חוב - שיעור התשואה לפדיון;
- במקרה של מניות - הפחתה של חלוקת דיבידנדים או ביטול שלה.

כמו כן, הבנק מכיר בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בגין זכויות מוטב שנרכשו ובגין זכויות מוטב שהמשיכו להיות מוחזקות על ידי הבנק באיגוח נכסים פיננסיים, כאשר מידע עדכני או אירועים אחרים מצביעים על שינוי לרעה צפוי (probable) בתחזית תזרימי המזומנים הנובעים מהמכשיר הפיננסי.

כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, עלותו של נייר הערך מופחתת לשווי ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. ההפסד המצטבר, המתייחס לנייר ערך המסווג כזמין למכירה, שנזקף בעבר לסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר, מועבר לרווח והפסד כאשר מתקיימת בגינו ירידת ערך שאינה בעלת אופי אחר מזמני. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד (בסיס עלות חדש).

2. אשראי לציבור ויתרות חוב - ראה ביאור D.1.1 (4) לעיל.

(9) קיזוז נכסים והתחייבויות

הבנק מיישם את הכללים שנקבעו בחוזר המפקח על הבנקים מיום 12 בדצמבר 2012 אשר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות. התיקונים המפורטים בחוזר זה נועדו להתאים את סעיף 15א בהוראות הדיווח לציבור לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. בהתאם להוראות, הבנק מקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ויציג במאזן את יתרנם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- בגין אותן ההתחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (legally enforceable right) לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;
- קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית;
- גם הבנק וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה (determinable amounts).

הבנק מקזז נכסים והתחייבויות עם שני צדדים נגדיים שונים ומציג במאזן סכום נטו בהתקיים כל התנאים המצטברים לעיל, ובתנאי שישנו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכות הבנק בגין אותן ההתחייבויות, לקיזוז.

כמו כן, הבנק מקזז פקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי והאשראי שניתן מפקדונות אלה, כשאין לבנק סיכון להפסד מהאשראי.

הבנק לא מקזז בין נכסים בגין מכשירים נגזרים כנגד התחייבויות בגין מכשירים נגזרים אלא אם מתקיימים כל התנאים המצטברים שלעיל. עם זאת בהוראות נקבע כי במקרים מסוימים בנק רשאי לקזז סכומי שווי הוגן שהוכרו בגין מכשירים נגזרים וסכומי שווי הוגן שהוכרו בגין הזכות לדרוש חזרה בטחון במזומן (חייבים) או המחויבות להשיב בטחון במזומן (זכאים) הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו עם אותו צד נגדי בהתאם להסדר להתחשבנות נטו (master netting arrangement).

עם זאת, בהתאם להוראות בנק אינו רשאי לקזז מאזנית סכומים אלא אם קיבל לכך אישור מראש של המפקח על הבנקים.

יישום לראשונה של הוראה בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות

הבנק מיישם את הכללים שבמסגרת ההוראה החל מיום 1 בינואר 2013, בדרך של יישום למפרע. ליישום לראשונה לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק, למעט סיווג מחדש של מספרי השוואה עקב יישום למפרע של ההוראה בגין ביטול הקיזוזים שבוצעו בגין מכשירים נגזרים ועדכון מתכונת הגילוי בביאור 15 בדבר פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון, כנדרש בהוראה

(10) רכוש קבוע (בניינים וציוד)

הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מצטברים מירידת ערך. העלות כוללת יציאות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר העבודה הישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

פחת

פחת הוא הקצאה שיטתית של הסכום בר-פחת של נכס על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר-פחת הוא העלות של הנכס, או סכום אחר המחליף את העלות, בניכוי ערך השייר של הנכס.

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישיר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר. נכסים חכורים בחכירה מימונית מופחתים על פני התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה ותקופת השימוש בנכסים. שיפורים במושכר מופחתים לאורך התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה לבין אורך החיים השימושיים. קרקעות בבעלות הקבוצה אינן מופחתות.

נכס מופחת כאשר הוא זמין לשימוש, דהיינו כאשר הוא הגיע למיקום ולמצב הדרושים על מנת שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

אומדן אורך החיים השימושיים לתקופה השוטפת ולתקופות ההשוואה הינו:

- בניינים ומקרקעין 25-50 שנים
- ריהוט וציוד 7-17 שנים
- שיפורים במושכר 7-18 שנים

האומדנים בנושא שיטת הפחת, אורך החיים השימושיים וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת דיווח ומותאמים בעת הצורך.

(11) חכירות

החכירות בבנק מסווגות כחכירות תפעוליות, כאשר הנכסים החכורים אינם מוכרים במאזן של הבנק.

בחכירה של קרקע ומבנים, מרכיבי הקרקע והמבנים נבחנים בנפרד לצרכי סיווג החכירות, כאשר שיקול משמעותי בסיווג מרכיב הקרקע הינו העובדה כי קרקע בדרך כלל בעלת אורך חיים בלתי מוגדר.

תשלומי חכירה

תשלומים במסגרת חכירה תפעולית, למעט דמי חכירה מותנים, נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תמריצי חכירה שנתקבלו מוכרים כחלק בלתי נפרד מסך כל הוצאות החכירה לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תשלומי חכירה מינימאליים המשתלמים במסגרת חכירה תפעולית, נזקפים עם התהוותם לרווח והפסד.

קביעה אם הסדר מכיל חכירה

בתחילת ההסדר או בעת בחינתו מחדש, הבנק קובע עם הסדר הוא חכירה או אם הוא מכיל חכירה.

הסדר הוא חכירה או מכיל חכירה אם מתקיימים שני התנאים הבאים:

- קיום ההסדר תלוי בשימוש בנכס או בנכסים ספציפיים; וכן
- ההסדר מכיל זכות לשימוש בנכס.

תשלומים ותמורה אחרת שנדרשים לפי ההסדר מופרדים בתחילת ההסדר או בעת הבחינה מחדש לתשלומים עבור החכירה ולרכיבים אחרים על בסיס השווי ההוגן היחסי שלהם.

(12) ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

עיתוי בחינת ירידת הערך

הערך בספרים של הנכסים הלא פיננסיים של הבנק, למעט נכסי מיסים נדחים ולרבות נכסים כספיים שהם השקעות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, נבדק בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. באם קיימים סימנים כאמור, מחושב אומדן של סכום בר ההשבה של הנכס. בתקופות עוקבות למועד ההכרה לראשונה, מבצע הבנק, אחת לשנה בתאריך קבוע עבור כל נכס, הערכה של סכום בר ההשבה של נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר או שאינם זמינים לשימוש או באופן תכוף יותר, אם קיימים סימנים לירידת ערך.

מידת סכום בר השבה

הסכום בר ההשבה של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים הינו הגבוה מבין שווי השימוש ושווי הוגן, בניכוי הוצאות מכירה. בקביעת שווי השימוש, מהוון הבנק את תזרימי המזומנים העתידיים החזויים לפי שיעור היוון לפני מיסים, המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס, בגינם לא הותאמו תזרימי המזומנים הצפויים לנבוע מהנכס.

קביעת יחידות מניבות מזומנים

למטרת בחינת ירידת ערך, הנכסים אשר אינם ניתנים לבחינה פרטנית מקובצים יחד לקבוצת הנכסים הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות ("יחידה מניבת מזומנים").

נכסי מטה הבנק

נכסי מטה הבנק אינם מפיקים תזרימי מזומנים נפרדים ומשרתים יותר מיחידה מניבת מזומנים אחת. חלק מנכסי המטה מוקצים ליחידות מניבות מזומנים על בסיס סביר ועקבי ונבחנים לירידת ערך כחלק מבחינת ירידת ערך בגין יחידות מניבות המזומנים להן הם מוקצים.

נכסי מטה אחרים, אותם לא ניתן להקצות באופן סביר ועקבי ליחידות מניבות מזומנים, מוקצים לקבוצת יחידות מניבות מזומנים במידה וקיימים סממנים לכך שחלה ירידת ערך בנכס השייך למטה החברה או כאשר קיימים סממנים לירידת ערך בקבוצת היחידות מניבות המזומנים. במקרה זה, נקבע סכום בר השבה של קבוצת היחידות מניבות המזומנים שאותן משרת המטה.

הכרה בהפסד מירידת ערך

הפסדים מירידת ערך מוכרים כאשר הערך בספרים של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים עולה על הסכום בר ההשבה, ונזקפים לרווח והפסד. לגבי יחידות מניבות מזומנים הכוללות מוניטין, הפסד מירידת ערך מוכר כאשר הערך בספרים של היחידה מניבת מזומנים, לאחר גילום יתרת המוניטין, עולה על הסכום בר ההשבה שלה. הפסדים מירידת ערך שהוכרו לגבי יחידות מניבות מזומנים, מוקצים תחילה להפחתת הערך בספרים של מוניטין שיוחס ליחידות אלה, ולאחר מכן להפחתת הערך בספרים של הנכסים האחרים ביחידה מניבת המזומנים, באופן יחסי.

ביטול הפסד מירידת ערך

הפסד מירידת ערך מוניטין אינו מבוטל. באשר לנכסים אחרים, לגבי הוכרו הפסדים מירידת ערך בתקופות קודמות, בכל מועד דיווח נבדק האם קיימים סימנים לכך שהפסדים אלו קטנו או לא קיימים עוד. הפסד מירידת ערך מבוטל אם חל שינוי באומדנים ששימשו לקביעת הסכום בר ההשבה, אך ורק במידה שהערך בספרים של הנכס, אחרי ביטול ההפסד מירידת הערך, אינו עולה על הערך בספרים בניכוי פחת או הפחתות, שהיה נקבע אלמלא הוכר הפסד מירידת ערך.

(13) זכויות עובדים

בגין כל ההתחייבויות של יחסי עובד-מעביד קיימות עתודות מתאימות על פי דין, הסכם, נוהג וציפיות ההנהלה. התחייבויות עתידיות בגין פנסיה ומענקי יובל מחושבות על ידי אקטואר מומחה בשיטת הערכה של הטבות נצברות ובהתחשב בהסתברויות על בסיס ניסיון העבר. שיעור ההיוון של העתודות הינו 4% בהתאם להוראות המפקח על הבנקים. שיעור התמורה מתבסס על הוראות עדכניות של הממונה על שוק ההון ביטוח וחסיכון. שיעור עליית השכר בעתיד מוערך על ידי ההנהלה.

התחייבויות לפיצויי פרישה ופנסיה מכוסות בעיקרן על ידי יעודות אשר מופקדות בקופות גמל לקצבה ולפיצויים. בגין סכומי התחייבות אשר אינם מכוסים כאמור, נכללה הפרשה בדוחות הכספיים. ראה באור 12, "זכויות עובדים".

הנחיות והבהרות בנושא חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים

ביום 27 במרץ 2012 פורסמו הנחיות של הפיקוח על הבנקים בנושא חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים. ההנחיות קובעות מספר הבהרות בנוגע להערכת התחייבות בגין זכויות עובדים והנחיות בנושא בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים תוך

דרישה לשיתוף אקטואר מוסמך, זיהוי ומיון התחייבויות בגין זכויות עובדים, קיום בקורות פנימיות לצורך הסתמכות על הערכת האקטואר ותיקופה וכן דרישות גילוי מסוימות.

בפרט, לפי המכתב, תאגיד בנקאי שצופה כי ישולמו לקבוצת עובדים הטבות מעבר לתנאים החוזיים, נדרש להביא בחשבון את שיעור העובדים שצפויים לעזוב (לרבות עובדים שצפויים לפרוש במסגרת תכניות פרישה מרצון או בעת קבלת תנאים מועדפים אחרים) ואת ההטבות שהם צפויים לקבל בעת עזיבתם. בעקבות יישום ההנחיות של הפיקוח, ההתחייבות בגין תשלום פיצויי פיטורין לקבוצת העובדים מוצגת בדוח הכספי בסכום הגבוה מבין סכום ההתחייבויות שחושב על בסיס אקטוארי, המביא בחשבון את העלות הנוספת שצפוי שתיגרם לתאגיד הבנקאי בגין מתן הטבות כאמור, לבין סכום ההתחייבויות שמחושב כמכפלת השכר החודשי של העובד במספר שנות הוותק שלו, כנדרש בגילוי דעת 20 של לשכת רואי חשבון בישראל.

(14) התחייבויות תלויות

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בגין תביעות, בהתאם להערכת ההנהלה ובהתבסס על הערכות יועציה המשפטיים. מתכונת הגילוי הינה על פי הוראות המפקח על הבנקים, באופן שהתביעות שהוגשו כנגד הבנק מסווגות לשלוש קבוצות:

1. סיכון צפוי (Probable) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
2. סיכון אפשרי (Reasonably Possible) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין- 20% ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים, אלא רק ניתן גילוי.
3. סיכון קלוש (Remote) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מתחת ל- 20%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים ולא ניתן גילוי.

תביעה שלגביה יש קביעה של המפקח על הבנקים כי הבנק נדרש להשיב כספים, מסווגת כצפויה ונערכת בגינה הפרשה בגובה הסכום שהבנק נדרש להשיב.

במקרים נדירים הבנק קבע, שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציה המשפטיים, לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ובגין תביעה שאושרה כתביעה ייצוגית ולכן לא בוצעה הפרשה.

בבאור 15 בדבר "התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות" נכלל גילוי כמותי לסך החשיפות אשר סבירות התממשותן אינה קלושה שלא בוצעה בגין הפרשה.

בנוסף, בבאור כאמור נכללו פרטים בדבר התחייבויות תלויות שהסתברות התממשותן קלושה, אך התממשות ההתחייבויות האמורות או ההפסד המרבי עלולים להעמיד בספק את המשך פעולות התאגיד במתכונת הקיימת.

(15) הוצאות מיסים על ההכנסה

מיסים על הכנסה כוללים מיסים שוטפים ונדחים. מיסים שוטפים ונדחים נזקפים לדוח רווח והפסד אלא אם המיסים נובעים מצירוף עסקים, או נזקפים ישירות להון במידה ונובעים מפריטים אשר מוכרים ישירות בהון.

מיסים שוטפים

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוקים שנחקקו או נחקקו למעשה למועד הדיווח, והכולל שינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות. ההפרשה למיסים על ההכנסה של הבנק וחברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות".

מיסים נדחים

ההכרה במיסים נדחים הינה בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מיסים. אולם, הבנק לא מכיר במיסים נדחים לגבי ההפרשים הזמניים הבאים:

- ההכרה לראשונה במוניטין,
- ההכרה לראשונה בנכסים ובהתחייבויות בעסקה שאינה מהווה צירוף עסקים ושאינה משפיעה על הרווח החשבונאי ועל הרווח לצרכי מס,
- הפרשים הנובעים מהשקעה בחברות בנות ובחברות כלולות, במידה והבנק שולט במועד היפוך ההפרש, וכן צפוי שהם לא יתהפכו בעתיד הנראה לעין, בין אם בדרך של מימוש ההשקעה ובין אם בדרך של חלוקת דיבידנדים בגין ההשקעה.

המדידה של מיסים נדחים משקפת את השלכות המס שינבעו מהאופן בו הקבוצה צופה, בתום תקופת הדיווח, להשיב או לסלק את הערך בספרים של נכסים והתחייבויות.

המיסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על ההפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על החוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה לתאריך המאזן.

נכס מס נדחה בגין הפסדים מועברים, הטבות מס והפרשים זמניים הניתנים לניכוי מוכר בספרים כאשר צפוי (more likely than not) שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה יהיה ניתן לנצל אותם, או במידה שקיימות הזדמנויות לתכנון מס. נכסי המיסים הנדחים נבדקים בכל מועד דיווח, ובמידה ולא צפוי כי הטבות המס המתייחסות יתממשו, הם מופחתים.

לצורך הקביעה כי ניתן להכיר בנכס מס נדחה, הבנק מביא בחשבון את כל הראיות הזמינות - הן הראיות החיוביות, התומכות בהכרה בנכס מס נדחה והן הראיות השליליות השוללות הכרה בנכס מס נדחה.

במידה ואין זה צפוי שלבנק תהיה הכנסה חייבת מספיקה ו/או לא קיימות לבנק הזדמנויות לתכנון מס, נכסי מיסים נדחים נטו לא יעלו על סכום הפרשים זמניים החייבים במס.

קיצוז נכסי והתחייבויות מיסים נדחים

הבנק מקזז נכסי והתחייבויות מיסים נדחים במידה וקיימת זכות חוקית הניתנת לאכיפה לקיצוז של נכסים והתחייבויות מיסים שוטפים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על ידי אותה רשות מס בגין אותה ישות נישומה, או בחברות שונות בבנק, אשר בכוונתן לסלק נכסי והתחייבויות מיסים שוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המיסים מיושבים בו זמנית.

(16) רווח למניה

הבנק מציג נתוני רווח למניה בסיסי ומדולל לגבי הון המניות הרגילות שלו. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הבנק במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה.

(17) דיווח מגזרי

מגזר פעילות הוא מרכיב בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות שממן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות, תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר ע"י ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו וכן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד. המתכונת לדיווח על מגזרי הפעילות של הבנק נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

חלוקת המגזרים בבנק מבוססת על אפיון של מגזרי לקוחות. מגזרים אלו כוללים גם מוצרים בנקאיים. תוצאות מגזר המוצר שלא ניתן לשייך למגזרי הלקוחות הרלוונטיים נכלל ב"סכומים שלא הוקצו והתאמות".

(18) גילויים בהקשר לצד קשור

IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור, קובע את דרישות הגילוי שעל ישות לתת על יחסיה עם צד קשור וכן על עסקאות ויתרות שטרם נפרעו עם צד קשור. בנוסף, נדרש מתן גילוי על תגמול לאנשי מפתח ניהוליים. אנשי מפתח ניהוליים מוגדרים כאנשים שיש להם סמכות ואחריות לתכנון פעילות הישות, להכוונה ושליטה עליה במישרין או בעקיפין, לרבות דירקטור כלשהו (פעיל או לא פעיל) של ישות זו.

(19) עסקאות עם בעלי שליטה

הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב לצורך טיפול חשבונאי בפעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ובין חברה בשליטת הבנק. במצבים בהם בכללים כאמור לא קיימת התייחסות לאופן הטיפול, מיישם הבנק את הכללים שנקבעו בתקן מספר 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בנושא הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה.

נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה עם בעל שליטה, נמדדים לפי שווי הוגן במועד העסקה. בשל העובדה כי מדובר בעסקה במישור ההוני, זוקף הבנק את ההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה מהעסקה להון.

נטילת התחייבות או ויתור

הבנק גורע את ההתחייבות מהדוחות הכספיים לפי שוויה ההוגן במועד הסילוק. ההפרש בין הערך בספרים של ההתחייבות לבין שוויה ההוגן במועד הסילוק נזקף כרווח או כהפסד. במקרה של נטילת התחייבות ההפרש בין השווי ההוגן של ההתחייבות במועד הסילוק לבין סכום התמורה שנקבעה נזקף להון. במקרה של ויתור השווי ההוגן של ההתחייבות שנמחלה נזקף להון.

שיפוי

סכום השיפוי נזקף להון.

הלוואות, לרבות פקדונות במועד ההכרה לראשונה, ההלוואה שניתנה לבעל השליטה או פיקדון שהתקבל מבעל השליטה, מוצגים בדוחות הכספיים של הבנק לפי שוויים ההוגן כנכס או כהתחייבות, לפי העניין. ההפרש בין סכום ההלוואה שניתנה או פיקדון שהתקבל לבין שוויים ההוגן במועד ההכרה לראשונה נזקף להון. בתקופות הדיווח שלאחר מועד ההכרה לראשונה ההלוואה או הפיקדון כאמור מוצגים בדוחות הכספיים של הבנק בעלותם המופחתת תוך יישום שיטת הריבית האפקטיבית, למעט מקרים בהם בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים הם מוצגים בשווי ההוגן.

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

(1) ביום 27 בינואר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי חשבונאות המקובלים בארה"ב. בהתאם לטיוטה בנקים יידרשו לאמץ באופן מלא את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. הטיוטה אינה קובעת תאריך יעד או הוראות מעבר ליישום כללי החשבונאות כאמור, אולם החל ממועד המעבר שיקבע בהמשך תאגידים בנקאיים ידרשו לעדכן באופן שוטף את הטיפול החשבונאי בהתאם להוראות מעבר בעדכונים חדשים לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב שיפורסמו ובהתאם להבהרות שיימסרו על ידי הפיקוח על הבנקים.

כמו כן, ביום 30 בינואר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

הטיוטה מעדכנת את דרישות ההכרה המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים בהוראות הדיווח לציבור בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב. טיוטה זו כוללת עדכונים מסוימים בהוראות הדיווח לציבור, אך אינה כוללת את כל העדכונים הנדרשים להוראות בעקבות אימוץ כללים אלו. נושאים אלו, לרבות הבהרות נוספות אם ידרשו, יטופלו בנפרד.

הטיוטה קובעת כי התיקונים להוראות הדיווח הציבורי יחולו מיום 1 בינואר 2015 כאשר בעת היישום לראשונה בנק יתקן למפרע את מספרי ההשוואה לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2013 ואילך כדי לעמוד בדרישות הכללים כאמור. בין היתר, בהתאם לאמור בטיטה:

- שיעור ההיוון לחישוב ההתחייבות בגין זכויות העובדים יתבסס על תשואות שוק של איגרות חוב ממשלתיות בישראל. כתוצאה מכך, תבוטל הוראת השעה בהוראות הקיימות הקובעת את שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים.
- תאגיד בנקאי יישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא תשלומים מבוססי מניות כאמור ב- ASC 718 – Compensation – Stock Compensation.

בהתאם לטיוטה שפרסם הפיקוח, בנק בין השאר נדרש בדוחות הכספיים לשנת 2013 לכל הפחות לתת גילוי לאומדן ההשפעה הכמותית על ההון העצמי של חישוב ההתחייבויות בשל זכויות עובדים תוך שימוש בשיעורי היוון המבוססים על תשואות שוק למועד הדיווח של אג"ח ממשלתיות בישראל.

להערכת הבנק ההשפעה הצפויה על ההון העצמי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2013 בגין השפעת השינוי בשיעור ההיוון בלבד הינה כ- 2 מיליון ש"ח, הקטנה מההון. יודגש כי לאימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים עשויות להיות השפעות נוספות על הבנק לרבות השפעות על ההון העצמי, ההשפעה שצוינה לעיל אינה מביאה בחשבון השפעות נוספות כאמור אלא רק את השפעת השימוש בשיעורי היוון כפי שצוין לעיל. למרות ההשפעה לרעה על ההון

העצמי של הבנק, לצורך חישוב דרישות הון בהתאם להוראות באזל III, בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, יתרת רווח או הפסד מצטבר בגין מדידות מחדש של התחייבויות נטו או נכסים נטו בגין הטבה מוגדרת לעובדים לא תובא בחשבון באופן מיידי אלא תהיה כפופה להוראות מעבר, כך שהשפעתה תיפרס בשיעורים שווים עד ליישום מלא החל מיום 1 בינואר 2018.

(2) הוראה בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות

המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית

ביום 29 בדצמבר 2011 פורסם חוזר המפקח על הבנקים אשר נועד להתאים את הוראות הדיווח לציבור לצורך אימוץ הכללים שנקבעו במסגרת תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושא עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות. ההוראה קובעת כללים לטיפול בעמלות מיצירת הלוואות ובעלויות ישירות ליצירת הלוואות. העמלות והעלויות הכשירות בהתאם לקריטריונים שנקבעו בהוראה, לא יוכרו באופן מיידי בדוח רווח והפסד אלא יובאו בחשבון בחישוב שיעור הריבית האפקטיבית של ההלוואה. בנוסף, ההוראה משנה את הטיפול בעמלות ועלויות הקשורות להתחייבויות להקצאת אשראי לרבות עסקאות בכרטיסי אשראי. כמו כן, בהוראה נקבעו כללים בנוגע לטיפול בשינויים בתנאי החוב אשר לא מהווים ארגון מחדש של חוב בעייתי, טיפול בפירעונות מוקדמים של חובות וכן טיפול בעסקאות מתן אשראי חרות כגון עסקאות סינדיקציה.

במהלך חודש אוקטובר 2013 פורסם קובץ שאלות ותשובות בנושא עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות, אשר קובע הנחיות והבהרות מסוימות בנוגע לאופן היישום של תקן FAS 91. כמו כן, פורסם עדכון להוראות מעבר בנושא מדידת הכנסות ריבית אשר קובע הנחיות בנוגע לאופן היישום לראשונה. בין היתר, נקבע כי היישום לראשונה יבוצע באופן של מכאן ואילך על עסקאות שנוצרו או חודשו החל מיום 1 בינואר 2014 וכן המשך פריסה של עמלות מפירעון מוקדם בגין פירעונות מוקדמים שבוצעו לפני מועד היישום לראשונה. בנוסף, הובהר כי תאגיד בנקאי לא יוכל לדחות עלויות פנימיות ביצירת הלוואות ללא אישור מוקדם מיחידת דיווח כספי בפקוח על הבנקים.

הבנק נערך ליישום ההוראה, ההוראה תיושם החל מיום 1 בינואר 2014.

(3) הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

ביום 18 ביולי 2013 הועברה לדיון בוועדה המייעצת טיוטת חוזר לעדכון הוראות הדיווח לציבור בנושא "הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי". הטיוטה מאריכה את התחולה של הוראת השעה בנושא חישוב הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בהתבסס על פילוח לפי ענפי משק, קובעת הבהרות והנחיות לאופן החישוב של שיעור הפסדי העבר וכן קובעת דרישות מקיפות בקשר להכללה במסגרת מקדם ההפרשה את ההתאמות בגין הגורמים הסביבתיים. בנוסף, מחייבת הטיוטה הרחבה משמעותית של דרישות התיעוד התומך במקדם ההפרשה הקבוצתית ובנאותות כוללת של ההפרשה וכן הרחבה משמעותית של דרישות הדיווח להנהלה ולדירקטוריון. ההשפעה הצפויה בגין יישום ההנחיות בקשר לחישוב שיעור הפסדי העבר תטופל בדרך של שינוי אומדן ותיזקף לרווח והפסד. מועד היישום לראשונה טרם נקבע סופית.

(4) דיווח על סכומים שסווגו מחדש מחוץ לרווח כולל אחר מצטבר

ביום 30 בספטמבר 2013 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא דיווח על סכומים שסווגו מחדש מחוץ לרווח כולל אחר מצטבר. החוזר נועד להתאים את דרישות הגילוי בקשר לסיווג מחדש של פריטים מחוץ לרווח כולל אחר מצטבר בהתאם לעדכון תקן חשבונאי אמריקאי 2013-02ASU.

החוזר מוסיף לביאור על רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר דרישת גילוי על הסעיפים בדוח רווח והפסד שבהם נכללו הסכומים שסווגו מחדש מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד. יישום ההוראות ייעשה בדרך של יישום למפרע החל מיום 1 בינואר 2014. ליישום החוזר לא צפויה השפעה על הדוחות הכספיים מלבד השפעה הצגתית על ביאור רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.

באור 2 : מזומנים ופקדונות בבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הרכב:

31 בדצמבר		
2012	2013	
1,114.8	1,063.6	מזומנים ופקדונות בבנק ישראל
307.0	330.7	פקדונות בבנקים מסחריים
1,421.8	1,394.3	סך הכל
		מזה מזומנים, פקדונות בבנקים ופקדונות בבנקים מרכזיים
1,314.7	1,237.9	לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים

באור 3 : ניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
הרכב:

31 בדצמבר 2012					31 בדצמבר 2013				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשוי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשוי הוגן	שווי הוגן (1)	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשוי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשוי הוגן	שווי הוגן (1)
5.1	5.1	-	(0.3)	4.8	5.1	5.1	-	(0.1)	5.0
5.1	5.1	-	(0.3)	4.8	5.1	5.1	-	(0.1)	5.0
רווח כולל אחר מצטבר					רווח כולל אחר מצטבר				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן (1)	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן (1)
711.7	711.0	1.7	(1.0)	711.7	784.9	779.1	8.4	(2.6)	784.9
12.3	12.2	0.1	*-	12.3	17.4	17.4	-	-	17.4
14.3	12.6	1.7	-	14.3	25.0	23.2	1.8	-	25.0
738.3	735.8	3.5 (2)	(1.0) (2)	738.3	827.3	819.7	10.2 (2)	(2.6) (2)	827.3
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשוי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשוי הוגן	שווי הוגן (1)	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשוי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשוי הוגן	שווי הוגן (1)
-	-	-	-	-	10.0	10.0	-	-	10.0
-	-	-	-	-	10.0	10.0	-	-	10.0
743.4	740.9	3.5	(1.1)	743.3	842.4	834.8	10.2	(2.9)	842.1

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

באור 3 : ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש*

31 בדצמבר 2013						
12 חודשים ומעלה			פחות מ-12 חודשים			
			הפסדים שטרם מומשו			
סה"כ	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	0-20%	שווי הוגן	
(0.3)	(0.3)	257.8	(0.7)	(0.7)	185.5	איגרות חוב- של ממשלת ישראל
-	-	-	**_	**_	-	של אחרים בישראל
(0.3)	(0.3)	257.8	(0.7)	(0.7)	185.5	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

31 בדצמבר 2012						
12 חודשים ומעלה			פחות מ-12 חודשים			
			הפסדים שטרם מומשו			
סה"כ	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	0-20%	שווי הוגן	
איגרות חוב-						
(2.6)	(2.6)	248.5	-	-	-	של ממשלת ישראל
-	-	-	**_	**_	-	של אחרים בישראל
(2.6)	(2.6)	248.5	-	-	-	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

*החל מיום 31 בדצמבר 2013 מיישם הבנק את ההנחיות שבחוזר הפיקוח על הבנקים בנושא שילוב מכתבי הפיקוח על הבנקים בהוראות הדיווח לציבור. החוזר כולל דרישות גילוי חדשות לעניין שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו של ניירות ערך זמינים למכירה בחלוקה לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך מסך העלות המופחתת. הבנק יישם את ההוראה בדרך של יישום למפרע. ראה ביאור ג.1.

** נמוך מ- 50 אלפי ש"ח

באור 4 : סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

2012			2013		
אשראי לציבור			אשראי לציבור		
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	מסחרי	פרטי אחר	סך הכל
28.1	33.1	61.2	17.1	22.8	39.9
3.2	2.0	5.2	1.7	3.0	4.7
(18.2)	(16.2)	(34.4)	(11.5)	(10.2)	(21.7)
4.0	3.9	7.9	7.0	7.5	14.5
(14.2)	(12.3)	(26.5)	(4.5)	(2.7)	(7.2)
17.1	22.8	39.9	14.3	23.1	37.4
2.4	0.7	3.1	3.5	0.8	4.3
1.1	0.1	1.2	(0.7)	**-	(0.7)
3.5	0.8	4.3	2.8	0.8	3.6
20.6	23.6	44.2	17.1	23.9	41.0

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי-חובות

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה

הוצאות בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות נטו

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה-חובות

תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

יתרת הפרשה לתחילת שנה

גידול (קיטון) בהפרשה

יתרת ההפרשה לסוף השנה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

סה"כ הפרשה להפסדי אשראי-חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

* אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

** נמוך מ-50 אלפי ש"ח.

באור 4 : סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות * ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2011		
אשראי לציבור		
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל
38.8	36.5	75.3
(24.9)	(23.0)	(47.9)
19.4	30.0	49.4
5.2	(2.6)	2.6
(16.0)	(15.1)	(31.1)
5.6	7.3	12.9
(10.4)	(7.8)	(18.2)
28.1	33.1	61.2
0.4	0.8	1.2
(0.4)	(0.3)	(0.7)
2.4	0.2	2.6
2.4	0.7	3.1
30.5	33.8	64.3

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה

מחיקות חשבונאיות נטו שהוכרו ליום 1.1.2011

שינויים אחרים בהפרשה ליום 1.1.2011 (נזקפו להון)

הוצאות בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות נטו

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה - חובות

תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

יתרת הפרשה לתחילת שנה

שינויים בהפרשה ליום 1.1.2011 (נזקפו להון)

גידול בהפרשה

יתרת ההפרשה לסוף השנה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

סה"כ הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

* אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

באור 4 : סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות * ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2013				
סך הכל	בנקים	אשראי לציבור		
		סך הכל	פרטי אחר	מסחרי
906.2	330.7	575.5	22.5	553.0
2,368.8	-	2,368.8	2,203.6	165.2
3,275.0	330.7	2,944.3	2,226.1	718.2
23.3	-	23.3	10.4	12.9
14.1	-	14.1	12.7	1.4
37.4	-	37.4	23.1	14.3

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל החובות* בגינם היא חושבה:

יתרת חוב רשומה של חובות*:

שנבדקו על בסיס פרטני

שנבדקו על בסיס קבוצתי (2)

סך הכל חובות*

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:

שנבדקו על בסיס פרטני

שנבדקו על בסיס קבוצתי (3)

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

2012				
סך הכל	בנקים **	אשראי לציבור		
		סך הכל	פרטי אחר	מסחרי
929.5	307.0	622.5	36.9	585.6
2,186.2	-	2,186.2	2,018.1	168.1
3,115.7	307.0	2,808.7	2,055.0	753.7
27.6	-	27.6	12.2	15.4
12.3	-	12.3	10.7	1.6
39.9	-	39.9	22.9	17.0

יתרת חוב רשומה של חובות*:

שנבדקו על בסיס פרטני

שנבדקו על בסיס קבוצתי (2)

סך הכל חובות*

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:

שנבדקו על בסיס פרטני

שנבדקו על בסיס קבוצתי (3)

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

* אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

** סווג מחדש

באור 4 : סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1)

1. איכות אשראי ופיגורים

31 בדצמבר 2013

חובות לא פגומים* - מידע נוסף		בעייתיים (2)			לא בעייתיים
בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)	בפיגור של 90 ימים או יותר (4)	סך הכל	פגומים (3)	לא פגומים	
-	-	110.5	9.6	0.1	100.8
-	-	85.7	1.7	-	84.0
-	-	34.1	0.7	-	33.4
0.4	-	487.9	9.3	1.0	477.6
0.4	-	718.2	21.3	1.1	695.8
4.3	0.1	2,226.1	21.6	14.5	2,190.0
4.7	0.1	2,944.3	42.9	15.6	2,885.8
-	-	330.7	-	-	330.7
4.7	0.1	3,275.0	42.9	15.6	3,216.5

31 בדצמבר 2012

חובות לא פגומים* - מידע נוסף		בעייתיים (2)			לא בעייתיים
בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)	בפיגור של 90 ימים או יותר (4)	סך הכל	פגומים (3)	לא פגומים	
2.1	-	67.8	8.6	2.9	56.3
**-	-	89.2	4.0	**-	85.2
**-	-	48.9	0.9	**-	48.0
0.6	**-	547.8	14.5	1.1	532.2
2.7	-	753.7	28.0	4.0	721.7
3.4	-	2,055.0	25.0	12.6	2,017.4
6.1	-	2,808.7	53.0	16.6	2,739.1
-	-	307.0	-	-	307.0
6.1	**-	3,115.7	53.0	16.6	3,046.1

*לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

** נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

***סווג מחדש

(1) אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית, למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי - ראה באור 4.2.ב.4.ג.להלן.

(4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.

(5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 4.7 מיליוני ש"ח (31.12.2012 - 2.7 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

באור 4 : סיכון אשראי, לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מדיניות ניהול סיכון האשראי בבנק מגדירה סממנים עיקריים לבחינת איכות האשראי, ביניהם מצב הפיגור, דירוג הלקוח, מצב הבטחונות ועוד. מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב למעט במקרים בהם הועבר לטיפול באמצעים משפטיים, נבחן באופן פרטני ונמצא כי לא צפויים ממנו הפסדי אשראי מעבר לסכום שנמחק או הופרש. הבנק משתמש באינדיקציות נוספות כגון דירוג לקוחות ומצב הבטחונות המנוהלים במערכות ממוכנות בהתאם למדיניות ניהול סיכון האשראי שקבע הדירקטוריון.

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 בדצמבר 2013					
יתרת (2) חובות פגומים	יתרת הפרשה פרטנית (3)	קיימת הפרשה פרטנית (3)	סך הכל יתרת (2) חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	
8.9	3.5	0.7	9.6	13.7	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	1.7	1.7	3.9	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	0.7	0.7	5.0	שרותים פיננסיים
6.4	5.5	2.9	9.3	38.9	מסחרי - אחר
15.3	9.0	6.0	21.3	61.5	סך הכל מסחרי
11.1	10.3	10.5	21.6	59.4	אנשים פרטיים - אחר
26.4	19.3	16.5	42.9	120.9	סך הכל פעילויות בישראל *
26.4	19.3	16.5	42.9		* מזה:
					נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
5.8	1.4	9.0	14.8		חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

באור 4 : סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

31 בדצמבר 2012				
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים**	סך הכל יתרת (2) חובות פגומים	יתרת(2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית (3)	יתרת (2) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית
13.3	8.6	6.4	1.6	2.2
4.3	4.0	*-	1.7	4.0
5.6	0.9	0.7	*-	0.2
40.0	14.5	4.6	7.8	9.9
63.2	28.0	11.7	11.1	16.3
62.4	25.0	10.9	12.0	14.1
125.6	53.0	22.6	23.1	30.4

בינוי ונדל"ן - בינוי

בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן

שרותים פיננסיים

מסחרי - אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל פעילויות בישראל *

* מזה:

נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים

חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

*נמוך מ-50 אלפי ש"ח

**סווג מחדש

(1) אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

באור 4 : סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

2013 (5)			פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
מזה: גרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שגרשמו (3)	יתרה ממוצעת של חובות פגומים (2)	
0.2	0.2	9.4	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	3.5	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	0.8	שרותים פיננסיים
0.1	0.1	12.1	מסחרי- אחר
0.3	0.3	25.8	סך הכל מסחרי
0.6	0.6	22.3	אנשים פרטיים - אחר
0.9	0.9	48.1	סך הכל פעילות בישראל (4)

2012	2011	יתרת חוב רשומה ממוצעת של אשראי לציבור פגום בתקופת הדיווח
64.2	79.1	
0.1	- *	
30.8	32.7	

סך הכנסות ריבית שגרשמו בתקופת הדיווח בגין אשראי זה בפרק הזמן בו סווג כפגום

סך הכנסות ריבית שהיו נרשמות בתקופת הדיווח אילו האשראי היה צובר ריבית לפי תנאיו המקוריים

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

(1) אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות בתקופת הדיווח.

(3) הכנסות ריבית שגרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(4) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 34.4 מיליוני ש"ח בשנת 2013.

(5) בהתאם לטיטות הוראות המעבר לשנת 2013 מיום 25 בנובמבר 2013 ניתן לכלול מספרי השוואה לשנת 2011-2012 לפי המתכונת שנכללה בנספח להוראות המעבר לשנת 2012.

באור 4 : סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

31 בדצמבר 2013		
יתרת חוב רשומה		
סך הכל (3)	צובר (2), לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית
4.2	-	4.2
0.3	-	0.3
3.2	0.1	3.1
7.7	0.1	7.6
7.1	0.6	6.5
14.8	0.7	14.1

בינוי ונדל"ן - בינוי

שרותים פיננסיים

מסחרי - אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל פעילויות בישראל

(1) אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר

(2) צובר הכנסות ריבית.

(3) נכלל בחובות פגומים

31 בדצמבר 2012		
יתרת חוב רשומה		
סך הכל (3)	צובר (2), לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית
4.1	-	4.1
0.4	-	0.4
4.1	-	4.1
8.6	-	8.6
8.3	1.4	6.9
16.9	1.4	15.5

בינוי ונדל"ן - בינוי

שרותים פיננסיים

מסחרי - אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל פעילויות בישראל

(1) אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר

(2) צובר הכנסות ריבית.

(3) נכלל בחובות פגומים

באור 4 : סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו			פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
2013			
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	
1	0.2	0.2	בינוי ונדל"ן - בינוי
8	1.1	0.6	מסחרי אחר
9	1.3	0.8	סך הכל מסחרי
103	3.6	3.5	אנשים פרטיים - אחר
112	4.9	4.3	סך הכל פעילות בישראל

ארגונים מחדש שכשלו (2)			פעילות לווים בישראל
2013			
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה		
3	4.2		בינוי ונדל"ן - בינוי
9	5.3		מסחרי - אחר
12	9.5		סך הכל מסחרי
54	0.8		אנשים פרטיים - אחר
66	10.3		סך הכל פעילות בישראל

(1) אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(2) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

באור 4 : סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל האשראי של לווה

31 בדצמבר 2012 *			31 בדצמבר 2013			תקרת האשראי (באלפי ש"ח)
סיכון			סיכון			
אשראי חוץ-מאזני			אשראי חוץ-			
מספר	אשראי(1)	לווים (2)	מספר	אשראי (1)	לווים (2)	
222.3	50.9	40,961	178.5	86.7	44,464	אשראי ללווה עד 10
57.0	54.2	7,281	61.4	73.8	7,737	אשראי ללווה מ-10 עד 20
204.7	222.7	13,510	210.7	201.5	13,787	אשראי ללווה מ-20 עד 40
372.2	553.7	16,169	382.1	565.7	16,561	אשראי ללווה מ-40 עד 80
258.7	781.3	9,716	258.0	855.4	10,341	אשראי ללווה מ-80 עד 150
92.0	445.9	2,847	96.5	528.6	3,301	אשראי ללווה מ-150 עד 300
18.2	78.1	238	16.6	77.2	234	אשראי ללווה מ-300 עד 600
10.5	52.1	75	15.4	53.9	84	אשראי ללווה מ-600 עד 1,200
14.4	57.2	45	9.7	42.0	33	אשראי ללווה מ-1,200 עד 2,000
20.7	113.2	48	18.0	106.6	45	אשראי ללווה מ-2,000 עד 4,000
29.1	140.5	30	25.4	112.5	26	אשראי ללווה מ-4,000 עד 8,000
27.9	168.5	17	28.9	150.0	17	אשראי ללווה מ-8,000 עד 20,000
2.7	137.9	5	0.2	122.2	5	אשראי ללווה מ-20,000 עד 40,000
1,330.4	2,856.2	90,942	1,301.4	2,976.1	96,635	

(*) סווג מחדש

(1) האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה.

(2) מספר הלזיום לפי סך הכל אשראי וסיכון אשראי חוץ מאזני.

(3) סיכון אשראי במכשירים פייננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של הלווה.

באור 5 : השקעות בחברות מוחזקות
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
פרטים על חברות בת מאוחדות:

שם החברה		תחום פעילות עיקרי		חלק בהון ובזכויות		השקעה במניות לפי	
				ההצבעה(%)		שווי מאזני	
						תרומה לרווח הנקי	

דפנה ניהול קופות גמל בע"מ - ביום 14 ביולי 2013 הודיע רשם החברות על חיסול החברה.

באור 6 : בניינים וציוד
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
א. ההרכב:

כלי רכב,				
בניינים ומקרקעין	שיפורים במושכר	ציוד וריהוט משרדי	סה"כ	
עלות נכסים				
66.1	35.9	29.3	131.3	יתרה ליום 1 בינואר 2013
1.3	1.1	0.4	2.8	תוספות
0.4			0.4	גריעות
67.0	37.0	29.7	133.7	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013
פחת שנצבר -				
28.7	21.2	25.4	75.3	יתרה ליום 1 בינואר 2013
2.1	2.0	1.0	5.1	תוספות
0.2			0.2	גריעות
30.6	23.2	26.4	80.2	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013
עלות מופחתת -				
36.4	13.8	3.3	53.5	ליום 31 בדצמבר 2013
עלות מופחתת -				
37.4	14.7	3.9	56.0	ליום 31 בדצמבר 2012
שיעורי הפחת הממוצע המשוקלל -				
3%	10%	11%		בשנת 2013
3%	10%	14%		בשנת 2012

- ב.** זכויות במקרקעין, שהיתרה להפחתה בגינם הגיעה לסך 19.3 מיליוני ש"ח (2012 - 20.3 מיליוני ש"ח) טרם נרשמו על שם הבנק בלשכת רישום מקרקעין, מתוכם מקרקעין בסך 12.7 מיליוני ש"ח (2012 - 13.4 מיליוני ש"ח) של הבנק ושל חברת נכסים בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק (חברת א. ב. שקד לבן (1997) 04 בע"מ). רישום הזכויות נמצא בתהליך, אך בכל המקרים נרשמה הערת אזהרה לטובת הבנק (למעט סניף באר שבע).
- ג.** לגבי התקשרויות לשכירות לזמן ארוך - ראה באור 15.

באור 7 : נכסים אחרים
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ההרכב:

31 בדצמבר		
2012	2013	
4.8	5.7	הכנסות לקבל
24.4	21.3	מיסים נדחים לקבל, נטו (ראה באור 23 ב')
4.2	5.3	חייבים אחרים ויתרות חובה
33.4	32.3	סך כל נכסים אחרים

באור 8 : פקדונות הציבור
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. סוגי פקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד:

31 בדצמבר		
2012***	2013	בישראל
		פקדונות לפי דרישה
1,025.3	1,172.8	אינם נושאים ריבית
4.6	27.0	נושאים ריבית
1,029.9	1,199.8	סה"כ לפי דרישה
3,153.3	2,952.0	פקדונות לזמן קצוב*
4,183.2	4,151.8	סך כל פקדונות הציבור**
-	-	* מזה: פקדונות שאינם נושאים ריבית
		** מזה:
3,513.1	3,485.2	פקדונות של אנשים פרטיים
40.0	53.9	פקדונות של גופים מוסדיים
630.1	612.7	פקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פקדונות הציבור לפי גודל:

31 בדצמבר		
2012*	2013	תקרת הפיקדון במיליוני ש"ח
3,145.2	3,203.4	עד 1
749.0	657.3	מעל 1 עד 10
289.0	291.1	מעל 10 עד 100 **
4,183.2	4,151.8	סה"כ

* החל מיום 31 בדצמבר 2013 מיישם הבנק את חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא גילוי על פקדונות, למעט דרישות הגילוי על פקדונות של גופים מוסדיים שגויסו בישראל אשר הבנק מיישם החל מיום 1 בינואר 2013.

** תקרה אפקטיבית למפקיד יחיד: 53.6 מיליון ש"ח ל-31 בדצמבר 2013 ו- 77.7 מיליון ש"ח ל-31 בדצמבר 2012.

באור 9 : פקדונות מבנקים
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ההרכב:

31 בדצמבר		בישראל
2012	2013	
		בנקים מסחריים:
62.9	58.9	פקדונות לפי דרישה
62.9	58.9	סך כל פקדונות מבנקים

באור 10 : התחייבויות אחרות
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ההרכב:

31 בדצמבר		
2012	2013	
30.8	27.2	עובדים, בגין שכר עבודה ועתודות
8.1	7.6	עודף עתודה לפיצויים על היעודה (ראה באור 12 ח')
2.9	2.8	עודף הפרשה למיסים על מקדמות מס ששולמו
3.2	2.9	הכנסות מראש
363.2	377.9	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
38.5	35.5	זכאים אחרים ויתרות זכות
446.7	453.9	סך כל התחייבויות אחרות

באור 11א - הון

א. הון המניות

הון המניות ליום 31 בדצמבר 2013 ו-2012 מורכב כדלקמן:

מספר המניות		
מונפק	רשום	
149,875,000	300,000,000	מניות רגילות בנות 0.0001 ש"ח ערך נקוב כל

ב. דיבידנדים

חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה להוראות הדין, לרבות הגבלות הנובעות מהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 331 בדבר חלוקת דיבידנדים על ידי תאגיד בנקאי. דירקטוריון בנק מסד החליט על מדיניות דיבידנד לפיה תחולק בכל שנה, לפחות מחצית מהרווח הנקי. עם זאת, לא יחולק דיבידנד אשר יגרם: (1) אי-עמידה בהגבלות המפקח על הבנקים בעניין חלוקת דיבידנדים (כאמור בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331); (2) ירידה מתחת ל-9% ביחס הון הבנק לנכסי סיכון; (3) מצב שסך הנכסים הלא-כספיים של הבנק יעלו על סך ההון; (4) אי-עמידה בדרישות סעיף 23 א' לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981 ("חוק בנקאות (רישוי)"), אשר קובע תקרה לגבי השיעור מההון,

באור 11א - הון (המשך)

אשר מותר לתאגיד בנקאי להשקיע בתאגידים ריאליים. בשנת 2013, על פי החלטת הדירקטוריון, הבנק לא חילק דיבידנד.

מגבלות בחלוקת הדיבידנדים

בנוסף למגבלות על פי חוק החברות, חלוקת דיבידנד על ידי תאגיד בנקאי כפופה לרגולציה החלה על תאגידים בנקאיים בישראל לפיה לא יחולק דיבידנד. ביום 15 בינואר 2013 פורסם תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331 בנושא חלוקת דיבידנד על ידי תאגידים בנקאיים. לאור דרישות שנוספו בשנים האחרונות להוראות הדיווח לציבור המחייבות לרשום רווחים והפסדים מסוימים של הבנק ברווח כולל אחר ולא ברווח והפסד, עודכנו המבחנים לחלוקת דיבידנד. בהתאם לעדכון, "רווחים ראויים לחלוקה" כוללים את מרכיבי רווח כולל אחר והבנק לא יבצע חלוקת דיבידנד (אלא אם קיבל מראש את אישור המפקח) בין היתר כאשר:

- יתרת העודפים המצטברת בניכוי הפרשים בחובה שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר אינה חיובית או כאשר הסכום המוצע לחלוקה יגרום ליתרת עודפים כאמור
 - אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד או בהפסד כולל
 - כאשר התוצאה המצטברת בשלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים שלגביה פורסם הדוח הכספי האחרון, מראה על הפסד או על הפסד כולל.
- בתיקון אף נקבע כי הבנק לא יבצע חלוקה מתוך קרנות הון, או מתוך הפרשים בזכות שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר.

התיקון יכנס לתוקף החל מיום 1 בינואר 2013

כמו כן, במכתב המפקח על הבנקים בנושא מדיניות הון לתקופת ביניים, נקבע כי לא יחלק תאגיד בנקאי דיבידנד אם אינו עומד ביחס הון ליבה של לפחות 7.5% או אם חלוקה כאמור תגרום לאי יחסי הון ליבה - III עמידה ביחס הנ"ל. בנוסף, במכתב הפיקוח על הבנקים בנושא מסגרת באזל מינימאליים נדרשו הבנקים, בין היתר, להימנע מחלוקת דיבידנד אם בעטיה הוא עלול שלא לעמוד בדרישות ליעדי הון שנקבעו בו (לפירוט נוסף ראה ביאור 12 ב להלן). על אף האמור לעיל, במקרים מסוימים יוכל הבנק לחלק דיבידנד אף בהתקיים הנסיבות לעיל, במידה שקיבל מראש או בכתב את אישורי של המפקח של הבנקים לחלוקה, ועד לגובה הסכום שאושר כאמור.

באור 111 - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הון רגולטורי והלימות ההון ליום 31 בדצמבר 2013 מחושבים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בנושא מדידה והלימות ההון (באזל II).

א. יעד הלימות הון

לבנק מדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון והנהלה, להחזיק רמת הלימות הון בהתאם ליעד ההון שהינו גבוה מהיחס המזערי הנדרש כפי שהוגדר על ידי המפקח על הבנקים. יעד ההון שנקבע על ידי הדירקטוריון והנהלה משקף, לדעת הבנק, את רמת ההון הנאותה הנדרשת בהתחשב בפרופיל הסיכון ובתאבון הסיכון שלו. יעד ההון נקבע בתהליך בחינת הנאותות השנתית (ICAAP), תהליך פנימי להערכת פרופיל הסיכון של הבנק והקצאת ההון הנדרשת בגינו. במסגרת התהליך בוצעה הקצאת הון משלימה בגין מוקדי סיכון שנכללו בנדבך הראשון וכן בגין מוקדי סיכון חדשים שזוהו אשר אינם נכללים בנדבך הראשון. לתאריך הדיווח עומד יעד יחס הון הליבה על שיעור של 9.0% ויעד יחס ההון הכולל על שיעור של 13%. יעד יחס ההון המזערי שקבע הדירקטוריון מוסכם על בנק ישראל. ביום 26 בדצמבר 2013, במסגרת קביעת יעדי ההון, נקבע עבור שנת 2014 יעד יחס הון ליבה בשיעור של 9.5% ויעד יחס הון כולל בשיעור 13%.

ביום 30 במאי 2013 פרסם בנק ישראל תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין 201-205, 208, 211 ו-299 בנושא "מדידה והלימות ההון", אשר מאמצות את הוראות באזל 3. מועד יישומן לראשונה נקבע ליום 1 בינואר 2014. לפי הוראות אלו יעדי ההון המזעריים יהיו כדלקמן:

1. יחס הון רובד 1 לנכסי סיכון משוקללים לא יפחת מ-9% החל מיום 1 בינואר 2015. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יידרש החל מיום 1 בינואר 2017 לעמוד ביחס הון רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%. הוראה נוספת זו אינה חלה על הבנק.
2. יחס הון כולל לנכסי סיכון משוקללים לא יפחת מ-12.5% החל מיום 1 בינואר 2015. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יידרש החל מיום 1 בינואר 2017 לעמוד ביחס הון כולל מינימלי בשיעור של 13.5%. הוראה נוספת זו אינה חלה על הבנק.

באור 11ב - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

רכיבי ההון לצורך חישוב הלימות ההון בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בדבר מדידה והלימות הון (באזל II):

31.12.2012	31.12.2013	ב. מבנה ההון
		1 הון לצורך חישוב יחס ההון
412.0	454.1	הון ליבה, לאחר ניכויים
412.0	454.1	הון רובד 1, לאחר ניכויים
16.8	14.5	הון רובד 2, לאחר ניכויים
428.8	468.6	סה"כ הון כולל
		2 יתרות משוקללות של נכסי סיכון
2,451.9	2,577.7	סיכון אשראי
30.6	15.4	סיכון שוק
419.2	409.0	סיכון תפעולי
2,901.7	3,002.1	סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון
		3 יחס ההון לרכיבי סיכון
14.20%	15.13%	יחס הון ליבה לרכיבי סיכון
14.20%	15.13%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.78%	15.61%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9%	9%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
		ג. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון
		1 הון רובד 1
426.5	465.2	הון
		בניכוי רווחים נטו בגין התאמות לשווי הוגן של ני"ע זמינים למכירה
(4.9)	(1.5)	
(9.6)	(9.6)	בניכוי ניכויים אחרים מהון רובד 1
412.0	454.1	סה"כ הון רובד 1
		2 הון רובד 2
		א. הון רובד 2 עליון
		45% מסכום הרווחים נטו, לפני השפעת המס המתייחס, בגין התאמות לשווי הוגן של ני"ע זמינים למכירה
3.4	1.1	הפרשה כללית לחובות מסופקים
3.8	3.8	
		ב. הון רובד 2 תחתון
9.6	9.6	כתבי התחייבות נדחים
16.8	14.5	סך הכל הון רובד 2
428.8	468.6	סה"כ הון כולל

באור 111 - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ד. ההשפעה הצפויה של אימוץ הוראות באזל III ביום 1.1.2014

במאי 2013 תיקן המפקח על הבנקים את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211-201 בנושא מדידה והלימות ההון, על מנת להתאימן להנחיות באזל III. התיקונים להוראות הנ"ל ייכנסו לתוקף החל מיום 1.1.2014, כאשר היישום יהיה באופן מדורג בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר.

בנוסף, ביום 29 באוגוסט 2013 פורסם חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא דרישות הגילוי של באזל הנוגעות להרכב ההון. החוזר הנ"ל קבע דרישות גילוי מעודכנות שיידרשו הבנקים לכלול כחלק מאימוץ הוראות באזל III. דרישות הגילוי ייכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014 ואילך. עם זאת, בדוחות הכספיים לשנת 2013 נדרש הבנק לכלול גילוי בדבר ההשפעה הצפויה של יישום הוראות באזל III. להלן מוצגת ההשפעה הצפויה של אימוץ הוראות באזל III ביום 1.1.2014 וזאת בהתאם למצב הבנק ביום 31.12.2013. בחישוב ההשפעה הצפויה של אימוץ הוראות באזל III ביום 1.1.2014 הובאו בחשבון הוראות המעבר המפורטות לעיל.

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים החלות ביום 31.12.13 (באזל II)	ההשפעה הצפויה של יישום באזל III	בהתאם להוראות באזל III
454.1	1.5	455.6
454.1	1.5	455.6
14.5	12.8	27.3
-	-	-
468.6	14.3	482.9
2,577.7	49.6	2,627.3
15.4	-	15.4
409.0	-	409.0
3,002.1	49.6	3,051.7
15.13%	(0.20%)	14.93%
15.61%	0.21%	15.82%

הון רגולטורי לאחר הניכויים

וההתאמות הפיקוחיות

הון ליבה/ הון עצמי רובד 1

סך הון רובד 1

הון רובד 2

הון רובד 3

סך כל ההון הכולל

יתרות משוקללות של נכסי סיכון

סיכון אשראי

סיכון שוק

סיכון תפעולי

סך כל היתרות המשוקללות של נכסי

סיכון

יחס ההון לרכיבי סיכון

יחס הון ליבה/ יחס הון עצמי לרכיבי סיכון

יחס הון הכולל לרכיבי סיכון

יחס ההון המזערי הנדרש לפי הוראות

המפקח על הבנקים

יחס הון ליבה

יחס הון עצמי רובד 1

יחס ההון הכולל

באור 12 - זכויות עובדים

א. פנסיה ופיצויי פרישה

התחייבויות הבנק לתשלום פנסיה ופיצויי פרישה לעובדיו לרבות התחייבות, בתנאים מסוימים, להשלמת ההפרש שבין סכום הפיצויים המחושב לפי השכר האחרון לבין הסכום שיצטבר לזכות אותם עובדים בקופות הפנסיה והפיצויים, מכוסה על ידי הפקדות שוטפות על שם העובדים בקופות האמורות. הסכומים שהופקדו כאמור אינם כלולים במאזן מאחר שאינם בשליטתו ובניהולו של הבנק.

ב. עתודה לחופשה

עובדי הבנק זכאים לחופשה שנתית בתשלום בהתאם להסכם קיבוצי מיוחד לעובדי הבנק ובהתאם למכסות המפורטות בהסכם. חישוב ההתחייבות נעשה על בסיס שכר אחרון בתוספת תשלומים נלווים. בדוחות הכספיים נכללה הפרשה בסך של 3.5 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2012 - 3.7 מיליוני ש"ח) לימי חופשה שטרם נוצלו. ההתחייבות כלולה במסגרת "התחייבויות אחרות".

ג. עתודות למענקי יובל ולימי מחלה שלא נוצלו

עובדים זכאים למענק יובל בתום עשרים וחמש שנות עבודה בבנק ולפיצוי בגין ימי מחלה שלא נוצלו עם פרישתם לפנסיה. במאזן נכללו עתודות מתאימות, המבוססות על אומדן השווי הנוכחי של ההתחייבויות, כפי שחושב על ידי אקטואר (לפי שיעור היוון של 4.0%, בדומה לשנת 2012) ובתוספת גידול ריאלי הצפוי בשכר בשיעור שנתי של 1%. סכום העתודה בגין מענקי יובל בסך 0.8 מיליוני ש"ח (2012 - 0.8 מיליוני ש"ח) מוצג בסעיף "התחייבויות אחרות" במאזן וסכום העתודה בגין ימי מחלה שלא נוצלו הסתכמה ל- 5.5 מיליוני ש"ח (2012 - 4.9 מיליוני ש"ח).

התחייבויות בקשר עם יחסי עובד מעביד - הפרשות בגין התחייבויות בקשר עם יחסי עובד מעביד מבוססות על הערכות ההנהלה וחישובים אקטואריים בנושאי העתודות, מענק יובל וימי מחלה שלא נוצלו. השפעה של שינוי באחוז אחד בשיעור היוון ההתחייבויות העתידיות הינה בסך של כ- 1.3 מיליוני ש"ח.

ד. שכר עובדי הבנק

שכרם של עובדי הבנק צמוד להסכם השכר הנהוג בבנק הפועלים. ביום 27 לדצמבר 2012 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין הבנק להסתדרות העובדים וועד העובדים, לפיו הוארך תוקפם של כל ההסכמים הקיבוציים, ההסדרים הקיבוציים, הנהלים והנהגים הקיימים בבנק במועד החתימה על הסכם זה, כל אחד במעמדו מחודש מאי 2013 ועד לחודש דצמבר 2017. הארכת הסכמי העבודה, משמעותה בין היתר, המשך אימוץ תנאי העבודה בבנק הפועלים, לרבות לשכר, תנאים נלווים ותשלומים אחרים. על-פי האמור בהסכם הצדדים מיצו את כל תביעותיהם ודרישותיהם בגין תקופת תוקפו של ההסכם ובמשך כל תקופת ההסכם התחייבו הצדדים לשמור שקט תעשייתי מלא בכל הנושאים המוסדרים בהסכם. במהלך חודש מרץ 2013 עודכן הסכם השכר של עובדי הבנק כפי שנחתם בבנק הפועלים. ההסכם נכנס לתוקף מינואר 2013 עד סוף שנת 2017. ההסכם מתמקד בשדרת העובדים הרחבה ומעניק העלאת שכר דיפרנציאלית של עד 6% בטבלת השכר לעובדים ברמות השכר הנמוכות

באור 12 - זכויות עובדים (המשך)

ובדרגה הביניים. כחלק מההסכם, קיבלו עובדי הבנק הקבועים והזמניים תשלום חד פעמי בגובה משכורת אחת.

ה. מענק שנתי

הבנק מתגמל את עובדיו אחת לשנה בהתאם לביצועי תשואת הבנק החל מתשואה של 7.5% ובאופן מדורג.

ו. תכנית תגמול לעובדי הבנק

הבנק החליט על תכנית תגמול מתמשכת לעובדי הבנק הקבועים. התכנית תחולק לשש מנות על פני שש שנים החל משנת 2004. לכל מנה תהיה תקופת הבשלה של ארבע שנים. הבנק חילק בחודש מרץ 2011 את המהדורה החדשה של התכנית לאופציות, בעלת תקופת הבשלה של ארבע שנים. שווי העלות הכוללת ליום 31 בדצמבר 2013 הינו בסך של כ-8.3 מיליוני ש"ח. תכנית התגמול תהיה צמודה לשווי כלכלי תיאורטי על פי נוסחה שנקבעה ומתבססת, בעיקר על ביצועי הבנק.

ז. תגמול חברי הנהלת הבנק

בשנת 2012 נעזרה ועדת השכר של הדירקטוריון בעבודה שנעשתה בחברה האם עבור הבנקים בקבוצה לצורך גיבוש מדיניות התגמול לבכירים, אשר תחול על התגמול משנת 2013 ואילך.

בהתאם להוראות המפקח מחודש אפריל 2009, אישר דירקטוריון הבנק בחודש ינואר 2013 את מדיניות התגמול למנהלים הבכירים והמתודולוגיה ליישומה. מטרת המדיניות לאזן בין הרצון לעודד מוטיבציה, לשמר ולתגמל מנהלים בכירים והישגיות וליצור זהות אינטרסים של המנהלים הבכירים עם הבנק לטווח הארוך ובין הצורך למנוע לקיחת סיכונים מופרזת.

התגמול יגזר בעיקרו משיעור התשואה להון ובין השאר הוא קובע כי התגמול השנתי החל משנת 2013 יקבע על פי תוצאות הפעילות בשנה השוטפת ובשנתיים שקדמו לה. המודל קובע שיעור תשואה מכסימלי, קובע יחס מידתי ומאוזן בין מרכיב התגמול הקבוע למרכיב המשתנה והוא מוקצה לבכירים בהלימה לעמידתם במדדי הצלחה כמותיים ואיכותיים שנקבעו מראש. בנוסף נקבעה תקרת תגמול שלא תעלה על 12 משכורות, וזאת עד תקרת תשואה של 15%. הדירקטוריון רשאי, על פי שיקול דעתו, להוסיף או להפחית סכומי מענק בהיקף מצרפי שלא יעלה על סכום של משכורת חודשית אחת. סכום המענק עשוי להתווסף לסכום מירבי של 10%, וזאת ביחס לתשואת המינימום של חברת האם.

התגמול המשתנה ישולם לחברי הנהלת הבנק בשכר. ככלל, נקבע כי המענקים לכלל הבכירים ישולמו על פני שלוש שנים, 60% מהמענק בשנה הראשונה והיתר בשנתיים הנוספות. כאשר גובה התגמול נמוך מארבע משכורות, יבוצע תשלום מיידי. ככלי נוסף לעידוד ההישגים בטווח הארוך, המודל קבע את רף התשואה לתשלום יתרת המענקים בתקופת ההבשלה.

מנכ"ל הבנק יהיה זכאי להקצאת אופציות למניות בחברת האם וזאת בהתאם לשיעורי תשואה במודל התגמול. שיעור התגמול בהקצאת האופציות הינו רק במצב של קבלת מענק מעל סכום שנקבע, זאת במידה ויוחלט על חלוקת אופציות לחברי הנהלת חברת האם ובהתאם לתשואה להון של הבנק. המדיניות מתייחסת למנכ"ל הבנק וחברי הנהלת הבנק והיא חלק ממדיניות קבוצתית שגובשה כאמור בשיתוף החברה האם.

באור 12 – זכויות עובדים (המשך)

ח. נתונים על עודף עתודה/יעודה לפיצויי פרישה, נטו (סכומים מדווחים במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר

2012	2013	
6.8	6.0	עתודה לפיצויים ולפרישה מרצון
4.9	5.5	עתודה לימי מחלה שלא נוצלו
11.7	11.5	
3.6	3.9	בניכוי - יעודה כללית לפיצויי פרישה (1)
8.1	7.6	עודף עתודה על יעודה (מוצג בסעיף התחייבויות אחרות)

(1) הבנק אינו רשאי למשוך את כל כספי היעודה אלא לאחר שתמולאנה ההתחייבויות על פי חוק פיצויי פיטורים והסכמי עבודה

ט. חוזים אישיים

הבנק חתם על חוזי העסקה עם ארבעת חברי ההנהלה. החוזים הם לתקופה של לפחות שלוש שנים. ההפרשות בגין פיצויים מוגדלים ומענקי חתימה בהתאם לחוזים שנחתמו נכללים בסכום העתודה לפיצויים.

באור 13 : נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סך	פריטים	מטבע חוץ (1)			מטבע ישראלי		31 בדצמבר 2013
		אחר	אירו	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
הכל	שאינם כספיים (2)						
נכסים							
1,394.3		13.5	66.1	152.1	50.4	1,112.2	מזומנים ופקדונות בבנקים
743.4		-	5.5	-	257.6	480.3	ניירות ערך
2,906.9		-	5.8	6.6	171.7	2,722.8	אשראי לציבור, נטו (3)
53.5	53.5						בניינים וציוד
0.5		-	-	0.3	-	0.2	נכסים בגין מכשירים נגזרים
32.3		-	-	-	-	32.3	נכסים אחרים
5,130.9	53.5	13.5	77.4	159.0	479.7	4,347.8	סך כל הנכסים
התחייבויות							
4,151.8		13.3	73.2	153.6	572.3	3,339.4	פקדונות הציבור
58.9		-	0.3	0.1	-	58.5	פקדונות מבנקים
1.1		-	0.7	0.1	-	0.3	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
453.9		-	-	-	3.0	450.9	התחייבויות אחרות
4,665.7		13.3	74.2	153.8	575.3	3,849.1	סך כל ההתחייבויות
465.2	53.5	0.2	3.2	5.2	(95.6)	498.7	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
		-	-	-	100.9	(100.9)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
465.2	53.5	0.2	3.2	5.2	5.3	397.8	סה"כ כללי

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

באור 13 : נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סך הכל	פריטים שאינם כספיים (2)	מטבע חוץ (1)			מטבע ישראלי		31 בדצמבר 2012
		אחר	אירו	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
נכסים							
1,421.8		10.9	71.9	152.5	27.2	1,159.3	מזומנים ופקדונות בבנקים
842.4		-	5.4	8.9	207.0	621.1	ניירות ערך
2,768.8		*-	1.1	23.3	187.5	2,556.9	אשראי לציבור, נטו (3)
56.0	56.0						בניינים וציוד
0.4		-	*-	0.2	-	0.2	נכסים בגין מכשירים נגזרים
33.4		-	-	0.3	-	33.1	נכסים אחרים
5,122.8	56.0	10.9	78.4	185.2	421.7	4,370.6	סך כל הנכסים
התחייבויות							
4,183.2		10.8	74.8	177.7	542.6	3,377.3	פקדונות הציבור
62.9		*-	*-	0.1	-	62.8	פקדונות מבנקים
3.5		-	0.9	0.9	-	1.7	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
446.7		-	-	*-	3.9	442.8	התחייבויות אחרות
4,696.3		10.8	75.7	178.7	546.5	3,884.6	סך כל ההתחייבויות
426.5	56.0	0.1	2.7	6.5	(124.8)	486.0	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
		-	-	-	151.3	(151.3)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
426.5	56.0	0.1	2.7	6.5	26.5	334.7	סה"כ כללי

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפרוט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

באור 14 : נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפרעון (*)
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2013 (1)(2)												
יתרה מאזנית			תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים									
שיעור	ללא	תקופת	סה"כ	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל	עם
				עשר	חמש	ארבע	שלוש	שנתיים	שנה	שלושה	חודש	דרישה
				עד	עד	עד	עד	עד	שנה	חודשים	עד	ועד
				עשרים	עשר	חמש	ארבע	שלוש	עד	עד	שלושה	חודש
(****)	(****)	(***)		מזומנים	שנים	שנים	שנים	שנים	שנתיים	שנה	חודשים	
3.74%	4,881.9	170.6	4,944.9	21.7	585.3	263.8	316.7	449.2	634.2	666.3	529.8	1,477.9
1.24%	4,426.7	-	4,424.5	0.3	3.7	1.6	30.0	37.6	83.0	490.3	390.5	3,387.5
	455.2	170.6	520.4	21.4	581.6	262.2	286.7	411.6	551.2	176.0	139.3	(1,909.6)
3.37%	249.0	0.9	251.1	-	7.8	1.9	2.0	2.0	7.9	30.3	71.9	127.3
0.12%	239.0	-	239.1	-	-	-	-	-	-	22.0	36.3	180.8
	10.0	0.9	12.0	-	7.8	1.9	2.0	2.0	7.9	8.3	35.6	(53.5)
	5.7	0.8	6.1		1.3	0.8	0.8	0.8	4.3	10.3	19.6	(31.8)
3.73%	5,130.9	171.5	5,196.0	21.7	593.1	265.7	318.7	451.2	642.1	696.6	601.7	1,605.2
1.22%	4,665.7	-	4,663.6	0.3	3.7	1.6	30.0	37.6	83.0	512.3	426.8	3,568.3
	465.2	171.5	532.4	21.4	589.4	264.1	288.7	413.6	559.1	184.3	174.9	(1,963.1)
5.52%	2,906.9	171.5	2,983.0	16.0	241.1	154.1	238.9	350.2	502.5	647.2	521.3	311.7
1.34%	4,150.5	-	4,148.4	0.3	3.7	1.6	29.8	35.2	71.4	441.1	344.0	3,221.3

הערות בעמוד 187

באור 14 : נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפרעון (*) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2012 (1)(2)

יתרה מאזנית			תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים									
שער	יתרה	ללא תקופת	סה"כ	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל
				עשר	חמש	ארבע	שלוש	שנתיים	שנה	שלושה	חודש	עם דרישה
תשואה	מאזנית	תקופת	תזרימי	עד	עד	עד	עד	עד	שנה	עד	עד	ועד
חוזי (****)	(**)	פרעון (**)	מזומנים	שנה	שנים	שנים	שנים	שנים	שנתיים	שנה	חודשים	חודש
4.17%	5,122.8	83.4	5,462.0	54.4	812.2	237.4	302.2	412.6	574.2	825.6	606.8	1,636.6
0.29%	4,696.3	-	4,698.1	0.7	5.1	7.6	26.2	25.3	145.0	575.5	446.7	3,466.0
	426.5	83.4	763.9	53.7	807.1	229.8	276.0	387.3	429.2	250.1	160.1	(1,829.4)

סה"כ

נכסים (1)

התחייבויות (2)

הפרש

* בבאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי בסיס הצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות

למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי הוצאות בגין הפסדי אשראי.

** נכסים ללא תקופת פירעון כולל נכסים בסך של 75.1 מיליוני ש"ח שזמן פרעונם עבר ל-31 בדצמבר 2013.

*** כפי שנכללה בבאור מספר 14 "נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה", לרבות סכומים חוץ-מאזניים בגין מכשירים נגזרים, שאינם מסולקים נטו.

**** שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים המוצגים בבאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

(1) החל מיום 31 בדצמבר 2013 מיישם הבנק את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא גילוי על פקדונות. ההוראה כוללת, בין השאר, דרישות גילוי ביחס למועדי הפרעון החוזיים של אשראי לציבור ופקדונות הציבור. הבנק יישם את ההוראה בדרך של יישום למפרע - ראה ביאור ג.1. מספרי ההשוואה לשנה קודמת סווגו מחדש בהתאם להוראות החדשות.

(2) מתכונת הגילויי בביאור נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה ולפי תקופה לפרעון עודכנה בהתאם להוראות שנקבעו בחוזר המפקח על הבנקים "נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה ולפי תקופה לפרעון" מיום 30 בספטמבר 2013. במסגרת החוזר, עודכנה ההבחנה הנדרשת בין נכסים והתחייבויות במטבע ישראלי (לרבות מטבע ישראלי צמוד מט"ח) לבין מטבע חוץ. כמו כן, התזרים בגין מכשירים נגזרים המסולקים בנטו יסווג למטבע ישראלי או מט"ח בהתאם למטבע בו יבוצע הסילוק (לא יבוצע דיווח על סכומים חוץ מאזניים בגין מכשירים נגזרים כאמור). למידע נוסף, ראה ביאור ג.1. הבנק יישם את ההוראה בדרך של יישום למפרע. מספרי ההשוואה לשנת 2012 סווגו מחדש בהתאם להוראות החדשות.

באור 15 : התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים במיליוני ₪

א. מכשירים פיננסיים חוץ - מאזניים

31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי		יתרות החוזים (1)		
				יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף שנה
				עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:
1.1	0.7	32.1	24.1	ערבויות להבטחת אשראי
2.4	2.0	66.5	64.7	ערבויות והתחייבויות אחרות
-	-	0.8	6.2	מסגרות לפעולות למכשירים נגזרים שלא נוצלו
0.3	0.3	653.4	610.7	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
0.5	0.6	578.3	601.9	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
4.3	3.6	1,331.1	1,307.6	סך הכל

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

(1) התקשרויות בגין חוזי שכירות לזמן ארוך (במיליוני ש"ח)

2012	2013	השנה
8.1	8.3	שנה ראשונה
7.9	8.2	שנה שניה
7.8	7.4	שנה שלישית
7.1	7.4	שנה רביעית
7.1	7.4	שנה חמישית
67.9	64.3	מעל חמש שנים
105.9	103.0	

(2) שירותי מיחשוב

ב- 5 בפברואר 2010 הוסבו מערכות המחשב של הבנק והחל מתאריך זה מקבל הבנק את שירותי המחשב מחברת מת"ף, חברת בת של הבנק הבינלאומי. הוצאות המיחשוב לחברת מת"ף לשנת 2013 היו בסך של 27.6 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 25.8 מיליוני ש"ח בשנת 2012. ברבעון הרביעי של שנת 2013 הסתכמו הוצאות המיחשוב ב- 6.2 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 6.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. על פי הבנות עם מת"ף וחברת האם, ההסכם נמצא בשלבי גיבוש. נכון ליום החתימה על הדוח הכספי, טרם נחתם הסכם התקשרות עם חברת מת"ף.

באור 15 : התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. תביעות משפטיות

- (1) נגד הבנק קיימות תביעות שונות במהלך העסקים הרגיל. לדעת ההנהלה, בהסתמך על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים בגין כל התביעות, שלא תדחנה ולא תתבטלנה. סכום החשיפה של הבנק בגין תביעות תלויות שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, אינה קלושה ואשר לא בוצעה בגינה הפרשה אינה מהותית.
- (2) הבנק התחייב לשפות נושאי משרה כמשמעות מונח זה בסעיף 268 בחוק החברות, התשנ"ט - 1999. סכום השיפוי שיעמיד הבנק, מכוח ההתחייבות כאמור, לכל נושאי המשרה בו, במצטבר, בגין אחד או יותר מאירועי השיפוי, לא יעלה על 33% מההון של הבנק לפי דוחותיו הכספיים האחרונים, שפורסמו סמוך לפני מועד השיפוי בפועל.

באור 15 א': מכשירים נגזרים

- (1) הבנק מבצע עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כחלק מניהול הסיכונים הפיננסיים (חשיפות בסיס, ריבית ונזילות) וכן כשירות ללקוחותיו.
- (2) סוגי העסקאות העיקריים בהם פועל הבנק:
 - עסקאות אקדמה (Forward) - חוזה בין שני צדדים לרכישה ולמכירה של כמות מוגדרת של סחורות, מטבעות, ריביות או מכשירים פיננסיים אחרים (להלן: "נכסי בסיס"), שיבוצע בתאריך העתידי ובמחיר מוגדר מראש.
 - עסקאות החלפה (Swap) - חוזה להחליף במועד העסקה כמות מוגדרת של נכסי בסיס, עם התחייבות הדדית להחליף חזרה בתאריך עתידי את הפריטים שהוחלפו.
 - אופציות (Options) - חוזה המקנה תמורת תשלום פרמיה את הזכות לרכוש (Call) או למכור (Put) נכסי בסיס במחיר, בכמות בזמן נקובים מראש.
- (3) הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים כרוכה במספר סיכונים כמפורט להלן:
 - סיכון אשראי - סכום ההפסד המירבי לבנק אם הצד הנגדי לא יעמוד בתנאי החוזה.
 - סיכון שוק - הסיכון הנוצר בשל התנודות בשווי המכשיר הפיננסי הנגזר כתוצאה משינוי מחירי השוק כגון: שערי חליפין, שיעורי ריבית וכדומה.
 - סיכון נזילות - סיכון הנובע מכך שלא ניתן יהיה לסגור חשיפה במהירות על ידי סילוקה במזומן או על ידי יצירת פוזיציה הפוכה.
 - סיכון תפעולי - הסיכון הנובע מתפעול שגוי של העסקאות ממועד קשירתן ועד לסיום ההתחשבנות בגינה, הן בשל טעויות אנוש והן כתוצאה מכשל מיכוני בתפעול.

הבנק השתמש בשירותי התפעול ובמערכות המיכון של הבנק הבינלאומי על מנת לנהל את מערך הנגזרים שלו. השימוש במכשירים נגזרים כחלק מניהול הפעילות השוטפת של הבנק מכון להשגת יעדים ועמידה במגבלות שאושרו על ידי הדירקטוריון (חשיפות בסיס, ריבית ונזילות). סיכוני השוק נמדדים ומוערכים באופן שוטף כחלק ממערך ניהול ובקרת הסיכונים של הבנק, כולל מדידה של רגישות לגורמי סיכון ושל הפסדים תיאורטיים בתרחישים, לרבות תרחישים קיצוניים במונחי VAR ובמונחים נומינליים. הבנק מתכסה באופן שוטף תוך הפעלת בקרות בעת ביצוע העסקה מול נגזרים משובצים בפקדונות ללקוחות על ידי יצירת פוזיציה הפוכה מול בנקים בקבוצה, בדרך זו מונע הבנק חשיפה לסיכוני שוק וסיכוני נזילות.

**באור 15 ב': פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון
בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח**

1) היקף הפעילות:

31.12.2013				
סך הכל	חוזי ריבית			
	חוזים בגין מניות (1)	חוזי מטבע חוץ	אחר	שקל מדד
א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים				
נגזרי ALM (2) (3)				
100.4				100.4
				חוזי Forward
2.2	2.2			אופציות שנקנו
4.8			4.8	חוזי Swaps
107.4	2.2		4.8	100.4
סה"כ				
4.8			4.8	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור קבוע
נגזרים אחרים (3)				
6.0		6.0		חוזי Forward
35.4	32.4	3.0		-אופציות שנכתבו
35.4	32.4	3.0		-אופציות שנקנו
				חוזי אופציה אחרים
2.2	2.2			-אופציות שנכתבו
79.0	67.0	12.0		סה"כ
ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים (**)				
נגזרי ALM (2) (4)				
0.3	0.3			*- שווי הוגן ברוטו חיובי
0.9		0.7	0.2	שווי הוגן ברוטו שלילי
נגזרים אחרים (4)				
0.2	0.1	0.1		שווי הוגן ברוטו חיובי
0.5	0.4	0.1		שווי הוגן ברוטו שלילי
ג. סה"כ				
0.5	0.4	0.1		*- שווי הוגן ברוטו חיובי (5)
0.5	0.4	0.1		יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
1.4	0.4	0.1	0.7	0.2 שווי הוגן ברוטו שלילי (5)
1.4	0.4	0.1	0.7	0.2 יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

* ראה הערות לעמודים 190-191 בעמוד 192

באור 15 ב': פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון (המשך)
בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(1) היקף הפעילות:

31.12.2012				
סך הכל	חוזים בגין מניות (1)	חוזי ריבית		
		חוזי מטבע חוץ	אחר	שקל מדד
א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים				
נגזרי ALM (2) (3)				
150.9				150.9
5.0	5.0	*-		
12.4			12.4	
168.3	5.0	*-	12.4	150.9
סה"כ				
12.4			12.4	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור קבוע
נגזרים אחרים (3)				
4.2		4.2		חוזי Forward
23.3	22.3	1.0		-אופציות שנכתבו
23.3	22.3	1.0		-אופציות שנקנו
				חוזי אופציה אחרים
5.0	5.0	*-		-אופציות שנכתבו
55.8	49.6	6.2		
סה"כ				
ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים(**)				
נגזרי ALM (2) (4)				
0.1	0.1			שווי הוגן ברוטו חיובי
3.3			1.8	1.5 שווי הוגן ברוטו שלילי
נגזרים אחרים (4)				
0.3	0.2	0.1		שווי הוגן ברוטו חיובי
0.4	0.3	0.1		שווי הוגן ברוטו שלילי
ג. סה"כ				
0.4	0.3	0.1		שווי הוגן ברוטו חיובי
0.4	0.3	0.1		יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
3.7	0.3	0.1	1.8	1.5 שווי הוגן ברוטו שלילי
3.7	0.3	0.1	1.8	1.5 יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

* ראה הערות לעמודים 190-191 בעמוד 192

באור 15 ב': פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון (המשך) בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הערות לעמודים 190-191:

(*) קטן מ- 50 אלפי ש"ח

- (**) החל מיום 1 בינואר 2013 מיישם הבנק את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות. ההוראה כוללת דרישות גילוי חדשות לעניין קיזוז מכשירים נגזרים, ובין השאר בדבר בטחונות שהתקבלו במזומן המתייחסים לנכסים בגין מכשירים נגזרים. הבנק יישם את ההוראה בדרך של יישום למפרע. ראה גם ביאור ד.1 (9).
- (1) אופציות על מדדי מניות בבורסות העולם.
- (2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- (3) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.
- (4) למעט נגזרי אשראי.
- (5) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים ב-31.12.13 וב-31.12.12 בסך 0.2 מיליוני ש"ח ו-0.1 מיליוני ש"ח בהתאמה (שווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים ב-31.12.13 וב-31.12.12 בסך 0.2 מיליוני ש"ח ו-0.1 מיליוני ש"ח בהתאמה).

2 סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה(**):

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2012			31 בדצמבר 2013			
סה"כ	אחרים	בנקים	סה"כ	אחרים	בנקים	
0.4	*-	0.4	0.5	0.1	0.4	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
5.7	0.1	5.6	6.8	1.4	5.4	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (1)
6.1	0.1	6.0	7.3	1.5	5.8	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
3.7	0.3	3.4	1.4	0.4	1.0	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(*) קטן מ- 50 אלפי ש"ח

- (**) החל מיום 1 בינואר 2013 מיישם הבנק את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות. ההוראה כוללת דרישות גילוי חדשות לעניין קיזוז מכשירים נגזרים, ובין השאר בדבר בטחונות שהתקבלו במזומן המתייחסים לנכסים בגין מכשירים נגזרים. הבנק יישם את ההוראה בדרך של יישום למפרע. ראה גם ביאור ד(10).
- (1) ההפרש אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, שחשבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

באור 15 ב': פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון (המשך)

3) פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף שנה:

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סה"כ	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
31 בדצמבר 2013					
					<u>חוזי ריבית</u>
100.4			90.2	10.2	- שקל-מדד
4.8	4.8				- אחר
12.0			1.3	10.7	חוזי מטבע חוץ
69.2		1.8	2.7	64.7	חוזים בגין מניות
186.4	4.8	1.8	94.2	85.6	סה"כ
31 בדצמבר 2012					
					<u>חוזי ריבית</u>
150.9			100.2	50.7	- שקל-מדד
12.4	12.4				- אחר
6.2			0.1	6.1	חוזי מטבע חוץ
54.6		2.9	5.1	46.6	חוזים בגין מניות
224.1	12.4	2.9	105.4	103.4	סה"כ

באור 15 ג': יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2013					
שווי הוגן(א)					
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סה"כ	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים					
46.0	1,264.1	86.2	1,396.3	1,394.3	מזומנים ופקדונות בבנקים
729.2	14.1	-	743.3	743.4	ניירות ערך*
-	-	2,888.6	2,888.6	2,906.9	אשראי לציבור, נטו
0.2	0.2	0.1	0.5	0.5	נכסים בגין מכשירים נגזרים
-	-	7.1	7.1	7.1	נכסים פיננסיים אחרים
775.4	1,278.4	2,982.0	5,035.8	5,052.2 **	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
-	3,352.0	811.9	4,163.9	4,151.8	פקדונות הציבור
-	58.9	-	58.9	58.9	פקדונות מבנקים
0.2	0.8	0.1	1.1	1.1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
-	-	412.4	412.4	413.2 **	התחייבויות פיננסיות אחרות
0.2	3,411.7	1,224.4	4,636.3	4,625.0	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

* לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה ביאור 3, "ניירות ערך".

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך 738.8 מיליוני ש"ח ובסך 1.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי

הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל

בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 15 ד - 15.

(א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3- מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

באור 15 ג': יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2012					
שווי הוגן (א)					
יתרה במאזן	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סה"כ	
נכסים פיננסיים					
מזומנים ופקדונות בבנקים	1,421.8	43.0	1,329.6	52.1	1,424.7
ניירות ערך*	842.4	815.3	26.8	-	842.1
אשראי לציבור, נטו	2,768.8	-	-	2,750.1	2,750.1
נכסים בגין מכשירים נגזרים	0.4	0.1	0.3	-	0.4
נכסים פיננסיים אחרים	5.1	-	-	5.1	5.1
סך כל הנכסים הפיננסיים	5,038.5 **	858.4	1,356.7	2,807.3	5,022.4
התחייבויות פיננסיות					
פקדונות הציבור	4,183.2	-	2,394.6	1,786.2	4,180.8
פקדונות מבנקים	62.9	-	62.9	-	62.9
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	3.5	0.1	1.9	1.5	3.5
התחייבויות פיננסיות אחרות	400.7 **	-	-	399.3	399.3
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות	4,650.3	0.1	2,459.4	2,187.0	4,646.5

* לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה ביאור 3, "ניירות ערך".

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך 837.7 מיליוני ש"ח ובסך 3.5 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 15 ד - 10.

(א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המוצגת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול

שהיה שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן את השפעת המס. יתרה מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים - בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית שבו הבנק ביצע עסקאות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים - לפי שווי שוק בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הונו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה.

בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. השווי ההוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח.

תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי וכן התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - השווי ההוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאילו האשראי של הצד הנגדי.

הערכת השווי ההוגן של "התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן" כללה התייחסות להפרש בין הריבית שנקבעה בהסכם לבין הריבית בעסקאות דומות במועד הדיווח.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק הפעיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא בזה).

באור 115 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2013				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך הכל שווי הוגן	יתרה מאזנית
פריטים הנמדדים בשווי הוגן על				
בסיס חוזר ונשנה				
א. נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה:				
706.2	5.5	-	711.7	711.7
12.3	-	-	12.3	12.3
5.7	8.6	-	14.3	14.3
724.2	14.1	-	738.3	738.3
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה				
ניירות ערך למסחר:				
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
724.2	14.1	-	738.3	738.3
סך כל ניירות הערך				
0.2	0.2	0.1	0.5	0.5
724.4	14.3	0.1	738.8	738.8
סך כל הנכסים				
ב. התחייבויות				
0.1	0.8	0.2	1.1	1.1
0.1	0.8	0.2	1.1	1.1
סך כל ההתחייבויות				

באור 115 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2012					
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -					
מחירים	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים	סך הכל	יתרה מאזנית	
מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	משמעותיים אחרים (רמה 2)	משמעותיים (רמה 3)	שווי הוגן		
פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה א. נכסים					
ניירות ערך זמינים למכירה:					
770.6	14.3	-	784.9	784.9	איגרות חוב של ממשלת ישראל
17.4	-	-	17.4	17.4	איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
12.5	12.5	-	25.0	25.0	איגרות חוב של אחרים בישראל
800.5	26.8	-	827.3	827.3	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למסחר:					
10.0	-	-	10.0	10.0	איגרות חוב של ממשלת ישראל
10.0	-	-	10.0	10.0	סך הכל ניירות ערך למסחר
810.5	26.8	-	837.3	837.3	סך כל ניירות הערך
0.1	0.3	-	0.4	0.4	נכסים בגין מכשירים נגזרים
810.6	27.1	-	837.7	837.7	סך כל הנכסים
ב. התחייבויות					
0.1	1.9	1.5	3.5	3.5	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
0.1	1.9	1.5	3.5	3.5	סך כל ההתחייבויות

העברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי ההוגן
במהלך שנת 2013 לא נעשו העברות בין רמות 1, 2 ו-3 בהיררכיית השווי ההוגן.

באור 15ה - שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו
ברמה 3

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013 :

שווי הוגן ליום 1 בינואר 2013	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו ושטרם מומשו	סילוקים	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2013	מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2013	רווחים (הפסדים) נטו שטרם
נכסים					
נכסים בגין מכשירים נגזרים:					
-	*-	-	*-	-	חוזי ריבית שקל מדד
-	(0.1)	0.1	0.1	0.1	חוזי מטבע חוץ
-	(0.1)	0.1	0.1	0.1	
-	(0.1) (1)	0.1	0.1	0.1	סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
-	(0.1)	0.1	0.1	0.1	סך כל הנכסים

התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:					
(1.5)	(0.2)	1.5	(0.2)	(0.2)	חוזי ריבית שקל מדד
(1.5)	(0.2) (1)	1.5	(0.2)	(0.2)	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(1.5)	(0.2)	1.5	(0.2)	(0.2)	סך כל ההתחייבויות

(1) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".

(*) קטן מ- 50 אלפי ש"ח

**באור 15ה - שינויים בפרויטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו
ברמה 3 (המשך)
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח**

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012 :

רווחים (הפסדים) נטו שטרם				
שווי הוגן ליום	רווחים (הפסדים) נטו	שווי הוגן ליום	מומשו בגין מכשירים המוחזקים	ליום
1 בינואר 2012	שמומשו ושטרם מומשו	31 בדצמבר 2012	ליום	31 בדצמבר 2012
נכסים				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
-	-	-	-	-
חוזי ריבית שקל מדד				
-	-	-	-	-
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים				
-	(1)	-	-	-
סך כל הנכסים				
-	-	-	-	-
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
(0.7)	(1.1)	0.3	(1.5)	(1.4)
חוזי ריבית שקל מדד				
(0.7)	(1.1) (1)	0.3	(1.5)	(1.4)
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
(0.7)	(1.1)	0.3	(1.5)	(1.4)
סך כל ההתחייבויות				
(0.7)	(1.1)	0.3	(1.5)	(1.4)

(1) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".

באור 15 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים השווי הוגן שנכללו ברמה 3
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2013			
טווח	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקות הערכת שווי

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן
על בסיס חוזר ונשנה
נכסים

נכסים בגין מכשירים נגזרים

חוזי ריבית שקל מדד

חוזי מטבע חוץ

1.40%-1.97%*	**-	ריבית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים
1.25%-5.75%	0.1	סיכון אשראי-צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים

התחייבויות

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

חוזי ריבית שקל מדד

1.40%-1.97%*	(0.2)	ריבית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים
--------------	-------	------------------	----------------------

31 בדצמבר 2012			
טווח	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקות הערכת שווי

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן
על בסיס חוזר ונשנה
נכסים

נכסים בגין מכשירים נגזרים

חוזי ריבית שקל מדד

0.61%-0.58%*	-	ריבית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים
--------------	---	------------------	----------------------

התחייבויות

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

חוזי ריבית שקל מדד

0.61%-0.58%*	(1.5)	ריבית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים
--------------	-------	------------------	----------------------

* נובע מריבית ריאלית שלילית.

**קטן מ- 50 אלפי ש"ח

באור 16: בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. יתרות*

[illegible]

הערות ראה בעמוד 203

א. יתרות*(המשך)

צדדים קשורים המוחזקים על ידי הבנק		בעלי עניין							
חברות בת (שלא אוחדו)		אחרים (3)		אנשי מפתח ניהוליים (2)		מחזיקי מניות			
						בעלי שליטה		אחרים (1)	
יתרה	היתרה	יתרה	היתרה	יתרה	היתרה	יתרה	היתרה	יתרה	היתרה
המאזן	המאזן	המאזן	המאזן	המאזן	המאזן	המאזן	המאזן	המאזן	המאזן
1.3	1.3	40.9	27.9	2.8	1.1	157.6	78.5		
								17.5	10.1
								19.0	19.0
						209.0	209.0	217.5	217.5
						1.6	**_	169.0	

(6) סיכוני אשראי במכשירים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה.

באור 16: בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים *

2012				2013			
בעלי עניין				בעלי עניין			
מחזיקי מניות				מחזיקי מניות			
בעלי שליטה	אנשי מפתח	אחרים	ניהוליים (2)	אחרים (3)	ניהוליים (2)	אחרים (1)	בעלי שליטה
(0.5)	**-	1.4	(0.1)	(0.3)	**-	(0.7)	(12.2)
**-	-	**-	-	-	-	-	-
0.1	**-	0.1	(4.8)	0.1	-	0.1	(4.4)
**-	-	**-	(4.8)	**-	-	**-	(4.4)
(0.7)	(6.4)	**-	(31.5)	(1.1)	(6.6)	-	(32.8)
(1.1)	(6.4)	1.5	(36.4)	(1.3)	(6.6)	(0.6)	(49.4)
סך הכל				סך הכל			

2011			
בעלי עניין			
מחזיקי מניות			

בעלי שליטה	אנשי מפתח	אחרים (1)	ניהוליים (2)	אחרים (3)
21.4	-	(1.0)	(0.2)	(0.2)
-	-	-	-	-
5.7	-	-	-	-
5.7	-	-	-	-
(28.2)	(6.3)	-	(0.7)	(0.7)
(1.1)	(6.3)	(1.0)	(0.9)	(0.9)
סך הכל				

* למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה ביאור 16. להלן.

** נמוך מ-50 אלפי ש"ח

(1) לרבות מי שרשאי למנות דירקטור אחד או יותר מהדירקטורים של הבנק או את מנהלו הכללי.

(2) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם ב- IAS 24.

(3) תאגידים, שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם מחזיק בהם שליטה משותפת, יש לו

בהם השפעה מהותית או מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם או רשאי למנות

25% או יותר מהדירקטורים שלהם.

(4) פירוט בביאור 16.ד. להלן.

(5) פירוט בביאור 16.ג. להלן.

באור 16: בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק (המשך)
 סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין*

2013							
בעלי עניין							
מחזיקי מניות							
בעלי שליטה				אנשי מפתח			
(1) אחרים		(2) ניהוליים		(3) אחרים			
מספר	סך	מספר	סך	מספר	סך	מספר	סך
הטבות	הטבות	הטבות	הטבות	הטבות	הטבות	הטבות	הטבות
		5	**5.6				
		7	1.0				
				2	1.1		
32.8	2						

בעלי עניין המועסקים בתאגיד או מטעמו
 דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו
 בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו

* למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה ביאור 16.ה להלן.
 ** מזה: הטבות עובד לזמן קצר: 0.6 מיליוני ש"ח; הטבות בגין פיטורין: 0.3 מיליוני ש"ח.

2012							
בעלי עניין							
מחזיקי מניות							
בעלי שליטה				אנשי מפתח			
(1) אחרים		(2) ניהוליים		(3) אחרים			
מספר	סך	מספר	סך	מספר	סך	מספר	סך
הטבות	הטבות	הטבות	הטבות	הטבות	הטבות	הטבות	הטבות
		5	**5.6				
		7	0.8				
				1	0.7		
31.5	2						

בעלי עניין המועסקים בתאגיד או מטעמו
 דירקטור שאינו מועסק או מטעמו
 בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו

* למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה ביאור 16.ה להלן.
 ** מזה: הטבות עובד לזמן קצר: 0.6 מיליוני ש"ח; הטבות לאחר סיום העסקה: 0.2 מיליוני ש"ח; הטבות בגין פיטורין: 0.3 מיליוני ש"ח.

באור 16: בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק (המשך)
 סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין* (המשך)

2011							
בעלי עניין							
מחזיקי מניות							
בעלי שליטה				אנשי מפתח			
אחרים (1)		ניהוליים (2)		אחרים (3)			
מספר	סך	מספר	סך	מספר	סך	מספר	סך
הטבות מקבלי	הטבות	הטבות מקבלי	הטבות	הטבות מקבלי	הטבות	הטבות מקבלי	הטבות
הטבות	הטבות	הטבות	הטבות	הטבות	הטבות	הטבות	הטבות
בעלי עניין המועסקים בתאגיד או מטעמו				5.6	6		
דירקטור שאינו מועסק או מטעמו				0.7	8		
בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו						0.7	1
28.2	2						

* למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה ביאור 16.ה להלן.

(1) לרבות מי שרשאי למנות דירקטור אחד או יותר מהדירקטורים של הבנק או את מנהלו הכללי.

(2) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם ב- IAS 24.

(3) תאגידים, שאדם או תאגיד שכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם מחזיק בהם שליטה משותפת, יש לו

בהם השפעה מהותית או מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם או רשאי למנות

25% או יותר מהדירקטורים שלהם.

באור 16: בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד. הכנסות ריבית, נטו בעסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים*

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	
			א. בגין נכסים
0.2	3.6	1.4	מאשראי לציבור
21.4	(2.8)	(1.1)	מפקדונות בבנקים
			ב. בגין התחייבויות
(1.4)	-	-	על פקדונות הציבור
20.2	0.8	0.3	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

* למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה ביאור 16.ה להלן.

ה. מידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין

1. עסקאות ויתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים נעשו כולן במהלך העסקים הרגיל ובתנאים הדומים לתנאי העסקאות עם גופים שאינם קשורים לבנק ולחברות המאוחדות שלו.

2. שירותי מיחשוב

מערכות המחשב של הבנק עובדות תחת התשתית של הבינלאומי. הבנק מקבל את שירותי המחשב מחברת מת"ף, חברת בת של הבנק הבינלאומי (אשר הוסבו ב- 5 בפברואר 2010). הוצאות המיחשוב לחברת מת"ף לשנת 2013 היו בסך של 27.6 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 25.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. על פי הבנות עם מת"ף וחברת האם, ההסכם נמצא בשלבי גיבוש. נכון ליום החתימה על הדוח הכספי, טרם נחתם הסכם התקשרות עם חברת מת"ף. בהתאם להוראה 357 להוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים ובאישורו, משמש מר אמנון בק, מנכ"ל חברת מת"ף כמנהל טכנולוגיות המידע של הבנק ומר שוקי פלג, מנהל אבטחת מערכות המידע בבנק הבינלאומי כממונה על אבטחת המידע בבנק.

במסגרת יישום הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 309 בדבר בקורות ונהלים לגבי הגילוי והבקרה פנימית על דיווח כספי של המפקח על הבנקים, הבנק פועל במהלך השנה למיפוי תהליכי עבודה חדשים ותיקוף תהליכי עבודה קיימים המשפיעים על תהליכי הדיווח הכספי וזאת בעקבות שינויים בהוראות רגולציה החלים על הבנק. תהליך זה כולל תיעוד של תהליכי העבודה החדשים ותיקוף של הקיימים לרבות תיעודם ותיקודם הבקורות המבוצעות במסגרתם. כמו כן, מבוצעות במהלך השנה בדיקות אפקטיביות של מערך הבקרה הפנימית על תהליכי הדיווח הכספי של הבנק לרבות גילוי. דיווח על ממצאי התהליך מועברים באופן שוטף לוועדת ההיגוי בבנק.

באור 17: הכנסות והוצאות ריבית
 סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. ההרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	
א. הכנסות ריבית			
162.1	165.8	159.8	מאשראי לציבור
16.1	20.7	11.9	מפקדונות בנק ישראל וממזומנים
10.3	6.3	3.9	מפקדונות בבנקים
28.7	20.2	15.2	מאיגרות חוב
-	0.3	-	מנכסים אחרים
217.2	213.3	190.8	סך כל הכנסות הריבית
ב. הוצאות ריבית			
(62.8)	(54.1)	(36.7)	על פקדונות הציבור
(0.1)	(0.1)	(0.1)	על פקדונות מבנקים
(62.9)	(54.2)	(36.8)	סך כל הוצאות הריבית
154.3	159.1	154.0	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב			
0.3	0.3	0.3	מוחזקות לפדיון
27.1	19.0	14.7	זמינות למכירה
1.3	0.9	0.2	למסחר
28.7	20.2	15.2	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

באור 18 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31			
2011	2012	2013	
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר			
א.1. מפעילות במכשירים נגזרים			
(2.1)	(1.9)	*-	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM (1)
(2.1)	(1.9)	*-	סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים
א.2. מהשקעה באיגרות חוב			
2.4	15.3	14.7	רווחים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה
2.4	15.3	14.7	סך הכל מהשקעה באג"ח
1.4	(0.2)	(0.1)	א.3. הפרשי שער, נטו
1.7	13.2	14.6	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

(1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

* נמוך מ-50 אלפי ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2011	2012	2013	
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר*			
0.5	0.3	0.3	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
0.7	0.2	0.4	רווחים (שמומשו ושטרם מומשו) מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו (1)
1.2	0.5	0.7	סך הכל מפעילויות מסחר**
פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר,			
לפי חשיפת סיכון			
0.7	0.2	0.4	חשיפת ריבית
0.5	0.3	0.3	חשיפה למניות
1.2	0.5	0.7	סך הכל

(1) מזה חלק הרווחים (הפסדים) בסך של 0 מיליוני ש"ח (בשנים 2012 ו- 2011 0.2 ו- 0.7 מיליוני ש"ח בהתאמה) הקשורים לאיגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך 0 מיליוני ש"ח, (בשנים 2012 ו- 2011 10 ו- 1.3 מיליוני ש"ח בהתאמה).

* כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

** להכנסות ריבית מהשקעה באג"ח למסחר ראה באור 17.

באור 19: עמלות
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ההרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2011*	2012	2013
ניהול חשבון	24.6	25.5	24.9
כרטיסי אשראי	16.0	13.8	12.8
פעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים	16.6	16.2	16.7
עמלות הפצת קרנות נאמנות	3.8	3.0	3.5
טיפול באשראי	10.8	12.4	10.5
הפרשי המרה	3.0	3.0	3.1
חיובים על פי הרשאה	4.4	5.3	5.0
עמלות אחרות	2.0	2.2	2.5
סך כל העמלות התפעוליות	81.2	81.4	79.0

* סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפירוט ראה באור 1.ב.6).

באור 20: הכנסות אחרות
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2011	2012	2013
ניהול ותפעול קופות גמל	3.7	1.3	0.5
רווח ממימוש נכסים	0.5	-	0.9
סך כל הכנסות אחרות	4.2	1.3	1.4

באור 21: משכורות והוצאות נלוות
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ההרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2011	2012	2013
משכורות	63.9	64.5	67.3
פיצויים, תגמולים, פנסיה, קרן השתלמות, חופשה	12.7	11.5	9.6
ביטוח לאומי ומסי שכר	13.1	15.3	18.0
סך כל המשכורות וההוצאות הנלוות	89.7	91.3	94.9

באור 22: הוצאות אחרות
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ההרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	
6.6	6.8	6.7	שיווק ופרסום
4.7	4.6	4.3	תקשורת
26.5	28.5	30.7	מחשב
1.0	1.0	0.9	משרדיות
0.4	0.4	0.3	ביטוח
7.1	5.2	4.0	שירותים מקצועיים
0.7	0.8	1.0	שכר והחזר הוצאות לחברי הדירקטוריון
0.9	0.9	0.5	הדרכה והשתלמויות
4.7	5.3	4.6	עמלות
2.8	2.4	2.5	אחרות
55.4	55.9	55.5	סך כל ההוצאות האחרות

באור 23: הפרשה למיסים על הרווח
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. הרכב הסעיף

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
*2011	*2012	2013	
19.6	23.1	20.2	מיסים שוטפים בגין שנת החשבון (1)
1.4	1.0	0.6	מיסים שוטפים בגין שנים קודמות
21.0	24.1	20.8	סך כל המיסים השוטפים
			בתוספת (בניכוי):
0.4	2.8	3.8	מיסים נדחים בגין שנת החשבון
(1.1)	(0.5)	(0.7)	מיסים נדחים בגין שנים קודמות
(0.7)	2.3	3.1	סך הכל המיסים הנדחים **
20.3	26.4	23.9	הפרשה למיסים על ההכנסה

**** מיסים נדחים**

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	*2012	2013	
0.1	2.8	3.8	יצירה והיפוך של הפרשים זמניים (2)
(1.1)	(0.5)	(0.7)	שינוי בשיעור המס
-	-	-	מיסים נדחים שסווגו מחדש מהון לרווח והפסד
			סכום הוצאות (הכנסות) מיסים המתייחס לשינויים
0.3	-	-	במדיניות חשבונאית ולטעויות אשר נכללו ברווח והפסד
(0.7)	2.3	3.1	סך הכל מיסים נדחים
			(1) מתוכם סכום הטבה הנובע מהפסד לצורך מס, זיכוי מס או הפרש זמני מתקופה קודמת שלא הוכר בעבר ואשר שימש להפחתת הוצאות מיסים שוטפים
-	(0.2)	(0.3)	
(0.3)	0.2	(0.5)	(2) מתוכם סכום הטבה הנובע מהכרה לראשונה של נכס מס נדחה מתקופה קודמת שלא הוכר בעבר

*סווג מחדש

באור 23: הפרשה למיסים על הרווח (המשך)
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2. התאמה בין סכום המס התיאורטי שהיה חל אילו הרווח היה מתחייב במס לפי שיעור המס הסטטוטורי החל בישראל על תאגיד בנקאי לבין ההפרשה למיסים על הרווח כפי שנוקפה בדוח רווח והפסד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			שיעור המס החל בישראל על תאגיד בנקאי (אחוזים)
2011	2012	2013	
34.48%	35.53%	36.21%	
19.8	25.2	23.9	סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי מס (חסיכון במס) בגין:
(0.2)	(0.1)	(0.1)	הפרשי פחת, תאום פחת ורווח הון
0.4	0.3	0.4	הוצאות אחרות לא מוכרות מיסים בגין שנים קודמות:
1.3	0.5	0.6	סכומים נוספים לשלם (לקבל) על חובות בעייתיים
0.1	0.5	-	אחרים
(1.1)	(0.5)	(0.7)	שינוי יתרת מיסים נדחים עקב שינוי בשיעור המס
-	0.5	(0.2)	אחר
20.3	26.4	23.9	הפרשה למיסים על ההכנסה

3. שומות סופיות הוצאו לתאגיד הבנקאי עד וכולל שנת המס 2007, לחברת הבת- 2007.
4. מימוש המיסים הנדחים מבוסס על תחזית לפיה ימומשו בעתיד והם מחושבים לפי שיעור מס של 37.71%.

5. שומות מס במחלוקת
לבנק הוצאו צווים בגין שנות המס 2010-2008, לבנק הפרשות מס מספקות לכיסוי הוצאות מיסים אלו, שעיקרם נובעים מהפרשי עיתוי בהכרה בהכנסה. הבנק ביחד עם יועציו המשפטיים נערך לערעור בצווים שהוצאו.

6. יתרות מיסים נדחים לקבל ועתודה למיסים נדחים

עתודה למיסים נדחים				מיסים נדחים לקבל				מהפרשה להפסדי אשראי מהפרשה לחופשה ומענקים מעודף עתודה לפיצויים ולפנסיה על יעודה מניירות ערך מהתאמת נכסים לא כספיים בני פחת סך הכל
שיעור מס ממוצע		יתרה		שיעור מס ממוצע		יתרה		
באחוזים		במיליוני ש"ח		באחוזים		במיליוני ש"ח		
2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	
35.90%	37.71%	1.0	0.7	35.90%	37.71%	14.1	11.3	
				35.90%	37.71%	5.2	6.2	
				35.90%	37.71%	4.7	3.2	
35.90%	37.71%	2.7	0.9	35.90%	37.71%	2.7	0.9	
				35.77%	37.71%	1.4	1.3	
		3.7	1.6			28.1	22.9	

באור 23: הפרשה למיסים על הרווח (המשך)
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. התנועה בנכסי והתחייבויות המיסים הנדחים מיוחסת לפריטים הבאים:

סך הכל	הטבות לעובדים	נכסים בני	התאמות לא כספיים פחת	ריבית וניירות ערך	הפרשה להפסדי אשראי	
24.4	9.9		1.4	-	13.1	יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 1 בינואר 2013
(3.8)	(1.0)		(0.1)	-	(2.7)	שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד שינויים אשר נזקפו להון
0.7	0.5		-	-	0.2	השפעת השינוי בשיעור המס
21.3	9.4		1.3	-	10.6	יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2013
22.9	9.4		1.3	0.9	11.3	(1) נכס מס נדחה
1.6	-		-	0.9	0.7	(2) התחייבויות מס נדחה
סך הכל	הטבות לעובדים	נכסים בני	התאמות לא כספיים פחת	ריבית וניירות ערך	הפרשה להפסדי אשראי*	
26.9	9.2		1.4	-	16.3	יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 1 בינואר 2012
(3.0)	0.5		-	-	(3.5)	שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד שינויים אשר נזקפו להון
0.5	0.2		-	-	0.3	השפעת השינוי בשיעור המס
24.4	9.9		1.4	-	13.1	יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2012
28.1	9.9		1.4	2.7	14.1	(1) נכס מס נדחה
3.7	-		-	2.7	1.0	(2) התחייבויות מס נדחה

*סווג מחדש

ג. מיסים על הכנסה שהוכרו ישירות בהון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
2011			2012			2013		
נטו מס	הטבת מס	לפני מס	נטו מס	הוצאות מס	לפני מס	נטו מס	הוצאות מס	לפני מס
(1.9)	(1.0)	(2.9)	4.9	2.7	7.6	1.5	0.9	2.4
(1.9)	(1.0)	(2.9)	4.9	2.7	7.6	1.5	0.9	2.4

נכסים זמינים למכירה פיננסיים

סך הכל מיסים שהוכרו בהון

באור 23: הפרשה למיסים על הרווח (המשך)
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תיקונים לפקודת מס הכנסה

א. מס חברות

להלן שיעורי מס החברות הרלוונטים לבנק בשנים 2011-2013:

2011 - 24%

2012 - 25%

2013 - 25%

ביום 30 ביולי 2013 אושרה במליאת הכנסת התכנית הכלכלית לשנים 2013-2014 (חוק התקציב), אשר כוללת, בין היתר, העלאת שיעור מס חברות מ-25% ל-26.5% החל מיום 1 לינואר 2014. שינוי שיעור מס החברות בחוק התקציב כאמור ושינוי שיעור מס רווח כמפורט להלן, העלה את שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים משיעור 36.21% בשנת 2013 לשיעור 37.71% בשנת 2014 ואילך.

השינוי בשיעור מס החברות הביא לגידול ביתרות המיסים הנדחים לקבל נטו לתחילת הרבעון השלישי בסך של כ-1.0 מיליוני ש"ח.

ב. מס ערך מוסף וביטוח לאומי

ביום 28 במאי 2013 חתם שר האוצר על צו להעלאת שיעור מס ערך מוסף בגין עסקה ויבוא טובין מ-17% ל-18%, זאת החל מתאריך 2 ביוני 2013. ביום 2 ביוני 2013 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ג-2013, אשר מעדכן את שיעור מס שכר ומס רווח החל על מוסדות כספיים כך שיעמוד על 18% החל מיום 2 ביוני 2013. כתוצאה מהשינוי האמור, שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים, עלה בשנת 2013 משיעור של 35.59% לשיעור של 36.21%. כמו כן, שיעור מס השכר, אשר חל על מוסדות כספיים, עלה בשנת 2013 מ-17% ל-18% לגבי השכר המשתלם בעד עבודה מחודש יוני 2013 ואילך.

השינוי בשיעור מס הרווח הביא לגידול ביתרות המיסים הנדחים לקבל נטו בסך של כ-0.3 מיליוני ש"ח לתחילת הרבעון השני של שנת 2013.

עדכון יתרות המיסים הנדחים הוכר כנגד הוצאות/הכנסות מיסים נדחים בסך של 0.7 מיליוני ש"ח. ההשפעה של עליית מס השכר על יתרת ההתחייבויות לעובדים ליום 31 בדצמבר 2013 הינה 0.1 מיליוני ש"ח לפני מס.

באור 23: הפרשה למיסים על הרווח (המשך)

ביום 13 באוגוסט 2012 פורסם החוק לצמצום הגירעון ולשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה) התשע"ב 2012 (להלן: "החוק"). במסגרת החוק החל מינואר 2013 שיעור דמי הביטוח הלאומי הנגבה מהמעסיקים בגין חלק השכר העולה על 60% מהשכר הממוצע במשק, עלה מ- 5.9% והועמד על 6.5%. שיעור זה יעלה בינואר 2014 ובינואר 2015 לשיעור של 7% ו- 7.5% בהתאמה.

באור 24: רווח למניה רגילה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	
רווח בסיסי:			
37.0	44.5	42.1	סך הכל רווח נקי
149,875,000	149,875,000	149,875,000	ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימש בחישוב הרווח הבסיסי
רווח למניה רגילה (בש"ח)			
0.25	0.30	0.28	סך הכל רווח נקי

באור 25 : מגזרי פעילות

בדצמבר 2001 פרסם המפקח על הבנקים, הוראה בדבר דיווח על מגזרי פעילות בתאגיד בנקאי בהסתמך על תקני חשבונאות מקובלים. על פי הוראה זו, תאגיד בנקאי ייתן מידע לגבי כל מגזר פעילות אשר מתקיימים בו שלושת התנאים הבאים:

- 1) עוסק בפעילויות עסקיות אשר מהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות.
- 2) תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים למגזר והערכת ביצועיו.
- 3) קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

בסיס המידע למגזרי פעילות, כפי שנקבע בהוראה, נשען על "גישת ההנהלה", דהיינו נקודת המוצא הינה המידע המשמש לדיווח הפנימי להנהלה ולדירקטוריון, על פיו מתקבלות ההחלטות התפעוליות השוטפות והתחזיות לגבי הביצועים בעתיד.

ההוראה קובעת, בנוסף, את דרישות הגילוי ואת אופן הצגת התוצאות הכספיות של המגזרים.

בהתאם להוראה נקבעו מגזרי הפעילות ברי הדיווח כדלקמן.

- מגזר בנקאי - המגזר מתחלק למגזר משקי בית, מגזר בנקאות פרטית ומגזר עסקי. המגזרים עוסקים במתן שירותים בנקאיים ובתיווך פיננסי.
- מגזר ניהול פיננסי - מגזר הכולל את הפעילות בנוסטרו של הבנק ובנגזרים פיננסיים.

באור 25 : מגזרי פעילות (המשך)
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013					המידע על מגזרי הפעילות
מגזר משקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד	
101.6	20.0	32.4	-	154.0	הכנסות ריבית נטו:
					מחיצוניים
33.6	26.5	19.4	16.2	95.7	הכנסות שאינן מריבית:
					מחיצוניים
135.2	46.5	51.8	16.2	249.7	סך הכנסות
3.0	-	1.0		4.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
98.7	39.0	38.6	3.4	179.7	הוצאות תפעוליות ואחרות
33.5	7.5	12.2	12.8	66.0	רווח לפני מיסים
12.2	2.7	4.4	4.6	23.9	הפרשה למיסים על הרווח
21.3	4.8	7.8	8.2	42.1	רווח נקי
8.9%	10.3%	7.0%	19.0%	9.6%	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון)
1,777.7	219.2	872.3	2,116.7	4,985.9	יתרה ממוצעת של נכסים
1,656.1	1,792.8	591.9	-	4,040.8	יתרה ממוצעת של התחייבויות
1,621.7	315.1	749.8	290.5	2,977.1	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
138.5	2,617.6	168.7	-	2,924.8	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
80.6	6.7	26.3	-	113.6	מרכיבי ההכנסות מריבית, נטו:
					מרווח מפעילות מתן אשראי
17.2	12.7	4.3	-	34.2	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
3.8	0.6	1.8		6.2	אחר
101.6	20.0	32.4	-	154.0	סך הכנסות ריבית, נטו

באור 25 : מגזרי פעילות (המשך)
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012				
מגזר משקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מגזר עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד
הכנסות ריבית נטו:				
99.0	23.1	37.0	-	159.1
מחיצוניים				
הכנסות שאינן מריבית:				
36.9	25.4	20.4	13.7	96.4
מחיצוניים				
135.9	48.5	57.4	13.7	255.5
סך הכנסות				
2.1	-	4.3		6.4
הוצאות בנין הפסדי אשראי				
92.9	39.8	41.1	4.4	178.2
הוצאות תפעוליות ואחרות				
40.9	8.7	12.0	9.3	70.9
רווח לפני מיסים				
15.2	3.2	4.5	3.5	26.4
הפרשה למיסים על הרווח				
25.7	5.5	7.5	5.8	44.5
רווח נקי				
12.4%	13.2%	7.0%	14.1%	11.2%
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)				
1,579.0	199.8	913.5	2,297.4	4,989.7
יתרה ממוצעת של נכסים				
1,543.7	1,830.9	660.2		4,034.8
יתרה ממוצעת של התחייבויות				
1,477.6	294.0	768.0	295.9	2,835.5
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון				
243.3	2,284.0	113.0	-	2,640.3
יתרה ממוצעת של ניירות ערך				
מרכיבי ההכנסות מריבית, נטו:				
70.0	5.7	26.9	-	102.6
מרווח מפעילות מתן אשראי				
21.9	16.2	6.2	-	44.3
מרווח מפעילות קבלת פקדונות				
7.1	1.2	3.9		12.2
אחר				
99.0	23.1	37.0	-	159.1
סך הכנסות ריבית, נטו				

באור 25 : מגזרי פעילות (המשך)
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011*					
מגזר	מגזר	מגזר ניהול	מגזר	מגזר	מגזר
משקי בית	בנקאות פרטית	מגזר	ותפעול	ניהול	סה"כ
	עסקי	נכסים	פיננסי	מאוחד	
		פיננסיים			
הכנסות ריבית נטו:					
מחיצוניים	93.3	22.1	38.9	-	154.3
הכנסות שאינן מריבית:					
מחיצוניים	35.7	27.4	18.6	2.9	88.3
סך הכנסות	129.0	49.5	57.5	2.9	242.6
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(2.4)	-	7.6	-	5.2
הוצאות תפעוליות ואחרות	96.7	39.9	38.9	3.1	180.1
רווח לפני מיסים	34.7	9.6	11.0	(0.2)	57.3
הפרשה למיסים על הרווח	12.3	3.4	3.9	(0.1)	20.3
רווח נקי	22.4	6.2	7.1	(0.1)	37.0
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)	12.0%	19.5%	7.2%	(0.2%)	10.3%
יתרה ממוצעת של נכסים	1,410.8	160.9	922.1	-	4,525.1
יתרה ממוצעת של התחייבויות	1,495.1	1,537.0	647.7	-	3,679.8
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	1,415.6	241.1	749.0	316.3	2,722.0
יתרה ממוצעת של ניירות ערך	370.3	1,974.6	177.8	-	2,522.7
מרכיבי ההכנסות מריבית, נטו:					
מרווח מפעילות מתן אשראי	60.4	4.1	26.4	-	90.9
מרווח מפעילות קבלת פקדונות	23.7	16.8	7.5	-	48.0
אחר	9.2	1.2	5.0		15.4
סך הכנסות מריבית, נטו	93.3	22.1	38.9	-	154.3

* סווג מחדש בגין טיוב הכנסות למגזרים.

באור 26: דוחות כספיים של הבנק
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(א) מאזן

31 בדצמבר		
2012	2013	
נכסים		
1,421.8	1,394.3	מזומנים ופקדונות בבנקים
842.4	743.4	ניירות ערך
2,808.7	2,944.3	אשראי לציבור
(39.9)	(37.4)	הפרשה להפסדי אשראי
2,768.8	2,906.9	אשראי לציבור, נטו
1.3	-	השקעה בחברות מאוחדות
56.0	53.5	בניינים וציוד
0.4	0.5	נכסים בגין מכשירים נגזרים
33.4	32.3	נכסים אחרים
5,124.1	5,130.9	סך כל הנכסים
התחייבויות והון		
4,184.5	4,151.8	פקדונות הציבור
62.9	58.9	פקדונות מבנקים
3.5	1.1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
446.7	453.9	התחייבויות אחרות
4,697.6	4,665.7	סך כל ההתחייבויות
426.5	465.2	הון
5,124.1	5,130.9	סך כל ההתחייבויות וההון

באור 26: דוחות כספיים של הבנק (המשך)
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(ב) דוח רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	
217.2	213.3	190.8	הכנסות ריבית
62.9	54.2	36.8	הוצאות ריבית
154.3	159.1	154.0	הכנסות ריבית, נטו
5.2	6.4	4.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
149.1	152.7	150.0	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית			
2.9	13.7	15.3	הכנסות מימון שאינן מריבית
81.2	81.4	79.0	עמלות
4.2	1.3	1.4	הכנסות אחרות
88.3	96.4	95.7	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות			
89.7	91.3	94.9	משכורות והוצאות נלוות
35.0	31.0	29.3	אחזקה ופחת בניינים וציוד
55.4	55.9	55.5	הוצאות אחרות
180.1	178.2	179.7	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
57.3	70.9	66.0	רווח לפני מיסים
20.3	26.4	23.9	הפרשה למיסים על הרווח
*-	*-	*-	חלק הבנק ברווח לאחר מיסים של חברות מאוחדות
37.0	44.5	42.1	רווח נקי
רווח למניה רגילה (בש"ח)			
0.25	0.30	0.28	רווח בסיסי ומדולל

*נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

באור 27: תמצית הדוחות הכספיים של הבנק בערכים נומינליים היסטוריים לצרכי מס סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2012	2013	
5,081.1	5,089.2	סה"כ נכסים
4,698.1	4,669.5	סה"כ התחייבויות
383.0	419.7	הון
42.5	40.1	רווח נקי נומינלי

באור 28 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס:

רווח כולל אחר			
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי			
רווח כולל אחר	סך הכל	הגון	
0.7	0.7	0.7	יתרה ליום 1 בינואר 2011 (מבוקר)
(2.5)	(2.5)	(2.5)	שינוי נטו במהלך התקופה
(1.8)	(1.8)	(1.8)	יתרה ליום 1 בינואר 2012 (מבוקר)
6.7	6.7	6.7	שינוי נטו במהלך התקופה
4.9	4.9	4.9	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012 (מבוקר)
(3.4)	(3.4)	(3.4)	שינוי נטו במהלך התקופה
1.5	1.5	1.5	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013 (מבוקר)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס:
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2011 (מבוקר)			2012 (מבוקר)			2013 (מבוקר)			
לאחר	השפעת		לאחר	השפעת		לאחר	השפעת		
מס	המס	לפני מס	מס	המס	לפני מס	מס	המס	לפני מס	
									התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הגון
(0.9)	0.5	(1.4)	16.6	(9.1)	25.7	6.0	(3.5)	9.5	רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הגון
(1.6)	0.8	(2.4)	(9.9)	5.4	(15.3)	(9.4)	5.2	(14.6)	(רווחים) הפסדים בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
(2.5)	1.3	(3.8)	6.7	(3.7)	10.4	(3.4)	1.7	(5.1)	סה"כ שינוי נטו במהלך התקופה

באור 29 - הוראות פיקוח ויוזמות חקיקה

א. דוח מסכם הכולל המלצות סופיות של הצוות לבחינת הגברת התחרותיות בענף הבנקאות

ביום 19 במרס, 2013 פרסם הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית, שמונה על ידי שר האוצר ונגיד בנק ישראל, דוח מסכם הכולל את המלצותיו להגברת התחרותיות במערכת הבנקאית. הדוח מהווה המשך לדוח הביניים שפורסם ביום 16 ביולי, 2012, ומשאיר על כן את המלצות שהוצגו במסגרתו.

עיקרי המלצות הן בשלושה מישורים:

- (1) הגדלת התחרות על מתן אשראי למשקי הבית ולעסקים קטנים מצד גופים חוץ בנקאיים - הוקם צוות לגיבוש הצעדים להעמדת אשראי קמעונאי ממקורות החיסכון הפנסיוני והסרת החסמים הרגולטוריים הקיימים כיום. בכוונת צוות זה לסיים את עבודתו עד סוף השנה.
- (2) הסרת חסמים למעבר לקוחות בין בנקים באמצעות שיפור וייעול תהליך העברת ההרשאות לחיוב חשבון ("הוראות קבע") מהבנק הישן לבנק החדש באופן שלא יחייב את מעורבותו של הלקוח בתהליך.
- (3) הוזלת ניהול חשבון לעסק קטן - הוגדרה והורחבה אוכלוסיית העסקים הקטנים אשר תהנה מתעריפי עמלות קמעונאיים לניהול חשבונם, ובהתאם גובש נוסח תיקון חקיקה ליישום המלצה. יצוין כי בהמשך לפרסום דוח הביניים כאמור, פרסם המפקח על הבנקים ביום 28 בנובמבר 2012, את התיקון לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) התשס"ח - 2008, אשר הביא לידי ביטוי את עיקרי המלצות שבדוח הביניים בתחום העמלות. התיקון נכנס לתוקף בשתי פעימות: ביום 1 בינואר 2013 וביום 1 במרס 2013.

לאחר מיפוי ובחינת המשמעויות הכוללות על הכנסות הבנק עולה, כי יישומם של התיקונים המופיעים בתיקון לכללי הבנקאות, וסעיפים נוספים שנכללו בדוח המסכם וטרם יושמו בפועל, עשויים, להערכת הבנק, להשפיע מהותית לרעה על תוצאות פעילותו.

י"ט שבט תשע"ד
20/01/2014

לכב'
מר אלון שפירא, סמנכ"ל
בנק מסד בע"מ

הערכה אקטוארית להתחייבות כלפי עובדים ופנסיונרים

הצהרת אקטואר

נתבקשתי על ידי בנק מסד להעריך את ההתחייבות שלו כלפי פנסיונרים ועובדים בגין תקופת הפרישה והטבות ליום 31 בדצמבר 2013 (להלן - "ההתחייבות"), בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים וכללי חשבונאות מקובלים בישראל.

פרט לביצוע הערכה אקטוארית זו, ולדו"ח "אקטואר מתקף" שערכתי לתאריכים 31/12/2011 ו- 31/12/2012, אין לי כל קשרים עסקיים עם בנק מסד, חברות הבנות שלו, חברות קשורות לבנק, בעל עניין בבנק או כל גורם אחר העלולים להעלות ספקות באשר לאובייקטיביות שלי. לא קיימת תלות ביני ובין הבנק ועבודתי לא לוותה בהגבלות או בהתניות כלשהן אשר עשויות היו להשפיע על עבודתי.

היקף חוות הדעת האקטוארית

לצורך חישוב ההתחייבויות של הבנק, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי הבנק. בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההתחייבות בדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנתוני השנה אליה מתייחס הדוח ולנתוני תקופות קודמות.

ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההתחייבות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוטי המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן.

השכלה

תואר ראשון ושני במתמטיקה מאוניברסיטת קמברידג', אנגליה
חבר נלווה במכון האקטוארים (בריטניה)
חבר מלא באגודת האקטוארים בישראל

ניסיון מקצועי

1975-1978	London Life Association Ltd – מתמחה במחלקה אקטוארית
1978-1980	הסנה חברה ישראלית לביטוח בע"מ – מנהל מחלקה אקטוארית
1980-1986	כלל חברה לביטוח בע"מ – אקטואר ראשי
1986-1991	עלית תעשיות בע"מ – כלכלה, תמחור, מערכות מידע
1991-2000	מנורה חברה לביטוח בע"מ – סמנכ"ל, אקטואר ראשי
2001-2006	מגדל חברה לביטוח בע"מ – סמנכ"ל, אקטואר ראשי ביטוח חיים ובריאות
מז- 2007	יועץ עצמאי

בין לקוחותיי: בנקים, חברות ביטוח, חברות ציבוריות (חשובי IAS19),
חברת ביטוח משנה, חברות פיננסיות

Office: Shatner Centre (Bldg 3), Jerusalem
Address: POB 34080, Jerusalem 91340, Israel
Telephone +972 2 654 1430
Fax +972 2 652 8451
Mobile tel +972 54 214 4329

משרד: מרכז שטנר (בניין 3), ירושלים
מען: ת.ד. 34080, ירושלים 91340
טלפון 02-6541430
פקס 02-6528451
טלפון נייד 054-2144329

www.4actuaries.co.il

dov@4actuaries.co.il

חוות הדעת

הערכתי את ההתחייבויות בהתאם לכללים אקטואריים מקובלים, הוראות הדיווח לציבור וכללי חשבונאות מקובלים. לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים לעיל, הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי. ההנחות והשיטות להערכת ההתחייבות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתי המקצועי ובהתאם להנחיות וכללים המפורטים לעיל.

ההתחייבות המפורטת בדיון וחשבון האקטוארי, מהווה לפי מיטב ידיעתי והערכתי התחייבות הולמת לכיסוי ההתחייבויות הבנק כלפי פנסיונרים ועובדים בגין תקופת הפרישה והטבות אחרות וכן את התחייבותו בגין עתודה לפיצויים מוגדלים ופנסיה תקציבית לעובדים בכירים.

אני מסכים שחוות דעתי זו תפורסם כחלק מהדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2013.

ביקשתם שאחשב את ההתחייבות כלפי העובדים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2013 בגין שי לחג, הטבות לפנסיונרים, ימי מחלה, שירות ארוך, המבוססת על הנתונים שנמסרו לי על ידכם. ההתחייבות הכוללת בגין כל ההטבות היא כ- 10,608 אלפי ₪ ליום המאזן 31 בדצמבר 2013.

חוות דעת לא כוללת התייחסות לחבות לפיצויים רגילים שמחושבת על ידי הבנק בשיטת עסק שנסגר (shut-down).

כמו כן, להערכה נוכחית התבקשנו להוסיף את חישובי ההטבות לפרישה מוקדמת, בדיקות רפואיות והשכלה גבוהה, כאשר ההתחייבות הנוצרת עבורן היא 1,500, 29 ו- 434 אלפי ש"ח בהתאמה.

ההתחייבות הכוללת מסתכמת ב- 12,571 אלפי ש"ח ליום המאזן.

בכבוד רב

דב רפאל MA AIA FILAA
אקטואר יועץ

Office: Shatner Centre (Bldg 3), Jerusalem
Address: POB 34080, Jerusalem 91340, Israel
Telephone +972 2 654 1430
Fax +972 2 652 8451
Mobile tel +972 54 214 4329

www.4actuaries.co.il

משרד: מרכז שטנר (בניין 3), ירושלים
מען: ת.ד. 34080, ירושלים 91340
טלפון 02-6541430
פקס 02-6528451
טלפון נייד 054-2144329

dov@4actuaries.co.il

C:\Users\owner\Dropbox\330 Clients\450 Bank Massad\2013-12\Reports\2013-12 Massad report signed 2014-01-20.docx

תיאור של כל אחת מההטבות

- **שי לחג:** מתנה שמועברת לעובדים ולאוכלוסייה בפרישה כל שנה בפסח ובראש השנה. העלות הנוכחית לבנק הינו 850 ₪ בחג הפסח ועוד 150 ₪ בראש השנה. השי ניתן לעובד ולבן זוגו אחרי פטירת העובד. ערך השי לחג אינו מוצמד למדד וזאת עקב הסכם עם העובדים שנחתם בספטמבר 2009. על הטבה זו יש להוסיף מס שחר (18%) בגין עובדים ופנסיונרים, אבל לא בני הזוג.
- **הבראה:** העובדים והפנסיונרים (אבל לא לבני זוג) מגיל פרישה זכאים לקבל כל שנה שווי של 9 ימים של תעריף הבראה יומי 496 ₪ נכון ליום החישוב, סכום זה משולם פעם אחת בשנה (ההנחה היא שהתשלום מתבצע בסוף הרבעון השני בכל שנה). בעקבות הסכם שנחתם במהלך רבעון שלישי של 2009 עם העובדים, שונתה ההנחה לגבי הטבה זו באופן הבא: כל עוד גובה ההטבה מעל המינימום הנדרש לפי חוק, ההטבה לא צמודה למדד ותישאר בגובה הנומינלי הנוכחי. ברגע שהסכום על פי חוק (עקב הצמדתו למדד) משתווה לגובה של ההטבה, הסכום יוצמד למדד מאותו רגע והלאה. בהנחה של 2.0% מדד לטווח הארוך צפוי ביטול הצמדה לתקופה של ארבע שנים. על ההטבה יש להוסיף מס שחר בשיעור 18%. ברבעון הראשון 2013 סוכם שרק פנסיונרים קיימים ועובדים שיפרשו לפני 1/7/2014 יהיו זכאים להטבה זו.
- **קאנטרי קלאב:** פנסיונר ושאר (בן זוג ללא ילדים) זכאי להשתתפות של הבנק בחברות של עובד בתרבות פנאי (קאנטרי, מכון כושר, בריכת שחיה) יש תקרה בהשתתפות לעובד ובנוסף יש מגבלת תקציב לתשלום הטבה זו לעובדים. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי נתוני 2013, היא 471 ₪. על הטבה זו יש להוסיף מס שחר בשיעור של 18%.
- **קייטנות:** לפנסיונרים קיימת זכות לקבל השתתפות הבנק בשליחת 2 ילדים/נכדים לקייטנות בקיץ. הטבה זאת מאוד תלויה במצב המשפחתי של הפנסיונר, מספר וגיל הילדים ונכדים של הפנסיונר. הטבה זו ניתנת בדרך כלל בחודשי הקיץ. על בסיס הנתונים שנמסרו לנו חישובנו את ההטבה הממוצעת שמשולמת לעובד שמנצל זכות זאת וסכום זה עומד על 969 ₪ לשנה נכון ליום החישוב, כאשר עיתוי התשלום הוא אמצע אוגוסט (רבעון שלישי). בדומה לשי לחג גם הטבה זו בעבר הייתה צמודה למדד והצמדה זו בוטלה בשנת 2010 בעקבות ההסכם שנחתם עם העובדים. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי נתוני 2013, היא 239 ₪. על הטבה זו יש להוסיף מס שחר בשיעור של 18%. ברבעון הראשון 2013 סוכם שרק פנסיונרים קיימים ועובדים שיפרשו לפני 1/7/2014 יהיו זכאים להטבה זו.
- **נופש לגימלאי:** גמלאי הבנק זכאי להחזר בגין נופש עד לסך 300 ₪ כנגד הצגת חשבונית. הנופש חייב להיות בארץ. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי נתוני 2013, היא 45 ₪. אין להוסיף מס שחר על הטבה זו.
- **מנוי לתאטרון:** לתיאטרונות שבהסדר חיוב של 65% מעלות המנוי, לתיאטרונות שאינם בהסדר החזר של 35% מעלות המנוי עד לתקרה של 400 ₪. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי נתוני 2012, היא 49 ₪. אין להוסיף מס שחר על הטבה זו.
- **מתנות לרגל אירועים - הולדת ילד/ה, בר/בת מצווה של בן/בת נכד/נכדה, בן/בת התחתן/ה, הולדת נכד/ה שווי ההטבה 250 ₪. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי נתוני 2012, היא 57 ₪. אין להוסיף מס שחר על הטבה זו.**
- **מתנת גיוס:** גמלאי הבנק זכאי לקבל תיק לנכדו /נכדתו (2 נכדים בלבד) בעת גיוסו/ה לצה"ל. עלות משוערת 200 ₪. אין להוסיף מס שחר. לצורך החישוב ובהעדר מידע אחר, הנחנו שהמתנות ייתנו בהגיע הגימלאי לגיל 75 ולגיל 80.

Office: Shatner Centre (Bldg 3), Jerusalem
Address: POB 34080, Jerusalem 91340, Israel
Telephone +972 2 654 1430
Fax +972 2 652 8451
Mobile tel +972 54 214 4329

משרד: מרכז שטנר (בניין 3), ירושלים
מען: ת.ד. 34080, ירושלים 91340
טלפון 02-6541430
פקס 02-6528451
טלפון נייד 054-2144329

www.4actuaries.co.il

dov@4actuaries.co.il

C:\Users\owner\Dropbox\450 Clients\450 Bank Massad\2013-12\Reports\2013-12 Massad report signed 2014-01-20.docx

- **סל אבליס:** במקרה של מוות מדרגה ראשונה. עלות משוערת 550 ₪. אין להוסיף מס שחר. לצורך החישוב ובהעדר מידע אחר, הנחנו שהמתנות ייתנו בהגיע הגימלאי לגיל 75 ולגיל 80.

- **ימי מחלה:** העובדים צוברים זכויות לימי מחלה של 25 יום בשנה (30 יום במקרה של עובד שעובד 6 ימים בשבוע). אין תקרה לימי מחלה. ימים אלו ניתן להשתמש בהם/לנצלם או במידה והניצול של ימי מחלה היה נמוך, ניתן לקבל פיצוי/מענק בפרישה לפנסיה מוקדמת או פנסיה לפי גיל. במקרה מוות ימי מחלה ניתנים כפיצוי/מענק אם העובד נפטר. מענק ימי מחלה הינו 20% משווי ימי המחלה הלא מנוצלים אם שיעור הניצול הוא מתחת ל- 36%, או 15% אם שיעור הניצול נע בין 36% ל- 65%. אם שיעור הניצול עולה על 65%, העובד אינו זכאי למענק כלל. החישוב מבוסס על תחזית ימי המחלה בעת פרישה, על פי המצב בפועל ביום החישוב ובהנחה שינצל כל שנה בעתיד 10.2 ימי מחלה – זאת על פי ניתוח נתוני הבנק בשנים 2010-2012. עלות יום מחלה נכון ליום החישוב מדווחות ע"י הבנק. מתוך בדיקת ניסיון העבר, צפוי שעלות יום מחלה תעלה ריאלית בהתאם לגיל העובד כדלקמן:

עד גיל 29	5.7%
גיל 30-39	3.4%
גיל 40-49	1.3%
מגיל 50	0.0%

- **מענק 25 שנה:** כל עובד בנק זכאי לקבל מענק בגובה משכורת חודשית אחת בהגיעו לוותק של 25 שנים בניכוי תקופות חל"ת. רכיבי משכורת לצורך הטבה נקבע ע"י הבנק. עלות המענק לבנק כוללת ביטוח לאומי והפרשות סוציאליות (ביחד כ- 26%). מתוך בדיקת ניסיון העבר, צפוי שהמשכורת לצורך מענק הוותק תעלה ריאלית בהתאם לגיל העובד כדלקמן:

עד גיל 29	3.9%
גיל 30-39	2.3%
גיל 40-49	1.0%
מגיל 50	0.2%

- **פרישה מוקדמת:** חוזר 243 של בנק ישראל משנת 2011 מבקש להתייחס להשפעה של פרישות מוקדמות על ההערכה. יש אי-ודאות רבה לגבי חיזוי העתיד בנושא תנודתי זה ובשל זה הוחלט להסתמך על ניסיון הבנק ב-7 שנים האחרונות. לדעת הנהלת הבנק, ניסיון זה סביר כבסיס לצפי לגבי העתיד כאשר הניסיון הוא פרישות מוקדמות נמוכות וצפויות להמשיך להיות נמוכות. הניתוח אינו אמין הואיל ומדובר ב-3 פרישות בלבד ב-7 שנים אלו. סוכם ששיעור סביר הוא כ-1.5% לשנה בגין גברים וכ-1% לשנה עבור נשים פרוס על הגילאים הסבירים ביותר שיפרשו: שבע עד שלוש שנים לפני גיל פרישה לפי חוק. הערכה שמרנית של ההתחייבות הנוצרת הינה 1,500 אלפי ₪. בעת פרישה נהוג להשלים את אחוז הפנסיה לשיעור המקסימאלי (70%). בנוסף הבנק מעביר הפקדות לקרן פנסיה על בסיס משכורת מלאה של 12.5%. לא דווח לי על מענקים נוספים שניתנים לעובדים שפורשים לפרישה מוקדמת.

Office: Shatner Centre (Bldg 3), Jerusalem
Address: POB 34080, Jerusalem 91340, Israel
Telephone +972 2 654 1430
Fax +972 2 652 8451
Mobile tel +972 54 214 4329

משרד: מרכז שטנר (בניין 3), ירושלים
מען: ת.ד. 34080, ירושלים 91340
טלפון 02-6541430
פקס 02-6528451
טלפון נייד 054-2144329

www.4actuaries.co.il

dov@4actuaries.co.il

C:\Users\owner\Dropbox\330 Clients\450 Bank Massad\2013-12\Reports\2013-12 Massad report signed 2014-01-20.docx

- **בדיקות רפואיות:** ההטבה כוללת השתתפות של הבנק בבדיקות רפואיות שנתיות. החל מ-12/2013, נערך חישוב בדומה להטבות האחרות. בהעדר נתונים על פנסיונרים, עלות ההטבה הממוצעת לעובד, על פי נתוני 2012, היא 29 ₪.
- **ביטוח רפואי:** פנסיונרים של הבנק (העובד בלבד ללא בן זוג) זכאים להשתתפות בהוצאות עבור ביטוח רפואי/סיעודי במידה והם מחזיקים פוליסת ביטוח. השתתפות הבנק מוגבלת ולבנק אין עד היום אף פנסיונר שמנצל הטבה זו. בשלב זה לא כללנו הערכה להתחייבות זו בהנחה שהיא לא מהותית.
- **השכלה גבוהה:** ההטבה כוללת מימון של עד 4 שנות לימוד עבור ילדים לעובדים קבועים שהחלו לקבל את ההטבה לפני פרישת ההורים, וכן החלו את לימודים לפני גיל 26. גובה ההטבה הינו 15,252 ₪ לשנה בתוספת מס שכר. הערכת העלות הצפויה מבוססת על נתוני ילדי העובדים והצפי לנצל את ההטבה לאחר מועד הפרישה, בהתאם לשיעור השתתפות בהשכלה גבוהה בישראל (כ- 45% לפי פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה).
- **צבירת זכויות על פני תקופת העבודה:** ההתחייבות בגין זכויות העומדות לתשלום בעת הפרישה או לאחר מכן (פדיון ימי מחלה והטבות לפנסיונרים) פרוסה לפי קו ישר על פני התקופה מכניסת העובד לעבודה ועד למועד הפרישה הצפוי. ההתחייבות בגין מענק ותק פרוסה על פני תקופת המענק.
- **הערה כללית:** לקראת סוף 2013, נערך מחקר כללי לגבי כל הנחות היסוד על סמך ניסיון הבנק בשנים האחרונות: עליות שכר, שיעורי עזיבה, ועלות ההטבות בפועל. ההתחייבות הכוללת גדלה כתוצאה ממכלול הבדיקות בכ- 55 אלפי ₪ (כ- 0.5% מסה"כ).

אוכלוסייה ונתונים הרלבנטית לכל אחת מההטבות

פעילים (כל ההטבות) : 308
פנסיונרים: (ללא מענק ותק וימי מחלה): 41

Office: Shatner Centre (Bldg 3), Jerusalem
Address: POB 34080, Jerusalem 91340, Israel
Telephone +972 2 654 1430
Fax +972 2 652 8451
Mobile tel +972 54 214 4329

www.4actuaries.co.il

משרד: מרכז שטנר (בניין 3), ירושלים
מען: ת.ד. 34080, ירושלים 91340
טלפון 02-6541430
פקס 02-6528451
טלפון נייד 054-2144329

dov@4actuaries.co.il

הנחות דמוגרפיות וכלכליות

- תמותה: בהתאם להנחיית המפקח על הבנקים, ההערכה מבוססת על לוחות תמותה עדכניים לחברות הביטוח ושיטת החישוב כפי שמפורט בחוזר מספר 2013-1-2 שהתפרסם ב- 6/3/2013.
- שיעורי יציאה לנכות: כפי שמפורט בחוזר מספר 2012-3-4 שהתפרסם ב- 27/12/2012.
- עזיבות: נתוני עזיבה מתוך ניסיון הבנק בשנים 2010-2012 מוצגים להלן, ולדעת הבנק אין סיבה להניח שינוי מהותי בעתיד.

ותק	בעבודה	עזב	שיעור
0	68	17	25.0%
1	88	12	13.6%
2	78	8	10.3%
3	79	6	7.6%
מ-4 עד 9	130	7	5.4%
מ-10	477	4	0.8%
סה"כ	920	54	

- שיעור היוון: 4.0% ריאלי, על פי הנחיית המפקח על הבנקים
- גידולי ראלי של משכורת: ר' התייחסות לעיל בסעיפים "ימי מחלה" ו"מענק ותק".
- ניצול ימי מחלה: כמפורט לעיל, 10.2 ימי מחלה לשנה לעובד.
- גיל פרישה צפוי: להערכת הבנק, 67 לגברים ו- 64 לנשים.

Office: Shatner Centre (Bldg 3), Jerusalem
Address: POB 34080, Jerusalem 91340, Israel
Telephone +972 2 654 1430
Fax +972 2 652 8451
Mobile tel +972 54 214 4329

משרד: מרכז שטנר (בניין 3), ירושלים
מען: ת.ד. 34080, ירושלים 91340
טלפון 02-6541430
פקס 02-6528451
טלפון נייד 054-2144329

www.4actuaries.co.il

dov@4actuaries.co.il

C:\Users\owner\Dropbox\330 Clients\450 Bank Massad\2013-12\Reports\2013-12 Massad report signed 2014-01-20.docx

סיכום ההתחייבויות הסכומים באלפי ש"ח

הטבה	31/12/2013	30/09/2013	30/06/2013	31/03/2013	31/12/2012
מענק 25	811	845	826	837	825
מענק 40	0	0	0	0	0
ימי מחלה	5,502	5,528	5,392	5,125	4,880
שי לחג פסח	1,091	987	962	965	966
שי לחג ראש השנה	163	147	149	144	0
קאנטרי קלאב	599	759	748	724	718
קייטנה	115	105	107	106	327
הבראה	2,116	2,182	2,197	2,176	6,048
נופש	44	87	86	84	0
תיאטרון	48	48	47	46	0
אירועים	56	73	71	70	0
גיוס	18	18	17	17	0
כל אבלים	43	40	39	38	0
סה"כ הטבות עם פירוט תזרים	10,608	10,818	10,640	10,332	13,764
השכלה גבוהה*	434	353	290	282	232
בדיקות רפואיות	29	100	100	100	100
פרישה מוקדמת	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500
סה"כ	12,571	12,771	12,531	12,213	15,595

*עד 30/6/2013 (כולל), בגין הטבה זו יש להוסיף מס שחר, הסכום שנרשם הינו ברוטו בלבד

Office: Shatner Centre (Bldg 3), Jerusalem
Address: POB 34080, Jerusalem 91340, Israel
Telephone +972 2 654 1430
Fax +972 2 652 8451
Mobile tel +972 54 214 4329

משרד: מרכז שטנר (בניין 3), ירושלים
מען: ת.ד. 34080, ירושלים 91340
טלפון 02-6541430
פקס 02-6528451
טלפון נייד 054-2144329

www.4actuaries.co.il

dov@4actuaries.co.il

C:\Users\owner\Dropbox\330 Clients\450 Bank Massad\2013-12\Reports\2013-12 Massad report signed 2014-01-20.docx

הסכומים באלפי ש"ח

בדיקת רגישות לשיעור ההיוון

שיעור היוון ריאלי			
5%	4%	3%	הטבה
767	811	860	מענק 25
0	0	0	מענק 40
4,943	5,502	6,168	ימי מחלה
943	1,091	1,281	שי לחג פסח
140	163	192	שי לחג ראש השנה
517	599	704	קאנטרי קלאב
107	115	125	קייטנה
1,961	2,116	2,295	הבראה
38	44	52	נופש
42	48	57	תיאטרון
49	56	66	אירועים
17	18	21	גיוס
39	43	48	סל אבלים
9,564	10,608	11,867	סה"כ הטבות עם פירוט תורים
402	434	471	השכלה גבוהה
25	29	33	בדיקות רפואיות
1,500	1,500	1,500	פרישה מוקדמת
11,491	12,571	13,871	סה"כ

הסכומים

באלפי

ש"ח

בדיקת רגישות לשיעור עליית שכר

שינוי לעומת הטבלה			
+0.50%	0.00%	-0.50%	הטבה
835	811	787	מענק 25
0	0	0	מענק 40
5,831	5,502	5,199	ימי מחלה
1,091	1,091	1,091	שי לחג פסח
163	163	163	שי לחג ראש השנה
599	599	599	קאנטרי קלאב
115	115	115	קייטנה
2,116	2,116	2,116	הבראה

Office: Shatner Centre (Bldg 3), Jerusalem
Address: POB 34080, Jerusalem 91340, Israel
Telephone +972 2 654 1430
Fax +972 2 652 8451
Mobile tel +972 54 214 4329

משרד: מרכז שטנר (בניין 3), ירושלים
מען: ת.ד. 34080, ירושלים 91340
טלפון 02-6541430
פקס 02-6528451
טלפון נייד 054-2144329

www.4actuaries.co.il

dov@4actuaries.co.il

C:\Users\owner\Dropbox\330 Clients\450 Bank Massad\2013-12\Reports\2013-12 Massad report signed 2014-01-20.docx

44	44	44	נופש
48	48	48	תיאטרון
56	56	56	אירועים
18	18	18	גיוס
43	43	43	סל אבלים
10,961	10,608	10,282	סה"כ הטבות עם פירוט תורים
434	434	434	השכלה גבוהה
29	29	29	בדיקות רפואיות
1,500	1,500	1,500	פרישה מוקדמת
12,924	12,571	12,245	סה"כ

בדיקת רגישות לשיעור העזיבות הסכומים באלפי ש"ח

עזיבות: % מטבלת השיעורים הבסיסית					
50%	75%	100%	150%	200%	הטבה
853	834	811	755	695	מענק 25
0	0	0	0	0	מענק 40
5,947	5,753	5,502	4,887	4,207	ימי מחלה
1,141	1,119	1,091	1,023	946	שי לחג פסח
170	167	163	153	141	שי לחג ראש השנה
627	615	599	561	519	קאנטרי קלאב
115	115	115	115	115	קייטנה
2,116	2,116	2,116	2,116	2,116	הבראה
46	46	44	41	38	נופש
51	50	48	45	42	תיאטרון
59	58	56	53	48	אירועים
19	19	18	18	17	גיוס
44	44	43	41	38	סל אבלים
11,188	10,935	10,608	9,806	8,922	סה"כ הטבות עם פירוט תורים
456	447	434	402	364	השכלה גבוהה
30	29	29	27	25	בדיקות רפואיות
1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	פרישה מוקדמת
13,174	12,911	12,571	11,735	10,811	סה"כ

Office: Shatner Centre (Bldg 3), Jerusalem
 Address: POB 34080, Jerusalem 91340, Israel
 Telephone +972 2 654 1430
 Fax +972 2 652 8451
 Mobile tel +972 54 214 4329

משרד: מרכז שטנר (בניין 3), ירושלים
 מען: ת.ד. 34080, ירושלים 91340
 טלפון 02-6541430
 פקס 02-6528451
 טלפון נייד 054-2144329

www.4actuaries.co.il

dov@4actuaries.co.il

הסכומים באלפי ש"ח

פירוט לפי תקופות

סה"כ	הטבה						מתאריך עד תאריך	
	מזנקים	ימי מחלה	הטבות לפנסיונרים	הבראה	קאנטרי	שי לחג		
205.8	24.8	142.2	20.6	16.2	1.9	0.0	31/01/2014	01/01/2014
377.1	0.0	336.2	3.1	33.8	4.0	0.0	31/03/2014	01/02/2014
466.0	45.1	187.9	13.6	151.5	18.0	50.0	31/12/2014	01/04/2014
531.6	178.6	72.7	18.8	187.8	23.9	49.9	31/12/2015	01/01/2015
587.8	131.8	198.1	16.8	171.0	22.8	47.4	31/12/2016	01/01/2016
419.6	27.6	147.9	17.2	157.8	22.4	46.6	31/12/2017	01/01/2017
652.9	31.9	394.7	13.8	145.5	21.7	45.4	31/12/2018	01/01/2018
2,162.5	206.7	993.6	62.8	565.9	108.2	225.3	31/12/2023	01/01/2019
3,602.3	148.9	2,268.8	88.0	541.3	179.7	375.6	31/12/2033	01/01/2024
1,602.7	15.3	760.3	71.1	145.4	196.6	414.0		01/01/2034
10,608.2	810.5	5,502.5	325.8	2,116.2	599.1	1,254.1		סה"כ

הסכומים באלפי ש"ח

ניתוח שלבים וחישוב המעגל - מתומצת

הערות	סה"כ ללא השכלה ובדיקות	הטבות						מספר עובדים	
		מזנקים	ימי מחלה	הטבות לפנסיונרים	הבראה	קאנטרי	שי לחג		
1	10,818	845	5,528	370	2,182	759	1,135	356	רבעון קודם
	10,874	894	5,643	328	2,183	594	1,232	356	שינוי בפרמטרים
	10,590	893	5,429	323	2,133	590	1,222	345	עוזבים ופורשים
	10,622	815	5,512	326	2,116	599	1,254	345	קידום תאריך
	10,608	810	5,502	326	2,116	599	1,254	345	עדכון שכר ותעריף מחלה
2	10,608	811	5,502	326	2,116	599	1,254	345	עדכון נתוני מחלה
	10,608	811	5,502	326	2,116	599	1,254	345	שינויים אחרים
	10,608	811	5,502	326	2,116	599	1,254	349	הוספת חדשים
								0	
	10,608	811	5,502	326	2,116	599	1,254	0	סוף רבעון
								0	
1	55	49	115	-42	1	-165	97	0	הפרשים
	-284	-1	-214	-4	-50	-4	-9	-11	שינוי בפרמטרים
									עוזבים ופורשים

Office: Shatner Centre (Bldg 3), Jerusalem
Address: POB 34080, Jerusalem 91340, Israel
Telephone +972 2 654 1430
Fax +972 2 652 8451
Mobile tel +972 54 214 4329

משרד: מרכז שטנר (בניין 3), ירושלים
מען: ת.ד. 34080, ירושלים 91340
טלפון 02-6541430
פקס 02-6528451
טלפון נייד 054-2144329

www.4actuaries.co.il

dov@4actuaries.co.il

דב רפאל - אקטואר יועץ בע"מ Dov Raphael - Consultant Actuary Ltd

2	32	-78	83	3	-17	9	32	0	קידום תאריך
	-14	-4	-10					0	עדכון שכר ותעריף מחלה
	0	0		0		0	0	0	עדכון נתוני מחלה
	0	0	0	0		0	0	0	שינויים אחרים
	0			0		0	0	4	הוספת חדשים
								0	
מעגל									
	10,818	845	5,528	370	2,182	759	1,135	0	יתרת פתיחה
	-265	-92	-172					0	תשלומים לעובדים
	106	9	54	3	21	6	12	0	ריבית
	199	14	201	-1	-38	3	19	0	עלות שירות שוטף
	-250	35	-109	-46	-49	-169	88	0	סטיות אקטואריות
								0	שינוי בסיס
	10,608	811	5,502	326	2,116	599	1,254	0	יתרת סגירה
								0	בדיקה
פירוט סטיות אקטואריות									
	55	49	115	-42	1	-165	97	0	שינוי מודל
	-284	-1	-214	-4	-50	-4	-9	0	עוזבים ופורשים
	-14	-4	-10					0	עדכון עלויות
	0	0		0		0	0	0	עדכון נתוני מחלה
	0	0	0	0		0	0	0	שינויים אחרים
	0			0		0	0	0	הוספת חדשים - בסיס קודם
	-8	-8						0	סטייה עקב תשלומים
	-250	35	-109	-46	-49	-169	88	0	סה"כ סטיות אקטואריות

הערות

- 1 נעשה מחקר לגבי עליות שכר, שיעורי עזיבה ועלות הטבות (כפי שדווח ברבעון הקודם)
- 2 עובדים חדשים, כמעט ולא משפיעים על ההתחייבות

Office: Shatner Centre (Bldg 3), Jerusalem
 Address: POB 34080, Jerusalem 91340, Israel
 Telephone +972 2 654 1430
 Fax +972 2 652 8451
 Mobile tel +972 54 214 4329

משרד: מרכז שטנר (בניין 3), ירושלים
 מען: ת.ד. 34080, ירושלים 91340
 טלפון 02-6541430
 פקס 02-6528451
 טלפון נייד 054-2144329

www.4actuaries.co.il

dov@4actuaries.co.il

C:\Users\owner\Dropbox\330 Clients\450 Bank Massad\2013-12\Reports\2013-12 Massad report signed 2014-01-20.docx